

DOKTORI (Ph.D.) ÉRTEKEZÉS

Fegyveresi Zsolt

Debrecen

2019

DEBRECENI EGYETEM
MARTON GÉZA ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI DOKTORI
ISKOLA

A RÉSZVÉNYESEK NEM VAGYONI JOGAI A
MAGYAR ÉS ROMÁN TÁRSASÁGI JOGBAN

Készítette:

Fegyveresi Zsolt

Témavezető:

Dr. Szikora Veronika

egyetemi tanár

A doktori program címe: Az állam és a jog változásai Közép- és Kelet-
Európában

A doktori iskola vezetője: Dr. Szabadfalvi József egyetemi tanár

A kézirat lezárva: 2019. április 23.

DEBRECEN

2019

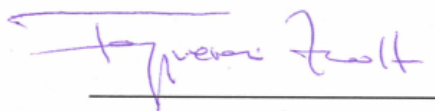
NYILATKOZAT

Alulírott, Fegyveresi Zsolt, büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy a Debreceni Egyetem Marton Géza Állam- és Jogtudományi Doktori Iskolában a doktori fokozat megszerzése céljából benyújtott, *A részvényesek nem vagyoni jogai a magyar és román társasági jogban* című értekezésem saját önálló munkám, a benne található, másoktól származó gondolatok és adatok eredeti leelőhelyét a hivatkozásokban (lábjegyzetekben), az irodalomjegyzékben, illetve a felhasznált források között hiánytalanul feltüntettem.

Kijelentem, hogy a benyújtott értekezéssel azonos tartalmú értekezést más egyetemen nem nyújtottam be tudományos fokozat megszerzése céljából.

Tudomásul veszem, hogy amennyiben részben vagy egészben sajátomként mutatom be más szellemi alkotását, vagy az értekezésben hamis, esetleg hamisított adatokat használok, és ezzel a doktori ügyben eljáró testületet vagy személyt megtévesztettem vagy tévedésben tartom, a megítélt doktori fokozat visszavonható, a jogerős visszavonó határozatot az egyetem nyilvánosságra hozza.

Debrecen, 2019. április 23.

TÉMAVEZETŐI AJÁNLÁS

Fegyveresi Zsolt értekezésében a részvényeseknek biztosított nem vagyoni jogok szempontjából vizsgálja a magyar és román társasági jog rendelkezéseit. A téma aktualitását az adja, hogy a részvényesi nem vagyoni jogok gyakorlásának biztosítása, ezek védelme állandó jelleggel tetten érhető a társasági jogi normákban. A vizsgálódás tárgyát képező téma, a releváns társasági jogi normák értelmezése, a bíróságok gyakorlatában is gazdagon jelen van.

A jelölt értekezésében a következő részvényesi nem vagyoni jogokat vizsgálja: közgyűlésen való részvétel joga, a szavazáshoz való jog, a vezető tisztségviselők és felügyelőbizottsági tagok jelölésének és megválasztásának joga, az információhoz való jog és a közgyűlési határozatok bírósági felülvizsgálatának joga. A téma feldolgozásához szükséges gyakorlatorientált szemlélet megjelenik az értekezésben. A témaválasztás aktualitását erősíti az, hogy a nemzeti társasági jogok tapasztalatainak összevető értékelése, következtetések megfogalmazása a társasági jogok fejlődésének sikeréhez is hozzájárulhat.

A témaválasztás indokainak és az értekezés célkitűzéseinek ismertetését követően a jelölt megfogalmazza hipotéziseit, majd az értekezés szerkezetét és a kutatás módszertanát vázolja fel. Ezt követően a részvényesek nem vagyoni jogainak az elemzésére kerül sor, külön alfejezetekben vizsgálva a magyar és román társasági jogi szabályozást és a vonatkozó joggyakorlatot. Az értekezés utolsó fejezetében a kutatás eredményeinek összefoglalására kerül sor, kiemelve néhány gyakorlati relevanciával is bíró következtetést.

A dolgozat felépítése, a fejezetek egymásra épülése logikus, és a bevezetőben kitűzött célok megvalósítását, a hipotézisek igazolását szolgálják. A jelölt következtetései megalapozottak. Az értekezésben a hivatkozások következetesek, a felhasznált szakirodalom széles körű. A dolgozat tartalmi és formai szempontból megfelel a követelményeknek. A dolgozat alkalmas arra, hogy nyilvános vitára bocsássák.

Debrecen, 2019. április 23.

Szikora Veronika
témavezető

TARTALOMJEGYZÉK

NYILATKOZAT	3
TÉMAVEZETŐI AJÁNLÁS.....	4
TARTALOMJEGYZÉK.....	5
RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE	8
1. BEVEZETÉS	9
1.1. Témaválasztás indokolása és az értekezés célkitűzései.....	9
1.2. Az értekezés hipotézisei	11
1.3. Az értekezés szerkezete és a kutatás módszertana	13
2. A RÉSZVÉNYES ÉS RÉSZVÉNYESI JOGOK.....	15
2.1. A részvényes személyére vonatkozó előírások	15
2.2. A tagsági jogviszony keletkezése és megszűnése	18
2.3. A részvényesi jogok osztályozása	22
3. AZ INFORMÁCIÓHOZ VALÓ JOG.....	31
3.1. Az információhoz való jog funkciója	31
3.2. A részvényes információhoz való joga a magyar társasági jogban	32
3.2.1. A részvénytársaság közgyűlése és a tájékoztatáshoz való jog.....	32
3.2.2. A részvényes állandó és folyamatos tájékoztatása.....	37
3.2.2.1. Iratbetekintés és az üzleti titok védelme	37
3.2.2.2. A részvénykönyv és a tájékoztatáshoz való jog	39
3.2.2.3. A közgyűlés jegyzőkönyve és a tájékoztatáshoz való jog.....	41
3.2.2.4. A részvénytársaság státuszváltozásai és a tájékoztatáshoz való jog	42
3.2.2.5. A cégnyilvántartás és a tájékoztatáshoz való jog	46
3.3. A részvényes információhoz való joga a román társasági jogban	47
3.3.1. Tájékoztatáshoz való jog és a részvénytársaság közgyűlése	47
3.3.2. A részvényes állandó és folyamatos tájékoztatása.....	52
3.3.2.1. Részvénykönyv, határozatok könyve és a tájékoztatáshoz való jog	52
3.3.2.2. A részvénytársaság státuszváltozásai és a tájékoztatáshoz való jog	54
3.3.2.3. A kereskedelmi nyilvántartás és a tájékoztatáshoz való jog	55
3.4. Komparatív következtetések.....	56
4. A KÖZGYŰLÉSEN VALÓ RÉSZVÉTELI JOG	59

4.1. A közgyűlés, mint a részvénytársaság egyik akaratképző szintere	59
4.2. A részvényes közgyűlésen való részvételi joga a magyar társasági jogban	61
4.2.1. A közgyűlés típusai és hatáskörei	61
4.2.2. A közgyűlés összehívásának kötelező esetei	63
4.2.3. A közgyűlés összehívásának módja	67
4.2.4. A közgyűlési meghívó tartalma és a napirend kiegészítése	70
4.3. A részvényes közgyűlésen való részvételi joga a román társasági jogban	73
4.3.1. A közgyűlés típusai és hatáskörei	73
4.3.2. A közgyűlés összehívásának kötelező esetei	75
4.3.3. A közgyűlés összehívásának módja	81
4.3.4. A közgyűlési meghívó tartalma és a napirend kiegészítése	83
4.4. Komparatív következtetések	89
5. A SZAVAZATI JOG	92
5.1. A szavazati jog jelentősége	92
5.2. A részvényes szavazati joga a magyar társasági jogban	93
5.2.1. A szavazati jog gyakorlása és a határozatképesség	93
5.2.2. A szavazati jog korlátozása és kizárása	99
5.2.3. A szavazatelsőbbbségi részvény	105
5.3. A részvényes szavazati joga a román társasági jogban	109
5.3.1. A határozatképesség és a szavazati jog gyakorlása	109
5.3.2. A szavazati jog korlátozása és kizárása	116
5.3.3. A szavazatelsőbbbségi részvény	122
5.3.4. A kumulatív szavazás jogintézménye	125
5.4. Komparatív következtetések	128
6. A VEZETŐ TISZTSÉGVISELŐK ÉS FELÜGYELŐBIZOTTSÁGI TAGOK MEGVÁLASZTÁSÁNAK ÉS VISSZAHÍVÁSÁNAK JOGA	131
6.1. A részvényesi jog gyakorlása	131
6.2. A vezető tisztségviselők és felügyelőbizottsági tagok megválasztásának és visszahívásának joga a magyar társasági jogban	134
6.2.1. A vezető tisztségviselői és felügyelőbizottsági tagi megbízatás keletkezése ..	134
6.2.2. A vezető tisztségviselő és/vagy felügyelőbizottsági tag kijelölésére vonatkozó elsőbbbségi részvény	140

6.2.3. A vezető tisztségviselők és felügyelőbizottsági tagok kijelölésének és megválasztásának korlátai.....	144
6.2.4. A vezető tisztségviselői és felügyelőbizottsági tagi megbízatás megszűnése .	148
6.3. A vezető tisztségviselők és felügyelőbizottsági tagok megválasztásának és visszahívásának joga a román társasági jogban.....	150
6.3.1. A vezető tisztségviselői és felügyelőbizottsági tagi megbízatás keletkezése ..	150
6.3.2. A vezető tisztségviselő és/vagy felügyelőbizottsági tag kijelölésére vonatkozó elsőbbségi részvény	157
6.3.3. A vezető tisztségviselők és felügyelőbizottsági tagok kijelölésének és megválasztásának korlátai.....	158
6.3.4. A vezető tisztségviselői és felügyelőbizottsági tagi megbízatás megszűnése .	161
6.4. Komparatív következtetések.....	163
7. A KÖZGYŰLÉSI HATÁROZATOK BÍRÓSÁGI KONTROLLJA	166
7.1. A megtámadó jog, mint alapvető szervezeti jog.....	166
7.2. A közgyűlési határozatok megtámadásának joga a magyar társasági jogban	169
7.2.1. A megtámadható közgyűlési határozatok köre	169
7.2.2. Az eljárás kezdeményezésére jogosult részvényesek	171
7.2.3. A perindítás határideje és a határozat hatályon kívül helyezése	176
7.3. A közgyűlési határozatok megtámadásának joga a román társasági jogban	180
7.3.1. A megtámadható közgyűlési határozatok köre	180
7.3.2. Az eljárás kezdeményezésére jogosult részvényesek	185
7.3.3. A perindítás határideje és a határozat hatályon kívül helyezése	191
7.4. Komparatív következtetések.....	194
8. ÖSSZEGZÉS, KUTATÁS EREDMÉNYEINEK ÖSSZEFOGALÁSA	196
FELHASZNÁLT IRODALOM	203
JOGSZABÁLYOK JEGYZÉKE	212
HIVATKOZOTT JOGGYAKORLAT	214
SUMMARY	221

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

BDT	Bírósági Döntések Tára
BH	Bírósági Határozatok
BH+	Bírósági Határozatok Plusz
CCR	Románia Alkotmánybírósága (Curtea Constituțională a României)
CSJ	Románia Legfelsőbb Bírósága (Curtea Supremă de Justiție, Románia legfelsőbb bíróságának megnevezése 1991-2003 között)
Ctv.	2006. évi V. törvény a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról
EU	Európai Unió
Gt.	2006. évi IV. törvény a gazdasági társaságokról
Hpt.	2013. évi CCXXXVII. törvény a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról
ÎCCJ	Románia Legfőbb Semmítő- és Ítélszéke (Înalta Curte de Casație și Justiție, Románia legfelsőbb bíróságának megnevezése 2003 óta)
ÍH	Ítéltáblai Határozatok
Ptk.	2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről
Ptké.	2013. évi CLXXVII. törvény a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről
Rptk.	2009. évi 287. törvény a Polgári törvénykönyvről
Társaságokról szóló törvény	1990. évi társaságokról szóló 31. törvény

1. BEVEZETÉS

1.1. Témaválasztás indokolása és az értekezés célkitűzései

A részvénytársaság a gazdasági társaságok legösszetettebb vállalkozási formája. A részvénytársaság tőkeegyesítő társaság, amelyben a társult tagok (részvényesek) személyes tulajdonságai kevésbé fontosak és a nagyobb hangsúly az általuk rendelkezésre bocsátott erőforrásokon, a tőkén van. Ugyanakkor a részvénytársaságról az is elmondható, hogy olyan tőkeegyesülés, amely a részvényesektől függetlenül is képes működni. Éppen a részvényesek személyes tulajdonságainak háttérbe szorulása miatt van az, hogy a részvénytársaság egyes államok kereskedelmi jogi szabályozásban, mint anonim társaság¹ jelent meg és van jelen napjainkban is a hatályos jogban.² A részvénytársaság szervezeti működésében a demokratikus igazgatás elve érvényesül, ahol főszabály szerint a társaság közgyűlésein a részvényesek többsége hozhat érvényes határozatot, a vezető tisztségviselők feladata a társaság irányítása, a felügyelőbizottság – a társasági érdekek megóvásának céljából – az ügyvezetést ellenőrzi, a könyvvizsgáló pedig a társaság törvényes működésének egyik biztosítója.

Részvényesi szempontból a vagyoni jogok fontosabbnak tűnhetnek, mind a nem vagyoni/szervezeti jogok,³ hiszen a „befektető” elsődleges célja a nyereség megvalósítása, ami osztalék kifizetés vagy árfolyamnyereség (nyilvánosan működő részvénytársaságok

---

¹ Az *anonyme* megnevezés a francia *Code de commerce* szerint arra vonatkozott, hogy a részvénytársaság nevében nem szerepelhettek a tagok nevei. Ez tulajdonképpen azt is jelentette, hogy a részvényes személyének nem volt jelentősége, csak az általa biztosított tőke számított.

² Lásd pl. a francia *Code de commerce* II. könyv, II. címének V. fejezetét: *Des sociétés anonymes*, de példaként említhető a spanyol társasági jogban is ismert és gyakran használt *sociedad anónima* társasági forma.

³ Amin arról a későbbiekben szólunk, a részvényesi jogokat több szempont szerint osztályozhatjuk (lásd. 2.3. alpont). Míg a román szakirodalom többsége a részvényesi jogokat vagyoni és nem vagyoni jogok kategóriájába sorolja, addig a magyar szakirodalom ezeket a jogokat vagyoni és szervezeti jogokként osztályozza. Amint az látni fogjuk azonban, ez a jogok tartalmának szempontjából nem lényeges eltérés, csak terminológiai különbség. A jogok vagyoni és nem vagyoni szempont szerint osztályozása a magyar jogi szakirodalomban sem ismeretlen. Lásd: TÖRÖK Tamás, *Zálogjog a korlátolt felelősségű társaság üzletrészén és a részvényen*, Gazdaság és Jog, 2008/6., 8-15.

esetében a részvény vételi és eladási ára közötti különbség) formájában jut el hozzá. A nyereség megvalósítása szempontjából a részvényes számára azonban az is nélkülözhetetlen, hogy a társaság eredményesen működjön, mert osztalékot csak annak adózott eredményéből kaphat. Éppen azért, hogy a részvényes a társaság gazdálkodását befolyásolni tudja, érdekében állhat, hogy döntéseivel hatást gyakoroljon annak irányítására. Ezt a befolyást elsődlegesen a nem vagyoni/szervezeti jogainak gyakorlásával valósíthatja meg.

A magyar jogtörténeti szakirodalomban megfogalmazott álláspont szerint a részvényesek két csoportja alakult ki: „az egyik kis csoport az állandó nagy részvényesek, akik megszűntek névtelen tőkésnek lenni és döntő befolyást tudtak gyakorolni a vállalat irányítására. Velük szemben állt a kisméretű részvényesek nagy tömege, akik csak az osztalék vagy az árfolyamnyereség érdekében vásároltak részvényeket, de a társaság ügyeibe nem tudtak, s általában nem is akartak beleszólni. A kisméretű részvényes már nem is vállalkozó, hanem szinte kölcsönadó lett.”⁴ Amint az az idézett szakirodalmi szövegrészből is kitűnik, elsősorban a részvénytársaság „nagy részvényeseinek” szempontjából lehet fontos az, hogy nem vagyoni/szervezeti jogukat gyakorolják, mert ők azok, akik ténylegesen meghatározó befolyással tudnak lenni a társaság irányítására. Természetesen a vagyoni és nem vagyoni/szervezeti jogok az egyenlő bánásmód elve alapján egyaránt a kisebbséget is megillető jogoknak tekintendők, éppen ezért a társasági jogi szabályozások különös figyelmet fordítanak a kisebbségi tagok nem vagyoni jogai gyakorlásának biztosítására, így például a közgyűlés összehívásának kezdeményezésére vagy a napirend kiegészítésének jogára.

Értekezésünkben a részvényesek legalapvetőbb nem vagyoni/szervezeti jogait vizsgáljuk a magyar és román társasági jogban. Álláspontunk szerint a vizsgálandó téma aktualitását elsősorban az adja, hogy a részvényesi nem vagyoni/szervezeti jogok gyakorlásának biztosítása és ezek védelme konstans jelleggel jelen van a különböző társasági jogi normákban. Ugyanakkor a vizsgálódás tárgyát képező téma, a releváns társasági jogi normák értelmezése, a bíróságok gyakorlatában is gazdagon tetten érhető. Bár a magyar és román társasági jog eltérő dogmatikai alapokon nyugszik – a magyar társasági

---

⁴ Horváth Attila, *A magyar kereskedelmi jog története*, In: Mezey Barna (szerk.), *Magyar jogtörténet*, Osiris Kiadó, Budapest, 2004, 180.

jogban főként a német, míg a román társasági jogban a francia hatás mutatható ki –, a hatályos szabályok mindkét ország esetében hasonlóságot mutatnak. Számos különbség, főként a joggyakorlatban kialakult megoldások eltérése is kimutathatók. Értekezésünkben arra vállalkozunk, hogy a részvényeseknek biztosított nem vagyoni/szervezeti jogok szempontjából vizsgáljuk e két ország hatályos társasági jogi rendelkezéseinek gerincét képező normaanyagot, a viszonylag újnak tekinthető *2013. évi V. törvényt a Polgári Törvénykönyvről*, mely a gazdasági társaságok joganyagát is magába integrálta és a már részben elavult, töredezetté vált *1990. évi társaságokról szóló 31. törvényt*. Amint azt az összehasonlító társasági jogi elemzés jelentősége kapcsán a magyar jogi szakirodalomban is rögzítik, a különböző nemzeti társasági jogok tapasztalatainak összevető értékelése, következtetések megfogalmazása a társasági jogok fejlődésének sikeréhez járulhat hozzá.⁵

A részvényes nem vagyoni/szervezeti jogait a közgyűlésen vagy a közgyűléssel kapcsolatban gyakorolja. Az értekezésben általunk vizsgált legfontosabb nem vagyoni/szervezeti jogok a következők: a közgyűlésen való részvétel joga, a szavazáshoz való jog és ehhez szorosan kapcsolódóan a vezető tisztségviselők és felügyelőbizottsági tagok jelölésének és megválasztásának joga, a információhoz való jog és a közgyűlési határozatok megtámadásának joga. Amint azt látni fogjuk, a felsorolt jogokon kívül a részvényes számos más nem vagyoni/szervezeti joggal rendelkezik, azonban ezeket nem külön fejezetekben, hanem az értekezés megfelelő „fő jogot” elemző fejezetébe beágyazva vizsgáltuk. Így például a napirend kiegészítésének a jogát a közgyűlésen való részvételi jog vonatkozásában, a közgyűlést megelőző tájékoztatáshoz való jogot az információhoz való jognál tárgyaljuk.

1.2. Az értekezés hipotézisei

Kutatásunk kapcsán a következő *hipotézisek* fogalmazhatók meg:

1. A magyar társasági jog német típusú társasági jogként, a román társasági jog pedig elsősorban francia típusú társasági jogként alakult ki. Vizsgálódásunkkor felmerült az a

---

⁵ SZIKORA Veronika, *Az összehasonlító jog fókuszában: az európai társasági jogi jogközelítés*, In: SZIKORA Veronika – ÁRVA Zsuzsanna (szerk.), *Jogtudomány a jogfejlődés szolgálatában. Szemelvények a modern jogi kutatások köréből*, A Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Karának kiadványa, Debrecen, 2017, 182.

kérdés, hogy a részvénytársasági és főként részvényesi jogok kapcsán megnyilvánulnak-e alapvető eltérések a hatályos magyar és román társasági jogi szabályozások között. A következtetésünk abba az irányba mutat, hogy a valóságban a hatályos társasági jogban nincs erőteljes eltérés, egyfelől a jogharmonizációnak köszönhetően, de legalább ennyire fontos, hogy a részvényesek nem vagyoni jogait megalapozó, jogilag védett érdekek (a részvényesek megfelelő tájékoztatása vagy a döntéshozatalban való részvételük biztosítása stb.) azonosak mindkét államban, és ennek következtében a jog is hasonló megoldásokat fog kialakítani.

2. A román szabályozás részben elavult, nagyon gyorsan készült a rendszerváltás után, alapvető modellje pedig a II. Károly Kereskedelmi Törvénykönyv,⁶ tehát egy 1940. évi viszonyokat tükröző jogszabály, amelyet legalább negyven alkalommal módosítottak az elmúlt huszonnyolc évben – gyakran EU harmonizációs kényszerből –, megtörve ezzel a jogszabály belső egyensúlyát és koherenciáját. Ezzel szemben a magyar szabályozás új és így a legutolsó állapotát jelzi a társasági jog nemzetközi fejlődésének. Ezt a hipotézist az értekezés fő vonalaiban vissza is igazolja.

3. A magyar társasági jog újdonsága, a széles körű diszpozitivitás jogbizonytalanságot is eredményezhet, elsősorban a részvénytársaságok esetében. Ez néhány esetben, amikor adott norma kógens vagy diszpozitív jellegének megállapítására kerül sor, reális nehézségeket vet fel. Ezt a kérdést általánosan nem volt célunk elemezni, ezzel a szakirodalom folyamatosan foglalkozik,⁷ a joggyakorlat is még keresi a helyes megoldásokat, és az ilyen általános elemzés akár külön tudományos kutatás tárgyát

---

⁶ VERESS Emőd, *A magánjog újrakodifikálásának kísérletei II. Károly idejében*, In: VERESS Emőd (szerk.), *Erdély jogtörténete*, Forum Iuris Könyvkiadó, Kolozsvár, 2018, 465-466.

⁷ SÁRKÖZY Tamás, *Az új Ptk. jogi személy könyvéről*, Jogtudományi Közlöny, 2013/68., 461–470. SÁRKÖZY Tamás, *Még egyszer a Ptk. jogi személy könyve állítólagos diszpozitivitásáról*, *Gazdaság és Jog*, 2015/11., 8–14. AUER Ádám, *A diszpozitivitás jelentősége a társasági jogban*, *Magyar Jog*, 2016/7–8, 395–404. AUER Ádám, *Gondolatok a Ptk. Harmadik könyvének diszpozitív szabályozásáról*, In: AUER Ádám – DÜL János (szerk.), *Opuscula Civila 2016-2017*, Budapest, Dialog Campus Kiadó, 2019, 52-63. VÉKÁS Lajos, *A diszpozitív szabályozás elve és az elv kérdőjelei a gyakorlatban*, *Magyar Jog*, 2018/7–8., 385–391, VERESS Emőd, *Lehetséges-e Magyarországon bemutatónak szülő részvényt kibocsátani? Megjegyzések a magyar társasági jog kógenáciájáról és diszpozitivitásáról*, *Gazdaság és Jog*, 2018/8, 21-25. KISFALUDI András, *A jogi személyek szabályozása az új Polgári Törvénykönyvben*, *Jogtudományi Közlöny*, 2013/7-8, 333-342.

képezhetné. Viszont a részvényesek nem vagyoni/szervezeti jogai kapcsán felmerülő vitatott, vagy vitatható kérdésekre ki kellett térnünk (például a felügyelőbizottság megválasztása kapcsán jelentkező kérdések), és ezek vizsgálata a dolgozat fontos részét képezi.

4. A joggyakorlat kapcsán azt a hipotézist állítottuk fel, hogy a bíróságok a részvényesi jogok megfelelő védelmét és érvényesülését biztosítják. A kutatás során kiderült, hogy a magyarországi bírósági gyakorlatban akár a gazdasági társaságok különböző, egymást követő szabályozásain átívelő módon, következetesen alkalmazták a részvényesi jogokra vonatkozó előírásokat, fokozatosan fejlesztve, a felmerülő új problémákra megoldást keresve a kapcsolódó joganyag értelmezését. A román jogrendszerben is számottevő bírósági gyakorlata van a nem vagyoni/szervezeti részvényesi jogoknak, viszont ez a gyakorlat nem mutatja azt a következetességet és viszonylagos kiszámíthatóságot, ugyanis vannak kritikus kérdések, amelyek esetén jogbizonytalanság áll fenn, ami annak tudható be, hogy a különböző ítélőtáblák szintjén nem egységes a kialakult joggyakorlat. Ez egyébként összefügg a második pontban jelzett hipotézis kapcsán levont következtetéssel: a sorozatos módosítások következtében koncepcionális töredezettség alakult ki a jogszabály szerkezetében, ami a bírói jogalkalmazás minőségére is közvetlenül és negatívan hatott.

1.3. Az értekezés szerkezete és a kutatás módszertana

Az értekezés nyolc fejezete három fő részre oszlik. Az első szerkezeti egység a bevezető fejezetet foglalja magába, melyben megindokoljuk témaválasztásunkat, megjelöljük az értekezés során vizsgálni kívánt jogrendszereket, a célkitűzéseket és hipotéziseinket. A bevezető fejezetben (1. fejezet) ismertetjük az értekezés kutatómódszertanát is. A második szerkezeti egység hat fejezete (2-7. fejezetek) az értekezés „gerincét” képezi. A második fejezetben a részvényes személyét vesszük górcső alá, a részvényesi jogviszony keletkezésének és megszűnésének eseteit és a részvényesi jogok lehetséges osztályozását ismertetjük.

A következő fejezetekben az általunk vizsgált nem vagyoni/szervezeti jogok elemzésére kerül sor. Az öt nem vagyoni/szervezeti jog vizsgálatára a következő sorrend szerint történik: az információhoz való jog, a közgyűlésen való részvétel joga, a szavazáshoz való jog és az ehhez szorosan kapcsolódó vezető tisztségviselők és felügyelőbizottsági tagok jelölésének és megválasztásának joga, majd pedig a közgyűlési határozatok bírósági felülvizsgálatának joga. A jogokat vizsgáló fejezeteket az adott nem vagyoni/szervezeti jogra vonatkozó bevezető résszel indítjuk, ezt követően külön alfejezetekben vizsgáljuk a magyar és román társasági jogi szabályozást és a vonatkozó joggyakorlatot, majd mindegyik fejezet végén rövid összegző rész található, melyben néhány komparatív következtetés bemutatására kerül sor. Az utolsó fejezetben (8. fejezet) az értekezés eredményeinek az összefoglalását végezzük el, kiemelve a legfontosabb eredeti tudományos eredményeket.

Vizsgálatunk során a társadalomtudományi kutatások több módszerét alkalmaztuk: a jog-összehasonlító, a leíró-elemző, a következtetés módszereit, és ott, ahol szükségesnek ítéltük meg, a történeti módszert is használtuk. A tudományos eredmények eléréséhez elvezető folyamatban a kutatás egyik elkerülhetetlen módszere volt a témát érintő magyar és román társasági jogi szakirodalom forrásainak feltárása és feldolgozása, a kutatás témájához kapcsolódó jogszabályok összegyűjtése és összehasonlító vizsgálata, illetve a releváns joggyakorlat elemzése. A jog-összehasonlítás módszere alapján figyelembe vettük az összehasonlított jogrendszerek között kimutatható hasonlóságokat és különbségeket. A leíró-elemző módszer segítségével igyekeztünk a jogszabályszövegekben jelentkező problémákat meghatározni, az értelmezési kérdésekre rávilágítani. A leíró-elemző módszerhez szorosan kapcsolódik a következtetés módszere, melynek segítségével új álláspontok megfogalmazására törekedtünk.

2. A RÉSZVÉNYES ÉS RÉSZVÉNYESI JOGOK

2.1. A részvényes személyére vonatkozó előírások

A társult tagok egyenlőségének elve alapján minden személy azonos jogi kritériumok és feltételek alapján alapíthat, működtethet és lehet gazdasági társaság tagja.⁸ Értelemszerűen az egyenlőség elvének korlátai is vannak, melyek elsősorban a társaság hitelezőinek védelmét szolgálják. A Ptk. 3:4. § (1) bekezdéséből következik, hogy csak természetes személy és jogi személy hozhat létre jogi személyt, így gazdasági társaságot is. Gazdasági társaság tagjai (részvényesei) azok lehetnek, akik magánjogi jogalanyisággal rendelkeznek.⁹

A részvénytársaság tagjai a részvényesek [Ptk. 3:90. § (4) bek.], azok a természetes és jogi személyek, akik vagyoni hozzájárulásukért cserébe a társaság által kibocsátott részvényt kapnak. Az eltiltás hatálya alatt álló személy – nyilvánosan működő részvénytársaság kivételével, ahol részvényt szerezhethet – nem lehet gazdasági társaság tagja [Ptk. 3:90. § (3) bek.]. Ebből a rendelkezésből következik, hogy az eltiltás hatálya alatt álló személy nem lehet zártkörűen működő részvénytársaság tagja. Tekintettel azonban nyilvános alapítás tilalmára [Ptk. 3:249. §], az eltiltás hatálya alatt álló személy nem lehet részvénytársaság alapító tagja.

Az eltiltás szabályait a Ctv. 9/B-9/D. §-ai tartalmazzák. A cégbíróság öt évre eltiltja azt a személyt: a) akinek felelősségét a felszámolási vagy kényszertörlési eljárás során ki nem elégített hitelezői követelésért a bíróság jogerősen megállapította és a jogerős bírósági határozat szerinti fizetési kötelezettségét nem teljesítette; b) aki a gazdasági társaság tartozásáért való korlátlan tagi helytállási kötelezettségének nem tett eleget; c) akivel mint vezető tisztségviselővel szemben a cégbíróság pénzbírságot szabott ki és a jogerős határozat szerinti fizetési kötelezettségét nem teljesítette, feltéve hogy a vele szembeni végrehajtás

---

⁸ HARSÁNYI Gyöngyi, In: BARTA Judit – HARSÁNYI Gyöngyi – MAJOROS Tünde – UJVÁRINÉ ANTAL Edit, *Gazdasági társaságok a Polgári törvénykönyvben*, Patrocinium Kiadó, Budapest, 2016, 24.

⁹ KISFALUDI András, In: GÁRDOS Péter – VÉKÁS Lajos (szerk.), *Kommentár a Polgári Törvénykönyvhöz I. kötet*, Wolters Kluwer, Budapest, 2014, 209.

eredménytelen volt.¹⁰ Az érintett személyt a cégbíróság a végrehajtó, illetve a végrehajtást foganatosító egyéb hatóság elektronikus értesítése, illetve elektronikusan megküldött foglalási jegyzőkönyv alapján hivatalból meghozott végzéssel tiltja el. Az eltiltott személy nem szerezhethet gazdasági társaságban többségi befolyást, nem válhat gazdasági társaság korlátlanul felelős tagjává, egyéni cég tagjává, továbbá nem lehet cég vezető tisztségviselője. Amint arra a szakirodalom felhívta a figyelmet, a Ctv. fenti rendelkezései és a Ptk. 3:90. § (3) bekezdésének rendelkezései eltérést mutatnak. Míg a Ctv. többek között a gazdasági társaságban többségi befolyás szerzését tiltja, addig a Ptk. a nyilvánosan működő részvénytársaság kivételével általában tiltja az eltiltott személy gazdasági társaságban való részvételét. A szakirodalomban ellentétes álláspontok alakultak ki azzal kapcsolatban, hogy a két különböző tartalmú korlátozó szabály közül melyik alkalmazása élvez elsőbbséget. Az egyik álláspont szerint az ellentmondás feloldását jogszabály módosítással kell orvosolni, azonban addig is a szigorúbb Ptk.-beli szabályozást kell alkalmazni, tekintettel arra, hogy az magába foglalja az enyhébb hatású korlátozást is.¹¹ A másik álláspont szerint ebben az ellentmondásban a Ctv. speciális szabálya élvez elsőbbséget a Ptk. általános szabályaival szemben.¹² Az első állásponttal értünk egyet. Meglátásunk szerint is a két különböző tartalmú korlátozó szabály közül a Ptk.-beli általános, ugyanakkor szigorúbb szabályozást kell alkalmazni, mert ahogy azt a hivatkozott szerző is megállapítja, a szigorúbb korlátozás magába foglalja az enyhébb hatásút is. Továbbá a szigorúbb szabály a hitelezői érdekek védelmének a szempontjából is jobban megfelel, mert az nem csak a többségi befolyás szerzését tiltja, hanem általában tiltja az eltiltott személy gazdasági társaságban való részvételét (a nyilvánosan működő részvénytársaság kivételével), tompítva így a hitelezői érdekek sérelmének a lehetőségét.

A román Társaságokról szóló törvény szerint alapítónak kell tekinteni a gazdasági társaság létesítő okiratának, részvénytársaság esetében alapszabályának aláíróit, valamint

---

¹⁰ A végrehajtás eredménytelennek minősül, ha a bírósági végrehajtásról szóló törvényben meghatározott végrehajtói letiltás, illetve hatósági átutalási megbízás nem vezet eredményre és az adósnak nincs a bírósági végrehajtásról szóló törvény alapján lefoglalható vagyontárgya.

¹¹ KISFALUDI András, In: GÁRDOS Péter – VÉKÁS Lajos (szerk.), *i.m.* 310.

¹² FÉZER Tamás–KÁROLYI Géza–PETKÓ Mihály–TÖRŐ Emese, *Jogi személyek a gazdasági forgalomban*, Debrecen, 2017, 35.

azokat a személyeket, akik meghatározó szerepet töltenek be a társaság létrejöttében. Sajnálatos módon a törvény nem rendelkezik arról, hogy mi módon tekinthető valaki alapítónak úgy, hogy a létesítő okiratnak/alapszabálynak nem aláírója, de a társaság létrejöttében meghatározó szerepe miatt mégis annak tekintendő. A szakirodalomban megfogalmazott álláspont szerint mindazokat a személyeket alapítónak kell tekinteni, akik tevékenységük révén a legkülönbözőbb formákban együttműködtek a társaság megalapításában, függetlenül attól, hogy részt vesznek-e a létesítő okirat aláírásában vagy sem.¹³

A román társasági jogi szabályozás is lehetővé teszi, hogy a gazdasági társaság alapítói természetes és jogi személyek legyenek. Így tehát részvénytársaság alapítói vagy tagjai lehetnek más gazdasági társaságok, egyesületek, alapítványok, szövetkezetek, de akár az állam, a területi-közigazgatási egységek (megye, város, község).¹⁴ A Társaságokról szóló törvény 6. cikke értelmében nem lehetnek alapítók cselekvőképtelen vagy bizonyos bűncselekményekért, mint például bizalommal való visszaélésen alapuló vagyon elleni bűncselekményekért, korrupciós bűncselekményekért, sikkasztásért, okirat-hamisításért, adócsalásért, pénzmosásért vagy a Társaságokról szóló törvény által szabályozott bűncselekményekért elítélt személyek.¹⁵ A cselekvőképtelen személyek semmilyen körülmények között nem vehetnek részt társaság alapításában,¹⁶ azonban ez nem jelenti azt, hogy – például öröklés, vagy a törvényes képviselőik által a nevükben megkötött jogügyletek által – ne lehetnének egy társaság részvényesei. Megjegyzendő viszont, hogy az Rptk. 40. cikke¹⁷ alapján nagykorúnak elismert személy részt vehet társaság alapításában is.

---

¹³ GEORGESCU, I.L., *Drept comercial român, vol. II*, Editura All Beck, București, 2002, 317.

¹⁴ VERESS Emőd, In: VERESS Emőd (szerk.), *Magánjogi alaptan*, Forum Iuris Kiadó, Kolozsvár, 2018, 45.

¹⁵ A törvény 6. cikkéből az következik, hogy a felsorolt kizáró okok csak a társaság alapítóira vonatkoznak, így például a cselekvőképtelen személy nem lehet alapító, sem ő, sem pedig törvényes képviselője nem írhatja alá a társaság alapító okiratát. A társaság megalakulása után azonban annak tagjává válhat például társasági részek, részvények adományozása, öröklése vagy adásvétele által. Adásvételi szerződést törvényes képviselőjén keresztül köthet. Bemutatóra szóló részvény esetén a részvényessé válás még egyszerűbb, mert az értékpapírban foglalt jogokat az gyakorolhatja, akinél az értékpapír van.

¹⁶ CĂRPENARU, St. D., *Tratat de drept comercial roman*, Editura Universul Juridic, București, 2009, 200.

¹⁷ Alapos indokok miatt a gyámügyi bíróság elismerheti a 16. életévét betöltött kiskorú teljes cselekvőképeségét. Rptk. 40. cikk (1) bek. 1. mondat.

2.2. A tagsági jogviszony keletkezése és megszűnése

A társasági célok megvalósításának, működésnek és a kitűzött tevékenység folytatásának elengedhetetlen feltétele, hogy a részvénytársaság vagyonnal rendelkezzen, amit az alapítók létesítéskor bocsátanak a társaság rendelkezésére. Éppen ezért a tagsági jogviszony keletkezésének követelménye és feltétele a vagyoni hozzájárulás teljesítése.¹⁸ A tagsági jogviszony a magyar és román társasági jogi szabályozásban is létrejöhet még a részvény átruházásával, az alaptőke felemelésével új részvény kibocsátása esetén, örökléssel, jogutódlással, házassági vagyonközösség révén, átváltozó vagy átváltoztatható kötvény átváltozásával.¹⁹

A magyar jogi szakirodalomban megfogalmazott álláspont szerint, a részvényest tagsági jogviszonya alapján a társaság tagjait terhelő általános kötelezettségeken kívül egyetlen kötelezettség terheli, éspedig a vállalt vagyoni hozzájárulás teljesítése.²⁰ A részvénytársaság alapításakor a pénzbeli hozzájárulás összege nem lehet kevesebb az alaptőke harminc százalékánál [Ptk. 3:212. § (3) bek.]. A társaság nyilvántartásba vételének két feltétele, hogy a pénzbeli hozzájárulás teljesítését vállaló alapítók az alapszabályban átvenni vállalt részvény névértékének, illetve kibocsátási értékének legalább huszonöt százalékát befizessék és a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulást – kivéve, ha a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulás értéke az alaptőke huszonöt százalékát nem éri el – a részvénytársaság rendelkezésére bocsátották [Ptk. 3:252. § (1) bek.]. A részvénytársaság nyilvántartásba vételétől számított egy éven belül a részvényes köteles a részvények teljes névértékét, illetve kibocsátási értékét befizetni és a nyilvántartásba vételtől számított három éven belül köteles a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulást teljes egészében a részvénytársaság rendelkezésére

---

¹⁸ PAPP Tekla, In: OSZTOVITS András (szerk.), *A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény és a kapcsolódó jogszabályok nagykommentárja I. kötet.*, Opten Informatikai Kft., Budapest, 2014, 392.

¹⁹ Lásd: DÚL János, *Tagsági jogi jogviszony keletkezése – részvénytársaság* (szócikk), In: DÚL János – LEHOCZKI Zóra Zsófia – PAPP Tekla – VERESS Emőd (szerk.), *Társasági jogi lexikon*, Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2019, 241. A tagsági jogviszony létrejöttére *alaptőke felemelésével, átváltozó vagy átváltoztatható kötvény átváltozásával* részletekért lásd: FEGYVERESI Zsolt, In: DÚL János – LEHOCZKI Zóra Zsófia – PAPP Tekla – VERESS Emőd (szerk.), *i.m.* 17-21.

²⁰ KISFALUDI András, In: GÁRDOS Péter – VÉKÁS Lajos (szerk.), *i.m.* 475.

bocsátani [Ptk. 3:252. § (2) bek.]. A részvényes köteles az általa átvett, illetve jegyzett részvények névértékének, illetve kibocsátási értékének megfelelő pénzbeli és nem pénzbeli vagyoni hozzájárulást a részvénytársaság rendelkezésére bocsátani. A részvényest az igazgatóság az alapszabályban meghatározott feltételek szerint a befizetés teljesítésére szólítja fel, aki az alapszabályban meghatározott határidőn belül a részvény névértékének, illetve kibocsátási értékének befizetésére köteles [Ptk. 3:267. § (1)-(2) bek.].

A részvényes tagsági jogviszonya megszűnik, ha a vállalt vagyoni hozzájárulását, az igazgatóság felszólítására harmincnapos vagy az alapszabályban meghatározott határidőn belül nem teljesíti [Ptk. 3:98. §, 3:267. § (3) bek.]. A tagsági jogviszony a következő esetekben is megszűnik: a részvény átruházásával, a részvény bevonásával, a részvényes halálával, jogutód nélküli megszűnésével, a részvény érvénytelenné nyilvánításával.²¹

A tagsági jogviszony megszűnésének egyik esete az, amikor a tagot a bíróság a társaság által indított perben hozott határozata alapján a társaságból kizárja.²² A tag akkor zárható ki a társaságból, ha a társaságban való maradása a társaság céljainak elérését nagymértékben veszélyeztetné [Ptk. 3:107. § (1) bek.]. A harmadik Gt.²³ rendelkezéseitől eltérően a Ptk. nem általában a részvényes kizárását tiltja, hanem csak a nyilvánosan működő részvénytársaság részvényesére vonatkozóan fogalmaz meg tiltást. Így tehát a társaságból kizárható a zártkörűen működő részvénytársaság részvényese, ha a társaság érdekeivel ellentétes magatartásával a társaság céljainak elérését nagymértékben veszélyezteti. Amint azt a szakirodalomban megfogalmazták, bár a törvény szövege azt tenné a bíróság feladatává, hogy azt vizsgálja, mi történne akkor, ha a tag (részvényes) a társaságban maradna, a valóságban azt vizsgálja, hogy a tag (részvényes) milyen magatartása vezetett el oda, hogy a társaság kizárását kérje.²⁴ A kialakult bírói gyakorlat szerint a kizárás alapjául olyan, a keresetindításról döntő legfőbb szervi határozat meghozataláig tanúsított magatartás szolgálhat, amelyre tekintettel az érintett tag társaságban maradása a társaság jövőbeli működésére, céljainak elérésére nézve nagymértékben veszélyt jelent.²⁵ A kizárásnak nem

---

²¹ PAPP Tekla, In: PAPP Tekla (szerk.), *Társasági jog*, Lectum Kiadó, Szeged, 2011, 493.

²² NOCHTA Tibor, In: OSZTOVITS András (szerk.), *i.m.* 514.

²³ 2006. évi IV. törvény a gazdasági társaságokról, 47. § (2) bek.

²⁴ KISFALUDI András, In: GÁRDOS Péter – VÉKÁS Lajos (szerk.), *i.m.* 323-324.

²⁵ Debreceni Ítéltábla Gf.30770/2011/10. számú határozata tag kizárása tárgyában. Lásd még: Fővárosi Ítéltábla Gf.40085/2013/6. számú határozata tag kizárása tárgyában. A határozat

feltétele, hogy a társaságnál a tag (részvényes) magatartásával összefüggésben ténylegesen bekövetkezzen a hátrány.²⁶ Zártkörűen működő részvénytársaság részvényese nem zárható ki a társaságból, ha a társaságnak csak két tagja van, vagy amennyiben a részvényes a szavazatok legalább $\frac{3}{4}$ -vel rendelkezik [Ptk. 3:107. § (2) bek.].

A korlátolt felelősségű társasági formák esetén a tagnak (részvényesnek) nincs joga arra, hogy a társaságból kilépjen. A Ptk 3:239. § (1) bekezdése szerint az alapszabály az alaptőke húsz százalékát meg nem haladó mértékben rendelkezhet olyan részvény kibocsátásáról, amely alapján a részvényre vonatkozóan a részvénytársaságot vételi jog, a részvényest eladási jog vagy a részvénytársaságot vételi jog és a részvényest eladási jog illeti meg. A szakirodalomban megfogalmazott álláspont szerint a visszaváltható részvény teremt meg annak a lehetőségét, hogy a részvényes az eladási jog gyakorlásával éljen a társaságból való kilépés jogával.²⁷ A társaság átalakulása esetén a Ptk. lehetőséget ad arra, hogy a tagok/részvényesek az átalakulási terv közlésétől számított harminc napon belül nyilatkozzanak arról, hogy nem kívánnak az átalakulással létrejövő jogi személy tagjaivá válni. A jognyilatkozatot tett tagok tagsági jogviszonya az átalakulás időpontjában megszűnik, és az átalakuló jogi személy vagyonából olyan hányadra jogosultak, amelyet a jogi személy jogutód nélküli megszűnése esetén igényelhetnének [Ptk. 3:42. § (1)-(2) bek.].

Romániában a Társaságokról szóló törvény szerint a részvénytársaság alapításakor az alaptőkének az alapító okirat összes aláírója általi teljes és egyidejű jegyzése esetében, a megalakuláskor a társaság rendelkezésére bocsátott tőke nem lehet kevesebb, mint a jegyzett tőke harminc százaléka. A jegyzett társasági tőke különbséget a törvény értelmében a részvényesek a készpénz hozzájárulásra kibocsátott részvények esetében a társaság bejegyzésének időpontjától számított 12 hónapos határidőn belül, a természetbeni hozzájárulásra kibocsátott részvények esetében a bejegyzés időpontjától számított legfeljebb 2 éven belül kötelesek befizetni [Társaságokról szóló törvény 9¹. cikk]. A vagyoni hozzájárulás teljesítésének elmulasztása esetére a törvény alternatív szankciót ír elő.

---

indokolásában a Fővárosi Ítéltábla helyesli az elsőfokú bíróság álláspontját, miszerint a kizárás alapjául a kizárando tag által a kizárást kezdeményező határozat meghozataláig tanúsított magatartás szolgálhat, azonban a bírói gyakorlat szerint azt kell vizsgálni, hogy a jövőre hogyan hat a kizárni kért tag múltbeli és jelenlegi viselkedése.

²⁶ Debreceni Ítéltábla Gf.30337/2010/9. számú határozata tag kizárása tárgyába.

²⁷ VEZEKÉNYI Ursula, In: OSZTOVITS András (szerk.), *i.m.* 766.

Amennyiben a késelemben helyezett részvényes nem teljesíti vagyoni hozzájárulását, a társaság a részvényes ellen kényszervégrehajtást kezdeményezhet vagy részvényeinek érvénytelenné nyilvánításáról határozhat. Az alkalmazni kívánt szankcióról a részvénytársaság vezető tisztségviselői döntenek.²⁸

A Társaságokról szóló törvény a tag társaságból való kizárását és kilépését a közkereseti, a betéti és a korlátolt felelősségű társaságok esetében teszi lehetővé, részvénytársaságból való kilépésre csak speciális esetben van lehetőség. A bírósági gyakorlatban kialakult álláspont szerint a részvényes tulajdonosi minőségétől csak akkor fosztható meg, ha vagyoni betétjét felhívás ellenére sem teljesítette.²⁹ Tekintettel arra, hogy a részvénytársaság tőkeegyesítő társaság, ahol a részvényesek személye általában nem lényeges, hanem a hangsúly a szolgáltatott vagyoni hozzájáruláson van, a részvényes társaságból történő kizárása részvény feletti tulajdonjoga magánjogi kisajátításával érne fel.³⁰

A részvénytársaságból való kilépés jogintézménye csak speciális esetben létezik. Ilyen speciális esetet szabályoz a Társaságokról szóló törvény 134. cikke, melynek értelmében azok a részvényesek, akik nem szavazták meg a közgyűlés valamely határozatát, kiléphetnek a társaságból és kérhetik részvényeik társaság általi visszavásárlását, ha az illető közgyűlési határozat tárgya a főtevékenység megváltoztatása, a társaság székhelyének külföldre költöztetése, a társasági forma megváltoztatása és a társaság egyesülése vagy szétválása. Amennyiben a részvényesek az első három eset valamelyikére hivatkoznak, a visszavonulási jog a közgyűlési határozat Románia Hivatalos Közlönyének IV. részében történő közzétételétől számított 30 napos határidőn belül gyakorolható. A negyedik esetben a 30 napos határidő a közgyűlési határozat elfogadásától folyik. Az írásos visszavonulási

---

²⁸ DUȚESCU, Cristian, *Drepturile acționarilor (ediția 3.)*, Editura C.H.Beck, București, 2010, 32-33.

²⁹ Decizia CSJ nr. 1449/1997, secția comercială, In: GAVRILĂ Simona-Petrina, *Legea societăților comerciale nr. 31/1990. Practică judiciară*, Editura Hamangiu, București, 2009, 155-157. Lásd még: *Sentința Tribunalului Dolj nr. 723/2013*, <http://www.rolii.ro/hotarari/5b87d6dde49009c00c000268>, CIOBANU, Dan Claudiu, *Excluderea unui asociat. Condiții de admisibilitate, din perspectiva dispozițiilor art. 222 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 31/1990*, Revista Română de Jurisprudență, 2/2014.

³⁰ DUȚESCU *i.m.* 34

nyilatkozattal együtt a részvényesek letétbe helyezik a társaság székhelyén a birtokolt részvényeiket vagy a részvényesi bizonyítványukat.³¹

2.3. A részvényesi jogok osztályozása

A részvényesi jogokat számos aspektus szerint osztályozhatjuk. A jogok osztályozásának alapja lehet, hogy azokat a részvényesek egyénileg (individuális) vagy testületileg (kollektív) gyakorolhatják. Tipikusan individuális jog például a részvényes tájékoztatáshoz való joga vagy a társasági határozatok bírósági felülvizsgálatának/kontrolljának a joga. Kollektív jognak minősül a társaság közgyűlésen való részvétel joga, de a jogosultak oldaláról szemlélve kollektív jogoknak minősülnek a kisebbség jogai is.³² A részvényes vagyoni hozzájárulásának mértéke is több szempontból meghatározhatja a társasági jogosultságok körét, így a jogok mértékét is. Például a nyereségből való részesedés és a veszteségek viselése főszabály szerint a vagyoni hozzájáruláshoz igazodik.

A részvényes legfontosabb joga a részvényesi minőségében, a tagsági jogban rejlik. Ebből a jogból számos más jog származik: a társaság irányításában való részvétel joga és az ehhez szorosan kapcsolódó jogok, mint a közgyűlésen való részvétel joga, az információhoz való jog, az osztalékhoz való jog stb. GEORGESCU szerint a részvényes szorosan személyéhez köthető, elidegeníthetetlen jogokkal is rendelkezik, melyektől beleegyezése nélkül nem fosztható meg. Így például joga van az osztalékra, a likvidációs hányadra, a részvénykönyvbe való nyilvántartásba vételre, a részvények átadására és átvételére, a közgyűlésen való szavazáshoz vagy éppen a társaság határozatainak a bírósági kontrolljának a kezdeményezésére.³³

CĂRPENARU szerint a részvényesi jogok vagyoni és nem vagyoni jogok lehetnek. A vagyoni jogok kategóriájába tartozik az osztalékhoz való jog, a likvidációs hányadhoz

---

³¹ VERESS Emőd, In: VERESS Emőd (szerk.), *Magánjogi alaptan*, Forum Iuris Kiadó, Kolozsvár, 2018, 105-106.

³² SÁRKÖZY Tamás: *A magyar társasági jog Európában. A társasági és konszernjog elméleti alapjai*, HVG ORAC Lap- és Könyvkiadó, Budapest, 2001, 161.

³³ GEORGESCU *i.m.* 300.

való jog, a részvény feletti tulajdonjog, a részvény eladásának joga, a jegyzési elsőbbségi jog gyakorlása stb. A második kategóriába tartozó, nem vagyoni jogok közt említhető a közgyűlésen való részvétel joga és a szavazati jog gyakorlása, a tájékoztatáshoz való jog, a közgyűlés összehívásának joga, a társaságból való kilépés joga,³⁴ a vezető tisztségviselők kinevezésének és visszahívásának joga, a részvényesek ellenőrzési joga stb.³⁵

DUȚESCU álláspontja szerint a részvényesek jogai tartalmi jellegük alapján lehetnek vagyoni (a részvény feletti tulajdonjog, az osztalékhoz való jog, elsőbbségi jog) és nem vagyoni jogok (közgyűlésen való részvétel joga, a szavazáshoz való jog gyakorlása, a tájékoztatáshoz való jog), a jog érvényesíthetősége alapján lehetnek kizárólagos (részvény feletti tulajdonjog, a közgyűlésen való részvétel joga, a szavazáshoz való jog) és viszonylagos jogok (osztalékhoz való jog, elsőbbségi jog, a tájékoztatáshoz való jog), a köztük lévő viszonyrendszer alapján pedig lehetnek fő (részvény feletti tulajdonjog), illetve járulékos jogok (minden más jog a tulajdonjoghoz viszonyítva). Egy negyedik osztályozási szempont szerint a jogok lehetnek egyszerű feltétel nélküli (a részvény feletti tulajdonjog, a közgyűlésen való részvétel joga, a szavazáshoz való jog) és feltételhez kötött jogok (osztalékhoz való jog). A jogok osztályozásának szempontja lehet az is, hogy ezek a törvényből, vagy az létesítő okiratból fakadnak. Ez a szempont azért is lehet fontos, mert a jogok megsértésének jogkövetkezményei ettől függően eltérhetnek. A szerző külön kiemeli a kisebbségi részvényeseket megillető jogokat.³⁶

A klasszikusnak számító elidegeníthetetlen jogok elméletétől eltérő francia szakirodalomra hivatkozva DUȚESCU a részvényesi jogokat az alapján is strukturálja, hogy azok vagyoni jogok, pénzbeli jogok vagy nem vagyoni jogok. Álláspontja szerint vagyoni jognak minősül a részvény zálogba adásának a joga, pénzbeli jognak minősül a részvényes

---

³⁴ A román szabályozásban a részvénytársaságból való kilépés jogintézménye speciális esetben létezik: Lásd: a 2.2. alpont utolsó bekezdését.

³⁵ CĂRPENARU, Stanciu D., *Drept comercial român*, ediția a VIII-a revizuită și adăugită, Editura Universul Juridic, București, 2008, 341. Lásd még: NÁSZ Csaba Béla, *Drept societar. Curs universitar*, Editura Universul Juridic, București, 2019, 382. ANGHENI, Smaranda, *Drept comercial. Profesioniștii-comercianți*, Editura C.H.Beck, București, 2013, 153. CATANĂ, N. Radu, *Dreptul societăților comerciale. Probleme actuale privind societățile pe acțiuni. Democrația acționarială*, Sfera Juridică, Cluj-Napoca, 2007, 1.

³⁶ DUȚESCU *i.m.* 7, 573.

osztalékhoz, likvidációs hányadhoz, tőketartalékhoz való joga és a nem vagyoni jogok közé tartozik a közgyűlésen való részvétel joga és a szavazati jog gyakorlása, a tájékoztatáshoz való jog, a vezető tisztségviselők és felügyelőbizottsági tagok kinevezésének és visszahívásának joga, a részvényesek ellenőrzési joga stb.³⁷

RÉSZVÉNYESI JOGOK OSZTÁLYOZÁSA A ROMÁN TÁRSASÁGI JOGBAN	
TARTALMI JELLEGŰK ALAPJÁN	
- vagyoni jogok: részvény feletti tulajdonjog, osztalékhoz való jog, likvidációs hányadhoz való jog, részvény eladásának joga, kamathoz való jog, stb.	- nem vagyoni jogok: közgyűlésen való részvétel joga, információhoz való jog (tájékoztatás, iratbetekintés), szavazati jog, részvényesek ellenőrzési joga, vezető tisztségviselők kinevezésének és visszahívásának joga, közgyűlési határozatok megtámadásának joga, stb.
ÉRVÉNYESÍTHETŐSÉGŰK ALAPJÁN	
- kizárólagos jogok: részvény feletti tulajdonjog, közgyűlésen való részvétel joga, szavazáshoz való jog, stb.	- viszonylagos jogok: osztalékhoz való jog, elsőbbségi jog, tájékoztatáshoz való jog, stb.
KÖZTŰK LÉVŐ VISZONYRENDSZER ALAPJÁN	
- fő jogok: részvény feletti tulajdonjog	- járulékos jogok: minden más jog a tulajdonjoghoz viszonyítva
MEGVALÓSULÁSUK BIZONYOSSÁGI FOKA ALAPJÁN	
- feltétel nélküli jogok: részvény feletti tulajdonjog, közgyűlésen való részvétel joga, szavazáshoz való jog, stb.	- feltételhez kötött jogok: osztalékhoz való jog, stb.

A részvényesi jogok osztályozását NAGY a társaság és részvényesek közötti jogviszony szempontjából közelíti meg.³⁸ Ezek kétféleképpen lehetnek: olyanok, amelyekben a részvényesek nem egyénileg, hanem mint összesség szerepelnek (összességi jogok) és olyanok, amelyekben a részvényesek egyénileg különálló jogalanyokként vesznek részt

³⁷ DUTESCU *i.m.* 6.

³⁸ NAGY Ferencz: *A magyar kereskedelmi jog kézikönyve különös tekintettel a bírói gyakorlatra és a külföldi törvényhozásra*, 6. bővített és javított kiadás, I. kötet, Az Athenaeum irodalmi és nyomdai R.T. kiadása, Budapest, 1904, 352.

(egyéni, individuális jogok). Álláspontja szerint az első kategóriába tartoznak azok a jogok, amelyek a részvényeseket a társasági ügyek ellátása körül illetik meg, míg a második kategóriába tartoznak azok a jogok, amelyek a részvényeseket a társasággal szemben, különösen a társasági vagyon és annak jövedelmei kapcsán illetik meg. A szerző megállapítása szerint a részvényesek egyéni jogai közvetve a többség rendelkezése alatt állnak, mert a többség az amely az alapszabályban a jogokat megállapítja és ők azok, akik e jogokat módosíthatják is. NAGY megjegyzi, hogy az alapszabályban megállapított jogok abban az esetben nem módosíthatók, ha a törvény „meg nem változtatható módon ad.”³⁹

A részvényesi jogok kapcsán KUNCZ úgy fogalmaz, hogy a részvényes a részvény alapján szerzi jogait és vállalja kötelezettségeit. A részvényes jogai közül legfontosabbnak a nyereségre vonatkozó jogot (osztalékjog), felszámolás esetében a felosztás alá eső vagyonra vonatkozó jogot (likvidációs hányad joga) és az ügyintézésre irányuló jogot (a közgyűlési, valamint az ügynevezett individuális jogok) emeli ki.⁴⁰ A szerző szerint a részvényest tagsági és individuális jogok illetik meg. Tagsági jogok lehetnek: vagyoni jogok (osztalékjogok és a likvidációs hányad joga), üzletvezető jogok (közgyűlésen részvétel és szavazás joga), kártérítésre irányuló jog (az alapítók, igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok ellen) és különböző mellékjogok, mint például a részvénykönyvbe való bevezetés iránti jog, a részvényokirat kiállítására vonatkozó jog, a jóhiszeműen felvett osztalék megtartására vonatkozó jog, a részvény átruházásának joga stb. Az individuális jogok közül a szerző a megtámadó jogot (társasági határozatok bírósági felülvizsgálata), a megvizsgáló jogot (az ügyvitel felügyelete) és a közgyűlés összehívására vonatkozó jogot emeli ki.

A részvényest PAPP álláspontja szerint szervezeti és vagyoni jogok illetik meg.⁴¹ A részvényes szervezeti jogait a közgyűlésen vagy a közgyűléssel kapcsolatban gyakorolja. Szervezeti jogok például a tájékoztatáshoz való jog, a napirend kiegészítésének joga, a döntéshozatalban való részvétel joga, a szavazati jog, a tanácskozási jog, a kérdésfeltevés vagy az indítványtétel joga. A szervezeti jogok kapcsán a szerző megjegyzi, hogy azok csak a részvénykönyvbe történő bejegyzést követően illetik meg a részvényest. Ha nem kéri

---

³⁹ NAGY *i.m.* 353.

⁴⁰ KUNCZ Ödön: *A magyar kereskedelmi- és váltójog tankönyve*, Grill Károly Könyvkiadóvállalata, Budapest, 1938, 156-166.

⁴¹ PAPP Tekla, In: PAPP Tekla (szerk.), *i.m.* 488-493.

részvénykönyvbe való bejegyzését, részvényesi jogait a részvénytársasággal szemben nem gyakorolhatja. Vagyoni jogok az osztalékhoz vagy osztalékelőleghez, a likvidációs hányadhoz vagy kamatozó részvény esetében a tulajdonost megillető kamathoz való jog.

KISFALUDI a részvényest részvényei alapján megillető jogokat vagyoni jellegű és szervezeti/testületi jogokra bontja. A szerző szerint a szervezeti jogok közül a központi elem a társaság döntéshozatalában való részvétel joga olyan kérdésekben, amelyekben a részvényesek döntést hozhatnak.⁴² VEZEKÉNYI álláspontja szerint a Ptk. *Részvényesi jogok és kötelezettségek* fejezet [Ptk. XXXIV. fejezet, 3:253-267. §] felépítéséből levezethető a részvénytársasággal szemben gyakorolható részvényesi jogok kiterjedtsége. A részvényesi jogok három kategóriáját határozza meg: a közgyűlésen, vagy a közgyűléssel összefüggésben gyakorolható jogokat, a kisebbségi jogokat és a vagyoni jogokat. Nem minden részvényesi jog került a XXXIV. fejezetben szabályozásra, hanem vannak olyan jogok, mint például a kisebbségi jogok [Ptk. 3:103-106. §], vagy a tájékoztatáshoz való jog [Ptk. 3:23. §, 3:278. § (5) bek.] melyek a Ptk. más-más fejezeteiben kerültek szabályozásra. A szerző megjegyzi, hogy a részvényesi jogok más szempont szerint is csoportosíthatók. Így például aszerint, hogy az adott jogot a részvényes a társasággal szemben, vagy attól függetlenül gyakorolja (a részvény átruházásának joga), vagy van-e jelentősége a jog gyakorlásában a részvényes részvényeik össznévértékének vagy nincs (osztalékhoz fűződő jog esetében igen, tájékoztatáshoz való jog esetében nincs).⁴³

Ahogy arról már szó volt, a jogokat aszerint is osztályozhatjuk, hogy azokat a részvényesek egyénileg (individuális) vagy testületileg (kollektív) gyakorolhatják. A kisebbségi jogok kapcsán a hivatkozott szakirodalom azt is megállapítja, hogy a jogosultak oldaláról szemlélve kollektív jogoknak minősülnek a kisebbség jogai is. BALÁSHÁZY a kisebbséget megillető jogok kapcsán megjegyzi, hogy azok nem feltétlenül kollektív és nem feltétlenül kisebbség által gyakorolható jogok, ezért a hagyományos elnevezés megtévesztő lehet. A szerző szerint, ha a tag (részvényes) szavazata eléri, vagy meghaladja a törvény által megkövetelt mértéket (5% zártkörűen működő részvénytársaság és 1% nyilvánosan működő

---

⁴² KISFALUDI András, In: GÁRDOS Péter – VÉKÁS Lajos (szerk.), *i.m.* 464.

⁴³ VEZEKÉNYI Ursula, In: OSZTOVITS András (szerk.), *A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény és a kapcsolódó jogszabályok nagykommentárja I. kötet.*, Opten Informatikai Kft., Budapest, 2014, 797-798.

részvénytársaság esetében), a kisebbségi jogot a tag önállóan is gyakorolhatja, mi több, a kisebbségi jogot a többség is gyakorolhatja.⁴⁴

MISKOLCZI a részvényesi jogokat vagyoni jogok, szervezeti/tulajdonosi jellegű jogok és egyéb részvényesi jogok szerint osztályozza. A minden részvényt megillető vagyoni jogok körébe az osztalékhoz való jogot, az osztalékélelőleghez való jogot és a likvidációs hányadhoz fűződő jogokat sorolja. A szervezeti/tulajdonosi jellegű jogok kapcsán a szerző megállapítása szerint vannak olyan jogok, amelyek a részvényt minden további feltételtől függetlenül megilletik és vannak olyan jogok, amelyek gyakorlásához valamilyen többletfeltétel szükséges. Álláspontja szerint a törvény a jogállás szerint négy részvényesi kategória között tesz különbséget: valamennyi részvényesre kiterjedő jogok (közgyűlésen való részvétel joga, felvilágosításhoz való jog, észrevételezési jog), szavazatra jogosító részvényeket birtokló részvényesek joga (szavazati jog), kisebbségi részvényesek jogai (közgyűlés összehívása, egyedi könyvvizsgálat kezdeményezése) és egyes részvényfajtaival rendelkező részvényesek jogai (elsőbbbségi, dolgozói és visszaváltható részvény tulajdonosait megillető többletjogok). Az egyéb részvényesi jogok aszerint csoportosítja, hogy kik gyakorolhatják azokat. Ezek alapján vannak olyan egyéb jogok amelyek valamennyi részvényt megilletnek (határozatok megtámadása, részvénykönyvvel kapcsolatos jogok, iratok kiállításához való jog) és olyanok, amelyek csak a kisebbségi részvényeseket illetik meg (közvetlen keresetindítási jog).⁴⁵

TÖRÖK a tagsági jogok három kategóriáját határozza meg. Elsőként említi a részvényesek/tagok vagyoni jogait, úgy mint az osztalékhoz való jogot vagy a likvidációs hányadhoz való jogot. A második kategóriát álláspontja szerint a nem vagyoni jogok alkotják. Nem vagyoni jogként a taggyűlésen/közgyűlésen való részvétel jogát és a szavazati jogot jelöli meg. A szerző a harmadik, egyéb jogok kategóriába sorolja a társasági

---

⁴⁴ BALÁSHÁZY Mária, *Kisebbségi jogok a társasági törvényben*, Gazdaság és Jog, 2007/5, 8-12.

⁴⁵ MISKOLCZI Bodnár Péter, *A részvényes jogi helyzete*, In: HARSÁNYI Gyöngyi – MISKOLCZI Bodnár Péter – UJVÁRINÉ Antal Edit, *Társasági jog 2009*, Novotni Kiadó, Miskolc, 2009, 246-258.

határozatok megtámadásának jogát és a szavazatok öt százalékaival való rendelkezés esetén a kisebbségi jogokat.⁴⁶

RÉSZVÉNYESI JOGOK OSZTÁLYOZÁSA A MAGYAR TÁRSASÁGI JOGBAN		
- individuális jogok: megtámadó jog (határozatok bírósági felülvizsgálata), megvizsgáló jog (az ügyvitel felügyelete), közgyűlés összehívására vonatkozó jog	- tagsági jogok: vagyoni jogok (osztalék, likvidációs hányadhoz való jog), üzletvezető jogok (közgyűlésen való részvétel, szavazás joga), kártérítésre irányuló jog (igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok ellen), mellékjogok (részvénykönyvbe való bevezetés iránti jog, részvény átruházásnak joga, stb.)	
- vagyoni jogok: osztalékhoz való jog, osztalékélelőleghez való jog, likvidációs hányadhoz való jog, kamatozó részvény esetén a kamathoz való jog	- szervezeti/testületi jogok: tájékoztatáshoz való jog, napirend kiegészítésének joga, döntéshozatalban való részvétel, szavazati jog, tanácskozási jog, kérdésfeltevés joga, indítványtétel joga, javaslattétel joga, felszólaláshoz való jog, határozatok bírósági felülvizsgálata	
- vagyoni jogok: osztalékhoz való jog, osztalékélelőleghez való jog, likvidációs hányadhoz való jog, stb.	- nem vagyoni jogok: közgyűlésen való részvétel joga, szavazati jog, határozatok bírósági felülvizsgálata, stb.	
- vagyoni jogok: osztalékhoz való jog, osztalékélelőleghez való jog, likvidációs hányadhoz való jog, stb.	- közgyűlésen vagy közgyűléssel összefüggésben gyakorolható jogok: (tájékoztatáshoz való jog, napirend kiegészítésének joga, döntéshozatalban való részvétel, szavazati jog, tanácskozási jog, kérdésfeltevés joga, indítványtétel joga, javaslattétel joga, felszólaláshoz való jog, határozatok bírósági felülvizsgálata)	- kisebbségi jogok: közgyűlés összehívásának kezdeményezése, egyedi könyvvizsgálat kezdeményezése

⁴⁶ TÖRÖK Tamás, *Zálogjog a korlátolt felelősségű társaság üzletrészén és a részvényen*, Gazdaság és Jog, 2008/6., 8-15.

<p>- vagyoni jogok: osztalék-hoz való jog, osztalékelőleghez való jog, likvidációs hányadhoz való jog, stb.</p>	<p>- szervezeti/tulajdonosi jellegű jogok:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. valamennyi részvényesre kiterjedő jogok (közgyűlésen való részvétel joga, felvilágosításhoz való jog, észrevételezési jog) 2. szavazatra jogosító részvényeket birtokló részvényesek joga (szavazati jog) 3. kisebbségi részvényesek jogai (közgyűlés összehívása, egyedi könyvvizsgálat kezdeményezése) 4. egyes részvényfajtaival rendelkező részvényesek jogai (elsőbbségi, dolgozói és visszaváltható részvény tulajdonosait megillető többletjogok) 	<p>- egyéb részvényesi jogok:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. valamennyi részvényest megillető jogok (határozatok megtámadása, részvénykönyvvel kapcsolatos jogok, iratok kiállításához való jog) 2. csak a kisebbségi részvényeseket megillető jogok (közvetlen keresetindítási jog)
---	---	---

A részvényesi jogok osztályozásának román és magyar szakirodalmi ismertetéséből megállapítható, hogy a részvényesi jogok társasági jogi szakirodalmi osztályozása hasonlóságot mutat. A román jogi szakirodalom által alkalmazott „nem vagyoni jogok” kifejezés helyett a magyar jogi terminológia főként a „szervezeti” megfogalmazást használja, azonban a terminológiai eltérés mögött igazi tartalmi eltérést nem találunk. Értekezésünkben, a továbbiakban a román terminológia által használt, de a magyar terminológiában is tetten érhető „nem vagyoni jog” megnevezést használjuk. Tesszük ezt azért, mert meglátásunk szerint a részvényesi jogok tartalma közötti megkülönböztetés szempontját, a vagyoni és nem vagyoni jogokba csoportosítás tükrözi leginkább. A részvényes vagyoni jogai (a részvény feletti tulajdonjog, osztalékhoz és osztalékelőleghez való jog, a részvény átruházásához való jog, alapszabályban kikötött részvényre vonatkozó elővásárlási jog, likvidációs hányadhoz való jog, kamathoz való jog) a részvény feletti tulajdonjogból, nem vagyoni jogai (tájékoztatáshoz való jog, iratbetekintéshez való jog,

közgyűlésen való részvételi jog, indítványtételhez/javaslatételhez való jog, napirend kiegészítéséhez való jog, szavazáshoz való jog és az ehhez szorosan kapcsolódóan a vezető tisztségviselők és felügyelőbizottsági tagok jelölésének és megválasztásának joga, bírósági határozatok megtámadásának joga) pedig tagsági jogából fakadnak.

3. AZ INFORMÁCIÓHOZ VALÓ JOG

3.1. Az információhoz való jog funkciója

Az információhoz való jog a részvényes tagsági jogából következő nem vagyoni, szervezeti jog, mely a részvénytársaság közgyűlésének összehívásához és az ott gyakorolható szavazati joghoz kapcsolódik. Az információhoz való jog a részvényes alanyi joga és a társaság alanyi kötelezettsége. A jog egyik alapvető célja, hogy a megfelelően tájékozott részvényes érdeemben tudja a közgyűléshez kapcsolódó jogait gyakorolni, így például ellenőrzési és beleszólási jogát a társaság üzletmenetébe. Az információhoz való jog megvalósulása alapvető fontosságú elv és a részvényes védelmét szolgálja, de védelmi jellegén túl megalapozza és előkészíti a társaság részvényeseinek határozatait. Amint azt a francia jogi szakirodalomban találóan megfogalmazták, a részvényes információs jogára úgy kell tekinteni, mint a szavazati jog megvilágításának eszközére.⁴⁷

Az információhoz való jog olyan alapvető részvényesi jog, melyet úgy a magyar, mint a román társasági jogi rendelkezések biztosítanak. Az információhoz való jog minden részvényest megillet, függetlenül vagyoni hozzájárulásának mértékétől. Ennek korlátozása a részvényes hozzájárulásával sem lehetséges. Ezen jog alatt a részvényes tájékoztatáshoz (iratbetekintés, felvilágosítás adás) való jogát értjük.

A társaság ügyeiben tájékozott részvényes számára az információ védekezési és mérlegelési eszköz is. Gondoljunk itt például a kisebbségi részvényesre, aki számára a társasággal kapcsolatos információk ismerete védelmet jelenthet a többségi részvényesekkel szemben és ugyanakkor a különböző jogvédelmi eszközök jogalapját is képezi. Ugyanakkor a kisebbségi részvényes is csak a megfelelő információ birtokában kérheti a társasági

---

⁴⁷ GERMAIN, Michel – MAGNIER, Veronique, *Les sociétés commerciales*, 20e édition, L.G.D.J Lextenso édition, Paris, 2011, 397. Lásd még: MESTRE, Jacques – PANCRAZI, Marie-Éve – GROSSI, Isabelle – MERLAND, Laure – TAGLIARINO-VIGNAL, Nancy, *Droit commercial. Tome 1*, 30e édition, LGDJ Lextenso éditions, Paris, 2016, 395-396.

határozatok bírósági felülvizsgálatát/kontrollját.⁴⁸ Az információhoz való jog, védelmi jellegén túl, kiemelkedő fontossággal bír a részvényesi érdek és a társasági érdek összehangolásában is.⁴⁹ A társaság működésére vonatkozó adatok birtokában a részvényes mérlegelni tudja befektetése esetleges kockázatait,⁵⁰ és amennyiben úgy ítéli meg, hogy a kockázat meghaladja a szokásos üzleti kockázatot és nem akar nagyobb kockázatot vállalni, dönthet részvényei eladása mellett.

Összegezve elmondható, hogy csak a tájékozott, naprakészen informált részvényes képes arra, hogy a társaság irányítását ellátó vezetők hatékonyságát értékelje, és ezzel egyidejűleg a közgyűlésen olyan intézkedések meghozatalára legyen képes, amelyek egyrészt befektetésének biztonságát szavatolják, másrészt pedig osztalék formájában profitot biztosítson számára. A részvényesek nagy részére a valóságban azonban inkább a „közömbösség” és a „nemtörődömség” jellemző. Ahogy azt KUNCZ Ödön helyesen és találóan állapítja meg, két típusú részvényest különböztethetünk meg: az *állandó részvényeseket*, kiknek túlnyomó része a tagságában csak a tőkebefektetést látja, kisebbik része pedig a vállalat sorsát intézi és a *nomád részvényeseket*, akik a részvény forgalomképessége és a spekulációra való alkalmatossága miatt vásárolnak részvényeket.⁵¹

3.2. A részvényes információhoz való joga a magyar társasági jogban

3.2.1. A részvénytársaság közgyűlése és a tájékoztatáshoz való jog

A részvényes elidegeníthetetlen joga a közgyűlésen való részvétel, ahol a részvénytársaság vezető tisztségviselőitől felvilágosítást kérhet, észrevételt és indítványt tehet és szavazati joggal rendelkező részvény birtokában pedig szavazhat. A részvényest megilleti a tájékoztatáshoz való jog a közgyűlés megtartása előtt [Ptk. 3:17. § (3), Ptk. 3:258.

---

⁴⁸ A közgyűlési határozatok megtámadásának joga nem egy specifikus kisebbségvédelmi eszköz, erre bármely részvényesnek joga van. Részletekért lásd az értekezés 7.2.1. alpontját.

⁴⁹ CATANĂ, N. Radu, *i.m.* 2.

⁵⁰ TÖRÖK Tamás, *A tájékoztatási kötelezettség és az üzleti titok védelme a társasági jogban*, Gazdaság és Jog, 2005/12, 3-10.

⁵¹ KUNCZ Ödön, *Részvényjogi problémák*, In: *Küzdelem a gazdasági jogért*, Királyi Magyar Egyetemi Nyomda, Budapest, 1939, 323-324.

§], de bővebb felvilágosítást kérhet a közgyűlésen is az ott elhangzottakkal kapcsolatban [Ptk. 3:257. §]. A jogi személy vezető tisztségviselői kötelesek a jogi személy tagjai számára (részvényesek) a jogi személyre vonatkozó iratokba és nyilvántartásokba betekintést biztosítani. Az iratbetekintési jog a gazdasági társaság tagjának alanyi joga, amely vagyoni hozzájárulásától függetlenül megilleti (BH 1998.12.598: Legfelsőbb Bíróság Cgf.VII.33.429/1996. sz.). A felvilágosítás és az iratokba való betekintés joga megtagadható, ha ez a jogi személy üzleti titkát sértené, ha a felvilágosítást kérő a jogát visszaélészerűen gyakorolja, vagy felhívás ellenére nem tesz titoktartási nyilatkozatot [Ptk. 3:23. §].

A Ptk. a jogi személy általános szabályai 3:17. § (3) bekezdésében úgy rendelkezik, hogy a döntéshozó szerv ülését a vezető tisztségviselő meghívó küldésével vagy közzétételével hívja össze. A meghívónak tartalmaznia kell a jogi személy nevét és székhelyét, az ülés idejének és helyszínének megjelölését és az ülés napirendjét. A napirendet a meghívóban olyan részletességgel szükséges feltüntetni, hogy a szavazásra jogosultak a tárgyalni kívánt témakörökben álláspontjukat a közgyűlésig kialakíthassák, a döntésre felkészülhessenek, a közgyűlés pillanatában pedig az előzetes információk alapján a társaság érdekeit szem előtt tartva megfelelő döntéseket hozzanak.⁵²

Számos példát találunk a bírói gyakorlatban arra, hogy a közgyűlés összehívását a bírói fórum akkor nem tartja jogszerűnek, ha a napirend olyan általános, felszínes módon kerül meghatározásra, hogy abból átlagos figyelem, értelmezés mellett nem állapítható meg annak mibenléte.⁵³

Amint arra a Szegedi Ítéltábla egyik határozatában rámutat, a napirend csak a legfőbb szerv ülésének kereteit határozza meg, azokra az ügyekre reflektálva, amiket az ülésen megtárgyalhatnak és eldönthetnek a tagok. Éppen ezért az egyes napirendi pontok minden részletkérdést nem tartalmazhatnak. A Ptk. 3:17. § (3) bekezdésének nem az a célja, hogy a tagok a legfőbb szerv ülésére már minden kérdésben véglegesen kialakított, kétséget kizáró állásponttal érkezzenek, hiszen a közgyűlés lényege éppen az, hogy ott vitassák meg a felmerült kérdéseket és alakítsák ki véleményüket, hanem hogy a közgyűlésre kellő

---

⁵² Lásd: KISFALUDI András, In: GÁRDOS Péter – VÉKÁS Lajos (szerk.), *i.m.* 226.

⁵³ Lásd: Kúria Pfv.21491/2016/5., Szegedi Ítéltábla Pf.21252/2016/3., Fővárosi Ítéltábla 16.Gf.40.695/2009/7.)

alapfelkészültséggel, tájékozottsággal érkezzenek, esetleges további – releváns – kérdéseiket meg tudják fogalmazni, segítve ezzel a döntéshozatalt.⁵⁴

A döntéshozó szerv nem szabályszerűen összehívott ülése csak abban az esetben tartható meg, ha az ülésen valamennyi részvételre jogosult jelen van és egyhangúlag hozzájárulnak az ülés megtartásához [Ptk. 3:17. § (5) bek.]. A nem szabályszerűen összehívott ülés megtartása kapcsán fontos szempont, hogy ne sérüljön a részvételre jogosult személy, jelen esetben a részvényes információs joga. Álláspontunk szerint a részvényes dönthet úgy is, hogy előzetes információk hiányában nem kíván a szabálytalanul összehívott ülés határozathozatalában részt venni, de annak megtartásához hozzájárul. A részvényes dönthet úgy is, hogy hozzájárul a nem szabályszerűen összehívott ülés megtartásához, a számára egyértelmű és nem vitatott kérdésekben a határozathozatalhoz is hozzájárul szavazatával, a nem nyilvánvaló és esetleg vitatott kérdésekben pedig tartózkodik vagy ellenük szavaz.

A döntéshozó szerv ülésén csak a szabályszerűen közölt napirenden szereplő kérdésben hozható határozat. Ha azonban valamennyi részvételre jogosult jelen van a döntéshozó szerv ülésén, a napirenden nem szereplő kérdésekben is határozat hozható, amennyiben annak megtárgyalásához egyhangúlag hozzájárulnak a részvételre jogosultak [Ptk. 3:17. § (6) bek.]. Ez az előírás a társaság működését hivatott elősegíteni.⁵⁵

A Ptk. 3:17. § (3) bekezdésének jogi személyekre vonatkozó szabályát, a 3:258. § a részvényeseket megillető általános tájékoztatási kötelezettségre vonatkozó előírással egészíti ki. A másodszor hivatkozott § (1) bekezdése előírja, hogy a részvénytársaság vezető tisztségviselői a napirendre tűzött ügyekre vonatkozóan kötelesek a napirendi pontok megtárgyalásához szükséges minden információt a részvényesek rendelkezésére bocsátani. A Ptk. 3:258. § (1) bek. nem részletezi, hogy az igazgatóságnak pontosan milyen információkat kell a részvényesek rendelkezésére bocsátania, az viszont egyértelmű, hogy a részvényesek tájékoztatása a közgyűlésen szereplő napirendi pontokkal kapcsolatos.

A részvényesek a közgyűlés napja előtt legalább 8 nappal, írásban benyújtott kérelemben felvilágosítást kérhetnek a napirendi pontokra vonatkozóan. A felvilágosítást tartalmazó választ a részvényesek a közgyűlés előtt legalább 3 nappal meg kell hogy kapják.

---

⁵⁴ Szegedi Ítéletábla Pf.21185/2015/8. számú határozata

⁵⁵ PAPP Tekla, In: OSZTOVITS András (szerk.), *i.m.* 406.

A 3:258 §. nem tartalmaz a válaszadás formájára vonatkozó előírást, de a megfogalmazásból arra következtethetünk, hogy ezt írásban kell megadni. Fontos megemlíteni, hogy e §-ban szabályozott részvényesi jog, csak a közgyűlés napirendi pontjaiban megfogalmazott ügyekkel kapcsolatban gyakorolható. Amennyiben az igazgatóság úgy ítéli meg, hogy a felvilágosítási kérdésben megfogalmazottak nincsenek kapcsolatban a közgyűlés napirendi pontjaival, a válaszadást megtagadhatja.⁵⁶ Véleményünk szerint a 8 napos határidő csak az írásban megfogalmazott felvilágosítási kérelemre vonatkozhat, és nem korlátozhatja a részvényes Ptk. 3:257. §-ban biztosított közgyűlésen való felvilágosítására vonatkozó jogát. Amennyiben tehát a részvényes elmulasztott legalább 8 nappal a közgyűlést megelőzően írásbeli felvilágosítást kérni, megteheti ezt a közgyűlésen. Meglátásunk szerint a közgyűlésen történő információkérés tárgyát a jogszabály nem szűkíti le, tehát minden olyan kérdés feltehető ebben a formában, amelyet előzetesen feltehető volna, és bármilyen objektív vagy szubjektív ok végett mégsem fogalmazott meg előzetesen.

A 3:258. § (2) bekezdése a számviteli törvény szerint beszámolóval és a vezető tisztségviselők jelentésével kapcsolatos tájékoztatási jogot rögzíti. Az igazgatóság, valamint a felügyelőbizottság a beszámolóknak és a jelentéseknek a lényeges adatait a közgyűlést megelőzően legalább 15 nappal köteles a részvényesek tudomására hozni. A második bekezdés megfogalmazásából arra következtethetünk, hogy a tájékoztatás előbb is megtörténhet, azonban ennél rövidebb határidőt az alapszabály nem írhat elő. A Ptk. nem részletezi azt, hogy mi számít a számviteli beszámoló vagy az igazgatósági/felügyelőbizottsági jelentés kapcsán lényeges adatnak, ahogy azt sem tisztázza, hogy ezeket az adatokat miként, milyen módon kell a részvényesek rendelkezésére bocsátani. Véleményünk szerint a lényeges adatok közlésének a módját a részvénytársaság alapszabályában kell leszögezni, ha azonban ezt a részvényesek elmulasztották megtenni, akkor a közgyűlési meghívó megküldésének az előírásai az irányadóak.

A Ptk. 3:272. §-a a nyilvánosan működő részvénytársaságokra vonatkozóan külön rendelkezéseket tartalmaz a közgyűlésre szóló meghívó közlése és annak tartalma kapcsán. Külön a nyilvánosan működő részvénytársaságra vonatkozó rendelkezésre azért van szükség, mert a részvényesek nagyobb száma miatt, sokkal nagyobb eséllyel sérül a

---

⁵⁶ KISFALUDI András, In: GÁRDOS Péter – VÉKÁS Lajos (szerk.), *i.m.* 465.

részvényes információhoz való joga. A közgyűlési meghívó elküldésének módszerét jelen fejezetben nem tárgyaljuk,⁵⁷ azonban a meghívó tartalmára vonatkozóan fontos megemlítenünk, hogy annak tartalmaznia kell a napirend kiegészítésére való jog gyakorlásának feltételeit, illetve a határozattervezetek és a közgyűlés elé terjesztendő dokumentumok eredeti és teljes terjedelmű szöveg elérhetőségének helyét. A társaság saját honlapján többek között nyilvánosságra kell hogy hozza a napirenden szereplő ügyekkel kapcsolatos előterjesztéseket, az azokra vonatkozó felügyelőbizottsági jelentéseket, valamint a határozati javaslatokat. Részvényesi kérésre a közzeendő közgyűlési anyagokat a nyilvánosságra hozatallal egyidejűleg elektronikus úton is meg kell küldeni számukra. Az előírások célja az, hogy elősegítsék a nyilvánosan működő részvénytársaságok estében a részvényesek nagy száma miatt nehezkesebben működő kommunikációt és biztosítsák a részvényes tájékoztatásra vonatkozó jogának gyakorlását.

A részvénytársaság alapszabálya a részvényes tájékoztatáshoz való jogát nem korlátozhatja és nem zárhatja ki. Az erre vonatkozó alapszabályi rendelkezés semmis. A 3:258. § (3) bek. nem rögzíti azonban, hogy mi történik abban az esetben, ha az igazgatóság a közgyűlés napirendi pontjaival kapcsolatos információkat a részvénytársaság üzleti titkainak és gazdasági érdekeinek sérelmére való hivatkozással a Ptk. 3:23. § (2) bek. értelmében nem közli a részvényesekkel. Ilyen esetben amennyiben a részvényes a felvilágosítás megtagadását indokolatlannak tartja, a cégbíróságtól kérheti a jogi személy kötelezését a felvilágosítás megadására.

A közgyűlésen a részvényes jogosult felvilágosítást kérni a közgyűlésen elhangzottakkal kapcsolatban, amennyiben a megtárgyalásra kerülő kérdésekben nem kért vagy nem kapott megfelelő tájékoztatást a közgyűlés előtt, vagy bizonyos kérdések eldöntésére további felvilágosításra van szüksége. Bár egyetértünk azzal, hogy a Ptk. 3:257. §-ban megfogalmazott felvilágosítás iránti jog nem azonos a 3:258. § (1) bekezdésében szabályozott tájékoztatáshoz való joggal, tekintettel arra, hogy első esetben a felvilágosítást a közgyűlésen kell kérni, míg második esetben a tájékoztatásra több nappal a közgyűlés előtt kerül sor, úgy gondoljuk, hogy a felvilágosítás vagy tájékoztatás kérés mindkét esetben azonos tartalmú is lehet, azaz amint azt már kifejtettem, a részvényes a közgyűlésen is

---

⁵⁷ A közgyűlés összehívásának módszere kapcsán részletekért lásd az értekezés 4. fejezetét.

felvilágosítást kérhet a napirendben felsorolt és megtárgyalásra kerülő kérdésekről. Természetesen erre a jogra vonatkozóan a részvénytársaság alapszabálya *expressis verbis* is tartalmazhat előírást, de ennek hiányában sem sérülhet a részvényes közgyűlésen gyakorolható felvilágosítás iránti joga.⁵⁸ A felvilágosítás iránti kérés ugyanakkor vonatkozhat a közgyűlésen elhangzottakra, a napirend kapcsán felmerülő esetleges új információkra vagy a közgyűlés napirendjére tűzött új napirendi pontokra.

3.2.2. A részvényes állandó és folyamatos tájékoztatása

Amint azt a Ptk. indokolása is leszögezi, a jogi személy vezető tisztségviselői és társaság tagjai, jelen esetben a részvényesek között információs aszimmetria áll fenn, azaz a részvénytársaság vezető tisztségviselői több vagy pontosabb információval rendelkeznek, mint a részvényesek.⁵⁹ Ennek oka az, hogy a vezető tisztségviselők tevékenységükből adódóan rendszeresen hozzájutnak információkhoz, míg a részvényesek, hacsak nem tagjai a társaság ügyvezetésének, nem feltétlenül rendelkeznek a megfelelő információkkal ahhoz, hogy stratégiai döntéseket hozzanak, és az ügyvezetést ellenőrizzék.

3.2.2.1. Iratbetekintés és az üzleti titok védelme

Ahogy arról már szó volt, a tájékoztatáshoz és felvilágosításhoz való jogot a részvénytársaság alapszabálya nem korlátozhatja és nem zárhatja ki. A tájékoztatás csak a Ptk. 3:23. §-ban meghatározott okokra hivatkozva tagadható meg, azaz ha ez a jogi személy üzleti titkát sértené, ha a felvilágosítást kérő a jogát visszaélészerűen gyakorolja, vagy ha felhívás ellenére nem tesz titoktartási nyilatkozatot. Az említett 3:23. § értelmében a vezető tisztségviselő a jogi személy tagjai részére köteles a jogi személyre vonatkozóan felvilágosítást adni, és számukra a jogi személyre vonatkozó iratokba és nyilvántartásokba betekintést biztosítani.⁶⁰

---

⁵⁸ Lásd: VEZEKÉNYI Ursula, In: OSZTOVITS András (szerk.), *i.m.* 809.

⁵⁹ T/7971. számú törvényjavaslat indokolással - A Polgári Törvénykönyvről.

⁶⁰ A részvényesnek joga van betekinteni a közgyűlés jegyzőkönyvébe, a jegyzőkönyvről másolatot vagy a jegyzőkönyv egy részét tartalmazó kivonat kiadását kérheti az igazgatóságtól [Ptk. 3:278. § (5) bek.]. Részletekért lásd az értekezés 3.2.2.3. alpontját.

Az iratbetekintést a vezető tisztségviselő a részvényes által tett írásbeli titoktartási nyilatkozat tételéhez kötheti, vagy megtagadhatja azt, ha ez a társaság üzleti titkát sértené, ha a felvilágosítást kérő a jogát visszaélészerűen gyakorolja, vagy ha a részvényes a felhívás ellenére sem tesz titoktartási nyilatkozatot. Amennyiben a részvényes a felvilágosítás megtagadását indokolatlannak tartja, a Ptk. 3:23. § (2) bekezdésének értelmében, a nyilvántartó bíróságtól kérheti, hogy kötelezze a jogi személyt a felvilágosítás megadására. A nemperes törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatására a cégbíróságnak van hatásköre.⁶¹ Peres eljárásban a részvényes csak akkor kérheti információs joga gyakorlásának kikényszerítését, ha a társaság valamely szerve (igazgatóság, felügyelőbizottság) az iratbetekintési kérelem megtagadásáról testületi határozatot hozott.⁶² Ezt az álláspontot támasztja alá a Győri Ítéltábla Cgtf. IV. 25 335/2016/2 sz. határozata, mely helyesnek ítélte az elsőfokú bíróság azon döntését, miszerint az iratbetekintési jog biztosítására irányuló kérelem esetén a cégbíróság hatásköre csak abban az esetben nem áll fenn annak elbírálására, amennyiben a társaság szervei határozatot hoztak az iratbetekintési jog kizárásáról, az iratbetekintési kérelem teljesítésének megtagadásáról.

A bírósági joggyakorlat szerint, az iratbetekintési jog olyan alapvető tagi jog és eszköz a részvényes számára, amellyel a társaság és az ügyvezetés törvényes működését ellenőrizheti. Éppen ezért ez a jog csak az üzleti titokra való hivatkozással nem zárható el. Természetesen a jog érvényesítése által megszerzett információkat és megszerzett adatokat a részvényes üzleti titokként köteles kezelni.⁶³ Hasonló álláspont szerint, a tag (részvényes) által üzleti titok körébe tartozó adat megismerése nem minősül az információ nyilvánosságra hozatalának vagy illetéktelen személy által történt megismerésnek. A kialakult bírói gyakorlattal egyetértve, meglátásunk szerint az iratbetekintési jog mint az egyik alapvető tagsági jog, a részvényessel szemben nem korlátozható az üzleti titok védelmére való hivatkozással. Az üzleti titok megőrzésének kötelezettsége nem csak a társaság vezető tisztségviselőit terheli, hanem a társaság tagjait/részvényeseit is. Eme kötelezettség

---

⁶¹ BH+ 2010.12.550: Legf.Bír. Gfv.X.30.013/2010.

⁶² Részletekért lásd: VARGA Vivien Éda, *Tájékoztatáshoz fűződő tagi jogosultság és titokvédelem a társasági jogban I*, CH, 2007/4, 4-7.

⁶³ ÍH 2004.144: Fővárosi Ítéltábla 16. Cgf. 44.281/2004/2.

megszegése esetén a titoktartásra kötelezett személy az üzleti titok védelméről szóló 2018. évi LIV. törvényben megjelölt szankcióinak vethető alá.

3.2.2.2. A részvénykönyv és a tájékoztatáshoz való jog

A részvénytársaság igazgatósága köteles részvényeseiről részvénykönyvet vezetni, amelybe bárki betekinthez [3:245-248. §]. A részvénykönyv egyrészt a részvényesi joggyakorlás fundamentuma, hiszen az abba való bejegyzés a tagsági jogok gyakorlásának előfeltétele,⁶⁴ másrészt pedig a nyilvánosság tájékoztatását szolgálja. A részvényes egyik alapvető joga, hogy kérje a részvénykönyv vezetőjénél a részvénykönyvbe való bejegyzését.⁶⁵ Főszabály szerint a bejegyzést megtagadni nem lehet. A részvénykönyvbe való bejegyzés a részvényes számára nem kötelező, ez csak törvényes lehetőség. Ugyanakkor a részvényes kérésére a részvénykönyv vezetője köteles a részvényest a részvénykönyvből haladéktalanul törölni.⁶⁶ A Ptk. 3:246. § (4) bek. értelmében a részvénykönyvből törölt adatoknak megállapíthatóknak kell maradniuk.

A részvénykönyv mindenki számára nyitott, publikus nyilvántartás, melynek funkciója a részvénykönyvbe bejegyzett részvényes azonosítása, megismerhetősége. A részvénykönyv nyilvánosságára, kívülálló által történő betekintésre vonatkozó szabályok kógensek, azoktól az alapszabályban jogszerűen eltérni nem lehet. A részvénykönyv adatainak a megismeréséhez nem kell hogy jogi érdek fűződjön, a részvénykönyvbe való betekintést jogi érdek valószínűsítése nélkül is biztosítani kell.⁶⁷

A részvénykönyvből tájékozódik egyrészt a részvénytársaság, másrészt pedig a nyilvánosság arról, hogy ki hány darab és milyen részvénnyel rendelkezik.⁶⁸ A részvénykönyv másik lényeges funkciója, hogy a részvényes a társasággal szemben részvényesi jogait, többek között a tájékoztatásra és iratbetekintésre vonatkozó jogát is csak

---

⁶⁴ VERESS Emőd, *i.m.* 206.

⁶⁵ MISKOLCZI Bodnár Péter, In: HARSÁNYI Gyöngyi – MISKOLCZI Bodnár Péter – UJVÁRINÉ Antal Edit, *i.m.* 257.

⁶⁶ PAPP Tekla, In: PAPP Tekla (szerk.), *Társasági jog*, Lectum Kiadó, Szeged, 2011, 490-491.

⁶⁷ BH 2017.4.124: Kúria Gfv. VII. 30.112/2016.

⁶⁸ KISFALUDI András – SZABÓ Marianna (szerk.), *A gazdasági társaságok nagy kézikönyve*, Complex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft., Budapest, 2008, 1150.

akkor gyakorolhatja, ha a részvénykönyvbe bejegyzésre került. Természetesen a részvénykönyvbe való bejegyzés elmaradása nem befolyásolja a részvényes részvény feletti tulajdonjogát, s így a részvények átruházásának jogát sem.

A részvénykönyvet a részvénytársaság igazgatósága vezeti [3:245. § (3) bek.], de az igazgatóság a részvénykönyv vezetésére megbízást adhat elszámolóháznak, központi értéktárnak, befektetési vállalkozásnak, pénzügyi intézménynek, ügyvédnek vagy könyvvizsgálónak. A társaság állandó könyvvizsgálójának a részvénykönyv vezetésére vonatkozó megbízás nem adható. Amennyiben a részvénykönyv-vezető külföldi illetőségű, a részvénykönyvbe való betekintést a részvénytársaság székhelyén vagy a részvénytársaság székhelyével azonos településen található telephelyen (irodában) is biztosítani kell. Nyilvánosan működő részvénytársaság esetében a megbízás tényét, a megbízott adatait, valamint a betekintésre vonatkozó információkat a társaság honlapján is közzé kell tenni.⁶⁹ Szintén fontos a tájékoztatási jog szempontjából, hogy amennyiben a kibocsátott részvényben, a részvénykönyvben is nyilvántartott adatok változnak, ezeket az ügyvezetés módosítsa.

A részvénykönyvbe foglalt adatok nyilvánossága azt jelenti, hogy abba bárki betekinthez, legyen az a részvénytársaság részvényese vagy kívülálló harmadik személy. A részvénykönyv adatairól másolatot azonban csak az kérhet, akire vonatkozóan a részvénykönyv fennálló vagy törölt adatot tartalmaz, azaz csak olyan személy, aki a társaság részvényese vagy részvényese volt, és kérte a részvénykönyvbe való bejegyzését. A Ptk. 3:247. § (2) bekezdésének rendelkezéseiből következik, hogy olyan részvényest nem illeti meg a másolatok kérésének a joga, aki nem kérte a részvénykönyvbe való bejegyzését, mert ilyen részvényesre vonatkozóan a részvénykönyv nem tartalmaz adatot. A részvénykönyvbe való betekintésnek a joga nem tagadható meg arra való hivatkozással, hogy az a társaság üzleti titkait sértené, tehát a Ptk. 3:23. § (2) bekezdésében megfogalmazottak erre az esetre nem alkalmazhatóak.⁷⁰

A kérelmező másolatot csak a részvénykönyv személyére vonatkozó részéről igényelhet. A betekintés lehetőségét a részvénytársaság vagy a részvénykönyv vezetésével

---

⁶⁹ 67/2014. (III. 13.) Korm. rendelet a részvénytársasági részvénykönyv vezetésével összefüggő egyes kérdésekről, 1. §

⁷⁰ KISFALUDI András – SZABÓ Marianna (szerk.), *i.m.* 1156.

megbízott személy a székhelyén munkaidőben folyamatosan köteles biztosítani. A részvénykönyvről másolatot a részvénykönyv vezetőjétől lehet igényelni, aki a kéréstől számított öt napon belül, ingyenesen kell hogy kiadja a jogosultnak. A részvénykönyvbe való betekintés során a részvénytársaság köteles tájékoztatni a betekintőt (részvényest), ha a részvénykönyv vezetésére tulajdonosi megfeleltetést kezdeményezett. Ha azonban a részvénykönyv már a tulajdonosi megfeleltetés adatait tartalmazza,⁷¹ a részvénykönyv vezetője köteles tájékoztatni a betekintőt a legutóbbi tulajdonosi megfeleltetés fordulónapjáról.⁷²

3.2.2.3. A közgyűlés jegyzőkönyve és a tájékoztatáshoz való jog

A részvénytársaság közgyűléseiről és az ott hozott határozatokról jegyzőkönyv készül [Ptk. 3:278-279. §], melyet a jegyzőkönyvvezető és a közgyűlést levezető elnöke ír alá. A részvénytársaság igazgatósága a közgyűlési jegyzőkönyvet és a közgyűlés jelenléti ívét saját dokumentumai között köteles elhelyezni és megőrizni. Amennyiben a részvénytársaság alapszabálya a határozathozatalt ülés tartás nélkül is lehetővé teszi, a részvényesek írásban szavaznak. A közgyűlésről ilyen esetben természetesen jegyzőkönyv nem készül, viszont a szavazás eredményéről az igazgatóság köteles a részvényeseket értesíteni. A szavazás eredményéről a részvénykönyvben szereplő minden részvényes értesítést kap, függetlenül attól, hogy részt vett-e vagy sem a közgyűlésen. A Ptk. nem rendelkezik arról, hogy az értesítésre milyen módon kerülhet sor, de ezt a kérdést véleményünk szerint a részvénytársaság alapszabályában lehet rendezni.

Konferencia-közgyűlés esetén az elhangzottakat és a hozott határozatokat úgy kell rögzíteni, hogy azok utóbb is ellenőrizhetőek legyenek. Amennyiben a közgyűlésen elhangzottakról felvétel is készült, a felvétel alapján kell a jegyzőkönyvet is elkészíteni, amelyet az igazgatóság hitelesít.

---

⁷¹ A tulajdonosi megfeleltetés a dematerizált részvény tulajdonosának azonosítását szolgáló eljárás, amelyet a központi értéktár az értékpapírszámla-vezetők közreműködésével végez. Lásd: AUER Ádám, *Tulajdonosi megfeleltetés* (szócikk), In: DÚL János – LEHOCZKI Zóra Zsófia – PAPP Tekla – VERESS Emőd (szerk.), *i.m.* 285.

⁷² 67/2014. (III. 13.) Korm. rendelet a részvénytársasági részvénykönyv vezetésével összefüggő egyes kérdésekről, 4. § (2) bek.

A közgyűlési jegyzőkönyvről bármely, tehát a közgyűlésen részt nem vevő részvényes is másolatot vagy a jegyzőkönyv egy részét tartalmazó kivonat kiadását kérheti az igazgatóságtól. A részvényesek és a kívülállók tájékoztatását szolgálja a Ptk. 3:278. § (4) bekezdése, miszerint a nyilvánosan működő részvénytársaság igazgatósága a közgyűlési jegyzőkönyvet és a jelenléti ívet a közgyűlés befejezését követő harminc napon belül köteles a nyilvántartó bíróságnak benyújtani. Ezt a rendelkezést Gt. 238. § (3) bekezdése a működési formától függetlenül minden részvénytársaságnak előírta, megteremtve annak a lehetőségét, hogy a társaság az üzleti titok védelmére való hivatkozással csak a jegyzőkönyv kivonatának hiteles példányát és a jelenléti ívet nyújtsa be a cégbíróságra. A Ptk. már csak a nyilvánosan működő részvénytársaságokra vonatkozóan tartotta meg ezt az előírást azzal a módosítással, hogy a nyilvánosan működő részvénytársaság a teljes közgyűlési jegyzőkönyvet köteles benyújtani, ezzel a kivonat benyújtásának lehetősége megszűnt.⁷³ Természetesen zártkörűen működő részvénytársaság is köteles a közgyűlés jegyzőkönyvét megőrizni és azt a nyilvántartás módosítására irányuló eljárásban benyújtani a cégbírósághoz.⁷⁴ A Ptk. 3:279. § értelmében a nyilvánosan működő részvénytársaság a közgyűlésen hozott határozatokat köteles nyilvánosságra hozni. A nyilvánosságra hozatal módját a törvény nem szabályozza, azonban nyilvánvaló, hogy a határozatot legalább a részvénytársaság honlapján közzé lehet tenni. Amint látjuk, nyilvánosan működő részvénytársaság esetében a tájékoztatásra jogosultak köre tágabb, mint a társaság részvényesei. Álláspontunk szerint a jogosultak körének kiterjesztésével a jogalkotó a tőkepiaci transzparenciát kívánta biztosítani, mert csak a befektetők részletes tájékoztatása biztosíthatja a piac megfelelő és hatékony működését.

3.2.2.4. A részvénytársaság státuszváltozásai és a tájékoztatáshoz való jog

A részvényest megilleti a tájékoztatáshoz és az iratbetekintéshez való jog abban az esetben is, ha a részvénytársaság átalakulást, egyesülést vagy szétválást határoz el. A jogi

---

⁷³ GÁL Judit, In: PETRIK Ferenc (főszerk.), *Polgári jog I-IV. Kommentár a gyakorlat számára (a 2013. évi V. törvény, az új Ptk. kommentárja)*, HVG Orac Lap- és Könyvkiadó Kft., 5. kiadás, Budapest, 2018, 392.

⁷⁴ KISFALUDI András, In: GÁRDOS Péter – VÉKÁS Lajos (szerk.), *i.m.* 488.

személyek és így a részvénytársaság státusváltozásaira vonatkozóan a Ptk. és a 2013. évi CLXXVI. törvény⁷⁵ tartalmaz rendelkezéseket. A jogalkotó a státusváltozásokra vonatkozó rendelkezések megalkotásakor figyelembe vette a 82/891/EGK⁷⁶ és a 89/666/EGK⁷⁷ tanácsi irányelvet, valamint a 2005/56/EK⁷⁸, a 2009/101/EK⁷⁹, a 2011/35/EU⁸⁰ és a 2012/30/EU⁸¹ európai parlamenti és tanácsi irányelvet, melyeket azóta hatályon kívül helyezett a 2017/1132⁸² európai parlamenti és tanácsi irányelv.

A Ptk. a jogi személyekre vonatkozó általános szabályai közt helyezi el a jogi személyek átalakulására, egyesülésére vagy szétválására vonatkozó általános rendelkezéseket [Ptk. 3:39-47. §]. Itt találunk a jogi személy tagjainak (részvényeseinek) kötelező tájékoztatására vonatkozó előírásokat is. A státusváltozásról a jogi személy (részvénytársaság) tagjai vagy alapítói (részvényesek) határozatban döntenek. A döntést követően a jogi személy ügyvezetése (igazgatósága) köteles az eldöntött státusváltozásnak megfelelő vagyommérleg-tervezetet is tartalmazó tervet készíteni ahhoz, hogy a jogi személy (részvénytársaság) tagjai vagy alapítói (részvényesek) megalapozott és komoly végleges döntést hozzanak a jogi személy vagyoni helyzetének alapos ismeretében a

---

⁷⁵ 2013. évi CLXXVI. törvény egyes jogi személyek átalakulásáról, egyesüléséről, szétválásáról

⁷⁶ A Tanács hatodik 82/891/EGK irányelve (1982. december 17.) a Szerződés 54. cikke (3) bekezdésének g) pontja alapján a részvénytársaságok szétválásáról (HL L 378., 1982.12.31., 47. o.).

⁷⁷ A Tanács tizenegyedik (89/666/EGK) irányelve (1989. december 21.) a valamely tagállam jogának hatálya alá tartozó meghatározott jogi formájú társaságoknak egy másik tagállamban létesített fióktelepeire vonatkozó bejelentési és közzétételi követelményeiről (HL L 395., 1989.12.30., 36. o.).

⁷⁸ Az Európai Parlament és a Tanács 2005/56/EK irányelve (2005. október 26.) a tőkeegyesítő társaságok határokon átnyúló egyesüléséről (HL L 310., 2005.11.25., 1. o.).

⁷⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/101/EK irányelve (2009. szeptember 16.) az egész Közösségre kiterjedő egységes biztosítékok kialakítása érdekében a tagállamok által a társasági tagok és harmadik személyek érdekei védelmében a Szerződés 48. cikkének második bekezdése szerinti társaságoknak előírt biztosítékok összehangolásáról (HL L 258., 2009.10.1., 11. o.).

⁸⁰ Az Európai Parlament és a Tanács 2011/35/EU irányelve (2011. április 5.) a részvénytársaságok egyesüléséről (HL L 110., 2011.4.29., 1. o.)

⁸¹ Az Európai Parlament és a Tanács 2012/30/EU irányelve (2012. október 25.) a biztosítékok egyenértékűvé tétele céljából a részvénytársaságok alapításának, valamint tőkéjük fenntartásának és módosításának tekintetében a tagállamok által a társasági tagok és harmadik személyek érdekei védelmében az Európai Unió működéséről szóló szerződés 54. cikkének második bekezdése szerinti társaságoknak előírt biztosítékok összehangolásáról (HL L 315., 2012.11.14., 74. o.).

⁸² Az európai parlament és a tanács (EU) 2017/1132 irányelve (2017. június 14.) a társasági jog egyes vonatkozásairól

státusváltásról.⁸³ Az elkészült vagyommérleg-tervezetet az ügyvezetés köteles a tagokkal vagy alapítókkal (részvényesekkel) közölni.

A 2013. évi CLXXVI. törvény a jogi személyek státusváltásaira vonatkozó közös szabályai értelmében, a jogi személy döntéshozó szerve a státusváltásról két alkalommal határoz (a kétüléses eljárás a főszabály). Először a jogi személy (részvénytársaság) döntéshozó szerve (közgyűlése) a jogi személy ügyvezetésének (igazgatósága) előterjesztése alapján azt állapítja meg, hogy a jogi személy tagjai egyetértenek-e a státusváltással. Amennyiben a jogi személynél felügyelőbizottság működik, az előterjesztést a döntéshozó szerv határozatát megelőzően a felügyelőbizottság is véleményezi. Ha a tagok (részvényesek) nem értenek egyet az átalakulási szándékkal, a további státusváltással kapcsolatos részletkérdések megtárgyalása okafogyottá válik.⁸⁴ Amennyiben azonban egyetértenek a jogi személy átalakulásával, egyesülésével vagy szétválásával, az ügyvezetés elkészíti a státusváltásra vonatkozó tervet, amit a tagokkal (részvényesekkel) írásban közöl. A tagok tájékoztatása és a terv alapos megismerése szükséges ahhoz, hogy a második határozathozatalkor a döntéshozó szerv ülésén a státusváltásról végleges döntés szülessen [2013. évi CLXXVI. törvény 1-11. §].

Jogi személyek egyesülése esetében, az egyesüléssel érintett jogi személyek tagjának az egyesülés elhatározásáról döntő első ülést követően az egyesülésben részt vevő jogi személyek ügyeiről az ügyvezetés az egyesüléssel összefüggő minden felvilágosítást köteles megadni. Az egyesülés és szétválás⁸⁵ tervezetének részeként egyesülési vagy szétválási szerződés készül, melyet a jogi személy tagjaival a tervvel együtt írásban is közölni kell. Az egyesülés vagy szétválás végleges elhatározását követően a jogi személy a döntés meghozatalától számított nyolc napon belül köteles erről a Céglapnál közlemény közzétételét kezdeményezni, amelyet két egymást követő lapszámban kell közzétenni.

Részvénytársaságok egyesülése és szétválása esetére a részvénytársaságok ügyvezetésére többletkötelezettségek hárulnak. Az egyesülési vagy szétválási szerződés

---

⁸³ SÁRKÖZY Tamás (szerk.), *Részvénytársaság*, HVG Orac Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 1998, 193.

⁸⁴ BAKOS Kitti, In: PAPP Tekla (szerk.), *i.m.* 117.

⁸⁵ A Ptk. 3:321. § (1) bekezdése a nyilvánosan működő részvénytársaságok esetében tiltja a szétválást és a 2013. évi CLXXVI. törvény pedig értelemszerűen csak a zártkörűen működő részvénytársaságok szétválásáról rendelkezik.

elkészítésével egyidejűleg írásbeli beszámolót is kell készíteniük, amelyben a jogi és a gazdasági szempontok ismertetésével megindokolják az egyesülés vagy szétválás szükségességét, valamint a részvények cserearányát. A részvényesek számára megismerhető iratokról a részvényes kérésére, a részvénytársaság költségére teljes vagy kivonatos másolatot kell készíteni. A részvényeseket a közgyűlésen az ügyvezetés arról is köteles tájékoztatni, ha az egyesülési vagy szétválási terv elkészítése és közgyűlési elfogadásának időpontja között a társaság vagyonában jelentős változás állt be [2013. évi CLXXVI. törvény 24. § (2)-(3) bek.]. A törvény 24. § (2) bekezdésének alkalmazását nehezíti, hogy a törvény szövegéből nem derül az ki, hogy a jogalkotó mit ért a részvényes számára megismerhető irat alatt. Ebben az esetben a Ptk.-ban fellelhető iratbetekintésre vonatkozó általános szabályok és a bírói gyakorlat az irányadó.⁸⁶

A tervet, a szerződés tervezetét, a vezető tisztségviselők által készített írásbeli beszámolót, valamint a könyvvizsgáló álláspontját tartalmazó jelentést a részvénytársaság köteles az egyesülő részvénytársaságok vagy a szétváló részvénytársaság cégjegyzékét vezető cégbíróshoz harminc nappal az egyesülési vagy szétválási szerződés elfogadásáról döntő közgyűlés napja előtt benyújtani. Ezzel a rendelkezéssel a törvény egyrészt a részvényesek, másrészt pedig a hitelezők információhoz jutását biztosítja.⁸⁷

Az egyesülésben részt vevő részvénytársaságok kötelesek biztosítani a részvényesek iratbetekintési jogát. Ezért minden részvényes legalább az egyesülésről döntő második közgyűlést megelőző harminc nappal a részvénytársaság székhelyén megismerheti az egyesülési tervet, az egyesülő társaságok utolsó három évre vonatkozó, számviteli törvény szerinti beszámolóinak tartalmát, az ügyvezetés írásbeli beszámolóját és a könyvvizsgálói jelentést is. Az egyesülésben részt vevő társaságok részvényesei annak a társaságnak az irataiba is betekinhetnek, amelynek nem részvényesei. A részvényes kérésére a számára megismerhető iratok egészéről vagy a részvényes által meghatározott egyes iratokról a részvénytársaság költségére másolatot köteles készíteni. Ha a részvényes az iratok elektronikus úton történő megküldését kéri, vagy az iratok elektronikus úton történő megküldéséhez hozzájárul, az iratokat részére az általa megadott elektronikus címre kell

---

⁸⁶ ADORJÁN Csaba – GÁL Judit, *A gazdasági társaságok átalakulása*, HVG Orac Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2010, 175-176.

⁸⁷ BAKOS Kitti, In: PAPP Tekla (szerk.), *i.m.* 138.

megküldeni [2013. évi CLXXVI. törvény 25. § (1)-(3) bek.]. Álláspontunk szerint üzleti titokra való hivatkozással nem tagadható meg az egyesülésben részt vevő részvénytársaság részvényeseinek iratbetekintési joga.

Ha azonban a részvénytársaság az egyesülési szerződés elfogadásáról döntő közgyűlés napja előtt legalább harminc nappal és legalább a közgyűlés lezárásáig tartó időszak alatt a saját honlapján biztosítja a dokumentumok ingyenes megismerhetőségét vagy a dokumentumokat a Céggözlönyben való közzététel útján hozza nyilvánosságra, mentesül a 2013. évi CLXXVI. törvény 25. § (1)-(3) bekezdésében foglalt kötelezettségek alól. A honlapon való közzététel esetében a részvénytársaságnak biztosítania kell, hogy az iratok a honlapról letölthetőek és kinyomtathatóak legyenek. Az iratokba való betekintés lehetőségét a társaság székhelyén viszont továbbra is biztosítania kell [2013. évi CLXXVI. törvény 25. § (4) bek.].

3.2.2.5. A cégnyilvántartás és a tájékoztatáshoz való jog

A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény bevezető rendelkezéseinek értelmében a törvény célja megállapítani a vállalkozások cégalapításának, nyilvántartásba vételének rendjét, és a vállalkozók alkotmányos jogai érdekében, a gazdasági forgalom biztonsága, valamint a hitelezői érdekek vagy más közérdek védelme céljából biztosítani a közhiteles cégnyilvántartás adatainak teljes körű nyilvánosságát, közvetlenül vagy elektronikus úton. A cégbíróság feladatait a törvény taxatívén felsorolja, melyek között szerepel a tájékoztatás nyújtás kötelezettsége a cégiratokról és a cégjegyzék adatairól.

A cégnyilvántartás célja, hogy a nyilvánosság számára elérhetővé tegye a nyilvántartásba vett cégadatokat, ezekbe bárki (a részvénytársaság részvényese is) betekinthessen érdekeltségének igazolása nélkül.⁸⁸ A cégjegyzék fennálló, valamint törölt adatai és a cégiratok nyilvánosak. A cégnyilvánosságot a cégbíróság, a céginformációs szolgálat, valamint a Céggözlönyben történő közzététel biztosítja [2006. évi V. törvény 10. § (1) bek. és 11. §]. A cégbíróságon a cégiratokat bárki ingyenesen megtekintheti, azokról

---

⁸⁸ SÁRKÖZY Tamás (szerk.), Gazdasági társaságok – cégtörvény, HVG Orac Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2014, 261.

feljegyzést készíthet. A cégjegyzék adatairól cégmásolat, cégkivonat vagy cégbizonyítvány kiadása kérhető. A cégmásolat a cégjegyzék valamennyi fennálló és törölt adatát, a cégkivonat a cégjegyzék fennálló adatait, a cégbizonyítvány pedig – a kérelemtől függően – a cégjegyzék egyes fennálló vagy törölt adatait tanúsítja hitelesen, illetve azt, hogy valamely meghatározott bejegyzés a cégjegyzékben nem szerepel(t). A cégnyilvántartásban a törölt adatnak megállapíthatónak kell maradnia [2006. évi V. törvény 12. § (1) bek.].

3.3. A részvényes információhoz való joga a román társasági jogban

3.3.1. Tájékoztatáshoz való jog és a részvénytársaság közgyűlése

A román Társaságokról szóló törvény 2006. évi módosítását követően⁸⁹ kiegészült a 117². cikkel, melynek első bekezdése egyrészt a törvény korábbi változatának 184. cikk rendelkezéseit, másrészt pedig az OECD felelős társaságirányítási ajánlásait veszi át.⁹⁰ A 2006. évi törvénymódosítást megelőzően a Társaságokról szóló törvény 184. cikke úgy rendelkezett, hogy a társaság éves beszámolóját, a vezető tisztségviselők és könyvvizsgálók jelentéseit a társaság székhelyén vagy fióktelepein letétbe kell helyezni a közgyűlést megelőző 15 napon belül, hogy a részvényesek ezekbe betekinthesse. A részvényesek saját költségükre másolatokat kérhettek az éves beszámolóról, illetve a vezető tisztségviselők és könyvvizsgálók jelentéseiről.

Ezeket a rendelkezéseket néhány módosítással és kiegészítéssel átvette át a 117². cikk (1) bekezdése is. A módosítások között szerepel, hogy a társaság éves beszámolóját, a vezető tisztségviselők (igazgató tanács, igazgatóság/felügyelőbizottság), a könyvvizsgálók jelentéseit és az osztalékfizetésre vonatkozó javaslatokat a társaság székhelyén kell letétbe helyezni a közgyűlés összehívásának pillanatától. A Társaságokról szóló törvény 2006. évi módosítását megelőzően a törvény szövege *expressis verbis* meghatározta azt, hogy a

---

⁸⁹ A 2006. évi 441. törvény a kereskedelmi társaságokról szóló, újraközzétett 31/1990. számú törvény és a kereskedelmi nyilvántartóról szóló, újraközzétett 26/1990. számú törvény módosításáról és kiegészítéséről.

⁹⁰ CĂRPENARU, Stanciu D–PIPEREA, Gheorghe–DAVID, Sorin, *Legea societăților. Comentariu pe articole (ediția 5)*, Editura C.H. Beck, București, 2014, 390.

részvényesek számára a közgyűlést megelőző 15 nap áll rendelkezésre iratbetekintési joguk gyakorlására. Ezzel szemben a módosítást követően a törvénybe bekerült 117². cikk erről nem rendelkezik, csak arról, hogy a már fentiekben felsorolt dokumentumokat a részvényesek a társaság székhelyén a közgyűlés összehívásának pillanatától tekinthetik meg és kérésükre a társaság köteles a felsorolt dokumentumokról másolatot is rendelkezésükre bocsátani. Jogos lehet tehát az a kérdés, hogy mi számít a közgyűlés összehívása pillanatának? Ahhoz, hogy erre a kérdésre választ adhassunk értelemszerűen meg kell vizsgálnunk a közgyűlés összehívására vonatkozó törvényes előírásokat. A Társaságokról szóló törvény rendelkezéseiből kiolvasható, hogy a közgyűlést nem lehet a meghívó Hivatalos Közlönyben történő közzétételétől számított 30 napnál hamarabb megtartani, tehát a meghívó ily módon történő publikálásától a részvényesnek 30 nap áll a rendelkezésére, hogy betekinthesse a társaság törvény által felsorolt hivatalos dokumentumaiba. Természetesen az is előfordulhat, hogy a Hivatalos Közlönyben publikált meghívóban szereplő közgyűlési időpont 30 napnál több. Ebben az esetben a társaságnak a megjelenés és a közgyűlés megtartása közötti teljes időszakra biztosítania kell a részvényesek iratbetekintési jogát.

Amennyiben a társaság valamennyi részvénye névre szóló részvény,⁹¹ a közgyűlési meghívót ajánlott levélben vagy, ha a társaság alapszabálya ezt lehetővé teszi, elektronikus (e-mail) levélben, minősített elektronikus aláírással ellátva kell a részvényeseknek az erre a célra megadott e-mail címre elküldeni. Ez esetben véleményünk szerint a meghívó hatályosulásának pillanatának számít a levél átvételének vagy az elektronikus levél e-mailfiókba történő megérkezésének időpontja. Ha a részvénytársaság saját honlappal rendelkezik, a részvényesek információhoz való szabad hozzáférése érdekében, a közgyűlési meghívót, de a későbbi részvényesi kérésre kiegészített napirendi pontokat, az éves pénzügyi kimutatást, a vezető tisztségviselők és könyvvizsgálók jelentéseit a részvénytársaság honlapján is közzé kell tenni. Ez esetben a meghívó honlapon történő közzététele minősül az összehívás pillanatának, még akkor is, ha a meghívó még nem került publikálásra a

---

⁹¹ Romániában a Társaságokról szóló törvény lehetővé teszi a bemutatóra szóló részvény kibocsátását.

Hivatalos Közlönyben, vagy a részvényes nem kapta még meg az ajánlott levélben vagy elektronikusan küldött közgyűlési meghívót.⁹²

A szakirodalomban eltérő álláspontok fogalmazódtak meg azzal kapcsolatban, hogy mi számít pontosan a közgyűlés összehívás pillanatának amikortól a részvényes gyakorolhatja iratbetekintési jogát. Egyes vélemények szerint, melyekkel magunk is egyetértünk és jelen fejezetben részben már ismertettünk, az összehívás pillanata az az időpont, amikor a Társaságokról szóló törvény vagy az alapszabály által meghatározott módon a közgyűlés megtartásáról értesültek.⁹³ Ezen álláspont szerint tehát az összehívás pillanata a közgyűlésről szóló hirdetmény Hivatalos Közlönyben történő közzététele, vagy ha a társaság csak névre szóló részvényeket bocsátott ki, akkor a meghívót tartalmazó ajánlott levél átvétele vagy elektronikus levél megérkezése. Ezzel ellentétben az az álláspont, mely szerint az összehívásra vonatkozó hirdetmény publikálásra való elküldése, az ajánlott levél feladása vagy az elektronikus levél elküldése már az összehívás pillanatának minősül.⁹⁴

A román Társaságokról szóló törvény 117². cikk (3) bekezdése lehetővé teszi minden részvényes számára, vagyoni hozzájárulásának mértékétől függetlenül, hogy a közgyűlés megtartása előtt, de annak összehívása után, a társaság működésével kapcsolatos kérdéseket intézzon a társaság vezető tisztségviselői felé. A kérdések mind a múltban elvégzett, mind pedig a jövőben elvégzendő műveletekre vonatkozhatnak.⁹⁵ A kérdéseket írásban kell megfogalmazni és eljuttatni a vezető tisztségviselőkhöz, akik a közgyűlésen kötelesek a feltett kérdésekre választ adni. A Társaságokról szóló törvény nem tér ki arra, hogy a vezető tisztségviselők írásban vagy szóban kötelesek a részvényesek által feltett kérdésekre választ adni. Véleményünk szerint a válaszadás a közgyűlés keretében történhet szóban is, tekintettel arra, hogy a közgyűlésen elhangzottakról jegyzőkönyv készül, amit később a részvényes szintén az információs jogára való hivatkozással megtekinthet, arról másolatot kérhet. A feltett kérdések olyan problémákra is rávilágíthatnak, amelyek nem szerepelnek a közgyűlési meghívóban részletezett napirendi pontok között.

---

⁹² A közgyűlés összehívása kapcsán részletekért lásd a dolgozat 4. fejezetét.

⁹³ SCHIAU, Ioan – PRESCURE, Titus, *Legea societăților comerciale nr. 31/1990 (ediția a 2, revizuiată, actualizată și adăugită)*, Editura Hamangiu, 2009, 356.

⁹⁴ CĂRPENARU–PIPEREA–DAVID, *i.m.* 392.

⁹⁵ DUȚESCU, *i.m.* 104.

Ha a részvénytársaság alapító okirata eltérően nem rendelkezik, a társaság vezető tisztségviselői válaszaikat közzétehetik a társaság honlapján és az így közzétett információk válaszádnak minősülnek. Természetesen semmi sem akadályozza meg a részvényt, hogy a közgyűlésen ismét kérdést fogalmazzon meg, amennyiben a honlapon közzétett válasz számára nem kimerítő. A részvényes a közgyűlésen explicit módon kérheti, hogy a feltett kérdéseire írásban kapjon választ. Ez főként olyan esetben indokolt, amikor a felmerült kérdés komplexitása miatt a társaság vezető tisztségviselői nem tudnak a közgyűlésen azonnal választ adni. A vezető tisztségviselők a közgyűlésen csak akkor tagadhatják meg a válaszádnak, ha az súlyosan sértené a társaság érdekeit. Ilyen esetben a vezető tisztségviselők hivatkozhatnak a Társaságokról szóló törvény 144¹. cikk (5) bekezdésére, amely megtiltja az igazgatótanácsi tagoknak, hogy a társasággal kapcsolatos bizalmas információkat és üzleti titkokat hozzanak nyilvánosságra.

Az információk jog megsértéséhez a törvényhozó nem rendelt szankciót, azonban a román bírósági joggyakorlatban számos példát találunk arra, hogy a részvényes a Társaságokról szóló törvény 117². cikk (3) bekezdésére alapozza a közgyűlési határozatra vonatkozó érvénytelenségi keresetét. A joggyakorlat kialakulását a 2006. évi törvénymódosítást megelőző Társaságokról szóló törvény 135. cikke is meghatározta.⁹⁶ A hatályon kívül helyezett rendelkezés első bekezdésének értelmében, a részvényeseknek a közgyűlések közötti időszakban, de a pénzügyi év folyamán legfeljebb két alkalommal joguk volt a részvénytársaság vezető tisztségviselőitől tájékoztatást kérni a társaság működéséről, pénzügyi és gazdasági helyzetéről. Amennyiben a részvénytársaság igazgatótanácsa a részvényesek információigénylésének iktatásától számított 15 napon belül nem tett eleget a részvényesi kérésnek, a részvényesek az illetékes bírói hatósághoz fordulhattak, amely kötelezhette a társaságot, hogy minden egyes késedelmi napért meghatározott pénzüsszeget fizessen a kérelmező részvényeseknek. Láthatjuk, hogy a hatályon kívül helyezett rendelkezés értelmében a bírói hatóság nem kötelezhette a társaságot a részvényesek által kért információk átadására, azonban a társaságra kiszabott pénzbüntetés a kért információ átadására sarkallhatta.

---

⁹⁶ A 2006. évi 441. törvény hatályon kívül helyezte a 135. cikket.

A román jogi szakirodalomban kialakult egyes értelmezések szerint, a Társaságokról szóló törvény hatályon kívül helyezett 135. cikkében a törvényhozó szándékosan használta többes számban a részvényesek megjelölést, arra készítette ezzel a részvényeseket, hogy kérdéseiket szervezeten és közösen, nem pedig egyenként intézzék a társaság vezető tisztségviselői felé. Ezen értelmezés alapján az is előfordulhatott, hogy a társaság olyan indokolással utasíthatta el a részvényes/részvényesek tájékoztatásra vonatkozó kérését, hogy már nem élhetnek a 135. cikkben szavatolt jogukkal, tekintettel arra, hogy a tárgyi évben már kimerítették a tájékoztatásra vonatkozó két alkalmat.⁹⁷ Véleményünk szerint a törvényhozónak nem állt szándékában korlátozni a részvényesek információhoz való jogát és a kialakult értelmezés csak a törvénytöredék felületes és sokszor következtelen megfogalmazásából adódik. A törvényhozó a Társaságokról szóló törvény 2006. évi módosításakor, a 117². cikk (3) bekezdésének megfogalmazásánál már körültekintően fogalmaz, amikor *explicit* minden részvényes számára lehetővé teszi, vagyoni hozzájárulásának mértékétől függetlenül, hogy a közgyűlés megtartása előtt, de annak összehívása után, a társaság működésével kapcsolatos kérdéseket intézzék a társaság vezető tisztségviselői felé.

Amint azt már a fentiekben említettem, az információs jog megsértéséhez a törvényhozó nem rendelt szankciót, azonban a Társaságokról szóló törvény 271. cikkének értelmében bűncselekménynek minősül és hat hónaptól három évig terjedő szabadságvesztéssel vagy pénzbüntetéssel büntetendő a társaság alapítója, ügyvezetője, ügyvezető igazgatója, felügyelőbizottsági vagy igazgatósági tagja és törvényes képviselője, amennyiben a részvényeseknek a társaság pénzügyi és gazdasági helyzetére vonatkozóan rosszhiszeműen pontatlan tájékoztatást nyújt, annak érdekében, hogy a társaság valós helyzetét ezzel elfedje.⁹⁸

A részvényesek tájékoztatását szolgálja a közgyűlési meghívó Románia Hivatalos Közlönyében történő közzététele. A meghívóban fel kell tüntetni az ülés helyszínét és idejét, illetve a meghívónak tartalmaznia kell a közgyűlés napirendi pontjait. Abban, hogy a

---

⁹⁷ CĂRPENARU, Stanciu D. – DAVID, Sorin – PREDOIU, Cătălin – PIPEREA, Gheorghe, *Societățile comerciale. Reglementare, doctrină, jurisprudență*, Ed. All Beck, București, 2002, 307. DUȚESCU, *i.m.* 104.

⁹⁸ TIȚA-NICOLESCU, Gabriel, *Drept societară*, Ed. Universul Juridic, București, 2018, 150.

meghívónak milyen részletességgel kell a napirendi pontokat ismertetnie, úgy a szakirodalomban, mint a joggyakorlatban is eltérő vélemények fogalmazódtak meg. Álláspontunk szerint a Társaságokról szóló törvény rendelkezéseiből csak az olvasható ki, hogy a közgyűlési meghívóban világosan és egyértelműen fel kell tüntetni a megtárgyalásra kerülő napirendi pontokat, azonban a törvény nem írja elő ezek részletekbe menő ismertetését. A Bukaresti Ítéltábla 2096/2012.1.09. számú polgári eseti döntése is ezt az álláspontot támasztja alá azzal a kiegészítéssel, hogy nem elegendő, ha a közgyűlési meghívó csak egyszerűen felsorolja a napirendi pontokat, hanem ezekhez a hatékony és előzetes információátadás érdekében magyarázatot is kell fűzni. A kisebbségi részvényesek érdekeit védi az a rendelkezés, amely lehetővé teszi az alaptőke egyénileg vagy együttesen legalább 5%-ot képviselő részvényesek számára, hogy a napirendi pontokat kiegészítsék.

3.3.2. A részvényes állandó és folyamatos tájékoztatása

3.3.2.1. Részvénykönyv, határozatok könyve és a tájékoztatáshoz való jog

A Társaságokról szóló törvény 177. cikk (1) bekezdése értelmében a részvénytársaság köteles a társaság működése és tevékenysége kapcsán különböző nyilvántartásokat vezetni. Így az igazgatótanács vagy igazgatóság köteles részvényeseiről részvénykönyvet, a közgyűlésekről és az ott hozott határozatokról a közgyűlések és határozatok könyvét, a kibocsátott kötvényekről pedig nyilvántartást vezetni. A részvénykönyvben fel kell tüntetni a névre szóló részvényekkel rendelkező részvényesek család- és személynevét, személyi számát, lakhelyét (magánszemély esetén), megnevezését és székhelyét (jogi személy esetén), valamint a részvényekért eszközölt befizetéseket. A román Társaságokról szóló törvény is lehetővé teszi, hogy a részvénykönyvet megbízott személy vezesse (Depozitarul Central/Központi Értéktár), azonban a törvény azt is előírja, hogy ez csak erre a célra engedélyezett jogi személy lehet. A részvénykönyv nyilvános, tehát abba nem csak a részvényesek, hanem harmadik személyek is betekintést nyerhetnek. Továbbá a részvénykönyv olyan szempontból is fontos, hogy a részvények átruházása,

valamint a részvény által biztosított jogok gyakorlása csak akkor lehetséges, ha azt átvezették a részvénykönyvbe is.⁹⁹

A közgyűlések és határozatok könyve a közgyűlés ülésein és tanácskozásain készült jegyzőkönyvek nyilvántartása. A jegyzőkönyvekbe bekerülnek a közgyűlésen meghozott határozatok, a leadott szavazatok száma, az esetleges tartózkodások és a határozatok kapcsán megfogalmazott különvélemények. Hasonlóan a közgyűlések és határozatok könyvéhez, a részvénytársaság vezető tisztségviselőinek üléseiről és az ott meghozott döntésekről is jegyzőkönyv készül, majd ezek egy egységes nyilvántartásba/könyvbe kerülnek. A döntéseket jegyzőkönyvbe kell foglalni ahhoz, hogy azok érvényesek és végrehajthatóak legyenek.

A törvény 131. cikk (5) bekezdése értelmében a részvénytársaság köteles egyéni részvényesi kérésre is a részvényest tájékoztatni a közgyűlésen hozott határozatokról és a szavazás eredményéről. Amennyiben a társaság saját honlappal rendelkezik a közgyűlési szavazás eredményeit a közgyűlés napjától számított 15 napon belül ezen a honlapon is közzé kell tenni. A rendelkezés főként azon részvényesek érdekeit szolgálja és biztosít megfelelő védelmet, akik nem vettek részt a részvénytársaság közgyűlésén. A törvény szövege nem rendelkezik arról, hogy a tájékoztatás miként történjen meg, azonban ennek módjára a 178. cikkéből következtethetünk, amely előírja, hogy a részvénytársaság vezető tisztségviselői a részvényesek kérésére és költségére kötelesek másolatot készíteni a részvénykönyvről, a közgyűlések és határozatok könyvéről, a kibocsátott kötvények nyilvántartásáról és ezeket a részvényesek rendelkezésére kell bocsátaniuk. A közgyűlésen hozott határozatokat be kell nyújtani a cégbíróságra, hogy ezek a Hivatalos Közlöny IV. részében publikálásra kerüljenek. A közgyűlési határozatok csak ezt követően érvényesíthetők harmadik személyekkel szemben. A közgyűlési határozatok benyújtására 15 nap áll rendelkezésre, azonban a törvény szövege pontatlan és nem tisztázza, hogy a 15 napos határidő folyása mikor kezdődik. Véleményünk szerint a határidő folyása akkor kezdődik el, amikor a közgyűlésen elnöklő személy és a közgyűlés titkára a jegyzőkönyvet aláírásával hitelesítette. Ez a pillanat meglátásunk szerint egybeesik a közgyűlés befejeztével, amikor el kell készíteni a közgyűlés jegyzőkönyvét is. A szakirodalomban

---

⁹⁹ DUȚESCU, *i.m.* 109.

olyan álláspont is megfogalmazódott, hogy a 15 napos határidő folyása a közgyűlés lezárása után kezdődik, azonban a közgyűlési jegyzőkönyv megszerkeszthető a rendelkezésre álló határidőn belül is.¹⁰⁰

A törvény nem írja elő részvénytársaság számára a vezető tisztségviselők üléseiről és meghozott döntéseiről készült jegyzőkönyvek részvényesi kérésre történő bemutatását.¹⁰¹ Természetesen ez nem azt jelenti, hogy a részvényes nem kérheti és kaphat betekintést ezekbe a jegyzőkönyvekbe. Megtehetik ezt például a társaság alapszabályában foglalt elvek és eljárás szerint. Amennyiben a részvénytársaság alapszabálya nem tartalmaz erre vonatkozó rendelkezéseket és a vezető tisztségviselők arra hivatkozva tagadják meg a részvényes iratbetekintési jogát, hogy a Társaságokról szóló törvény *expressis verbis* nem utasítja a vezető tisztségviselőket arra, hogy üléseikről és meghozott döntéseikről készült jegyzőkönyveket a részvényes egyéni kérésére bemutassák, a részvényesi közgyűlés utasíthatja a vezető tisztségviselőket a kért jegyzőkönyvek bemutatására. A joggyakorlatban arra is van példa, hogy a részvényes egyéni kérésére bírósági határozat köztelezte a részvénytársaság vezető tisztségviselőit az ülésekről és az ott meghozott döntésekről készült jegyzőkönyvek bemutatásra.¹⁰² Álláspontunk szerint

3.3.2.2. A részvénytársaság státuszváltozásai és a tájékoztatáshoz való jog

A részvényesek információhoz való jogát hivatott biztosítani a Társaságokról szóló törvény 244. cikke, amely előírja a társaság vezető tisztségviselői számára, hogy legalább egy hónappal az egyesülési vagy szétválási tervezetről határozó közgyűlés napja előtt bocsássa a részvényesek rendelkezésére az egyesülési vagy szétválási szerződés tervezetét. A társaság vezető tisztségviselőinek részletes írásos beszámolót is készíteniük kell, amelyben a jogi és a gazdasági szempontok ismertetésével megindokolják az egyesülési/szétválási szerződés tervezetét és a részvények cserearányát. A törvény 244. cikk (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az írásbeli beszámoló elkészítése nem kötelező abban az

---

¹⁰⁰ CĂRPENARU–PIPEREA–DAVID *i.m.* 429.

¹⁰¹ CATANĂ *i.m.* 6.

¹⁰² CĂRPENARU–PIPEREA–DAVID *i.m.* 626, Curtea de Apel Ploiești, secția comercială și contencios administrativ, decizia nr. 1270/2001 (Revista de drept comercial, nr. 3/2001, 248-251).

esetben, ha az egyesülésben/szétválásban részt vevő társaságok részvényesei ehhez egyhangúlag hozzájárulnak.

A szerződés tervezeten és a beszámolón kívül a részvényesek rendelkezésére kell bocsátani: az egyesülésben vagy szétválásban résztvevő társaságok utolsó három pénzügyi évre vonatkozó éves beszámolóit és éves üzleti jelentéseit; a könyvvizsgálói jelentést; amennyiben szükséges egy közbenső beszámolót, amely az egyesülés/szétválás tervezetének időpontját megelőző harmadik hónap első napjánál nem korábbi időpontra vonatkozik, amennyiben a legutóbbi éves beszámoló olyan pénzügyi évre vonatkozik, amely több mint hat hónappal az említett időpontot megelőzően lezárult; az egyesülési vagy szétválási tervezet szakértői vizsgálatát és azon, még nem teljesített szerződések nyilvántartását, amelyek értéke meghaladja a 10.000 lejt.¹⁰³

Amennyiben a társaság saját honlappal rendelkezik és a felsorolt okiratokat a honlapján közzétette, nem köteles ezeket a székhelyén is a részvényesek rendelkezésére bocsátani. A honlapon történő közzétételtől függetlenül azonban, a társaság a részvényesek kérésére köteles térítésmentesen másolatokat vagy kivonatokat készíteni a felsorolt dokumentumokról és ezeket a részvényesek rendelkezésére bocsátani. A részvényesek jóváhagyásával a tájékoztatást és a dokumentumokról készült másolatokat elektronikus levélben is el lehet küldeni az érintetteknek. Ha azonban az egyesülésre vagy szétválásra vonatkozó dokumentumok letölthetők a honlapról, a társaság nem köteles a részvényesi kérésre papír alapon vagy pedig elektronikus úton az igényelt dokumentumokat megküldeni.

3.3.2.3. A kereskedelmi nyilvántartás és a tájékoztatáshoz való jog

Végül, de nem utolsó sorban a részvényesek a Nemzeti Kereskedelmi Jegyzékhivatal (*Oficiul Național al Registrului Comerțului*) által vezetett kereskedelmi nyilvántartásból is tájékozódhatnak a társasággal kapcsolatos kereskedelmi nyilvántartásba rögzített műveletekről. A kereskedelmi nyilvántartás az ezt szabályozó Kereskedelmi nyilvántartásról

---

¹⁰³ A Társaságokról szóló törvény egyesülésre és szétválásra vonatkozó rendelkezéseit a törvényalkotó több alkalommal is módosította 2006 és 2012 között, átvéve a részvénytársaságok egyesüléséről szóló 78/855/EGK harmadik és a részvénytársaságok szétválásáról szóló 82/891/EGK hatodik tanácsi irányelvek rendelkezéseit (mindkét irányelvet hatályon kívül helyezte a Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1132 irányelve)

szóló 1990. évi 26. törvény 4. cikke szerint nyilvánosan hozzáférhető, tehát nem csak a társaság részvényesei, hanem mindenki számára elérhető. A nyilvántartó a kérelmet benyújtó személy költségére hiteles másolatot biztosít a nyilvántartás bejegyzéseiről és egy adott társaság által benyújtott dokumentumokról, a nyilvántartásban szereplő adatokkal kapcsolatos információkról, és tanúsítványokat állít ki arról, hogy adott dokumentumot vagy ügyletet nyilvántartásba vettek-e. A dokumentumok személyesen, postai úton és elektronikus formában is igényelhetők és kiadhatók.

Természetesen a kereskedelmi nyilvántartásba bejegyzésre kerülő dokumentumok és ügyletek, az ott tárolt információk nem biztosítanak teljes rálátást egy társaság működésére. A kérelmező személy azonban fontos információkhoz juthat az adott társaság cégkivonatából, másolatokat igényelhet a társaság alapszabályáról, annak módosításairól, a részvényesekről, a vezető tisztségviselőkről vagy könyvvizsgálókról.¹⁰⁴

3.4. Komparatív következtetések

A részvényest úgy a magyar, mint a román társasági jogi szabályozás értelmében megilleti az információhoz való jog. Mindkét szabályozás szerint a részvényest az állandó és folyamatos tájékoztatáson túl, megilleti a közgyűlés napirendi pontjaival kapcsolatos felvilágosítási és a beszámolóval kapcsolatos tájékoztatási jog.

Míg a magyar szabályozás a közgyűlést megelőző tájékoztatást, a közgyűlés napirendjére tűzött ügyekre vonatkozóan biztosítja a részvényesek számára [Ptk. 3:258. § (1) bek.], a román szabályozás azt a lehetőségét is biztosítja, hogy a részvényes a közgyűlés összehívása után és annak megtartása előtt a társaság működésével kapcsolatos, a napirendi pontok között nem szereplő ügyekben fogalmazzon meg kérdéseket a társaság vezető tisztségviselői felé. A kérdéseket írásban, akár elektronikus levélben kell a vezető tisztségviselőknél megküldeni, akik a közgyűlés keretében válaszolnak az előzőleg megfogalmazott kérdésekre [Társaságokról szóló törvény 117.² cikk (3) bek.]. Figyelembe véve azonban a magyar Ptk. 3:23. § (1) bekezdésének rendelkezéseit, nem kizárható az, hogy

---

¹⁰⁴ DUȚESCU *i.m.* 114-115.

a részvényes a közgyűlés összehívása utáni és annak megtartása előtti időszakban a közgyűlési meghívóban nem szereplő ügyek kapcsán kérjen felvilágosítást.

A román szakirodalomban olyan álláspont is van, mely szerint a törvény szövegéből az olvasható ki, hogy a kérdésfeltevés joga a részvényest csak a közgyűlés összehívása utáni és annak megtartása előtti időszakban illeti meg, a közgyűlés keretén belül új kérdést már nem intézhet a társaság vezető tisztségviselői felé.¹⁰⁵ Ez az álláspont meglátásunk szerint nem helytálló. Véleményünk szerint nincs törvényi akadálya annak, hogy a részvényes a közgyűlésen a már előzőleg írásban feltett kérdések kapcsán további kérdéseket vagy új kérdéseket intézzon a társaság vezető tisztségviselői felé. Úgy gondoljuk, hogy a törvény esetleges módosításakor indokolt lenne ezt a kérdést tisztázni és a jogszabály szövegét kiegészíteni, pontosítani.

A magyar szabályozás a román szabályozással ellentétben a részvényes közgyűlésen gyakorolható felvilágosításra vonatkozó jogáról *expressis verbis* rendelkezik. A Ptk. 3:257. § értelmében a részvényes jogosult a közgyűlésen felvilágosítást kérni, azonban a § vonatkozó rendelkezéséből már nem derül ki az, hogy a felvilágosítás kérés mire terjedhet ki. A szakirodalomban megfogalmazott egyik álláspont szerint a közgyűlésen a részvényes az elhangzottakkal összefüggésben kérhet bővebb tájékoztatást.¹⁰⁶ Amint azt már jelen fejezetben jeleztük, meglátásunk szerint a közgyűlésen történő tájékozódás, információkérés tárgyát a jogszabály nem szűkíti le. Ebből kifolyólag a részvényes a közgyűlésen minden olyan kérdést feltehet, amelyet előzetesen is feltehetett volna. Álláspontunk szerint a fentiekben vázolt kérdések vonatkozásában a két szabályozás közötti eltérésnek alapvető jelentősége nincs. A két vizsgált jogszabályban a különböző jogszabályi helyek egymásra épülve, egymást kiegészítve mindkét szabályozásban hasonló megoldásokat eredményeznek.

A magyar és a román társasági jogi szabályozásban is egyaránt kiemelt helyet kapnak a részvénykönyv vezetésére vonatkozó szabályok. Ennek oka egyrészt az, hogy az abba való bejegyzés a tagsági jogok gyakorlásának előfeltétele,¹⁰⁷ másrészt pedig a részvénykönyv a

---

¹⁰⁵ SCHIAU– PRESCURE, *i.m.* 356.

¹⁰⁶ VEZEKÉNYI Ursula, In: OSZTOVITS András (szerk.), *i.m.* 809.

¹⁰⁷ MISKOLCZI Bodnár Péter, In: HARSÁNYI Gyöngyi – MISKOLCZI Bodnár Péter – UJVÁRINÉ Antal Edit, *i.m.* 258. VERESS Emőd, *i.m.* 206.

nyilvánosság tájékoztatását szolgálja. A részvénykönyvbe bejegyzendő szükséges adatokról mindkét társasági jogi szabályozás rendelkezik. A feltüntetendő adatok kapcsán eltérés mutatkozik abban, hogy a román szabályozás a természetes személy részvényesre vonatkozóan előírja személyi azonosítójának (személyi számának) a feltüntetését. Az eltérés nem mutatkozik lényegesnek, bár meglátásunk szerint személyi azonosító szám publikus nyilvántartásban való feltüntetése nem szerencsés. A vonatkozó társasági jogi szabályok mindkét állam esetében lehetővé teszik, hogy a részvénykönyvet megbízott személy vezesse [Ptk. 3:245. § (3) bek., Társaságokról szóló törvény 180. cikk (1) bek.]

Míg a magyar szabályozás szerint a részvénykönyvből másolatot csak az kérhet, akire vonatkozóan a részvénykönyv fennálló vagy törölt adatot tartalmaz, és a másolat csak a személyére vonatkozó adatokat tartalmazhatja [Ptk. 3:247. § (2) bek.], a román szabályozás lehetővé teszi, hogy bárki saját költségére a részvénykönyvből a tulajdonosi struktúrára vonatkozó másolatokat igényeljen. Álláspontunk szerint a magyar társasági jogi megoldás a helyes, mely szerint a részvénykönyvbe bárki betekinhet, de másolatot csak az érintett részvényes igényelhet. A magyar jogi szakirodalomban megfogalmazott álláspont szerint, mellyel magunk is egyetértünk, ez egy „koherens szabály, mert a részvényes sem általában a részvénykönyvről vagy annak bármely részéről jogosult másolatot kérni, hanem csak a rá vonatkozó részről.”¹⁰⁸ Meglátásunk szerint a román szabályozás hiányossága az is, hogy nem rendelkezik a részvénykönyvből törölt adatoknak az utólagos megállapíthatóságáról, így nem biztosított a részvénykönyvben eszközölt változtatások visszamenőleges követhetősége sem.

---

¹⁰⁸ KISFALUDI András – SZABÓ Marianna, *i.m.* 1156.

4. A KÖZGYŰLÉSEN VALÓ RÉSZVÉTELI JOG

4.1. A közgyűlés, mint a részvénytársaság egyik akaratképző színtere

A részvényes közgyűlésen való részvételi joga a részvényes tagsági jogából következik. Ez a kollegiális és időszakosan összeülő testület a részvénytársaság legfőbb döntéshozó szerve, amely a részvényesek összességéből áll.¹⁰⁹ A részvényes a társaság életében a közgyűlés tagjaként vesz részt.¹¹⁰ Úgy is fogalmazhatunk, hogy a közgyűlés a részvénytársaság egyik akaratképző színtere, ahol minden részvényes jogosult megjelenni, indítványt előterjeszteni, jelölteket állítani, felszólalni, felvilágosítást kérni és nem utolsósorban szavazni, hacsak szavazati joga nem kizárt vagy korlátozott.¹¹¹

A közgyűlési határozat a részvényesi akaratot jeleníti meg, azonban mégsem feltételezhetjük azt, hogy a részvényesi akarat azonos a társasági akarral. Ez utóbbi nem minden esetben tükrözi minden részvényes álláspontját a közgyűlésen megvitatott kérdésekben sem. A jogi szakirodalomban kialakult álláspont szerint a közgyűlési határozatban új, a részvényesi akarattól önálló társasági akarat testesül meg.¹¹² A közgyűlés határozata egyoldalú nyilatkozatnak minősül akkor is, ha tartalmának kialakításában több személy vesz részt. A jogi szakirodalomban a közgyűlést mint a részvénytársaság döntéshozó testületét a hatalmi ágak szétválasztásának elve alapján gyakran állítják párhuzamba a demokratikus államok törvényhozó testületével, a parlamenttel.¹¹³ A társasági

---

¹⁰⁹ Kuncz Ödön úgy fogalmaz, hogy a közgyűlés nem más, mint a „megjelent” részvényesek összességének megnyilatkozása. Lásd: KUNCZ Ödön, *Részvényjogi problémák*, In: *Küzdelem a gazdasági jogért*, Királyi Magyar Egyetemi Nyomda, Budapest, 1939, 322.

¹¹⁰ GERMAIN, Michel – MAGNIER, Veronique, *i.m.* 388.

¹¹¹ Lásd: SÁRKÖZY Tamás (szerk.), *Részvénytársaság*, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 1998, 134. DUȚESCU, Cristian, *Drepturile acționarilor* (3. kiadás), Editura C.H. Beck, București, 2010, 163-164. CĂRPENARU, Stanciu D., *Tratat de drept comercial român (ediția 5)*, Editura Universul Juridic, București, 2016, 200. TULEAȘCĂ, Luminița, *Drept comercial. Întreprinderile comerciale*, Editura Universul Juridic, București, 2016, 218-219.

¹¹² CĂRPENARU–PIPEREA–DAVID, *i.m.* 344-345.

¹¹³ GEROTA, D.D., *Curs de drept comercial*, Editura „Fundatiia Culturală Regele Mihai I”, București, 1928, 139. Lásd még: MERLE, Philippe – FAUCHON, Anne, *Droit commercial. Sociétés commerciales*, Dalloz, Paris, 2018, 594-595.

akaratképzéskor az egyéni akaratot egyrészt a társaság, másrészt pedig a többi részvényes egyéni érdeke korlátozza.

A részvényes jogait a közgyűlésen személyesen vagy képviselő útján gyakorolhatja. A részvényes képviselőt a magyar társasági jogi szabályok értelmében nem láthatja el a társaság vezető tisztségviselője, a felügyelőbizottsági tag és a könyvvizsgáló. A részvényest akár több képviselő is képviselheti, azonban ha ezek egymástól eltérően szavaznak vagy nyilatkoznak, akkor minden általuk leadott szavazat, illetve megtett nyilatkozat semmis [Ptk. 3:255. § (1)-(2) bek.]. A törvény annak a lehetőségét is megteremti, hogy a részvényest részvényesi meghatalmazott (*nominee*) képviselje. A meghatalmazott a részvénytársasággal szemben a részvénykönyvbe való bejegyzést követően a részvényesi jogokat saját nevében, a részvényes javára gyakorolja [Ptk. 3:256. §]. A *nominee* csak személyesen járhat el és a részvényessel írásban kötött szerződés alapján tájékoztatási kötelezettség terheli a megbízó részvényessel szemben. A közgyűlést megelőzően a részvényesi meghatalmazott írásban köteles a részvényestől utasítást kérni. Az utasításkérésben ismertetnie kell a közgyűlés napirendi pontjait és a közgyűlés kapcsán a részvényeseknek megküldött előterjesztéseket [2001. évi CXX. törvény a tőkepiacról 151-155. §].

A román szabályozás szerint a részvényest képviselője írásos meghatalmazás alapján képviseli a közgyűlésen. A meghatalmazás a képviselőt egy adott közgyűlésen való képviselőre jogosíthatja fel, de a részvényesnek arra is lehetősége van, hogy maximum 3 évig érvényes általános meghatalmazást adjon képviselőjének.¹¹⁴ A felhatalmazás eredeti példányát a közgyűlést megelőző 48 órán belül vagy az alapszabályban meghatározott határidőn belül a társaság székhelyén letétbe kell helyezni. Amennyiben ez a törvény vagy az alapszabályban meghatározott határidőn belül nem történik meg, úgy a részvényes képviselője a közgyűlésen szavazati jogát nem gyakorolhatja. Az igazgatótanács tagja, az igazgatók, az igazgatóság és a felügyelőbizottság tagjainak képviselői joga korlátozás alá kerül, amennyiben a más részvényes képviselőjeként leadott szavazat nélkül nem lett volna meg a határozat elfogadása érdekében előírt többség. [Társaságokról szóló törvény 125. cikk (1)-(5) bek.]. A Társaságokról szóló törvény a részvényesi meghatalmazottakra

---

¹¹⁴ A 2017. évi pénzügyi eszközök kibocsátásáról és a piaci műveletekről szóló 24. törvény 92. cikk (13) bekezdése szerint általános meghatalmazás csak a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete által engedélyezett pénzügyi közvetítőknek adható.

vonatkozó előírásokat nem tartalmaz és a részvénytársaságok mindennapi működésében sem találunk erre vonatkozó gyakorlatot.

4.2. A részvényes közgyűlésen való részvételi joga a magyar társasági jogban

4.2.1. A közgyűlés típusai és hatáskörei

A Ptk. a jogi személy általános rendszerén belül, a közgyűlés kapcsán a döntéshozó szerv fogalmát adja meg. A részvénytársaság esetében e döntéshozó szerv a részvényesek összességéből álló közgyűlés, amely döntéseit ülés tartásával vagy ülés tartása nélkül hozza. A Ptk. a korábbi Gt.-től eltérően *expressis verbis* nem szabályozza a közgyűlés három típusát: a rendes, a rendkívüli és az alakuló közgyűlést. A rendes közgyűlésre vonatkozó rendelkezést csak egyetlen esetben találunk a Ptk.-ban, éspedig a nyilvánosan működő részvénytársaság felelős társaságirányítási jelentése kapcsán, amit az igazgatóság köteles a társaság éves rendes közgyűlése elé terjeszteni. A rendkívüli közgyűlés összehívására vonatkozóan is a nyilvánosan működő részvénytársaságnál találunk rendelkezést, ebben az esetben a nyilvánosan működő részvénytársaság részvényeire tett nyilvános vételi ajánlattal kapcsolatosan. A Ptk. 3:103. § (1) bekezdése alapján, a kisebbség kérésére összehívott közgyűlés rendkívüli közgyűlésnek minősül.

A Ptk. nem írja elő a társaság közgyűlésének kötelező éves összehívását, azonban erre a törvénykönyv más részeiből következtethetünk. Így például a 3:109. § szerint a társaság legfőbb szervének a hatáskörébe tartozik a számviteli törvény szerinti beszámoló jóváhagyása és a nyereség felosztásáról való döntés. A számviteli törvény 153. § (1) bekezdése előírja, hogy a közgyűlésnek a beszámoló elfogadásáról a mérlegforduló napot követő ötödik hónap utolsó napjáig kell döntenie, azaz a társaság köteles legkésőbb az adott év május 31-ig közgyűlést tartani. Ezen a közgyűlésen a 3:284. § előírásait figyelembe véve az igazgatóság az ügyvezetésről, a társaság vagyoni helyzetéről és üzletpolitikájáról a közgyűlés részére jelentést készít.

A Ptk. nem tartotta fenn a Gt.-nek azt a korábbi rendelkezését, mely a közgyűlés kizárólagos hatásköreit egy §-ba tömörítve felsorolta, hanem számos helyen rendelkezik a

közgyűlés hatáskörébe tartozó kérdésekről. A Gt. előző megoldása, ahogy azt a szakirodalomban is megfogalmazták, csak „látszólagos taxáció”, mert a felsorolás m) pontja a közgyűlés kizárólagos hatáskörére bízott minden más olyan kérdést, amit a törvény vagy az alapszabály a közgyűlés kizárólagos hatáskörébe utalt.¹¹⁵

A Ptk. 3:109. § (2) és (3) bekezdése értelmében a társaság legfőbb szervének feladata a társaság alapvető üzleti és személyi kérdéseiben való döntéshozatal, a számviteli törvény szerinti beszámoló jóváhagyása és a nyereség felosztásáról való döntés. A társaság legfőbb szerve dönt a taggal, a vezető tisztségviselővel, a felügyelőbizottsági taggal és a társasági könyvvizsgálóval szembeni kártérítési igény érvényesítéséről is.

A nyilvánosan működő részvénytársaság esetében a Ptk. 3:268. §-nak (2) bekezdése külön nyomatékosítja, hogy a közgyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozik a vezető tisztségviselők, felügyelőbizottsági tagok, valamint vezető állású munkavállalók hosszú távú díjazásának és ösztönzési rendszere irányelveinek meghatározása. Ugyancsak speciális szabály írja elő, hogy nyilvánosan működő részvénytársaság esetében a legfőbb szerv hatáskörébe tartozó kérdésekről közgyűlés tartása nélkül nem lehet határozatot hozni, azaz a társaság nem élhet a 3:20. § által biztosított, ülés tartása nélküli határozathozatal lehetőségével. A Ptk. ezen előírása kógens, ettől eltérni nem lehet. Álláspontunk szerint ezért semmis az alapszabály azon rendelkezése, amely a határozathozatalt nyilvánosan működő részvénytársaság esetében ülés tartása nélkül is lehetővé teszi. A szakirodalomban megfogalmazott álláspont szerint, a közgyűlés nélküli határozathozatal tiltásának oka az lehet, hogy a sok részvényest tömörítő nyilvános társaságok esetében a határozat tervezetének a részvényesek részére történő megküldése, a szavazatok begyűjtése technikailag nem megoldható és csak a döntéshozatal ellehetetlenítését eredményezné.¹¹⁶

Továbbá a közgyűlés dönt az alapszabály módosításáról [3:102. § (1) bek.], a zártkörűen működő részvénytársaság esetében a részvényes kizárására irányuló per elindításáról [3:107. § (2) bek.], a vezető tisztségviselők [3:21. § (3) bek.], a felügyelőbizottsági tagok [3:26. § (4) bek.] és az állandó könyvvizsgáló megválasztásáról

---

¹¹⁵ GÁL Judit, In: PETRIK Ferenc (szerk.), *i.m.* 373. GÁL Judit, *A részvénytársasági szabályok változásai a Ptk.-ban*, Gazdaság és Jog, 2013/7-8, 15.

¹¹⁶ Lásd: KISFALUDI András, In: GÁRDOS Péter – VÉKÁS Lajos (szerk.), *i.m.* 477. KISFALUDI András – SZABÓ Marianna (szerk.), *i.m.* 1462-1463.

[3:130. § (1) bek.], az alaptőke felemeléséről, ha erre a közgyűlés a társaság igazgatótanácsát/igazgatóságot nem hatalmazta fel [3:293. § (1) bek. és 3:294. § 1. bek.], az alaptőke leszállításáról [3:309. §. (1) bek.] vagy társaság működési formájának a megváltoztatásáról [3:211. § (3) bek.]. A felsorolás nem teljes körű, csak példálózó jellegű.

4.2.2. A közgyűlés összehívásának kötelező esetei

A döntéshozó szerv ülésének összehívása főszabályként a társaság vezető tisztségviselőinek a feladata és kötelezettsége. A közgyűlési meghívót írott vagy elektronikus formában kell a részvényeseknek eljuttatni illetve közzétenni. A vezető tisztségviselők évente legalább egyszer kötelesek a rt. közgyűlését összehívni, de az alapszabályban ennél gyakoribb ülésezést is elő lehet írni. Kivételes esetekben a vezető tisztségviselők rendkívüli közgyűlést hívnak össze, sőt a Ptk. bizonyos helyzetekben az igazgatóságnak kötelezővé teszi a közgyűlés összehívását. A közgyűlés összehívására, illetve kezdeményezésére, vagy zárt társaságok esetében ülés tartása nélküli döntéshozatalra, a vezető tisztségviselőkön kívül, a törvény által meghatározott esetekben a felügyelőbizottsági tag, a könyvvizsgáló, a kisebbségi részvényesek vagy a cégbíróság is jogosult.¹¹⁷

A közgyűlés összehívásának néhány kötelező esetét nevesíti a Ptk. 3:270. §. A § értelmében a társaság súlyos vagyronvesztése esetén a vezető tisztségviselők kötelesek nyolc napon belül a szükséges intézkedések megtételének céljából a legfőbb szervet összehívni vagy közgyűlés tartása nélkül történő határozathozatalt kezdeményezni, ha a részvénytársaság saját tőkéje veszteség következtében az alaptőke kétharmadára vagy a részvénytársaság saját tőkéje az alaptőke törvényben meghatározott minimális összege alá csökkent, továbbá ha a részvénytársaságot fizetésképtelenség fenyegeti vagy fizetéseit megszüntette, vagy a részvénytársaság vagyona a tartozásait nem fedezi. Az igazgatóság köteles, a felügyelőbizottságot is azonnal értesíteni a gazdasági eseményről. A nyolc napos határidő attól a naptól folyik, amikortól az igazgatóság bármely tagja a kritikus helyzetről

---

¹¹⁷ FARKAS Csaba, In: PAPP Tekla (szerk.), *i.m.* 151.

tudomást szerzett.¹¹⁸ A törvény szövegéből következik, hogy a kritikus helyzet nem kell minden igazgatósági tag tudomására jusson, elég ha arról csak egy tag is tudomást szerez.¹¹⁹

A közgyűlés összehívásának és a szükséges intézkedések határozatba foglalásának célja a felsorolt okok megszüntetése és ezáltal a társasági vagyon fenntartása, illetve a hitelezők védelme. Erre elsősorban azért van szükség, mert a tagok mögöttes felelőssége nélkül működő részvénytársaság esetében a hitelezői követelések érvényesíthetőségére és kielégítésére a társasági vagyon szolgál.¹²⁰ A közgyűlésen vagy a közgyűlés tartása nélkül hozott határozatnak alkalmasnak kell lennie a válsághelyzet kezelésére és a kritikus gazdasági esemény megszüntetésére. A jogalkotó csak a hozható intézkedések körét határozza meg és nem tesz konkrét megoldási javaslatot. Létezik olyan álláspont, mely szerint szerint a Gt. 245. §-nak (2) bekezdése feleslegesen határozta meg túl részletesen a társaság teendőit, erre példalózó jelleggel sincs szükség, mert a kritikus helyzet rendezésére számos törvényes lehetőség van.¹²¹ A meghozható döntések közül, annak függvényében, hogy mi okozta a kritikus helyzetet, megemlíthetjük az alaptőke növeléséről (ha a saját tőke az alaptőke kétharmadára csökkent vagy saját tőke az alaptőke törvényben meghatározott minimális összege alá csökkent) vagy az alaptőke csökkentéséről szóló döntéseket (ha a saját tőke az alaptőke kétharmadára csökkent).

A részvényesek egyhangúan dönthetnek úgy, hogy önkéntesen többlet befizetést vállalnak a saját tőke pótlására, azonban erre nem kötelezhetők. A szakirodalomban olyan álláspont is megfogalmazódott, miszerint többlet befizetési kötelezettséget a társaság alapszabálya is előírhat kritikus gazdasági helyzetekre. A vélemény indokolása szerint, a részvényes az alapszabály aláírásakor megismerte és elfogadta e többlet kötelezettségét, éppen ezért a 3:270. §-ban meghatározott helyzetekben többlet befizetésre kötelezhető.¹²² Álláspontunk szerint az alapszabályban található többlet befizetési kötelezettséget előíró rendelkezés, a nagyszámú részvényest tömörítő nyilvánosan működő részvénytársaságok esetében nehezen érvényesíthető. Nyilvánosan működő részvénytársaság részvényeseinek

---

¹¹⁸ GÁL Judit, In: PETRIK Ferenc (szerk.), *i.m.* 378.

¹¹⁹ GÁL Judit, *i.m.* 15.

¹²⁰ KISFALUDI András – SZABÓ Marianna (szerk.), *i.m.* 1337.

¹²¹ GÁL Judit, *i.m.* 15

¹²² BODOR Mária, In: OSZTOVITS András (szerk.), *i.m.* 841.

köre gyakran változhat, éppen ezért nem elvárható, hogy valamennyi részvényes ismerje a társaság alapszabályát. A részvényesek már az első közgyűlésen dönthetnek a társaság átalakulásáról, egyesüléséről, szétválásáról vagy ezek hiányában a társaság megszüntetéséről. A közgyűlésen hozott határozatot a társaság három hónapon belül végre kell hogy hajtsa.

A Ptk. 3:122. § (4) bekezdése a közgyűlés kötelező összehívását írja elő arra az esetre, ha a felügyelőbizottság tagjainak száma a létesítő okiratban megállapított létszám alá csökken. Az új felügyelőbizottsági tag megválasztása a közgyűlés hatáskörébe tartozik.¹²³ Éppen ezért a felügyelőbizottság rendeltetésszerű és jogszerű működésének helyreállítása érdekében az igazgatóság köteles a legfőbb szerv ülését összehívni, vagy ha erre az alapszabály lehetőséget ad ülés tartása nélküli határozathozatalt kezdeményezni. Amennyiben a felügyelőbizottsági tagok száma nem csökkent a törvény által előírt minimum létszám alá¹²⁴ és a társaság nem kíván új felügyelőbizottsági tagot választani, a közgyűlés dönthet az alapszabály módosításáról, amelyben a taglétszámra vonatkozó rendelkezéseket kell a tényleges létszámhoz igazítani.¹²⁵

A Ptk. 3:103. § (1) bekezdése kisebbségi jogként kimondja, hogy a társaság azon tagja (részvényese) vagy tagjai (részvényesei), akik együttesen a szavazati jogok legalább öt százalékával rendelkeznek, bármikor kérhetik a legfőbb szerv ülésének összehívását vagy a legfőbb szerv ülés tartása nélküli döntéshozatalt. Nyilvánosan működő részvénytársaságok esetében a kezdeményezés joga egy százalékos szavazati arányhoz kötődik.¹²⁶ A kezdeményező tagnak vagy tagoknak meg kell jelölni a legfőbb szerv összehívásának vagy az ülés tartása nélküli döntéshozatálnak az okát és célját. A fenti rendelkezés alapján összehívott közgyűlés rendkívüli közgyűlésnek minősül. A vezető tisztségviselők a kérelem

---

¹²³ KISFALUDI András – SZABÓ Marianna (szerk.), *i.m.* 1339.

¹²⁴ Véleményünk szerint a kódexben a háromfős felügyelőbizottságra vonatkozó szabály egyirányúan kógens, azaz háromnál kevesebb felügyelőbizottsági tagtól az eltérés nem megengedett. Egyetértünk Török Gábor álláspontjával, miszerint ezt támasztja alá a Ptk. 3:27. § (3) és a 3:122. § (2) bekezdése is. (TÖRÖK Gábor, *A gazdasági társaságok közös szabályai*, Gazdaság és Jog, 2013/7-8, 3-9.) Sárközy Tamás szerint egy személy nem bizottság, míg két tagú felügyelőbizottság esetén az a kérdés vetődik fel, hogy ki dönt ha szavazategyenlőség van. (SÁRKÖZY Tamás, *Még egyszer a Ptk. jogi személy könyve állítólagos diszpozitivitásáról*, Gazdaság és Jog, 2015/11, 8-14.)

¹²⁵ KISFALUDI András, In: GÁRDOS Péter – VÉKÁS Lajos (szerk.), *i.m.* 340.

¹²⁶ NOCHTA Tibor, In: OSZTOVITS András (szerk.), *i.m.* 510.

kézhezvételétől számított nyolc napon belül kötelesek intézkedni a közgyűlés lehető legkorábbi időpontra történő összehívásáról, illetve az ülés tartása nélküli döntéshozatalról. Amennyiben ezen kötelességüknek nem tesznek eleget, az indítványozó kisebbség kérelmére a nyilvántartó bíróság hívja össze, vagy a nyilvántartó bíróság hatalmazza fel az indítványozókat az ülés összehívására, illetve az ülés tartása nélküli döntéshozatal lebonyolítására [Ptk. 3:103. § (1) bek.]. A kisebbségi jogokkal élők által rendkívüli közgyűlés összehívása iránt előterjesztett kérelemre indult törvényességi felügyeleti eljárásban a cégbíróság vagy maga összehívja a közgyűlést, vagy a közgyűlés összehívására feljogosítja a kérelmezőket, de nem kötelezheti a kérelmezett cég ügyvezetését a rendkívüli közgyűlés összehívására.¹²⁷

Az indítványozó kisebbség köteles a közgyűlés összehívásának várható költségeit megelőlegezni. A kisebbségnek arra nincs lehetőség, hogy a bíróságtól az ülés tartása nélküli döntéshozatal lebonyolítását kérelmezze. Erre a bíróság minden esetben csak az indítványozókat hatalmazhatja fel. A Ptk. nem rendelkezik arról, hogy a bíróság milyen feltételek mellett dönthet úgy, hogy a közgyűlést maga hívja össze vagy arra az indítványozó kisebbséget hatalmazza fel. Álláspontunk szerint a bíróság csak akkor hívhatja össze a közgyűlést, ha az indítványozók az összehívás várható költségeit megelőlegezik. Egyetértünk azzal az állásponttal, hogy a költségek megelőlegezésével sem lehet a nyilvántartó bíróságot arra kényszeríteni, hogy maga hívja össze a közgyűlést.¹²⁸ A közgyűlés határoz majd arról, hogy a költségeket az indítványozók vagy a társaság fogja viselni. Álláspontunk szerint a költségek viselésének megállapításához azt kell figyelembe venni, hogy a közgyűlés összehívását kezdeményezők jogukkal jóhiszeműen és rendeltetésszerűen gyakorolták-e.

A Ptk. 3:120. § (3) bek. úgy rendelkezik, hogy a felügyelőbizottság jogosult a részvénytársaság közgyűlését összehívni a szükséges határozatok meghozatala érdekében, amennyiben szerinte az igazgatóság tevékenysége jogszabályba vagy a létesítő okiratba ütközik, ellentétes a közgyűlés határozataival vagy sérti a gazdasági társaság érdekeit. Az igazgatóság ellenérdekeltsége miatt, a felügyelőbizottság nem csak kezdeményezi a

---

¹²⁷ BDT2009. 1986. I.

¹²⁸ KISFALUDI András – SZABÓ Marianna (szerk.), *i.m.* 597.

közgyűlés összehívását, hanem közvetlenül ő teszi meg az összehíváshoz szükséges intézkedéseket, javaslatot téve annak napirendjére is.¹²⁹ A felügyelőbizottság feladata döntési helyzetbe hozni a közgyűlést. Éppen ezért, amennyiben összehívja a részvénytársaság közgyűlését, feladatát teljesítette.¹³⁰

Ha az állandó könyvvizsgáló a részvénytársaság vagyonában olyan mértékű változást észlel, amely veszélyezteti a társasággal szembeni hitelezők követelésének érvényesíthetőségét, illetve olyan körülményt észlel, amely a vezető tisztségviselők vagy a felügyelőbizottsági tagok felelősségét vonja maga után, azonnal köteles a vezető tisztségviselőktől a közgyűlés összehívását kezdeményezni. Amennyiben a kezdeményezés sikertelen és a fennálló probléma társaságon belüli megoldásának kezdeményezése nem vezet eredményre,¹³¹ a könyvvizsgáló köteles az feltárt körülményekről a jogi személy törvényességi felügyeletét ellátó nyilvántartó bíróságot értesíteni [Ptk. 3:38. § (2) bek.]. A cégbíróság a törvényességi felügyeleti eljárás keretében, ha ezt indokoltnak látja, elrendelheti a közgyűlés összehívását.

4.2.3. A közgyűlés összehívásának módja

A meghívó lényeges funkciója, hogy a részvényesek tudomást szerezzenek a közgyűlés összehívásáról és tájékozódjanak a közgyűlésen megtárgyalásra kerülő kérdésekről. Ahogy az a korábbiakban már említésre került, a közgyűlés összehívása főszabályként az társaság vezető tisztségviselőinek a feladata és kötelezettsége.

A közgyűlést az alapszabályban meghatározott módon kell összehívni [Ptk. 3:250. § (1) bek. c) pont], figyelembe véve a Ptk. közgyűlés összehívására vonatkozó általános [Ptk. 3:269. §] és speciális szabályait [Ptk. 3:271-272. §]. A legfőbb szerv ülését írott vagy elektronikus meghívó küldésével vagy ennek közzétételével hívják össze. A közzététel történhet a médiában, például a nyomtatott sajtóban vagy hirdetmény útján.¹³² A hirdetmény

---

¹²⁹ KISFALUDI András, In: GÁRDOS Péter – VÉKÁS Lajos (szerk.), *i.m.* 338.

¹³⁰ KISFALUDI András – SZABÓ Marianna (szerk.), *i.m.* 435.

¹³¹ PAPP Tekla, In: OSZTOVITS András (szerk.), *i.m.* 437.

¹³² PAPP Tekla, In: OSZTOVITS András (szerk.), *i.m.* 406.

útján összehívott közgyűlés a sok részvényest tömörítő nyilvánosan működő részvénytársaság esetében indokolt.¹³³

Zártkörűen működő részvénytársaság esetén, ahol a részvényesi struktúra átláthatóbb, a közgyűlés megszervezése és az információk áramlása gördülékenyebben történik. Éppen ezért a közgyűlés összehívása kevesebb időt igényel, mint a nyilvánosan működő részvénytársaságoknál. A Ptk. 3:271. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a közgyűlést annak kezdőnapját legalább tizenöt nappal megelőzően kell összehívni. A meghívót főszabályként írásban szükséges a részvényeseknek eljuttatni, de azoknak a részvényeseknek, akik ezt kívánják, a közgyűlésre szóló meghívót elektronikus úton kell megküldeni. Álláspontunk szerint biztonságosabb és célszerűbb megoldás lenne, ha a közgyűlési meghívót zártkörűen működő részvénytársaság esetében úgy írásban, mint részvényesi kérésre elektronikus úton is elküldésre kerülne. Úgy gondoljuk, hogy csak az elektronikus úton elküldött meghívó nem helyettesítheti például a jogi eljárásban is bizonyító erejű tértivevényes levélben feladott meghívót. A szakirodalomban megfogalmazott álláspont¹³⁴ szerint, az elektronikus aláírás vagy az üzenet azonosíthatóságát biztosító megoldás nélkül küldött e-mail visszaélésekre adhat alkalmat. A hivatkozott véleménye szerint éppen ezért az alapszabályban a meghívó biztonságos elküldése érdekében megfelelő informatikai megoldásokat kéne párosítani. Amint azt látni fogjuk, a román szabályozás úgy rendelkezik, hogy az e-mailben küldött meghívót minősített elektronikus aláírással kell ellátni.

A nyilvánosan működő részvénytársaságok közgyűlésének összehívására a Ptk. többlet szabályokat határoz meg. Az igazgatóság a nyilvánosan működő részvénytársaságok legfőbb szervét szintén meghívóval hívja össze, azonban az értesítési módszer különböző.¹³⁵ A közgyűlésre szóló meghívót a közgyűlés kezdő napját legalább harminc nappal megelőzően, nyilvános hirdetményben a társaság honlapján kell közzétenni. A hosszabb, 30 napos időköz azzal magyarázható, hogy a részvényesek nagy száma miatt a meghívó személyes kézbesítésére nincs lehetőség, a nyilvános hirdetményen keresztül pedig az információ áramlása nehezkesebben működik. A részvénytársaság alapszabálya előírhatja

---

¹³³ FARKAS Csaba, In: PAPP Tekla (szerk.), *i.m.* 151.

¹³⁴ GÁL Judit, In: PETRIK Ferenc (szerk.), *i.m.* 379.

¹³⁵ KISFALUDI András, In: GÁRDOS Péter – VÉKÁS Lajos (szerk.), *i.m.* 481.

azt, hogy a közgyűlési meghívót a társaság honlapján kívül, hirdetmény formájában a nyomtatott vagy akár az online sajtóban is közzé kell tenni. Amennyiben a társaság részvényeire tett nyilvános vételi ajánlattal kapcsolatos részvényesi állásfoglalás miatt vagy az eredményes nyilvános vételi ajánlattételi eljárást követően a befolyásszerző kezdeményezésére rendkívüli közgyűlés összehívására kerül sor, a közgyűlési időköznek legalább 15 napnak kell lennie.

Nyilvánosan működő részvénytársaság esetében a részvényesek közgyűlés előtti tájékoztatása, informálása nyilvánosan történik. Ezért a közgyűlés megtartása előtt legalább 21 nappal a társaság saját honlapján köteles közzétenni a napirenden szereplő ügyekkel kapcsolatos előterjesztéseket, az azokra vonatkozó felügyelőbizottsági jelentéseket, valamint a határozati javaslatokat. A részvényesek a közgyűlési anyagok nyilvánosságra hozatalával egy időben kérhetik azok elektronikus úton történő megküldését [Ptk. 272. § (3)-(4) bek.]. A részvénytársaság alapszabálya minden esetben előírhat hosszabb időközöket is, mert a törvényszöveg csak az időköz legkisebb mértékét határozza meg. A meghívó elküldése és a közgyűlés napja között, az elküldés és a közgyűlés napját nem számítva, legalább a törvényszövegben előírt vagy az alapszabályban meghatározott ennél hosszabb időköznek kell eltelnie.¹³⁶

Amennyiben a közgyűlést nem a törvényben vagy az alapszabályban meghatározottak szerint hívták össze, a Ptk. 3:17. § (5) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az ülést csak akkor lehet megtartani, ha valamennyi részvételre jogosult jelen van és egyhangúlag hozzájárulnak a közgyűlés megtartásához. A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint,¹³⁷ a legfőbb szerv ülése nemcsak akkor minősül nem szabályszerűen összehívottnak, ha azt összehívták, de az nem volt szabályszerű, hanem akkor is, ha az összehívásra egyáltalán nem került sor. Ebből adódóan az ülés megtartására és határozathozatalra akkor is lehetőség van, ha azt egyáltalán nem hívták össze, de a részvételre jogosultak jelen vannak, és egyhangúlag hozzájárulnak az ülés megtartásához. A Ptk. 3:111. § (3) bekezdése lehetővé teszi a nem szabályosan összehívott vagy megtartott ülésen elfogadott és ebből az okból érvénytelen határozat utólagos elfogadását, ha a határozatot az ülés napjától számított

---

¹³⁶ KISFALUDI András – SZABÓ Marianna (szerk.), *i.m.* 1344-1345.

¹³⁷ IH. 2017. 65: Fővárosi Ítéltábla 10.Gf.40.066/2017/8.

harminc napon belül valamennyi tag egyhangúlag érvényesnek ismeri el. Ebben az esetben a határozat az elfogadás időpontjára visszamenő hatállyal érvényessé válik. Álláspontunk szerint a határozat utólagos elfogadásához a részvényesek kifejezett elismerése szükséges (határozathozatal) és az a megtámadási jog nem gyakorlásából nem következhet. Az előírás a társaság működésének rugalmasságát biztosítja azáltal, hogy a fontos és halaszthatatlan döntéseket a nem szabályszerűen összehívott vagy megtartott közgyűlésen is meg lehessen hozni. Az is előfordulhat, hogy a közgyűlésen a napirendi pontok megtárgyalása során olyan egyéb kérdések megvitatása válik szükségessé, melyek nem szerepelnek a napirendben. Ilyen esetben is a Ptk. 3:111. § (3) bekezdése lehetővé teszi, hogy a napirendben nem szereplő kérdésekben az előbb ismertetett feltételek szerint érvényes határozat szülessen.¹³⁸

4.2.4. A közgyűlési meghívó tartalma és a napirend kiegészítése

A közgyűlési meghívónak tartalmaznia kell a részvénytársaság nevét és székhelyét, az ülés idejének és helyszínének megjelölését, illetve az ülés napirendjét [Ptk. 3:17 § (2) bek.]. A meghívónak az általánosan kötelező tartalmi elemeken túl tartalmaznia kell a közgyűlés megtartásának módját, a szavazati jog gyakorlásához az alapszabályban előírt feltételeket és a közgyűlés határozatképtelensége esetén a megismételt közgyűlés helyét és idejét [Ptk. 3:269 §]. A közgyűlésre főszabály szerint a részvénytársaság székhelyén kerül sor. A helyszín meghívóban való megjelölése a székhelyen belüli helyszín megjelölésére vonatkozik.¹³⁹ A részvénytársaság alapszabálya azonban rendelkezhet úgy, hogy a gyűlésre más helyszínen is sor kerülhet, vagy a gyűlés helyszínének kijelölését a gyűlést összehívó vezető tisztségviselő, felügyelőbizottsági tag vagy könyvvizsgáló hatáskörébe rendeli. Ha az alapszabály a székhelyen kívüli közgyűlés megtartásának lehetőségét is biztosítja, anélkül azonban, hogy a „más” helyszínt pontosan meghatározná, ezt minden alkalommal a meghívóban szükséges feltüntetni.

A napirend megjelölése mindenképp a részvényesek tájékoztatását szolgálja és azon kérdések, tárgykörök megjelölését jelenti, amelyek a közgyűlésen megvitatásra

---

¹³⁸ BARTA Judit, In: BARTA Judit – HARSÁNYI Gyöngyi – MAJOROS Tünde – UJVÁRINÉ ANTAL Edit, *i.m.* 85.

¹³⁹ PAPP Tekla, In: OSZTOVITS András, *i.m.* 406.

kerülnek, és amelyek tárgyában feltételek fennállása esetén a közgyűlés határozatot hozhat. A joggyakorlat, bírói gyakorlat akkor nem fogadja el jogszerűnek a közgyűlés összehívását, ha a napirend olyan általános, felszínes módon kerül meghatározásra, hogy abból átlagos figyelem, értelmezés mellett nem állapítható meg annak mibenléte.¹⁴⁰

A napirendi pontokat olyan részletességgel kell a meghívóban feltüntetni, hogy a szavazásra jogosultak a tárgyalni kívánt témakörök kapcsán álláspontjukat kialakíthassák és a közgyűlésre a napirend pontos ismeretében kellőképpen felkészülhessenek. A napirendi pontok részletes feltüntetése azért is fontos, mert ezek tudatában a részvényes dönthet arról, hogy részt kíván-e venni a közgyűlésen vagy inkább távol marad.¹⁴¹ Amint azt a Ptk. miniszteri indokolása is megállapítja, *a döntéshozó szervtől akkor várható, hogy jól megalapozott döntéseket hozzon, ha a résztvevőknek módjuk van az ülésen eldöntendő kérdésekhez kapcsolódó információkat előzetesen beszerezni, azokat feldolgozni, és a döntésre felkészülni.*¹⁴² A bírói gyakorlatban kialakult álláspont szerint is a meghívónak a napirendi pontokat olyan részletességgel kell feltüntetni, hogy a tagok/részvényesek a részvételre kellőképpen felkészülhessenek jogaik gyakorlása, illetve kötelezettségeik teljesítése végett, majd megalapozottan dönthessenek arról, hogy a taggyűlésen személyesen vagy meghatalmazott útján részt kívánnak-e venni, illetve jelenlétük nem szükséges.¹⁴³

A közgyűlésen csak a szabályszerűen közölt napirenden szereplő kérdésben hozható határozat. Ismételten a társaság rugalmas működésének érdekében azonban, a törvény lehetővé teszi, hogy a napirenden nem szereplő kérdések is megtárgyalásra kerüljenek, ha az ülésen valamennyi részvételre jogosult jelen van és a kérdés megtárgyalásához egyhangúlag hozzájárulnak [Ptk. 3:17 § (6) bek.]. Ha azonban a közgyűlés jegyzőkönyvéből az derül ki, hogy a közgyűlésen valamennyi szavazásra jogosult nem volt jelen és ennek ellenére a napirenden nem szereplő kérdésben szavaztak, a határozat hatályon kívül helyezése kérhető.

---

¹⁴⁰ A Kecskeméti Törvényszék G.40179/2013/25. számú határozata közgyűlési határozat felülvizsgálata tárgyában. Lásd még: Fővárosi Ítéltábla Gf.XVI.40.695/2009/7. számú határozata.

¹⁴¹ BARTA Judit, In: BARTA Judit – HARSÁNYI Gyöngyi – MAJOROS Tünde – UJVÁRINÉ ANTAL Edit, *i.m.* 84.

¹⁴² T/7971. számú törvényjavaslat a Polgári Törvénykönyvről, 398.

¹⁴³ A Szombathelyi Törvényszék G.40040/2009/9. számú határozata társasági határozat bírósági felülvizsgálata tárgyában. Lásd még: Fővárosi Ítéltábla 10.Gf.40.002/2008/9. számú ítélete

Nyilvánosan működő részvénytársaság közgyűlésre szóló meghívójának tartalmaznia kell a napirend kiegészítésére való jog gyakorlásának feltételeit. A meghívóban azt is fel kell tüntetni, hogy a határozattervezetek és a közgyűlés elé terjesztendő dokumentumok eredeti és teljes terjedelmű szövege hol érhetőek el [Ptk. 3:272 § (1) bek.]. Erre azért van szükség, mert a részvényesek közgyűlés előtti részletes tájékoztatása nem a meghívóban, hanem a társaság honlapján nyilvánosan történik. Éppen ezért szükséges, hogy a meghívó tartalmazza Az alaptőke leszállításáról döntő közgyűlést összehívó meghívónak a Ptk. 3:17 § (2) bekezdésében felsorolt általánosan kötelező tartalmi elemeken és a Ptk. 3:269 §-ban felsoroltakon kívül tartalmaznia kell a leszállításra vonatkozó legfontosabb információkat, így az alaptőke-leszállításának mértékét, okát és a végrehajtás módjára vonatkozó tájékoztatást, továbbá, ha erre sor kerül, az alaptőke feltételes leszállításának tényét [Ptk. 3:309 § (2) bek.].

A Ptk. 3:259 § alapján a részvényes élhet a napirend kiegészítésének a jogával. Ezt a jogot a Ptk. kisebbségi jogként szabályozza. A jog gyakorlására jogosultak körét és a joggyakorlás módját a Ptk. eltérően szabályozza zártkörűen működő részvénytársaság, illetve nyilvánosan működő részvénytársaság esetén.¹⁴⁴ Zártkörűen működő részvénytársaságban a napirendi pontok kiegészítését az a részvényes kérheti, aki egymaga a szavazatok legalább öt százalékával rendelkezik, vagy azok a részvényesek kérhetik, akik együttesen a szavazatok legalább öt százalékával rendelkeznek. A napirend kiegészítésére vonatkozó javaslatokat a közgyűlési meghívó kézhezvételétől számított nyolc napon belül szükséges közölni a tagokkal és az igazgatósággal. Amennyiben a napirend kiegészítésére vonatkozó jogukat a részvényesek együttesen kívánják gyakorolni, a javaslattételre vonatkozó jogvesztő határidő számításánál azt kell figyelembe venni, hogy az utolsó e jogot gyakorló részvényes mikor kapta kézhez a meghívót.¹⁴⁵ A jogszerűen tett javaslatokban szereplő kérdéseket napirendre tűzöttnek kell tekinteni. A szakirodalomban megfogalmazott álláspont szerint tekintettel arra, hogy zártkörűen működő részvénytársaságoknál a részvényesek száma viszonylag kicsi és a részvényesek ismertek a többiek számára, a javaslatokat közvetlenül közlik a többi részvényessel.¹⁴⁶

---

¹⁴⁴ VEZEKÉNYI Ursula, In: OSZTOVITS András, *i.m.* 814.

¹⁴⁵ VEZEKÉNYI Ursula, In: OSZTOVITS András, *i.m.* 815.

¹⁴⁶ KISFALUDI András, In: GÁRDOS Péter – VÉKÁS Lajos (szerk.), *i.m.* 466.

Nyilvánosan működő részvénytársaságoknál a szavazatok legalább egy százalékaival rendelkező részvényesek élhetnek a napirend kiegészítésére vonatkozó jogukkal. A nagy részvényesi szám miatt, a napirend kiegészítésére vonatkozó javaslatokat vagy a napirenden szereplő vagy arra felveendő napirendi ponttal kapcsolatos határozattervezetet a részvényesek nem közvetlenül közlik a többi részvényessel, hanem azokat az igazgatósághoz kell eljuttassák. A napirend kiegészítésének határideje a közgyűlés összehívására vonatkozó hirdetmény megjelenésétől számított nyolc nap. Az igazgatóság a határidőben beérkezett javaslatokkal kiegészített napirendet újabb hirdetményben teszi közzé. Semmis a zártkörűen működő részvénytársaság vagy nyilvánosan működő részvénytársaság olyan alapszabályi rendelkezése, amely a napirend kiegészítését a Ptk.-ban meghatározottnál nagyobb arányú szavazati joghoz köti, vagy amely a jog gyakorlására a meghatározottnál rövidebb határidőt szab [Ptk. 259. § (3) bek.].

4.3. A részvényes közgyűlésen való részvételi joga a román társasági jogban

4.3.1. A közgyűlés típusai és hatáskörei

A román Társaságokról szóló törvény a közgyűlés négy típusát szabályozza, a rendes közgyűlést, a rendkívüli közgyűlést, a nyilvános részvényjegyzéssel létrejött részvénytársaságok esetében az alakuló közgyűlést és egy bizonyos részvényfajtaéhoz tartozó részvényesek speciális közgyűlését.¹⁴⁷ A közgyűlés típusát a tanácskozás tárgya és nem az összehívás pillanata határozza meg.¹⁴⁸

A rendes közgyűlés döntéseivel a társaság hatékony működését biztosítja és évente legalább egyszer, az üzleti év zárását követő öt hónapon belül össze kell hívni. A szakirodalom álláspontja szerint, az öt hónapos határidő önálló határidőnek minősül és

---

¹⁴⁷ A francia társasági jog is különbséget tesz az alapító, a rendes, a rendkívüli és a speciális közgyűlések között. Részletekért lásd: MESTRE, Jacques – PANCRAZI, Marie-Ève – GROSSI, Isabelle – MERLAND, Laure – TAGLIARINO-VIGNAL, Nancy, *i.m.* 547.

¹⁴⁸ GEORGESCU, I.L., *i.m.* 309.

semmiképp sem tekinthető elévülési vagy jogvesztő határidőnek.¹⁴⁹ Abban az esetben, ha a rendes közgyűlést az üzleti év zárását követő öt hónap lejárta után hívják össze, a társaság vezető tisztségviselőire a cégbíróság pénzbüntetést szab ki és a részvényesek a közgyűlésen dönthetnek úgy, hogy a társaságnak okozott károkért a vezető tisztségviselők ellen kártérítési pert indítanak.¹⁵⁰ A társaság előző üzleti évre vonatkozó könyvviteli mérlegének az elfogadása, a közgyűlés általi jóváhagyása nem zárja ki a vezető tisztségviselők elleni kártérítés per indításának lehetőségét.

A rendkívüli közgyűlésen kivételes és sokszor előreláthatatlan kérdésekről kell határozatot hozni.¹⁵¹ Rendkívüli közgyűlés szükség esetén bármikor összehívható. A nyilvános részvényjegyzéssel létrejött részvénytársaságok esetében beszélhetünk egy harmadik típusú közgyűlési formáról is, az alakuló közgyűlésről. Erre a közgyűlési formára a társaság fennállása alatt, általában csak egyszer van szükség, de a joggyakorlatban van arra példa, hogy az alakuló közgyűlésen hozott határozatokat a bíróság az érvénytelenségi eljárásban megsemmisítette, így a közgyűlést meg kellett ismételni. Egy bizonyos részvényfajtaához tartozó részvényesek speciális közgyűlések keretében tanácskoznak, ahol megvitatják és elfogadják az őket is érintő rendes, illetve rendkívüli közgyűléseken hozott határozatokat.¹⁵² A speciális közgyűlések által kezdeményezett döntéseket jóváhagyásra a rendes vagy rendkívüli közgyűlés elé kell terjeszteni, az adott közgyűlés hatásköreinek figyelembevételével. Ennek oka az, hogy a speciális közgyűlés nem hozhat a részvénytársaság egészére nézve kötelező erejű döntéseket.¹⁵³

A rendes és rendkívüli közgyűlések hatásköreit a román Társaságokról szóló törvény 111. és 113. cikkei sorolják fel. A rendes közgyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozik: megvitatni, jóváhagyni vagy módosítani a könyvviteli mérleget, meghatározni az osztalékot,

---

¹⁴⁹ CĂRPENARU–PIPEREA–DAVID, *i.m.* 353.

¹⁵⁰ A pénzbüntetés szankciójáról a 26/1990. évi kereskedelmi nyilvántartóról szóló törvény 44. cikk rendelkezik, míg a kártérítési per kezdeményezésének lehetőségét a 31/1990. évi Társaságokról szóló törvény 155. cikk rendezzi.

¹⁵¹ BODU Sebastian, *Adunarea generală a asociaților. Natură juridică. Forme și tipuri. Atribuții*, Revista Universul Juridic, 2016/3, 53.

¹⁵² GEORGESCU *i.m.* 351. Például abban az esetben, ha az egyes részvénytársaságokhoz fűződő jogok megváltoztatásáról dönt a rt. közgyűlése.

¹⁵³ SĂULEANU, Lucian, *Societățile comerciale. Adunările generale ale acționarilor*, Editura Hamangiu, București, 2008, 86-87.

megválasztani és visszahívni az igazgatótanács vagy a felügyelőbizottság tagjait és a könyvvizsgálókat, meghatározni ezen személyek díjazását, ha ezt a társaság alapszabályában nem állapították meg, állást foglalni az igazgatótanács vagy a felügyelőbizottság ügyviteléről, meghatározni a társaság költségvetését és a soron következő pénzügyi év üzletmenetét, döntést hozni a társaság egységeinek az elzálogosításáról, bérbeadásáról vagy megszüntetéséről. A rendkívüli közgyűlés dönt a részvénytársaság működési formájának megváltoztatásáról, a székhely módosításáról, a tevékenységi körök szűkítéséről vagy bővítéséről, a működési időtartam meghosszabbításáról, az alaptőke felemeléséről és leszállításáról, egyesüléséről más társasággal vagy szétválásáról, idő előtti feloszlásáról, kötvények kibocsátásáról, a névre szóló részvények átalakításáról bemutatóra szóló részvényekké és fordítva. Amint a két felsorolásból láthatjuk, a rendes közgyűlés a társaság működéséhez szükséges alapvető döntéseket hozza meg, amelyek hiányában a társaság jogszerűen nem működhet, míg a rendkívüli közgyűlés a társaságot módosító határozatokat fogadja el.¹⁵⁴

4.3.2. A közgyűlés összehívásának kötelező esetei

A közgyűlést a Társaságokról szóló törvénybe és az alapszabályba foglaltak szerint kell összehívni. Főszabályként a közgyűlést a társaság vezető tisztségviselői, az igazgatótanács (egységes irányítási rendszer esetén) vagy az igazgatóság (dualista irányítási rendszer) jogosult összehívni. Ennek legfőbb oka az, hogy a vezető tisztségviselők azok a személyek, akik részt vesznek a társaság mindennapi irányításában és a gazdasági tevékenység operatív irányítását végzik, így nekik van a legnagyobb rálátásuk arra is, hogy mikor szükséges a társaság közgyűlését összehívni. Ennek megfelelően a közgyűlést annyiszor kell összehívni, ahányszor ez szükséges.

Bizonyos, a törvény által meghatározott esetben a vezető tisztségviselők kötelesek a társaság közgyűlését kérelem nélkül is összehívni. Amint azt már említettük, a rendes közgyűlést évente legalább egyszer, az üzleti év zárását követő öt hónapon belül össze kell hívni. Ezen a közgyűlésen a részvényesek megvitatják és jóváhagyják az előző üzleti évre

---

¹⁵⁴ VERESS Emőd (szerk.), *i.m.* 91.

vonatkozó könyvviteli mérleget, meghatározzák az osztalékot, állást foglalnak a vezető tisztségviselők, a felügyelőbizottság és a könyvvizsgálók éves jelentéseiről.¹⁵⁵

A közgyűlés összehívásának egyik kötelező esetét írja elő a Társaságokról szóló törvény 153²⁴. cikke. Ennek értelmében, ha az igazgatótanács/igazgatóság az előző üzleti évre vonatkozó könyvviteli mérleg elfogadását követően azt állapítja meg, hogy a részvénytársaság saját tőkéje veszteség következtében az alaptőke fele alá csökkent, azonnal köteles a társaság rendkívüli közgyűlését összehívni.¹⁵⁶ Az igazgatótanács/igazgatóság a részvénytársaság pénzügyi helyzetéről jelentést állít össze, melyet köteles legalább egy héttel a közgyűlés megtartása előtt a részvényesek rendelkezésére bocsátani, biztosítva így a részvényesek tájékoztatását a társaságot érintő változásokkal kapcsolatosan.

A szakirodalomban megfogalmazódott többségi álláspont szerint, a rendkívüli közgyűlésnek határozatban döntenie kell a tőkepótlásról, az alaptőke leszállításáról vagy végső esetben a részvénytársaság felosztatásáról.¹⁵⁷ Megfogalmazódott ezzel ellentétes álláspont is, miszerint a rendkívüli közgyűlés a Társaságokról szóló törvény 153²⁴. cikk (1) bekezdésének értelmében csak a társaság felosztatásának lehetőségéről kell, hogy döntsön. A tőkepótlás vagy az alaptőke leszállítása két olyan intézkedés, amit nyilvánvalóan fel lehet venni a rendkívüli közgyűlés napirendi pontjai közé, azonban ez csak fakultatív jellegű és ezt az említett rendelkezés kötelező jelleggel nem írja elő.¹⁵⁸ Ha a rendkívüli közgyűlés nem dönt a részvénytársaság felosztatásáról, a társaság köteles az adott pénzügyi év végéig az alaptőkét csökkenteni,¹⁵⁹ hacsak ez idő alatt nem kerül sor tőkepótlásra. Véleményünk szerint semmi akadálya annak, hogy a részvényesek a 153²⁴. cikk (1) bekezdése értelmében összehívott rendkívüli közgyűlésen a társaság felosztatása helyett a tőkepótlásról, vagy az alaptőke leszállításáról döntsenek. Ilyen döntés akadálya az lenne, ha az adott intézkedés

---

¹⁵⁵ DUȚESCU, Cristian, *i.m.* 189.

¹⁵⁶ A részvénytársaság létesítő okirata ennél kevésbé jelentős tőkecsökkentés esetére is előírhatja a vezető tisztségviselők ama kötelezettségét, hogy az rt. rendkívüli közgyűlését összehívják.

¹⁵⁷ SCHIAU – PRESCURE, *i.m.*, 463. CĂRPENARU– DAVID – PIPEREA, *i.m.* 648. DUȚESCU, *i.m.* 189.

¹⁵⁸ OROVICEANU, Cătălin, *Considerații cu privire la art. 153²⁴ din Legea societăților comerciale*, Revista Română de Drept al Afacerilor, 2010/2, 18-19.

¹⁵⁹ Erre az intézkedésre csak akkor van lehetőség, ha az alaptőke mértéke ezt lehetővé teszi, azaz a leszállítással nem csökken a törvény által meghatározott minimális alaptőke alá.

nem szerepelne a közgyűlés napirendi pontjai között, illetve ha az erre jogosult részvényesek nem élnének a napirend kiegészítésére vonatkozó jogukkal.

A közgyűlés összehívásának kötelező esetét rögzíti a Társaságokról szóló törvény 137². és 153⁷. cikke, abban az esetben, ha az igazgatótanácsi vagy a felügyelőbizottsági tagok száma a törvényben meghatározott minimum létszám alá csökken. Egységes irányítási rendszer esetén a részvénytársaság operatív irányítását egy vagy több ügyvezető látja el, számukat a jogszabály nem maximalizálja. Ha társaság operatív irányítását több személy látja el, ezek igazgatótanácsot alkotnak. Az igazgatótanács tagjainak száma mindig páratlan. Amennyiben az igazgatótanács tagjainak száma a jogszabályban meghatározott minimum létszám alá csökken, a megmaradt igazgatótanácsi tagok kötelesek azonnal összehívni a részvénytársaság rendes közgyűlését. Ha azonban az igazgatótanács eme kötelezettségének nem tesz eleget, bármely érdekelt személy kérelmére a bíróság a részvényesi közgyűlés összehívására egy személyt jelöl ki. Nem egységes irányítási rendszer esetén a részvénytársaság ügyvezetésének, az igazgatóságnak az ellenőrzését felügyelőbizottság látja el.

A felügyelőbizottságnak legalább három, legfeljebb tizenegy tagja lehet és nem követelmény, hogy a testület páratlan számú tagból álljon. Ha a felügyelőbizottság tagjainak a száma a minimum létszám alá csökken – azaz három alá – az igazgatóság köteles összehívni a részvénytársaság rendes közgyűlését. Láthatjuk, hogy dualista irányítási rendszerben a közgyűlés összehívásának a kötelezettsége nem a megmaradt felügyelőbizottsági tagokat terheli, hanem a törvény ezt az igazgatóság hatáskörébe tartozó kötelezettségnek tekinti. A közgyűlést az egységes irányítási rendszer esetében már ismertetett eljárás szerint, a bíróság által kijelölt személy hívja össze.

A Társaságokról szóló törvény 119. cikke kétségtelenül a kisebbségi részvényesek érdekeit védő jogi szabályozás, azonban nem kizárólag csak a kisebbségi részvényesek hivatkozhatnak rá. A jogszabály szövege az alaptőke önállóan vagy együttesen legalább 5%-át képviselő részvényesek számára teszi lehetővé a közgyűlés összehívásának a kezdeményezését, azaz a társaság ellenőrzését gyakorló, többségi befolyással rendelkező részvényesek is gyakorolhatják ezt a jogot.¹⁶⁰ A részvényesek kérésére az igazgatótanács

---

¹⁶⁰ CĂRPENARU–PIPEREA–DAVID, *i.m.* 576-577. DUȚESCU, *i.m.* 451.

vagy az igazgatóság köteles a közgyűlést összehívni. A közgyűlés összehívásának feltétele a 119. cikk (1) bekezdése értelmében, hogy a részvényesek a közgyűlés hatáskörébe tartozó kérdések megvitatására kezdeményezzék a társaság legfőbb döntéshozó testületének az összehívását. Az alapszabály rendelkezhet úgy, hogy az alaptőke kevesebb, mint 5%-val rendelkező részvényeseket is megilleti a közgyűlés összehívásának a joga, de 5%-nál nagyobb arányhoz nem kötheti e jog gyakorlását.¹⁶¹ A részvénytársaság ügyvezetése köteles a közgyűlést a kéréstől számított legfeljebb harminc napon belül összehívni és hatvan napon belül megtartani.

A szakirodalomban megfogalmazott egyik álláspont szerint¹⁶² a közgyűlés összehívását kezdeményező részvényes nem köteles az igazgatótanács vagy az igazgatóság elé terjesztett kérelmét indokolni. Más vélemények szerint¹⁶³ a részvényesnek a kérelemben pontosan meg kell jelölnie a közgyűlés összehívásának az okát, célját és a napirendi pontokat, hiszen az igazgatótanács vagy az igazgatóság csak ebből látja, hogy a közgyűlés hatáskörébe tartozó kérdés megvitatásáról van e szó. A másik álláspont szerint a napirendi pontokon kívül a kérelemben azt is meg kellene jelölni, hogy a részvényes milyen típusú közgyűlés összehívását szeretné kezdeményezni. Álláspontjával azonos véleményünk szerint a közgyűlés oka, célja és típusa a közgyűlést kezdeményező részvényesek által előterjesztett napirendi pontokból közvetett módon kikövetkeztethető, éppen ezért a kérelemnek nem feltétele az ok, a cél és a közgyűlés típusának feltüntetése.¹⁶⁴

Amennyiben az igazgatótanács/igazgatóság nem tesz eleget a részvényesi akaratnak, a legfőbb döntéshozó testület összehívását kezdeményező részvényesek kérésére a társaság székhelye szerint illetékes törvényszék elrendelheti a közgyűlés összehívását. A Legfőbb Semmítő- és Ítélszékének 2690/2006 sz. határozata¹⁶⁵ kimondta, hogy a törvényszék jóváhagyásának hiányában a részvényes nem hívhatja össze a társaság közgyűlését.

---

¹⁶¹ NEMES Vasile, *Drept comercial (ediția 2)*, Editura Hamangiu, București, 2015, 217.

¹⁶² DUȚESCU, *i.m.* 190.

¹⁶³ PASCU, Mihai – PÂRVU, Liviu Narcis, *Convocarea adunării generale a asociațiilor de către instanță*, *Revista de Drept Comercial*, 2005/4, 63-64.

¹⁶⁴ SĂULEANU, *i.m.* 103-104.

¹⁶⁵ *Decizia ICCJ nr. 2690 din 28 septembrie 2006 pronunțată în recurs de Secția a II-a civilă*, http://www.scj.ro/1093/Detailiurisprudenta?custom_Query%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=83449

A törvényszék határozatában jóváhagyja a közgyűlés időpontját, a napirendi pontokat, a tulajdonosi megfeleltetés fordulónapját¹⁶⁶ és a részvényesek közül a közgyűlés levezető elnökét. A szakirodalomban eltérőek a vélemények a törvényszék előtt lefolytatott eljárás peres vagy nem peres jellegéről. A Társaságokról szóló törvény 2006. évi módosításáig, a Társaságokról szóló törvény 119. cikk (3) bekezdésének értelmében a törvényszék előtti eljárásra, az 1865. évi Polgári eljárásjogi törvénykönyv nem-peres eljárásokra vonatkozó rendelkezései voltak irányadóak. A (3) bekezdés módosításával ezt a rendelkezést hatályon kívül helyezték. Ezt követően fogalmazódott meg a szakirodalomban az az álláspont, miszerint a törvényszék előtt lefolytatott eljárás peres eljárássá alakult át.¹⁶⁷ Ezzel az állásponttal ellentétes álláspont is van, amely szerint a közgyűlés jóváhagyásának törvényszék előtti eljárása nem kontradiktórius eljárás.¹⁶⁸ A bírói hatóság szerepe nem az, hogy egy vitás helyzetet oldjon meg a részvénytársaság döntéshozó és ügyvezető szerve között, hanem az, hogy az ügyvezető szerv tétlenségét pótolva, jóváhagyja a társaság legfőbb döntéshozó testületének az összehívását. Ezt az álláspontot erősíti meg Románia Legfőbb Semmítő- és Ítélszékének 1037/2015 sz. határozata,¹⁶⁹ amely kimondta, hogy a Társaságokról szóló törvény 119. cikk (3) bekezdésének értelmében kezdeményezett törvényszék előtti eljárás nem-peres jellegű eljárás. A határozat indokolása egyértelműsíti, hogy az eljárás nem-peres jellegű, hiszen célja nem két ellenérdekű fél konfliktusának a rendezése. Az érvelés szerint ugyanakkor a nem-peres eljárás képes biztosítani a felmerülő probléma hatékony és azonnali rendezését.

A Társaságokról szóló törvény 2006. évi módosításáig az osztalékelsőbbbségi jogot biztosító részvény tulajdonosainak nem csak szavazati joguk, hanem a közgyűlésen való részvételi joguk is korlátozva volt. A törvényalkotó a módosítással lehetővé tette az ilyen

---

¹⁶⁶ A részvényesek közgyűlésen való részvételi és részvényeikhez kapcsolódó szavazati jogát az adott részvényesnek a közgyűlést megelőző, meghatározott időpontban (a „fordulónapon”) tulajdonában lévő részvények vonatkozásában kell megállapítani (a fordulónap meghatározása az Európai Parlament és a Tanács 2007/36/EK irányelvében), <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:32007L0036&from=ro>

¹⁶⁷ SĂULEANU, *i.m.* 107. DUȚESCU 586-587.

¹⁶⁸ CĂRPENARU – PIPEREA – DAVID, *i.m.* 399.

¹⁶⁹ *Decizia ICCJ nr. 1037 din 2 aprilie 2015 pronunțată în recurs de secția a II-a civilă*, [http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?customQuery\[0%20\].Key=id&custom%20Query\[0\].Value=122517](http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?customQuery[0%20].Key=id&custom%20Query[0].Value=122517)

típusú részvények tulajdonosai számára, hogy a közgyűlésen részt vegyenek, azonban szavazati joggal továbbra sem rendelkeznek.¹⁷⁰ Álláspontunk szerint semmi akadályja nincs annak, hogy az osztalékelsőbbbségi részvényesek – habár nem rendelkeznek a közgyűlésen szavazati joggal – kezdeményezzék a részvénytársaság közgyűlésének az összehívását, ellenkező esetben a törvénymódosítás feleslegesnek bizonyulna. Éppen ezért nem találjuk helyénvalónak azt az álláspontot, miszerint az osztalékelsőbbbségi részvényesek nem kérhetik a Társaságokról szóló törvény 119. cikk rendelkezéseinek értelmében a társaság közgyűlésének az összehívását.¹⁷¹

A 121. cikk értelmében a részvényesek az egyhangúság követelményével dönthetnek úgy, hogy a közgyűlés összehívására vonatkozó szabályok mellőzésével közgyűlést tartanak. Ezeken a „spontán” közgyűléseken¹⁷² a részvényesek a közgyűlés hatáskörébe tartozó minden kérdésben döntést hozhatnak. Ez a típusú közgyűlés a részvényesek érdekeit szolgálja, lehetővé téve számukra, hogy az összehívással kapcsolatos formákat mellőzzék. Természetesen a sok részvényest tömörítő nyilvános társaságok esetében ilyen típusú közgyűlés tartása megvalósíthatatlan. A jogszabályi rendelkezés elsősorban a kevés részvényest számláló zártkörű társaságoknál érvényesíthető. A 121. cikk rendelkezései kógensek, azoktól eltérni nem lehet. Éppen ezért nem szabályos az a közgyűlés, amit a részvényesek az összehívásra vonatkozó szabályok mellőzésével tartottak meg. A Legfelsőbb Bíróság egyik határozata kimondta, hogy a részvényesek nem hivatkozhatnak a törvény ellenében az alapszabály ama rendelkezésére, miszerint az alaptőke 3/4-t képviselő részvényesek az összehívásra vonatkozó szabályok mellőzésével közgyűlést tarthatnak.¹⁷³

---

¹⁷⁰ A Társaságokról szóló törvény osztalékelsőbbbségi részvényesekre vonatkozó rendelkezései kógensek, ettől eltérni nem lehet. Abban az esetben azonban, ha az osztalékfizetés késik, vagy az adott pénzügyi évben nem kerül sor osztalék kifizetésre, az előbbi esetben a kifizetés esedékességétől, míg utóbbi esetben a közgyűlési határozat közzétételétől számítva az osztalékelsőbbbségi részvényeseket megilleti a közgyűlésen gyakorolható szavazati jog. Lásd: 5.2. rész.

¹⁷¹ CĂRPENARU – PIPEREA – DAVID, *i.m.* 398.

¹⁷² ȘANDRU, Mihail-Daniel, *Convocarea adunării generale la societățile pe acțiuni*, Revista Studii de Drept Românesc, 2008/3-4, 356.

¹⁷³ *Decizia CSJ nr. 51 din 8 aprilie 2002 pronunțată de Completul de 9 judecători*, <http://www.scj.ro/1093/Detailiurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=85580>

4.3.3. A közgyűlés összehívásának módja

A román szakirodalom és joggyakorlat egybehangzó álláspontja szerint, a részvényesek összehívására vonatkozó szabályok mellőzésével megtartott közgyűlési határozatok semmissek.¹⁷⁴ E szabály alól kivételt csak a „spontán” közgyűlések határozatai jelentenek, ahol azonban minden részvényes jelen van és senki sem ellenzi, hogy az összehívásra vonatkozó szabályok mellőzésével hozzanak határozatokat a közgyűlés hatáskörébe tartozó kérdésekről. Ilyen esetben a közgyűlés napirendi pontjait is a közgyűlésen határozzák meg. Az ilyen „spontán” közgyűléseken a határozatokat a leadott szavazatok többségével hozzák meg. Ha azonban a részvénytársaság fő tevékenységi körének a módosításáról, az alaptőke csökkentéséről vagy növeléséről, a társasági forma megváltoztatásáról, egyesüléséről, szétválásáról vagy feloszlásáról döntenek, a közgyűlési határozatok elfogadásához kétharmados többség szükséges.

A Társaságokról szóló törvény 117. cikk (3) bekezdése értelmében a közgyűlési meghívót Románia Hivatalos Közlönyének IV. részében és közismert napilapban is közzé kell tenni. A közgyűlés határideje semmi esetre sem lehet a meghívó Hivatalos Közlönyben történő közzétételétől számított 30 napnál rövidebb.¹⁷⁵ Amint már említettük a közgyűlés összehívásának kötelező esetei kapcsán, ha az igazgatótanács tagjainak a száma a jogszabályban meghatározott minimum létszám alá csökken, a megmaradt igazgatótanácsi tagok kötelesek azonnal összehívni a részvénytársaság rendes közgyűlését. A szakirodalomban kérdésként merült fel, hogy a közgyűlés azonnali összehívása ebben az esetben kivételt képez az összehívásra vonatkozó szabály alól.¹⁷⁶ Egyetértünk SCHIAU álláspontjával, miszerint a törvény szövege csak az azonnali összehívásra, azaz a közgyűlési meghívó közzétételére és nem a közgyűlés azonnali megtartására vonatkozik. A

---

¹⁷⁴ STÂRC-MECLEJAN, Flaminia, *Votul asociațiilor în societățile comerciale. Reglementare-doctrină-jurisprudență*, Editura C.H. Beck, București, 2011, 269-270.

¹⁷⁵ *Decizia ICCJ nr. 4601 din 11 octombrie 2005 pronunțată de secția a II-a civilă*, <http://www.scj.ro/1093/Detaliijurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=29898>. A Társaságokról szóló törvény 2006-os módosításáig a meghívó közzététele és a közgyűlés megtartása között 15 napnak kellett eltelnie. A hivatkozott jogesetben éppen ezért még a 15 napos határidő szerepel.

¹⁷⁶ SĂULEANU, *i.m.* 125

Társaságokról szóló törvény 117. cikk (2) bekezdésében előírt 30 napos határidő kógens, eltérést nem engedő szabály.

A közgyűlési meghívó tartalmazhatja a határozatképtelenség esetére a megismételt közgyűlés időpontját. A közgyűlés első összehívásakor határozatképtelen, ha a szavazati jogok teljes számának legalább 1/4-ét képviselő részvényesek nincsenek jelen. Másodszori összehívásakor a rendes közgyűlés a résztvevők számától függetlenül határozatképes, a rendkívüli közgyűlés határozatképességéhez pedig a szavazati jogok teljes számának 1/5-ét képviselő részvényesek jelenléte szükséges. A megismételt közgyűlést leghamarabb az első közgyűlést követő napra lehet összehívni. A Legfelsőbb Bíróság 798/1996. sz. határozatban megállapította, hogy semmis a megismételt közgyűlés határozata, ha azt ugyanazon a napon tartották meg mind az első közgyűlést.¹⁷⁷ Amennyiben azonban a közgyűlési meghívó nem rendelkezik a második közgyűlés időpontjáról, a meghívót a 117. cikk (3) bekezdése szerint ismét közzé kell tenni, azonban a 30 napos határidő 8 napra csökkenthető.

Véleményünk szerint a cikk szövegéből nem derül ki egyértelműen, hogy a napilap helyi lap, vagy a társaság székhelye szerinti településen is megvásárolható napilap kell legyen. A szakirodalom többségi álláspontja szerint a meghívót a társaság székhelye szerinti településen megjelenő helyi vagy regionális napilapban kell megjelentetni. Ha azonban a társaság székhelye szerinti településen ilyen napilap nem jelenik meg, akkor olyan napilapot kell választani, amit a társaság székhelyéhez legközelebb eső településen adnak ki.¹⁷⁸ Véleményünk szerint célszerűbb megoldás a közgyűlési meghívót országos megjelenésű napilapban közölni, egyrészt azért mert az országos napilapok nagyobb példányszámban jelennek meg, mint a helyi vagy regionális napilapok, másrészt azért, mert nagyobb területi lefedettséget biztosítanak. Nem feltételezhetjük azt, hogy a részvényesek lakóhelye vagy székhelye megegyezik a társaság székhelye szerinti településsel vagy régióval.

Egyetértünk azzal a szakirodalomi állásponttal, miszerint a közgyűlési meghívó közismert napilapban történő közzététele, habár a tv. szerint kötelező, nem hordoz magában lényeges joghatást, abból kifolyólag, hogy a közgyűlés határidejét a meghívó Hivatalos

---

¹⁷⁷ GAVRILĂ, Simona-Petrina, *Legea societăților comerciale nr. 31/1990. Practică judiciară*, Editura Hamangiu, București, 2009, 245-246.

¹⁷⁸ SĂULEANU, *i.m.* 111.

Közlönyben történő közzétételétől számítják.¹⁷⁹ A román jogi szakirodalomban több szerző¹⁸⁰ is azon az állásponton van, hogy a közgyűlési meghívó Hivatalos Közlönyben történő kötelező közzététele gyakorlati szempontból felesleges és jelentéktelen. Ennek oka az, hogy a Hivatalos Közlöny IV. részének tartalma nyomtatva csak előfizetőknek elérhető, míg az online tartalom is csak a közzétételtől számított tíz napig érhető el ingyen.

Ha a társaság valamennyi részvénye névre szóló részvény, azaz minden részvényes ismert és a részvénykönyv alapján azonosítható, a közgyűlési meghívót elegendő csak ajánlott levélben megküldeni. Ez az összehívási mód a hirdetménnyel történő összehívásnak az alternatívája. Amennyiben a társaság alapszabálya megengedi, a meghívót elektronikus levélben (e-mail), minősített elektronikus aláírással ellátva kell a részvényeseknek az erre a célra megadott e-mail címre elküldeni. A meghívót a közgyűlés kezdő napját legalább 30 nappal megelőzően kell a tagoknak megküldeni. Az alapszabály rendelkezhet úgy, hogy a közgyűlés összehívásának mindkét módját lehetővé teszi vagy kizárja. Amennyiben a társaság saját internetes honlappal rendelkezik, köteles a közgyűlési meghívót és a napirendi pontokat a honlapon is közzétenni.

4.3.4. A közgyűlési meghívó tartalma és a napirend kiegészítése

A meghívónak kötelező módon tartalmaznia kell a közgyűlés időpontjának és helyének megjelölését, a tulajdonosi megfeleltetés fordulónapját, valamint napirendi pontjait, érthetően feltüntetve a közgyűlésen megvitatásra kerülő problémákat.

Amennyiben a társaság alapszabálya másként nem rendelkezik, a közgyűlésre a társaság székhelyén, a meghívóban megjelölt helyen kerül sor. A román társasági jogban a részvénytársaság közgyűlésének helyszínére vonatkozó törvényi szabályozás diszpozitív. Az alapszabály rendelkezhet úgy, hogy a közgyűlés helye nem a társaság székhelye, hanem a közgyűlési meghívóban megjelölt más helyszín. Ez a helyszín akár közgyűlésről-közgyűlésre változhat. Elengedhetetlen feltétel azonban, hogy a közgyűlésre a meghívóban

---

¹⁷⁹ CĂRPENARU – PIPEREA – DAVID, *i.m.* 378.

¹⁸⁰ SCHIAU – PRESCURE, *i.m.* 318. SĂULEANU, *i.m.* 110

megjelölt helyen és időpontban kerüljön sor, ellenkező esetben a közgyűlésen hozott határozat semmis.¹⁸¹

Amikor a napirendi pontok között az alapszabály módosítására vonatkozó javaslatok is szerepelnek, a meghívónak tartalmaznia kell a javaslat teljes szövegét.¹⁸² Amennyiben a közgyűlés napirendjén az igazgatótanácsi, illetve felügyelőbizottsági tagok kinevezése is szerepel, a meghívóban tájékoztatni kell a részvényeseket arról, hogy a jelöltek listája (név, lakcím, képesítés) a részvényesek rendelkezésére áll. A részvényesek a jelöltállítási folyamatban részt vehetnek és a listát saját jelöltjeikkel kiegészíthetik. Nem értünk egyet azzal az állásponttal,¹⁸³ miszerint a jelöltek listáját a közgyűlési meghívóban közzé kell tenni, hiszen ezzel az intézkedéssel a jelöltek személyes adatai kerülnének nyilvánosságra. Álláspontunk szerint a jelöltek listáját a társaság székhelyén kell a részvényesek rendelkezésére bocsátani, ahol a részvényesek a közgyűléssel kapcsolatos más témakörökben is érvényesíthetik iratbetekintési jogukat.

A részvénytársaság közgyűlésére szóló meghívóban a napirendi pontokat kifejezetten meg kell jelölni. Arról, hogy a meghívónak milyen részletességgel kell a napirendi pontokat ismertetnie, a szakirodalomban különböző vélemények fogalmazódtak meg. Véleményünk szerint a Társaságokról szóló törvény rendelkezéseiből csak az olvasható ki, hogy a közgyűlési meghívóban világosan és egyértelműen fel kell tüntetni a megtárgyalásra kerülő napirendi pontokat, azonban a törvény nem írja elő ezek részletekbe menő ismertetését. A Bukaresti Ítéltábla 2096/2012.1.09. számú polgári eseti döntése is ezt az álláspontot támasztja alá azzal a kiegészítéssel, hogy nem elfogadható, ha a közgyűlési meghívó csak tételesen felsorolja a napirendi pontokat, hanem a hatékony és előzetes informálás érdekében ezekhez a legszükségesebb magyarázatokat is hozzá kell fűzni.

A szakirodalomban megfogalmazott vélemény szerint kerülni kell a közgyűlési meghívóban feltüntetett napirendi pontokban az olyan megfogalmazásokat, mint „egyebek”

---

¹⁸¹ *Decizia ICCJ nr. 772 din 25 februarie 2010 pronunțată în recurs de secția a II-a* <http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=116814>

¹⁸² *Decizia ICCJ nr. 3504 din 9 iunie 2005 pronunțată în recurs de secția a II-a civilă,* <http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=27447>

¹⁸³ ANGHENI, Smaranda, *i.m.* 163.

vagy „egyéb ügyek”, mert ezek a kifejezések túl általánosak, félreértésekhez vezetnek és a jogszabályban meghatározott elvárásoknak sem felelnek meg.¹⁸⁴ A napirendi pontok megjelölése a részvényesek tájékoztatását szolgálják. Álláspontunk szerint az „egyéb” kérdésekben a közgyűlésen határozat nem hozható, hacsak erről a részvényesek egyöntetűen nem döntenek. Ha a közgyűlésen ilyen kérdésben mégis döntés születik, a határozatot a határozathozatalt vagy a határozatot ellenző részvényesek, illetve azok a részvényesek, akik nem vettek részt a közgyűlésen a bíróságon megtámadási jogukkal élhetnek.

Amint az már említésre került, ha a társaság saját honlappal rendelkezik a közgyűlési meghívót a napirendi pontokkal együtt a társaság honlapján is közzé kell tenni. A kapott információk alapján tudnak a részvényesek megfelelően felkészülni a közgyűlésre, esetleg kiegészítő napirendi pontokat megfogalmazni, kérdésekkel készülni. A napirendi pontok elkészítésének kötelezettsége főszabályként az igazgatótanácsot/ igazgatóságot terheli, míg az alakuló közgyűlés napirendi pontjait az alapító részvényesek állítják össze. Amennyiben a részvényesek kérésére a társaság székhelye szerint illetékes törvényszék rendeli el a közgyűlés összehívását, határozatában jóváhagyja a közgyűlés napirendi pontjait is.¹⁸⁵

Főszabályként a közgyűlés nem határozhat olyan kérdésekben, amelyek nem szerepelnek a közzétett meghívó napirendi pontjai között, mert ezzel a részvényes tájékoztatáshoz való joga sérülne.¹⁸⁶ Új napirendi pont megtárgyalására csak akkor kerülhet sor, ha a közgyűlésen valamennyi részvényes jelen van vagy képviselteti magát és az új kérdés megtárgyalását egyikük sem ellenzi [129. cikk (7) bek.]. Ennek a feltételnek a teljesülése nagyszámú részvényest tömörítő zártkörűen működő, illetve nyilvánosan működő részvénytársaságnál nehezen elképzelhető. A Társaságokról szóló törvény 155. cikk (1) és (3) bek. az általános szabály alóli kivételt fogalmaz meg. Ennek értelmében, az éves pénzügyi beszámoló megvitatásakor a közgyűlés abban az esetben is dönthet a vezető tisztségviselők felelősségre vonásáról, ha ez a kérdés nem szerepel a közgyűlés napirendjén.

Álláspontunk szerint a társaság működése során előfordulhat számos olyan helyzet, amikor a társasági érdek felülírja a részvényesek egyéni érdekeit és a közgyűlés nem csak a

---

¹⁸⁴ GEORGESCU, *i.m.* 318.

¹⁸⁵ DUȚESCU, *i.m.* 198. GEORGESCU, *i.m.* 319.

¹⁸⁶ GEORGESCU, *i.m.* 320.

meghirdetett napirendi pontokban hozhat határozatokat. A Legfőbb Semmítő- és Ítélszék határozatban megállapította, hogy nem tilos a közgyűlésen a napirendben nem szereplő kérdéseket megtárgyalni, amennyiben a megvitatásra kerülő napirendi pontok ezt szükségessé teszik.¹⁸⁷ Új napirendi pont indítványozására és megtárgyalására csak akkor van lehetőség, ha az új napirendi pont kapcsán hozott döntés nem feltételezi a társaság alapszabályának módosítását.¹⁸⁸

A részvényes a közgyűlésen jogosult indítványozni, hogy a napirendben szereplő valamely kérdést a közgyűlés ne tárgyalja, amennyiben úgy ítéli meg, hogy az adott ügy megvitatása nem időszerű. A szakirodalom helyesen hívta fel a figyelmet arra, hogy amennyiben a közgyűlés összehívását és napirendi pontjait a törvényszék hagyta jóvá, a részvényesek nem jogosultak a napirendi pontok kiegészítését kérni.¹⁸⁹

Az alaptőke önállóan vagy együttesen legalább 5%-át képviselő részvényesek kérhetik a közgyűlés napirendi pontjainak a kiegészítését. A jogszabály szövege kifejezetten csak a napirendi pontok kiegészítésére vonatkozik és nem a már meghatározott napirend egyes pontjainak eltávolítására, módosítására.¹⁹⁰ A napirend kiegészítésére vonatkozó kérést a részvényesek a közgyűlési meghívó közzétételétől számított 15 napon belül az igazgatótanácsnak/igazgatóságnak kötelesek benyújtani. A javaslatokkal kiegészített napirendi pontokat a közgyűlést legalább 10 nappal megelőzően közzé kell tenni a törvényben vagy az alapszabályban meghatározott módon. A Társaságokról szóló törvény a napirend kiegészítésére vonatkozó további előírásokat, megkötéseket nem tartalmaz.

Egyes szerzők a Társaságokról szóló törvény 117¹. cikk (2) bekezdésének szövegéből arra következtettek, hogy a részvényesek csak akkor kérhetik a napirend kiegészítését, ha a közgyűlési meghívó és a napirendi pontok a Hivatalos Közlönyben és egy közismert napilapban kerültek közlésre.¹⁹¹ Álláspontjuk szerint a jogszabály szövege célzatosan a *közgyűlési meghívó közzétételéről* beszél, ami pedig egyértelműen a Hivatalos

---

¹⁸⁷ *Decizia ICCJ nr. 1204 din 28 martie 2006 pronunțată în recurs de secția a II-a civilă*, [http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta? Custom Query%5B0%5D.Ke y=id& customQuery%5B0%5D.Value=30116](http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?CustomQuery%5B0%5D.Ke y=id& customQuery%5B0%5D.Value=30116)

¹⁸⁸ SĂULEANU, *i.m.* 130.

¹⁸⁹ SĂULEANU, *i.m.* 131.

¹⁹⁰ DUȚESCU, *i.m.* 202.

¹⁹¹ CĂRPENARU – PIPEREA – DAVID, *i.m.* 432.

Közlöny és a napilapban történő publikálásra és nem az ajánlott vagy elektronikus levélben történő közlésre utal. A szerzők elismerik, hogy ilyen megkülönböztetés a részvényesek jogait sértik, véleményük szerint ennek gyakorlati oka van, éspedig az, hogy csak így lehet a napirend kiegészítésére vonatkozó kérelem 15 napos határidejének kiszámítása kapcsán a bizonytalanságot elkerülni, mert a Hivatalos Közlöny és a napilapban történő publikálás biztos és ellenőrizhető időpont.

Nem értünk egyet ezzel az állásponttal, miszerint a részvényesek csak a Hivatalos Közlönyben és egy közismert napilapban közzé tett napirendi pontok kiegészítését kérhetik. Az ajánlott levél feladásának ténye és időpontja is ellenőrizhető (feladóvevény), sőt a címzett a kézbesítést aláírásával igazolja. Az ilyen típusú levélfeladás egyedi azonosítóval rendelkezik és ez alapján bármikor visszakereshető. Ugyanakkor arra is lehetősége van a feladónak, hogy a közgyűlési meghívót tértivevénnel adja fel. Ebben az esetben a feladó a tértivevénnel esetleges jogi eljárásban is bizonyítani tudja, hogy a címzett (részvényes) a levelet átvette és ezt aláírásával elismerte. Ilyen körülmények és feltételek között, úgy gondoljuk, hogy nem helytálló az az állítás, miszerint az ajánlott levélben küldött közgyűlési meghívó esetében a napirend kiegészítésére vonatkozó kérelem határidejének kiszámítása és ellenőrizhetősége bizonytalanságot eredményezne.

A napirend kiegészítésére vonatkozó joggal kapcsolatosan kérdésként merülhet fel, hogy a kiegészítés tárgyában az igazgatótanácsnak/igazgatóságnak van-e beleszólási vagy döntési joga. Az igazgatótanács/igazgatóság dönthet-e úgy, hogy a részvényesek által javasolt napirendi pontokat figyelmen kívül hagyja vagy elutasítja? A szakirodalomban ezzel a kérdéskörrel kapcsolatosan pontos szabályozás hiányában ellentétes álláspontok alakultak ki. Egyes szerzők véleménye szerint az igazgatótanács/igazgatóság, amennyiben a részvényesek nem a közgyűlés hatáskörébe tartozó kérdések megvitatására tettek javaslatot, a napirend kiegészítését elutasíthatja. Meglátásuk szerint a részvényesek ilyen esetben a Társaságokról szóló törvény 119. cikkére hivatkozva kezdeményezhetik külön közgyűlés összehívását. Amennyiben az igazgatótanács/igazgatóság kérésüknek nem tesz eleget, a közgyűlést a legfőbb döntéshozó testület összehívását kezdeményező részvényesek kérésére a társaság székhelye szerint illetékes törvényszék rendelheti el.¹⁹² Véleményünk szerint

---

¹⁹² SĂULEANU, *i.m.* 145. SCHIAU-PRESCURE, *i.m.* 354-355.

külön közgyűlés összehívásának a kezdeményezése nem túl szerencsés megoldás és lényegében nem orvosolja a kialakult helyzetet. A 119. cikk (1) bekezdés értelmében, a közgyűlés összehívásának feltétele, hogy a részvényesek a közgyűlés hatáskörébe tartozó kérdések megvitatására kezdeményezzék a társaság legfőbb döntéshozó testületének az összehívását. A gyakorlatban az igazgatótanács/igazgatóság szintén a 119. cikk rendelkezéseire hivatkozva utasíthatja vissza a közgyűlés összehívásának a kezdeményezését, úgy ítélve meg, hogy a részvényesek által megtárgyalásra javasolt kérdések nem tartoznak a közgyűlés hatáskörébe. Ebben az esetben is a közgyűlés összehívásának jóváhagyását végül a társaság székhelye szerint illetékes törvényszék rendelheti el.

Más szerzők ezzel ellentétben azon az állásponton vannak, hogy az igazgatótanács/igazgatóság csak akkor utasíthatja el a napirendre vonatkozó kiegészítési javaslatokat, amikor a részvényes a napirend kiegészítésére vonatkozó jogát nem a közgyűlési meghívó közzétételétől számított 15 napon belül gyakorolja.¹⁹³ Abban az esetben tehát, ha a részvényes nem a közgyűlés hatáskörébe tartozó kérdések megvitatására tett javaslatot, az operatív szerv nem utasíthatja vissza a napirendi pontok kiegészítését. Ha például a részvényes kérésében a rendkívüli közgyűlés hatáskörébe tartozó kérdés megvitatására tett javaslatot, de az operatív szerv a társaság rendes közgyűlését hívta össze, a megjelölt kérdést napirendre kell tűzni. Ilyen esetben kizárólag a közgyűlés hivatott dönteni arról, hogy a hatáskörét meghaladó kérdést megvitatja-e vagy sem.¹⁹⁴ Amennyiben az igazgatótanács/igazgatóság, úgy ítéli meg, hogy a közgyűlési határozat jogszabályba vagy alapszabályba ütközik, a határozat ellen érvénytelenségi eljárást kezdeményezhet¹⁹⁵

---

¹⁹³ CĂRPENARU – PIPEREA – DAVID, *i.m.* 436-439. Ha az igazgatótanács/igazgatóság egyéb okokra hivatkozva utasítja el a napirend kiegészítését, a részvényesek kezdeményezhetik a közgyűlésen hozott határozatok hatályon kívül helyezését, hivatkozva arra, hogy a határozatok jogszabálysértők.

¹⁹⁴ DUȚESCU, *i.m.* 203.

¹⁹⁵ CĂRPENARU – PIPEREA – DAVID, *i.m.* 439.

4.4. Komparatív következtetések

A magyar és román társasági jogi szabályozás a közgyűlési típusok szabályozását tekintve első olvasatra jelentős eltérést mutat. Míg a román Társaságokról szóló törvény a közgyűlés négy típusát szabályozza (rendes, rendkívüli, nyilvános részvényjegyzéssel létrejövő társaság esetében alakuló és bizonyos részvényfajtaéhoz tartozó részvényesek speciális közgyűlés), addig a magyar Ptk. *expressis verbis* nem határoz meg közgyűlés típusokat. Amint azonban jelen fejezet 4.2.1. alpontjában kifejtettük, a Ptk.-ban úgy a rendes, mint pedig a rendkívüli közgyűlésre vonatkozóan is találunk rendelkezést. Tekintettel arra, hogy nyilvános részvényjegyzéssel a magyar társasági jogi szabályok értelmében részvénytársaság nem alapítható, a Ptk.-ban a Gt.-től eltérően az alakuló közgyűlés fogalmával nem találkozunk.

Álláspontunk szerint a magyar társasági jog is megteremti a „speciális” közgyűlés megtartásának lehetőségét és ez a Ptk. 3:277. § (1) bekezdéséből, Ptk. 3:293. § (2) bekezdéséből vagy a Ptk. 3:309. § (5) bekezdéséből is levezethető lehet. Így például a Ptk. 3:277. § (1) bekezdésének rendelkezései szerint a közgyűlési határozat által hátrányosan érintett részvénytársaságok részvényesei a jogaikat hátrányosan módosító közgyűlési határozathoz az alapszabályban meghatározott módon külön is hozzá kell járuljanak. A döntéshozatal eljárásának módját a részvénytársaság az alapszabályban szabadon állapíthatja meg, így dönthet arról is, hogy az érintett részvénytársaságok részvényeseinek a döntéshozatala külön „speciális” ülés keretében történjen.

Míg a Ptk. a Gt.-től eltérően nem tömöríti egy §-ba a közgyűlés hatásköreit, hanem azokról több helyen rendelkezik, a román Társaságokról szóló törvény a rendes és rendkívüli közgyűlés hatásköreit a 111. és 113. cikkeiben sorolja fel. Nem mondhatjuk azt, hogy az egyik szabályozás jobb, míg a másik kevésbé. Míg a magyar szabályozás a jogalkalmazóra bízta a közgyűlés különböző hatásköreinek az „összegyűjtését”, a vonatkozó román törvényszövegek a könnyebb átláthatóságot szolgálják. A Ptk. megoldása kapcsán egyetértünk a magyar jogi szakirodalomban megfogalmazott állásponttal, miszerint „a szabályozás lényegét tekintve tartalmi változás nincsen, csak mintegy "nagykorúsítva" a jogalkalmazót, rábízta a jogalkotó, hogy ha például rt. alapszabály összeállításához keresi a közgyűlési hatáskörbe tartozó feladatokat, akkor ezeket a jogi személy általános szabályai,

a gazdasági társaságoknak a témába vágó közös szabályai és az rt. speciális szabályai közül összeválogassa, hozzátevé mindazt, ami ezen felül még az alapítók egyéni igényeit szolgálja.”¹⁹⁶

Mindkét szabályozás a közgyűlés kötelező összehívását írja elő arra az esetre, ha a részvénytársaság saját tőkéje veszteség következtében az alaptőke bizonyos szintje alá csökken. A kötelező összehívást a magyar jogszabály akkor írja elő, ha a részvénytársaság saját tőkéje veszteség következtében az alaptőke kétharmadára csökken [Ptk. 3:270. § (1) bek. a) pont], míg a román jogszabály akkor, ha a részvénytársaság saját tőkéje veszteség következtében az alaptőke fele alá csökken [Társaságokról szóló törvény 153.²⁴ cikk (1) bek.]. Amint látható a magyar társasági jogi szabályozás a kötelező összehívásra vonatkozóan szigorúbb szabályt rögzít, mint a román szabály, és ezzel jobban garantálja a társasági hitelezők követeléseinek kielégítését.

Míg a Ptk. 3: 270. § (1) bekezdése további három olyan esetet rögzít,¹⁹⁷ melynek fennálltakor a közgyűlést kötelező módon össze kell hívni, a román jogszabály ezt *expressis verbis* nem teszi meg, azonban a Társaságokról szóló törvény 10. cikk (2) bekezdéséből a kötelező összehívás egy másik esete is kiolvasható. A 10. cikk (2) bekezdése szerint, a részvénytársaság saját tőkéje az alaptőke törvényben meghatározott tőkeminimuma alá nem csökkenthető, hacsak erre nem a társaság jogi formájának megváltoztatásával kerül sor vagy a tőkeminimum alá történő tőkecsökkentést elhatározó közgyűlési határozattal egyidejűleg a társaság a társasági tőkeemelésről is határoz.¹⁹⁸ Ha a saját tőke az alaptőke törvényben meghatározott minimális összege alá csökken, bármely érdekelt fél kérheti a részvénytársaság felosztatását. A részvénytársaság a felosztatást úgy kerülheti el, ha az alaptőkét kiegészítik, erre pedig úgy kerülhet sor, ha a részvényesek erről a társaság közgyűlésén határozatban döntenek. Véleményünk szerint szerencsésebb lenne, ha a román jogszabály a magyar szabályozáshoz hasonlóan a közgyűlés összehívásának kötelező eseteit *expressis verbis* rögzítené, szabályozva azt is, hogy a részvényesek a kritikus helyzet megoldása végett milyen intézkedéseket hozhatnak.

---

¹⁹⁶ GÁL Judit, *A részvénytársasági szabályok változásai a Ptk.-ban*, Gazdaság és Jog, 2013/7-8, 15.

¹⁹⁷ Lásd az értekezés 4.2.2. pontját

¹⁹⁸ PÁL Előd, *A társaságok státusváltozásai*, In: VERESS Emőd – FEGYVERESI Zsolt – PÁL Előd, *Román társasági jog*, Forum Iuris Kiadó, Kolozsvár, 2019, 306.

Amint azt az értekezés 4.3.2. alpontjában jeleztük, a román társasági jogi szabályozás lehetővé teszi a részvényesi egyhangúság követelményével, hogy a részvényesek a közgyűlés összehívására vonatkozó formai szabályok mellőzésével közgyűlés tartsanak [Társaságokról szóló törvény 121. cikk]. Álláspontunk az, hogy ez a rendelkezés a kevés részvényest tömörítő zártkörűen működő részvénytársaságoknál érvényesíthető. Bár a rendelkezés újszerű megoldásnak tűnhet, ez nem a 1990. évi Társaságokról szóló 31. törvény vívmánya. Azonos szabályozást tartalmazott a II. Károly Kereskedelmi Törvénykönyv 219. cikke (1940), mely rendelkezést a törvénykönyv szerkesztői olasz és svájci minta alapján emeltek be a törvénytövegbe.¹⁹⁹ Meglátásunk szerint egy hasonló rendelkezés részvényesi szempontból a magyar társasági jogban is mindenképp üdvözölendő lenne.

A közgyűlés összehívására vonatkozóan a román szabályozás az összehívás érvényessége kapcsán, amennyiben a részvénytársaság névre szóló és bemutatóra szóló részvényeket is kibocsátott, a meghívó Románia Hivatalos Közlönyében való publikálását írja elő.²⁰⁰ Ez a megoldás elhagyható lenne, mert nem hordoz magában valós hatást, a közlöny tartalma nyomtatva csak előfizetőknek, míg az online tartalom ingyenesen csak a közzétételtől számított tíz napig érhető el. Álláspontunk szerint célszerűbb a közgyűlési meghívót ilyen esetben is társaság honlapján közzé tenni, amennyiben azonban a társaság nem rendelkezik saját honlappal, a közzététel történhet nyomtatott sajtóban, amit a jogszabály szintén a közzététel érvényességi feltételeként határoz meg. Meglátásunk szerint azonban ez utóbbi megoldás sem biztosítja a közgyűlési meghívó részvényesek általi megismerhetőségét.

---

¹⁹⁹ A rendelkezés inspirációs forrása a hatályba nem lépett olasz Kereskedelmi törvénytervezet 201. cikke (1925) és a svájci polgári törvénykönyv kötelmi jogi részének 701. cikke. A svájci Ptk. ötödik részét képező kötelmi jogi törvénybe (*Code des Obligations*) az 1936-os felülvizsgálat és módosítás követően került be az összehívására vonatkozó formai szabályok mellőzésével megtartható közgyűlésre vonatkozó rendelkezés.

²⁰⁰ Részletekért lásd az értekezés 4.3.3. alpontját

5. A SZAVAZATI JOG

5.1. A szavazati jog jelentősége

A szavazati jog a részvényes tagsági jogából következik. A szavazáshoz való jog alanyi, kizárólagos, nem vagyoni, szervezeti és személyes jog.²⁰¹ E jog gyakorlása főszabály szerint minden részvényt megillet,²⁰² azonban amint azt jelen fejezetben is látni fogjuk, bizonyos esetekben a szavazáshoz való jog korlátozható vagy kizárható. Például úgy a magyar, mint a román társasági jogi szabályozás értelmében a részvényes mindaddig, amíg esedékes vagyoni hozzájárulását nem teljesítette, nem gyakorolhatja szavazati jogát. A magyar és a román szakirodalomban eltérők azonban a vélemények azzal kapcsolatban, hogy a korlátozás kiterjedhet-e a részvényes már teljesített vagyoni hozzájárulása alapján megillető szavazati jogára.²⁰³

A részvényes a részvényhez fűződő szavazati jogát a részvénytársaság közgyűlésén gyakorolhatja, ahol a részvény főszabály szerint a névértékkel arányos mértékű szavazati jogot biztosít. A részvényes szavazatával tulajdonképpen véleményt nyilvánít és állást foglal egy-egy szavazásra bocsátott kérdésben. Amint a közgyűlés a részvénytársaság egyik akaratképző színtere, úgy a szavazat az egyén (részvényes) akaratának a megnyilvánulása. A részvényes a részvénytársaság közgyűlésén személyesen vagy képviselőn keresztül gyakorolhatja szavazati jogát, illetve ha a jogszabály vagy a társaság alapszabálya azt lehetővé teszi postai vagy elektronikus úton levélben is szavazhat.²⁰⁴

Tekintettel arra, hogy a befektetés biztonságát sem jogszabály, sem pedig a részvénytársaság alapszabálya nem garantálhatja, a részvényt a közgyűlésen ellentételezéseként a törvényből fakadó szavazati jog illeti meg. Részvényesi szemszögből tekintve, a szavazáshoz való jog a kockázatvállalás csökkentésének törvényes biztosítója.²⁰⁵

---

²⁰¹ VIDAL, Dominique, *i.m.* 267.

²⁰² LEDUC, Gaëlle – MACQUERON, Jean-Marie (responsabilité éditoriale), *Sociétés commerciales*, 50e édition, Editions Francis Lefebvre, Paris, 2018, 202-203.

²⁰³ Lásd: VEZEKÉNYI Ursula, In: OSZTOVITS András (szerk.), *i.m.* 817. KISFALUDI András, In: GÁRDOS Péter – VÉKÁS Lajos (szerk.), *i.m.* 467-468. KISFALUDI András – SZABÓ Marianna (szerk.), *i.m.* 1307. DUȚESCU, *i.m.* 242-243. CĂRPENARU – PIPEREA – DAVID, *i.m.* 330.

²⁰⁴ GERMAIN, Michel – MAGNIER, Veronique, *i.m.* 390-392.

²⁰⁵ STÂRC-MECLEJEAN, Flaminia, *i.m.* 24-25.

Éppen ezért fontos, hogy a szavazáshoz való jog gyakorlását, ennek esetleges kizárását vagy korlátozását a társasági jogi jogszabályok, illetve a részvénytársaság alapszabálya megfelelően rendezze.

5.2. A részvényes szavazati joga a magyar társasági jogban

5.2.1. A szavazati jog gyakorlása és a határozatképesség

A részvényes *szavazati jogát* a részvénytársaság közgyűlésen személyesen, képviselő útján vagy részvényesi meghatalmazotton keresztül gyakorolhatja, ahol a szabályszerűen közölt napirenden szereplő kérdésekben szavazással hozzák meg határozataikat. Amennyiben a közgyűlésen valamennyi részvételre jogosult jelen van, és egyhangúlag hozzájárulnak, a napirendben nem szereplő kérdéseket is megtárgyalhatják, illetve szavazhatnak róluk. A szavazati jog gyakorlásának feltételét és módját a részvénytársaság alapszabályának kell tartalmaznia [Ptk. 3:250. § (1) bek. c) pont]. A szavazati jog gyakorlásának alapvető és elengedhetetlen feltétele, hogy a részvényes szavazati jogot biztosító részvénnel rendelkezzen, legalább esedékes vagyoni hozzájárulását teljesítse,²⁰⁶ kerüljön bejegyzésre a részvénykönyvbe és részvényesi minőségét igazolni tudja. A tulajdonosi igazolás lehet a letéti igazolás vagy nyomdai úton előállított részvény esetében maga az értékpapír.

A szavazati jog gyakorlásának módját illetően a részvénytársaság alapszabálya a szavazás lebonyolításának technikai részleteit is magába foglalhatja. Így például az alapszabály előírhatja azt, hogy a tulajdonosi igazolás alapján a részvénytársaság igazgatósága szavazólapot, vagy azzal egyenértékű szavazásra feljogosító igazolást állít ki a részvényes számára, ami alapján a részvényes a közgyűlésen részvényesi jogait, így a szavazáshoz való jogát is gyakorolhatja. A szavazólapnak tartalmaznia kell legalább a részvényes nevét és szavazatainak a számát, de a szavazólapon feltüntethető például a

---

²⁰⁶ Amennyiben a részvényes vagyoni hozzájárulását részben már teljesítette és nem vált esedékessé további teljesítés, a teljesített vagyoni hozzájárulása mértékében és ideiglenes részvényei birtokában a rt. közgyűlésén szavazati jogát gyakorolhatja.

részvénytársaság is. Úgyszintén az alapszabály előírhatja, hogy a részvényesek a közgyűlésen bizonyos kérdésekben nyílt vagy titkos szavazással, kézfelemeléssel vagy írásban szavazólapok felhasználásával döntenek. Szintén technikai jellegű előírása lehet az alapszabálynak a szavazás lebonyolítására vonatkozóan, hogy a szavazás szavazógéppel vagy a szavazólapok leadásával történik. Amennyiben szavazólappal történik a szavazás, szintén fontos azt meghatározni, hogy a szavazatok meg számláló bizottságban ki vehet részt és ez hány tagból áll.

Főszabály szerint a társaság legfőbb szervében gyakorolható szavazati jog mértéke a tag (részvényes) vagyoni hozzájárulásához igazodik [Ptk. 3:110. § (2) bek.], azonban a szavazati jog mértéke eltérhet (felfele vagy lefele) a tag (részvényes) vagyoni hozzájárulásának mértékétől. Így például osztalékelsőbbbségi részvény a szavazati jogot korlátozhatja vagy kizárhatja [Ptk. 3:231. §], a szavazatelsőbbbségi részvény az alapszabályban meghatározott mértékű többszörös szavazati jogot biztosíthat [Ptk. 3:232. §], vagy bizonyos határozatok meghozatalakor a részvényes személyes érdekeltsége miatt nem szavazhat [Ptk. 3:19. §].²⁰⁷ A szavazáshoz való jog kapcsán a részvénytársaságokra vonatkozó külön szabályok között találjuk azt a rendelkezést, miszerint a részvény a névértékével arányos mértékű szavazati jogot biztosít, illetve semmis a részvénytársaság alapszabályának ama rendelkezése, amely az Ptk.-ban meghatározott eseteken kívül egyes részvényekhez többletszavazati jogot fűz. A Ptk. tételesen azonban csak az alapszabályban meghatározott mértékű többszörös szavazati jogot biztosító szavazatelsőbbbségi részvény kapcsán tartalmaz rendelkezéseket [Ptk. 3:232. §]. A szavazati jog kizárásáról és korlátozásáról, illetve a szavazatelsőbbbségi és szavazat többszöröző részvényekről jelen fejezetben részletesebben is szólunk majd.

A részvények felett kézízálogjog alapítható. Ilyen esetben a részvény feletti birtok a zálogjogosulthoz, vagy zálogtartóhoz kerül. Ilyen esetben az a kérdés merül fel, hogy a részvényhez fűződő jogokat, különösen a szavazati jogot ki gyakorolja. A szakirodalomban megfogalmazott álláspont szerint, habár a zálogkötelezett nem lesz az elzálogosított részvények birtokában, a részvénykönyvben továbbra is ő marad bejegyezve, tehát valószínűsíthető, hogy a tagsági jogokat, így a szavazati jogot is ő gyakorolja. Az álláspont

---

²⁰⁷ BODOR Mária, In: OSZTOVITS András (szerk.), *i.m.* 853.

szerint az is elképzelhető, hogy a kézizálogjogba adott részvényekhez kapcsolódó jogokat senki sem gyakorolja. Meglátásunk szerint egy ilyen megoldás sem a zálogjogosult, sem pedig a zálogkötelezett érdekeit nem szolgálja. Az álláspont harmadik lehetősége szerint az is előfordulhat, hogy a részvényeit zálogba adó részvényes a részvények átadásakor meghatalmazást ad zálogjogosultnak a tagsági jogok gyakorlására, hacsak a képviselői lehetőséget a részvénytársaság alapszabálya ki nem zárja.²⁰⁸ A hivatkozott szerző a zálogjog érvényesítése kapcsán megjegyzi, hogy amennyiben a nyomdai úton előállított részvény tulajdonjoga jogerős bírósági határozattal vagy hatósági árverésen történő megszerzéssel történik, az új tulajdonost a részvénytársaság igazgatósága a tulajdonváltást a részvény hátoldalára átvezeti, és kérésére a részvénykönyvben részvényesként bevezeti. Dematerializált részvény esetében az értékpapírszámla-vezető az, aki a tulajdonváltást átvezeti, és értesíti a részvénytársaság igazgatóságát, amely ha a részvényes másként nem rendelkezik, a részvénykönyvbe bejegyzi.²⁰⁹

A közgyűlésen való részvétel és szavazati jogát a részvényes a részvénykönyvi bejegyzését követően gyakorolhatja. Természetesen fennállhat olyan helyzet, hogy a részvényest a részvénykönyvbe való bejegyzés alapján megilleti a közgyűlésen való részvétel joga, de ott személyes érintettsége miatt bizonyos kérdésekben szavazati jogát nem gyakorolhatja, vagy az általa tulajdonolt osztalékelsőbbbségi részvények miatt a szavazáshoz való jog nem illeti meg.²¹⁰ A részvénytársaság alapszabályának kötelező tartalmi eleme a szavazati jog gyakorlásának és módjának meghatározása, amelyet a közgyűlésre szóló meghívónak is tartalmaznia kell. Így például nyilvánosan működő részvénytársaság alapszabálya előírhatja, hogy a részvényes személyes részvétel esetén személyi igazolványával, vagy jogi személy részvényes esetében a részvényes képviselője 30 napnál nem régebbi cégkivonattal vagy nyilvántartásba vételt igazoló dokumentummal igazolja magát, részvényesi minőségét pedig az értékpapír számlavezető által kiállított tulajdonosi igazolással bizonyítsa. Szintén az alapszabály rendelkezhet arról, hogy a részvénykönyvbe bejegyzett, de a közgyűlésen tulajdonosi igazolás nélkül megjelenő részvényes részt vehet a közgyűlésen, de szavazati jogát nem gyakorolhatja.

---

²⁰⁸ BODZÁSI BALÁZS, *Részvények elzálogosítása II.*, Céghírnök, 2011/8, 6-8.

²⁰⁹ BODZÁSI BALÁZS, *Részvények elzálogosítása III.*, Céghírnök, 2011/8, 3-4.

²¹⁰ BODOR Mária, In: OSZTOVITS András (szerk.), *i.m.* 838.

A részvényessel szemben azonban jogszerűen nem támasztható olyan követelmény, amely az alapszabály szavazati jog gyakorlására irányadó feltételei között nem szerepel. Éppen ezért a szavazati jog gyakorlásához a részvény birtoklását, bemutatását előíró alapszabályi feltétel hiányában, jogsértő a részvénytársaság részvényes irányába támasztott követelése, miszerint a közgyűlés megkezdését megelőzően kérte a részvényeinek bemutatására, annak hiányában pedig a közgyűlésen való részvételtől és szavazati joga gyakorlásától elzárta.²¹¹

Zártkörűen működő részvénytársaság alapszabálya rendelkezhet arról, hogy részvényesei a közgyűlést megelőzően a napirendi pontok vonatkozásában írásban, levélben vagy elektronikus hírközlő eszköz útján szavazzanak. Ha a részvényesek határozathozatalára ülés tartása nélkül, írásbeli szavazással kerül sor, jegyzőkönyv nem készül, azonban így is szükséges a szavazatokat összesíteni, majd a szavazás eredményét a részvényesek tudomására hozni.

Amennyiben a nyilvánosan működő részvénytársaság alapszabálya lehetővé teszi, hogy a részvényes szavazati jogát a közgyűlést megelőzően postai úton is gyakorolhassa [Ptk. 3:273. § (4) bek.], eme jog gyakorlását az alapszabály csak olyan feltételhez kötheti, amely a részvényes személyazonossága megállapításához szükséges. A levélben történő szavazás lehetőségének biztosításával a Ptk. a 2007/36/EK uniós irányelv rendelkezéseit ülteti át a magyar szabályozásba. Az irányelv a nyilvánosan működő részvénytársaság részvényesei számára biztosítja a közgyűlésen a személyes jelenlét nélküli szavazás lehetőségét. A szavazás levélben vagy elektronikus úton történhet és nem sújtható más korlátozással, mint amely a személyazonosság igazolásához és az elektronikus kommunikáció biztonságos voltához szükséges. Szintén az irányelv értelmében a tagállamok annak érdekében, hogy a szavazás a részvényesek valós szándékát tükrözze, elfogadhatnak olyan szabályokat, amelyek ezt hivatottak biztosítani. Itt elsősorban az olyan helyzetekre és körülményekre kell gondolnunk, amikor a levélben vagy az elektronikus úton leadott szavazatokat követően a határozatok meghozatala kapcsán új körülmények állnak elő, amelyek ismeretében a már levélben vagy elektronikus úton szavazatát elküldő részvényes másként szavazott volna.

---

²¹¹ ÍH 2014.30: Fővárosi Ítéltábla 16.Gf.40.282/2013/6.

A közgyűlés döntésképeségének a fokmérője a *határozatképeség*.²¹² A döntéshozó szerv határozatképesége kapcsán a jogi személy általános szabályai között a 3:18. § (1) bekezdés rendelkezéseinek értelmében a döntéshozó szerv (közgyűlés) akkor határozatképes, ha azon a leadható szavazatok több mint felét képviselő szavazásra jogosult részt vesz. Amennyiben valamely ügyben a részvényes nem szavazhat, az adott kérdésben hozott határozathozatalkor a határozatképeség megállapításakor személyét figyelmen kívül kell hagyni. A határozatképeséget minden határozathozatal előtt vizsgálni kell. A közgyűlés felfüggesztése esetén, annak folytatásakor is vizsgálni kell a határozatképeséget. [Ptk. 3:275. § (3) bek.].²¹³

A szavazati jog gyakorlásának szempontjából a közgyűlésen jelen levő részvényesekről készült jelenléti ív is kiemelkedő fontossággal bír, mert a jelenléti íven a részvényes, illetve képviselője nevéen és lakóhelyén vagy székhelyén, részvényei számán kívül az őt megillető szavazatok számát is fel kell tüntetni, valamint azt is, ha a közgyűlés időtartama alatt a jelenlévők személyében változások következnek be. A közgyűlésen megjelent személyek változását minden döntéshozatal előtt meg kell vizsgálni, mert amennyiben a személyek számában változás áll be, ezt figyelembe kell venni a határozatképeség megállapításánál. A jelenléti ívet a közgyűlés elnöke és a jegyzőkönyvvezető írja alá. A részvényesek aláírása nem tartozik a jelenléti ív kötelező tartalmi elemei közé, azonban a későbbi viták elkerülése végett bizonyos esetekben a részvényesi aláírás is indokolt lehet.²¹⁴ Így például fontos lehet a jelenléti íven a részvényes aláírásával azt megjelölni, hogy a részvényes (vagy képviselője) mikor érkezett, vagy mikor távozott a közgyűlésről, ebből következően később arra, hogy milyen témák megtárgyalásában vett vagy nem vett részt egy adott részvényes. Tulajdonképpen annak sincs akadálya, hogy a részvénytársaság alapszabálya a részvényesi aláírást a jelenléti ív kötelező tartalmi elemévé minősítse.²¹⁵

A részvénytársaság határozatait a határozatképeség megállapításánál figyelembe vett szavazatok többségével hozza meg. Amennyiben a Ptk. előírásai értelmében a

---

²¹² PAPP Tekla, In: OSZTOVITS András (szerk.): *i.m.* 407.

²¹³ GÁL Judit, *A részvénytársasági szabályok változásai a Ptk.-ban*, Gazdaság és Jog, 2013/7-8., 16.

²¹⁴ KISFALUDI András – SZABÓ Marianna (szerk.), *i.m.* 1351.

²¹⁵ BODOR Mária, In: OSZTOVITS András (szerk.), *i.m.* 852.

határozathozatalhoz egyszerű vagy azt meghaladó szótöbbség szükséges, a létesítő okirat egyszerű szótöbbségnél alacsonyabb határozathozatali arányt előíró rendelkezése semmis. Így például a Ptk. a jogi személy átalakulása kapcsán [Ptk. 3:43. § (1) bek.], az átalakulási terv elfogadásához és a határozathozatalhoz a döntéshozó szerv (közgyűlés) legalább háromnegyedes szótöbbségét írja elő, azonban a létesítő okiratban ettől eltérő szótöbbség is meghatározható, természetesen lefele a létesítő okirat egyszerű szótöbbségnél alacsonyabb határozathozatali arányt nem írhat elő. Úgyszintén, ha a Ptk. egyhangúságot ír elő a határozat meghozatalához, a létesítő okirat ettől eltérő rendelkezése semmis [Ptk. 3:19. § (3) bek.]. Így például a gazdasági társaság létesítő okiratának módosítása kapcsán a Ptk. 3:102. § (3) bekezdésének értelmében valamennyi tag egyhangú határozatára van szükség, ha a létesítő okirat módosítása egyes tagok jogait hátrányosan érintené, vagy helyzetüket, kötelezettségvállalásukat terhesebbé tenné.²¹⁶ Ilyen esetben szavazáskor azok a tagok (részvényesek) is szavazhatnak, akik amúgy nem szavazhatnának, hiszen elfogadhatatlan az, hogy a társaság legfőbb szerve (közgyűlése) úgy hozzon előnytelen döntést egyes tagjaira nézve, hogy azok nem szavazhatnak.²¹⁷

A közgyűlésről jegyzőkönyv készül, amelynek egyebek mellett tartalmaznia kell a határozati javaslatokat és minden határozat esetében azon részvények számát, amelyek tekintetében érvényes szavazat leadására került sor, illetve az ezen szavazatok által képviselt alaptőke részesedés mértékét, a leadott szavazatok és ellenszavazatok, valamint a szavazástól tartózkodók számát. A Ptk. 3:278. § (1) bek. e) pontját a 2013. évi CCLII. törvény 185. § (15) bekezdése módosította úgy, hogy az megfeleljen a 2007/36/EK irányelv 14. cikkének.²¹⁸ Az irányelv a szavazás eredményével kapcsolatosan előírja, hogy a társaság minden határozata esetében meg kell állapítani: legalább azon részvények számát, amelyek tekintetében érvényes szavazat leadására került sor, az érvényes szavazatok által képviselt alaptőke-részesedést, az érvényesen leadott szavazatok teljes számát, illetve az egyes határozatok mellett és ellen leadott szavazatok számát, és amennyiben voltak a szavazástól tartózkodók azok számát is.

---

²¹⁶ BDT 2017.366

²¹⁷ KISFALUDI András, In: GÁRDOS Péter – VÉKÁS Lajos (szerk.), *i.m.* 320.

²¹⁸ GÁL Judit, In: PETRIK Ferenc (szerk.), *i.m.* 392.

5.2.2. A szavazati jog korlátozása és kizárása

A Ptk. 3:257. § a részvényes jogait sorolja fel. A § értelmében a részvényes jogosult a közgyűlésen részt venni, felvilágosítást kérni, észrevételt és indítványt tenni, valamint szavazati joggal rendelkező részvény birtokában szavazni. A felsorolás utolsó részéből az is következik, hogy vannak olyan esetek, amikor a részvényes nem gyakorolhatja szavazati jogát. Ezek az esetek lehetnek csak egyedi, adott kérdésre vonatkozó kizáró körülmények, amelyeket a későbbiekben részletezett Ptk. 3:19. § (2) bekezdése határoz meg, de vannak olyan esetek, amikor a szavazati jog gyakorlását általános jelleggel a Ptk. zárja ki. Ebbe a második csoportba tartozik például a társaság a saját részvényhez kapcsolódó szavazati jog gyakorlásának tilalma, vagy a szavazati jogot korlátozó vagy kizáró osztalékelsőbbbségi részvény esete.²¹⁹

A Ptk. 3:19. § (2) bekezdésének értelmében a határozat meghozatalakor nem szavazhat az (a részvényes): akit a határozat kötelezettség vagy felelősség alól mentesít vagy a jogi személy terhére másfajta előnyben részesít; akivel a határozat szerint szerződést kell kötni; aki ellen a határozat alapján pert kell indítani; akinek olyan hozzátartozója érdekelt a döntésben, aki a jogi személynek nem tagja vagy alapítója; aki a döntésben érdekelt más szervezettel többségi befolyáson alapuló kapcsolatban áll, vagy aki egyébként személyesen érdekelt a döntésben. Amennyiben a részvényes a közgyűlésen napirendre tűzött ügyben nem szavazhat, személyét az adott határozat meghozatalánál a határozatképesség megállapítása során is figyelmen kívül kell hagyni.

A Ptk.-ban rögzített esetek a részvényes személyes érintettségét tartják szem előtt, olyan lehetséges körülmények meghatározásával, amelyek fennállása esetén a részvényes saját érdekét a társasági érdek elé helyezné. Ilyen esetben, ha az érintett részvényes szavazati jogát gyakorolhatná, a közgyűlési határozat már nem a társaság valós akaratát tükrözné.²²⁰ Természetesen a felsorolás nem teljes körű és nem minden szóba jöhető esetet rögzít.

Fontos megjegyeznünk, hogy amennyiben a zártkörűen működő részvénytársaság közgyűlése valamely részvényes társaságból történő kizárására irányuló eljárás elindításáról

---

²¹⁹ VEZEKÉNYI Ursula, In: OSZTOVITS András (szerk.), *i.m.* 810.

²²⁰ KISFALUDI András – SZABÓ Marianna (szerk.), *i.m.* 1351.

kíván dönteni, az érintett részvényes ebben a kérdésben nem szavazhat. A bíróság amennyiben indokoltnak találja, a társaság kérelmére, a jogerős döntésig felfüggeszheti a részvényes jogait, azonban a felfüggesztés nem terjedhet ki a nyereségre vonatkozó igényére. A részvényesi jogok felfüggesztésének ideje alatt a részvényes a társaság tagja marad. A felfüggesztés ideje alatt a társaság alapszabálya nem módosítható, más részvényes kizárása nem kezdeményezhető és nem hozható döntés a társaság átalakulásáról, egyesüléséről, szétválásáról, valamint jogutód nélküli megszűnéséről [Ptk. 3:108. §]. Amennyiben a társaság nem kéri a részvényesi jogok felfüggesztését, ezeket a részvényes a kizárási per teljes időtartama alatt gyakorolhatja.²²¹ A törvényben felsorolt körülményeken kívül a részvénytársaság alapszabálya is meghatározhat olyan eseteket vagy körülményeket, amelyek tárgyában a részvényes határozathozatalkor nem szavazhat.²²²

A szakirodalomban megfogalmazott álláspont szerint a Ptk.-ban felsorolt esetek „amelyben a tag vagy az alapító nem gyakorolhatja szavazati jogát, a tagok vagy alapítók egymás közötti, illetve a tag vagy az alapító és a jogi személy közötti viszony kiegyensúlyozását célozza, külső hatása nincs, ezért abban az esetben, ha a tagok vagy alapítók meg tudnak egyezni egymással, hogy olyankor is gyakorolható szavazati jog, amikor ezt a Ptk. tiltaná, nincs ok arra, hogy e megállapodást érvénytelennek tekintsük.”²²³

Habár az idézett álláspont és bírói gyakorlat többségi álláspontja szerint a Ptk. 3:19. § (2) bekezdésében megfogalmazott szabályok eltérést engedőek,²²⁴ véleményünk szerint a rendelkezés tartalmából és esetlegesen modellezhető céljából ez a diszpozitivitás egyértelműen nem állapítható meg. Így például, ha a közgyűlésen olyan határozat születik, amely határozat kötelezettség vagy felelősség alól mentesít, vagy a jogi személy terhére másfajta előnyben részesít egy részvényest, az érdekelt részvényes adott határozathozatalban való részvétele véleményünk szerint nem csak a társaság érdekeit (belső ügy), hanem közvetett módon a társaság hitelezőinek az érdekeit (külső ügy) is sértheti.

---

²²¹ NOCHTA Tibor, In: OSZTOVITS András (szerk.), *i.m.* 516.

²²² BODOR Mária Zsuzsanna, KODAY Zsuzsanna, RÓZSA Éva: *Kommentár a gazdasági társaságokról szóló 2006.évi IV. törvényhez*, Complex Jogtár, Gt. 20 .§.

²²³ KISFALUDI András, In: GÁRDOS Péter – VÉKÁS Lajos (szerk.), *i.m.* 228-229.

²²⁴ VÉKÁS Lajos: *A diszpozitív szabályozás elve és az elv kérdőjelei a gyakorlatban*, Magyar Jog, 2018/7-8, 385-391.

Amennyiben egy részvénynek több tulajdonosa van, a részvénytársasággal szemben egy részvényesnek számítanak és jogukat, beleértve a szavazáshoz való jogot is, közös képviselőjük révén gyakorolhatják, azonban a részvényt terhelő kötelezettségekért egyetemlegesen felelnek. A részvénytársaság részvénykönyvébe közös tulajdonban álló részvény esetén csak a közös képviselő nevét, lakóhelyét vagy székhelyét szükséges feltüntetni, nem pedig minden tulajdonostárs adatát [Ptk. 3:254. § (1) bek.]. A részvénytársaság közgyűlésén a képviselő szavazatával a tulajdonosok érdekeit képviseli, ennek érdekében pedig szükséges a részvénytársaság közgyűlésének megtartása előtt a tulajdonostársak napirenddel és határozathozattal kapcsolatos véleményét megkérdezni. Tekintettel arra, hogy a tulajdonostársak közötti viszonyra a közös tulajdonra vonatkozó szabályok az irányadóak [Ptk. 5:78. §], a közgyűlés előtt a tulajdonostársak, amennyiben eltérően nem rendelkeznek, szótöbbséggel határoznak a közös tulajdont (részvényt) érintő kérdésekben. A határozathozatalban a tulajdonostársat tulajdoni hányada arányában illeti meg szavazati jog.

Érdekes problémakört nyit meg a Ptk. 5:79. §, amely a tulajdonostársak szótöbbséggel hozott határozatainak a bíróság előtti megtámadásának kérdését kívánja rendezni. Az említett paragrafus értelmében amennyiben a határozat az okszerű gazdálkodást sérti vagy a kisebbség jogi érdekeinek lényeges sérelmével jár, a kisebbség a határozatot a bíróságnál megtámadhatja. Jogosan vetődik fel a kérdés, hogy miként érinti a határozat bíróság előtti megtámadása a képviselő részvénytársaság közgyűlésen leadott szavazatát, amennyiben a leadott szavazat a részvénytársaság határozat érvényes meghozatalához is hozzájárult. Egy, a szakirodalomban megfogalmazott álláspont szerint „a közös tulajdonban levő részvényt a tulajdonközösségen belül gazdálkodás nem folyik, így a hozott határozat az okszerű gazdálkodást nem sértheti, míg a kisebbségi jog lényeges sérelmére hivatkozva magának a részvényesnek nincs joga a közgyűlési határozat megtámadására, így a tulajdonközösségen belül sem indokolt e sérelemre hivatkozva a megtámadás jogát biztosítani.”²²⁵

Szintén megválaszolendő kérdés, hogy miként érvényesülnek a Ptk. 3:19. § (2) bekezdésében megfogalmazott tiltások a közös tulajdonban lévő részvények esetében,

---

²²⁵ VEZEKÉNYI Ursula, In: OSZTOVITS András (szerk.), *i.m.* 714.

milyen hatással lesznek ezek részvénytársaság közgyűlését megelőzően a tulajdonostársak közös határozathozatalára. Egy, a szakirodalomban megfogalmazott véleménnyel egyetértve, ilyen esetben az érintett tulajdonostárs a tulajdonközösségen belül nem szavazhat és csak azok a tulajdonostársak adhatnak le érvényes szavazatot, akikkel szemben a Ptk. 3:19. § (2) bekezdésében megfogalmazott szavazásból kizáró okok egyike sem áll fenn. A részvénytársaság közgyűlésén a képviselőnek a szavazásra jogosult tulajdonostársak tulajdonközösségen belül szótöbbséggel meghozott döntését kell képviselnie. Amennyiben maga a képviselő az a személy, aki nem szavazhatott a tulajdonostársak tulajdonközösségén belül, a képviseletre és a részvénytársaság közgyűlésén a szavazat leadására továbbra is jogosult, tekintettel arra, hogy a szavazati jogot nem saját nevében, hanem a tulajdonközösség nevében gyakorolja.²²⁶

Nem gyakorolhatja szavazati jogát az a részvényes, aki esedékes vagyoni hozzájárulását nem teljesítette [Ptk. 3:260. § (2) bek.]. A § (2) bekezdésének kulcsszava az esedékes szó, amely arra mutat rá, hogy a részvényes csak abban az esetben nem szavazhat, ha a vagyoni hozzájárulása esedékessé vált és ő azt nem fizette be. Tehát abban az esetben, amikor a részvényes vagyoni hozzájárulását részben már teljesítette és nem vált esedékessé további teljesítés, a teljesített vagyoni hozzájárulása mértékében és ideiglenes részvényei birtokában a részvénytársaság közgyűlésén szavazati jogát gyakorolhatja [Ptk. 3:244. § (1) bek.]. A tiltás nem érinti a részvényes közgyűlésen való részvételi jogát és az ott gyakorolható egyéb jogokat.

A Ptk. Ptk. 3:260. § (2) bekezdésének szövegezéséből arra következtethetnénk, hogy a részvényest a már befizetett vagyoni hozzájárulása után sem illeti meg szavazati jog, amíg esedékessé vált vagyoni hozzájárulását nem teljesítette. Véleményünk szerint ez az értelmezés helytelen, mert nem korlátozható a részvényest megillető szavazati jog a már részben kifizetett részvényei után.

A részvénytársaság osztalékelsőbbiséget biztosító elsőbbségi részvényeket bocsáthat ki. Az osztalékelsőbbiséget biztosító részvény a részvényesek között felosztható adózott eredményből a más részvényfajtába és részvényosztályba tartozó részvényeknél kedvezőbb mértékben jogosít osztalékra [Ptk. 3:231. § (1) bek.]. Az osztalékelsőbbiségi részvényhez

---

²²⁶ VEZEKÉNYI Ursula, In: OSZTOVITS András (szerk.), *i.m.* 715.

kapcsolódó szavazati jogot a részvénytársaság alapszabálya korlátozhatja vagy kizárhatja. A Ptk. megfogalmazásából nyilvánvalóan kitűnik, hogy a szavazati jog alapszabályba foglalt korlátozása vagy kizárása fakultatív jellegű,²²⁷ tehát ilyen jellegű tiltást az alapszabályba *explicit* módon bele kell foglalni, ellenkező esetben az osztalékelsőbbbségi részvényhez szavazati jog is tapad.

Feléled az osztalékelsőbbbségi részvényes alapszabályban korlátozott vagy kizárt szavazati joga, amennyiben a részvénytársaság valamely üzleti évben nem fizet osztalékot, vagy a kifizetett osztalék nem éri el az osztalékelsőbbbségi részvény alapján járó osztalék mértékét. Ilyen esetben az osztalékelsőbbbségi részvény alapján a szavazati jog a következő üzleti évre vonatkozó éves beszámoló elfogadásáig korlátozás nélkül gyakorolható [Ptk. 3:231. § (2) bek.]. A részvényt a szavazati jog attól a pillanattól illeti meg, amikortól az osztalékfizetésről döntöttek.²²⁸ Amennyiben a beszámoló elfogadásáig nem történik meg az osztalékelsőbbbségi részvény alapján járó osztalék kifizetése, a részvényes szavazati joga továbbra is „életben” marad mindaddig, amíg az nem kerül kifizetésre. Amennyiben a részvényes az őt megillető osztalék csak egy hányadát kapja meg, azaz nem kerül kifizetésre az osztalék teljes mértéke, a közgyűlésen szavazati jogát mindaddig gyakorolhatja (hacsak nem áll fenn vele szembe más tiltás, ami szavazati jogát korlátozná), míg az osztalék teljesen mértékben kifizetésre nem kerül.

Szintén feléled a részvényes szavazati joga, ha a közgyűlés határozatával valamely részvénytársasághoz kapcsolódó jogot hátrányosan módosítaná. Ilyen esetben a részvénytársasághoz fűződő szavazati jog esetleges korlátozására vagy kizárására vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók. Az érintett részvénytársaságok részvényesei az alapszabályban meghatározott módon az ilyen döntésekhez külön is hozzájárulnak [Ptk. 3:277. § (1) bek.]. A döntéshozatal eljárásának módját a részvénytársaság szabadon állapítja meg és azt az alapszabályában részletesen rögzíti.²²⁹ Így például az érintett részvénytársaságok részvényeseinek a döntéshozatala történhet külön ülésen, esetleg a

---

²²⁷ VERESS Emőd, *i.m.* 165-166.

²²⁸ VEZEKÉNYI Ursula, In: OSZTOVITS András (szerk.), *i.m.* 750.

²²⁹ BODOR – KODAY – RÓZSA, *i.m.* 174.

szavazás lebonyolítható írásban, külön ülés tartása nélkül, vagy a döntéshozatal beilleszthető az esedékes részvénytársasági közgyűlés döntéshozatali mechanizmusába.²³⁰

Nyilvánosan működő részvénytársaságok esetében a 3:277. § (1) bekezdésében megfogalmazott rendelkezéstől a részvénytársaság alapszabályában eltérni nem lehet, az eltérő alapszabálybeli rendelkezés semmis [Ptk. 3:277. § (2) bek.]. A § megfogalmazásából arra következtethetnénk, hogy a zártkörűen működő részvénytársaságokra vonatkozóan a Ptk. 3:277. § (1) bekezdésének rendelkezése nem kötelező és attól az alapszabálybeli eltérés megengedett. Ez azonban téves következtetés lenne, mert ha az alapszabály ettől eltérő rendelkezést tartalmazna, az ellentétes lenne a Ptk. 3:102. § (3) bekezdésének azon rendelkezésével, melynek értelmében valamennyi tag egyhangú határozatára van szükség, ha a módosítás egyes tagok jogait hátrányosan érintené, vagy helyzetét terhesebbé tenné. Ez a rendelkezés véleményünk szerint valamennyi gazdasági társaságra, így a zártkörűen működő részvénytársaságokra is kötelező erővel bír. Ugyanakkor nem hagyhatjuk figyelmen kívül a Ptk. 3:4. § (3) bekezdésének b) pontját, amely tiltja a jogi személy tagjainak, alapítóinak (részvényeseinek), hogy a létesítő okiratba (alapszabályba) a törvénybe foglaltakhoz képest olyan eltéréseket eszközöljenek, melyek a tagok (részvényesek) kisebbségének jogait nyilvánvalóan sértené. Véleményünk szerint a két § rendelkezéseiből következtethető, hogy a Ptk. 3:277. § (1) bekezdésébe foglalt norma úgy a nyilvánosan működő részvénytársaságokra, mind zártkörűen működő részvénytársaságokra is kötelező erővel bír.

A Ptk. a részvénytársaság alaptőke-felemeléséről és alaptőke-leszállításáról szóló határozat meghozatala kapcsán érvényességi feltételként határozza meg, hogy a közgyűlési határozathoz az alapszabályban meghatározott módon, az érintettnek minősülő részvényfajta, illetve részvényosztály részvényesei az alaptőke felemeléséhez külön hozzájáruljanak. Ezen esetekben a részvényhez fűződő szavazati jog feléled és a szavazati jog korlátozására vagy kizárására vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók [Ptk. 3:293. § (2) bek., Ptk. 3:309. § (5) bek.]. A kógens normából következik, hogy a részvénytársaság alapszabályában rendelkezni kell arról, hogy az érintett részvényesek milyen módon és eljárás szerint hozzák meg külön határozatukat.²³¹ Véleményünk szerint az érintett

---

²³⁰ KISFALUDI András, In: GÁRDOS Péter – VÉKÁS Lajos (szerk.), *i.m.* 487.

²³¹ KISFALUDI András, In: GÁRDOS Péter – VÉKÁS Lajos (szerk.), *i.m.* 501.

részvényesek külön hozzájárulása úgy a nyilvánosan, mind zártkörűen működő részvénytársaságok esetében szükséges, tekintettel a Ptk. 3:4. § (3) bekezdésének b) pontjában megfogalmazott kisebbségvédelmi előírásra.²³²

A Ptk. az alaptőke-felemeléséről és alaptőke-leszállításáról szóló közgyűlési határozat meghozatalára vonatkozó rendelkezései megfelelnek a 2017/1132 EU Irányelv 68. cikk (3) bekezdésébe és a 74. cikkébe foglalt előírásoknak, amelyek átvették a hatályon kívül helyezett 2012/30/EU Irányelv 29. cikk (2) bekezdésébe és 35. cikkébe foglalt előírásokat. Az említett normaszövegek a jegyzett tőke felemelésére és leszállítására vonatkozó közgyűlési határozat kapcsán, több részvényosztály esetén határozathozatalkor legalább minden olyan részvényosztály külön szavazatát előírják, amely részvényosztályba tartozó részvényesek jogait az ügylet érinti.

5.2.3. A szavazatelsőbbbségi részvény

Az elsőbbségi részvény sajátossága, hogy más részvényfajttal szemben a részvényes számára a részvényesi jogok tekintetében meghatározott elsőbbséget, többletjogot biztosít.²³³ Az elsőbbségi részvény kibocsátása fakultatív, azaz a részvénytársaság maga dönthet ilyen típusú részvényfajta kibocsátásáról.²³⁴ A részvény által biztosított többletjog lehet vagyoni jellegű, például osztalékelsőbbségi jog, vagy nem vagyoni jellegű, például szavazatelsőbbbségi jog. A Ptk. 3:230. § (2) bekezdése értelmében a részvénytársaság alapszabálya az elsőbbségi részvényfajtan belül öt részvényosztályt határozhat meg: osztalékelsőbbséget likvidációs elsőbbséget, a szavazati joggal összefüggő elsőbbséget, vezető tisztségviselő vagy felügyelőbizottsági tag kijelölésére vonatkozó elsőbbséget és elővásárlási jogot biztosító elsőbbséget. Ugyanakkor a részvénytársaságnak lehetősége van az alapszabályban a felsorolt jogok közül egyidejűleg többet is biztosító részvényosztályt meghatározni.

---

²³² Részletekért lásd: GÁL Judit, In: PETRIK Ferenc (szerk.), *i.m.* 412-413.

²³³ PAPP Tekla, In: PAPP Tekla (szerk.), *i.m.* 454.

²³⁴ VERESS Emőd, *i.m.* 163-164.

A Ptk. főszabályként a 3:260. § (1) bekezdésében kimondja, hogy a szavazati jog a részvény névértékéhez igazodik és semmis az alapszabály olyan rendelkezése, amely a törvényben meghatározott eseteken kívül egyes részvényekhez többlétszavazati jogot fűz. A Ptk. rendelkezései között egyetlen olyan rendelkezés található, amely értelmében a részvényhez többlétszavazati jog kapcsolódik, ez pedig a szavazatelsőbbbségi részvényhez fűződő többlétszavazati jog.²³⁵ A Ptk. a szavazatelsőbbbségi részvény két altípusát ismeri: a többszörös szavazati jogot és a vétójogot biztosító részvényt, adott esetben pedig a szavazatelsőbbbségi részvény egyidejűleg mindkét jogot biztosíthatja. A szavazatelsőbbbség nem szó szerint értendő, tehát nem azt jelenti, hogy a közgyűlésen a részvényes mások előtt, előbb szavazhat, hanem azt, hogy a részvényes a részvény névértékéhez képest több szavazattal rendelkezik.²³⁶ A szavazattöbbszöröző részvény alapján a részvényes az alapszabályban meghatározott mértékű többszörös szavazati jogot gyakorolhat, eltérően így a főszabálytól, melynek értelmében a részvény a névértékével arányos mértékű szavazati jogot biztosít. A Ptk. nem tér ki arra, hogy a többlétszavazati jog a közgyűlés napirendjén szereplő minden kérdésben megilleti-e a részvényest. Véleményünk szerint erről a részvénytársaság alapszabálya részletes rendelkezéseket tartalmazhat, meghatározva azokat az eseteket vagy körülményeket, amikor a részvényes többlétszavazati joga nem érvényesül.

A többlétszavazati jog mértékét a Ptk. csak a nyilvánosan működő részvénytársaságok vonatkozásában maximalizálja úgy, hogy az egy részvényhez kapcsolódó szavazati jog nem haladhatja meg a részvény névértékéhez igazodó szavazati jog tízszeresét. Az alapszabály ettől eltérő rendelkezése semmis. Így helytálló a Kúria Gfv. VII. 30.208/2016. számú döntése, mely szerint helyes a cégjegyzéki adatváltozások bejegyzése iránti kérelem elutasítása, ha a nyilvánosan működő részvénytársaság alapszabályának a szavazatelsőbbbségi jogot biztosító részvényekhez kapcsolódó szavazati jog mértékére vonatkozó rendelkezései ellentétesek a Ptk. 3:232. § (1) bekezdésének korlátozó szabályaival.²³⁷ A Ptk. a zártkörűen működő részvénytársaságok esetében ilyen korlátozást nem ír elő, tehát a részvényesek szabadon állapíthatják meg a szavazatelsőbbbségi részvényhez kapcsolódó többlétszavazati jogot. A szakirodalomban olyan vélemény is

---

²³⁵ VEZEKÉNYI Ursula, OSZTOVITS András (szerk.), *i.m.* 816.

²³⁶ SÁNDOR Tamás, In: PETRIK Ferenc (szerk.), *i.m.* 326.

²³⁷ BH 2017.6.194: Kúria Gfv. VII. 30.208/2016.

megfogalmazódott, hogy a Ptk. új szabálya aggályos, mert „zártkörűen működő részvénytársaságban fogják alkalmazni ezt a szabályt és fogják a tízszeres mértéket jóval meghaladó arányban biztosítani az elsőbbségi részvényekkel együtt járó szavazati jogot.”²³⁸

A többlétszavazati jog mértékét nem csak a határozathozatalkor, hanem a közgyűlés határozatképességének megállapításánál is figyelembe kell venni. A Ptk. 3:18. § (1) bekezdése előírja, hogy a döntéshozó szerv ülése (közgyűlés) akkor határozatképes, ha azon a leadható szavazatok több mint felét képviselő szavazásra jogosult részt vesz. A § rendelkezése értelmében a határozatképesség megállapításakor nem a részvények száma, hanem az általuk képviselt szavazatszám a mérvadó.²³⁹ A határozatképességet minden határozathozatalnál vizsgálni kell. Nem érvényesül azonban a részvényes többlétszavazati joga olyan esetben, ha egy adott részvényesi csoport döntéshozataláról van szó.²⁴⁰ Így például, ha olyan határozat meghozatalára kerül sor, amely valamely részvénytársasághoz kapcsolódó jogot hátrányosan módosít, az adott részvényesi csoport külön döntéshozatalában a többlétszavazati jog nem gyakorolható [Ptk. 3:277. § (1) bek.].²⁴¹

A Ptk. a Gt. rendelkezéseitől eltérően nem utal arra, hogy a több mint egy részvénytársasággal rendelkező részvényes szavazatainak a száma korlátozható-e? A Gt. 299. § (1) bekezdése még úgy rendelkezett, hogy a nyilvánosan működő részvénytársaság alapszabálya meghatározhatja az egy részvényes által gyakorolható szavazati jog legmagasabb mértékét, azonban a szavazati jog legmagasabb mértékének meghatározása során tilos a részvényesek közötti bármiféle különbségtétel. A társaság alapszabálya ugyanakkor az alapszabályban meghatározott részvényesi csoport szavazati joggyakorlását maximáló szabályt is előírhat.²⁴² Tekintettel azonban a Ptk. szabályainak diszpozitív jellegére, véleményünk szerint a részvénytársaság alapszabálya tartalmazhat ilyen jellegű korlátozást.

A Ptk. a 3:232. § (2) bekezdésében a Gt. rendelkezéseitől eltérően a nem szavazattöbbszöröző szavazatszám elsőbbségi részvényt, amelyet a gyakorlatban aranyrészvénynek is szokás nevezni, vétójogot biztosító szavazatszám elsőbbségi részvényként

---

²³⁸ SÁNDOR Tamás, In: PETRIK Ferenc (szerk.), *i.m.* 327.

²³⁹ VEZEKÉNYI Ursula, In: OSZTOVITS András (szerk.), *i.m.* 752.

²⁴⁰ KISFALUDI András – SZABÓ Marianna (szerk.), *i.m.* 1211.

²⁴¹ PAPP Tekla, In: PAPP Tekla (szerk.), *i.m.* 456.

²⁴² A Gt. 299. § (1) bekezdés rendelkezése visszaköszönt a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény 135. § (1) bekezdésében.

nevesíti.²⁴³ A törvény szövegéből következik, hogy a vétójogot biztosító részvényből egy vagy több darab is kibocsátható. A Ptk. rendelkezései szerint a vétójogot biztosító szavazatelsőbbbségi részvénnyel rendelkező, jelen lévő részvényesek egyszerű szótöbbségének igenlő szavazata mellett hozható meg a közgyűlési határozat. Amennyiben a vétójogot biztosító szavazatelsőbbbséget biztosító részvényből egy részvény került kibocsátásra, az e részvénnyel rendelkező részvényes igenlő szavazata szükséges az érvényes közgyűlési határozathoz.

Ahhoz, hogy érvényes közgyűlési határozat szülessen, egyrészt szükséges az elsőbbségi részvényesek egyszerű szótöbbségének az igenlő szavazata, másrészt pedig a közgyűlés adott határozatához szükséges szótöbbsége. Tekintettel a Ptk. diszpozitív jellegére, a részvénytársaság alapszabálya azt is előírhatja, hogy a vétójogot biztosító részvényesek háromnegyedes szótöbbsége vagy egyhangú igenlő szavazata mellett hozható meg a közgyűlési határozat.

Az elsőbbségi szavazati jog csak akkor érvényesíthető, ha a szavazatelsőbbbségi részvényesek a közgyűlésen jelen vannak, akár csak egy is közülük. Amennyiben azonban egyetlen egy szavazatelsőbbbségi részvényes sem vesz részt a közgyűlésen, az elsőbbségi jog nem érvényesül és a döntést a közgyűlés a döntéshozatalra vonatkozó általános szabályok szerint hozza meg. Ha a részvénytársaság egyetlen vétójogot biztosító szavazatelsőbbbségi részvényt bocsátott ki, ennek a részvényesnek, ha jelen van a közgyűlésen, támogatnia kell a közgyűlési határozati javaslatot ahhoz, hogy azt elfogadó határozat szülessen.²⁴⁴ Egy a szakirodalomban megfogalmazott álláspont szerint,²⁴⁵ mellyel mi is egyetértünk, a törvény szövegéből nem vezethető le az az értelmezés, amely szerint az érvényes közgyűlési határozat meghozatalához az egyetlen vétójogot biztosító szavazatelsőbbbségi részvényes

---

²⁴³ Az aranyrészvény fogalma nem azonos a Ptk.-ban szabályozott vétójogot biztosító szavazatelsőbbbségi részvény fogalmával. A két részvény között a legfőbb különbség az, hogy míg az előbbi az állam számára biztosít kizárólagos többletjogosítványokat (közrendi jellegű jogintézmény), az utóbbi bárki (részvényes) számára többletjogosultságokat biztosít. Az aranyrészvény kapcsán részletekért lásd: VERESS Emőd, *i.m.* 182-183., NAGY BARNA Kriszta, *Aranyrészvény a szindikátusi szerződés tükrében*, In: Doktori Műhelytanulmányok 2017. Széchenyi István Egyetem Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola, Győr, 2017, 163-182.

²⁴⁴ KISFALUDI András – SZABÓ Marianna (szerk.), *i.m.* 1212.

²⁴⁵ VERESS Emőd, *i.m.* 169.

jelenléte is szükséges.²⁴⁶ Véleményünk szerint ez az értelmezés a Ptk. 3:232. § (2) bekezdésének nem egyértelmű megfogalmazásából következik.

5.3. A részvényes szavazati joga a román társasági jogban

5.3.1. A határozatképesség és a szavazati jog gyakorlása

A részvényes szavazati jogát a társaság legfőbb szervének ülésén személyesen vagy képviselőkön keresztül gyakorolhatja. Amint azt dolgozatomban a részvénytársaság közgyűlésére vonatkozó fejezetében részleteztem, a közgyűlési meghívónak tartalmaznia kell az ülés megtartásának helyét és időpontját, annak napirendi pontjait, feltüntetve a gyűlésen megtárgyalásra kerülő és szavazás alá bocsátandó kérdéseket. A szavazati jog gyakorlásának feltétele a szavazati jogot biztosító részvény, az esedékes vagyoni hozzájárulás teljesítése és a részvényesi minőség igazolása (részvénykönyvbe való bejegyzés, tulajdonosi igazolás vagy letéti igazolás felmutatása). A szavazati jog gyakorlásának módját, technikai feltételeit és részleteit a részvénytársaság alapszabályában rögzítheti.

A társasági tőke összességét képviselő részvényesek, a közgyűlés összehívására vonatkozó formai követelmények betartása nélkül közgyűlést tarthatnak és ott a közgyűlés hatáskörébe tartozó bármilyen kérdésben döntést hozhatnak, amennyiben ezzel mindannyian egyetértenek [Társaságokról szóló törvény 121. cikk]. Nyilvánosan működő részvénytársaságok esetében a közgyűlés előbb ismertetett egyszerűsített eljárással való tartása véleményünk szerint technikailag nem megoldható, tekintettel a részvényesek magas számára.

A közgyűlésen a részvényesek főszabály szerint az általuk birtokolt részvények számával arányosan gyakorolják szavazati jogukat [Társaságokról szóló törvény 120. cikk] és bármely kifizetett részvény egy szavazatra jogosít a közgyűlésen, hacsak a részvénytársaság alapszabálya erről másként nem rendelkezik [Társaságokról szóló törvény

---

²⁴⁶ VEZEKÉNYI Ursula, In: OSZTOVITS András (szerk.), *i.m.* 753.

101. cikk (1) bek.]. Ugyanakkor a román Társaságokról szóló törvény rendelkezései *expressis verbis* lehetővé teszik, hogy a részvénytársaság alapszabálya korlátozza a több mint egy részvénnel rendelkező részvényes szavazatainak a számát [Társaságokról szóló törvény 101. cikk (2) bek.].

A részvények felett a román jog szerint is zálogjog alapítható. Ilyen esetben a részvényhez tapadó szavazati jogot a zálogkötelezett, azaz a részvény tulajdonosa, nem pedig a zálogjogosult gyakorolja [Társaságokról szóló törvény 124. cikk]. Ez azzal magyarázható, hogy a szavazati jog a részvényes tulajdonjogából következik, tehát a részvénnel együtt járó jog, melyet csak a jogszabályban meghatározott körülmények fennálltakor korlátozható vagy kizárható. Amennyiben a részvények vonatkozásában végrehajtási eljárás indul, a szavazásra továbbra is a részvény tulajdonosa jogosult mindaddig, amíg a végrehajtási eljárás során a részvény értékesítésére, árverésére nem kerül sor.²⁴⁷ Egy a szakirodalomban megfogalmazott álláspont szerint a részvény tulajdonosa és a hitelező a zálogjogot alapító szerződésben, vagy egyéb egyezményben megállapodhatnak arról, hogy a részvényes a közgyűlés keretén belül miként gyakorolja szavazati jogát. A részvényes a hitelezővel abban is megállapodhat, hogy a zálogjog fennállásnak ideje alatt a hitelező részvényesi megbízottként vegyen részt a részvénytársaság közgyűlésein és ott részvényesi jogokat gyakoroljon.²⁴⁸ Természetesen a végrehajtási eljárás jogerős lezárását követően a részvényesi jogokat, így a közgyűlésen gyakorolható szavazati jogot is a részvény új tulajdonosa gyakorolhatja.

A névre szóló részvényeket kibocsátó zártkörűen működő részvénytársaságok esetén a részvénytársaság alapszabálya rendelkezhet úgy, hogy a közgyűlés levelezés útján is megtartható [Társaságokról szóló törvény 122. cikk].²⁴⁹ A rendelkezés célja megkönnyíteni a zártkörűen működő részvénytársaságok működését, lehetővé téve számukra, hogy úgy a rendes, mint pedig a rendkívüli közgyűlést levelezés útján tartsák meg. A rendelkezés szigorúan értelmezendő és nem terjeszthető ki más típusú részvénytársaságokra, így például a bemutatóra szóló részvényeket kibocsátó zártkörűen működő részvénytársaságokra. A

---

²⁴⁷ SĂULEANU, *i.m.* 170.

²⁴⁸ GEORGESCU, *i.m.* 329.

²⁴⁹ A levelezés útján megtartott közgyűlés alatt ülés tartása nélküli határozathozatal értendő. Ilyen esetben az írásbeli határozathozatal történhet klasszikus értelemben vett levélben vagy elektronikus levélben.

szakirodalomban nem egyértelműek az álláspontok azzal kapcsolatban, hogy a jogszabályi rendelkezés a levelezés útján megtartható közgyűlés lehetőségét szabályozza, azaz amikor a teljes közgyűlés lebonyolítására levelezés útján kerül sor (ülés tartása nélkül), vagy a levélben történő szavazás jogintézményét kívánja biztosítani a részvényesek számára.²⁵⁰

Véleményünk szerint, ahogy az a jogszabály szövegéből is következtethető (bár a megfogalmazás valóban lehetett volna pontosabb), a részvényesek személyes jelenléte, közgyűlés tartása nélkül, levelezés útján tartandó közgyűlés lehetősége kizárólag a zártkörűen működő részvénytársaságok esetében megengedett. Ezen típusú részvénytársaságok esetében is csak akkor, ha a részvénytársaság csak névre szóló részvényekkel rendelkezik és a levelezés útján (közgyűlés tartása nélkül) megtartandó közgyűlés lehetőségét *expressis verbis* előírja. A rendelkezés nem zárja ki annak a lehetőségét sem, hogy a névre szóló részvényeket kibocsátó zártkörűen működő részvénytársaságok részvényesei más elektronikus hírközlő eszközök igénybevételével tartsanak közgyűlést és ilyen módon szavazzanak.

A bemutatóra szóló részvényeket birtokló részvényes szavazati jogát a közgyűlésen csak akkor gyakorolhatja, ha közgyűlés előtt legalább öt nappal az alapszabályban vagy a közgyűlési meghívóban feltüntetett helyen részvényeit letétbe helyezi [Társaságokról szóló törvény 123. cikk (1) bek.].²⁵¹ A részvények letétbehelyezésének a funkciója egyrészt a részvényesi minőség igazolása, másrészt pedig a közgyűlés zavartalan megtartásának a biztosítása az illetéktelen (nem részvényes) résztvevők kizárása által. Amennyiben sem az alapszabályban, sem pedig a közgyűlési meghívóban nincs meghatározva a bemutatóra szóló részvények letétbehelyezésének helye, azokat a részvénytársaság székhelyén kell letétbe helyezni. A részvények a közgyűlés végéig letétben maradnak, azonban ezek nem tarthatók vissza a közgyűlés időpontjától számított öt nappal tovább.²⁵²

---

²⁵⁰ Részletekért lásd: CĂRPENARU–PIPEREA–DAVID, *i.m.* 403-405. SĂULEANU, *i.m.* 168-170.

²⁵¹ A Társaságokról szóló törvény 123. cikkének (1) bekezdésében foglalt rendelkezések nem alkalmazandók a névre szóló részvényeket birtokló részvényesek szavazati jogát illetően. *Decizia ICCJ nr. 1672/2006*, <http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=33786>

²⁵² CUCU, Cristina, GAVRIȘ, Marilena-Veronica, BĂDOIU, Cătălin-Gabriel, HARAGA, Cătălin-Gabriel, *Legea societăților comerciale nr. 31/1990 – repere bibliografice, practică judiciară, decizii ale Curții Constituționale, adnotări*, Editura Hamangiu, București, 2007, 243-244.

A közgyűlés határozatait főszabály szerint nyílt szavazattal hozza. A Társaságokról szóló törvény azonban néhány esetben a kötelező titkos szavazást írja elő. Így például kötelező a titkos szavazás az igazgatótanács és a felügyelőbizottság tagjainak, a cenzorok és könyvvizsgálók megválasztásánál, visszahívásánál és a társaság vezető képviselőinek, ellenőrző szervei tagjainak felelősségére vonatkozó határozatok meghozatalánál [Társaságokról szóló törvény 130. cikk (1)-(2) bek.]. Az alapszabály ettől eltérő rendelkezése és a Társaságokról szóló törvény kógens rendelkezésébe ütköző közgyűlési határozat semmis.²⁵³ Amennyiben a közgyűlés napirendi pontjai között olyan kérdés szerepel, amely eldöntése titkos szavazást igényel, a levélben leadott szavazatokat csak a jelenlevő részvényesek leadott szavazatainak a megismerése után összesítik. A törvény rendelkezése szerint a levélben szavazott részvényesek kilétét csak a szavazatszámláló titkárok tudhatják. Véleményünk szerint ez a rendelkezés sérti a szavazás titkos jellegét tekintettel arra, hogy nincs akadálya annak, hogy a közgyűlés megválasztott titkárai maguk is részvényesek legyenek, hiszen a Társaságokról szóló törvény 129. cikkének (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a közgyűlés titkárait a részvényesek közül választják meg.

A levélben történő szavazás jogintézménye úgy a nyilvánosan, mint a zártkörűen működő részvénytársaságok esetében megengedett. Erre vonatkozóan a Társaságokról szóló törvényben nem találunk rendelkezéseket,²⁵⁴ azonban a nyilvánosan működő részvénytársaságokra vonatkozóan a román Tőkepiaci törvény ²⁵⁵ 243. cikkének (9) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a társaságok kötelesek olyan szavazati eljárást kidolgozni, amely lehetőséget biztosít a részvényesek számára, hogy levélben szavazzanak. Ugyanakkor a levélben történő szavazás lehetőségét kívánja biztosítani a már említett 2007/36/EK uniós irányelv is.

A levélben történő szavazás lehetőségét a román Tőkepiaci törvény vezette be a részvénytársaságokra vonatkozóan. A törvény hatálybalépése előtti bírói gyakorlat értelmében a részvényes a közgyűlésen személyesen vagy képviselő útján kellett részt vegyen. Így például a bírói gyakorlat szerint semmis a részvénytársaság közgyűlésének

---

²⁵³ *Decizia ICCJ nr. 3710/2007*, <http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=39723>

²⁵⁴ A Társaságokról szóló törvény a korlátolt felelősségű társaság kapcsán rendelkezik úgy, hogy a kft. társasági szerződése a levélben történő szavazást is előírhatja

²⁵⁵ 2004. évi tőkepiacról szóló 297. törvény, hatályba lépett 2004. július 29-én.

alapszabályt módosító határozata, mely módosítás értelmében a részvénytársaság részvényesei a közgyűlés napirendi pontjairól levélben is szavazhattak. A bírói indokolás szerint a Társaságokról szóló törvény csak a korlátolt felelősségű társaságokra vonatkozóan rendelkezik a levélben történő szavazás lehetőségéről, a részvénytársaságokra vonatkozóan erről a jogszabály „hallgat”. Az indokolás szerint a tiltó jogszabályi rendelkezés hiánya nem értelmezhető úgy, hogy minden, ami nem tiltott, az megengedett. Ugyanakkor a bíróság szerint az az érvelés sem fogadható el, hogy a levélben történő szavazás azért lehetséges részvénytársaságok esetében is, mert a jogszabály azt nem tiltja. Az indokolás legvitathatóbb része véleményünk szerint a Társaságokról szóló törvény rendes és rendkívüli közgyűlés határozatképességére vonatkozó rendelkezéseinek az értelmezése [Társaságokról szóló törvény 112. cikk (1) bek. és 115. cikk (1) bek.]. A két jelzett törvényszövegben az áll, hogy a közgyűlés határozatainak az érvényességéhez a szavazati jogok teljes számának legalább egynegyedét képviselő részvényesek jelenléte szükséges. A bírói fórum ezekből a rendelkezésekből tévesen azt következtette, hogy a levélben történő szavazás azért nem megengedett, mert a jogszabály előírja a közgyűlés kapcsán a kötelező részvényesi jelenlétet. Véleményünk szerint az indokolás már csak azért is téves, mert a két törvényszöveget egészében és nem egyes részeit kiragadva kell értelmezni.²⁵⁶

A közgyűlések határozatképességére vonatkozóan az előbbi jogeset kapcsán is említett Társaságokról szóló törvény 112. és 115. cikkei tartalmazzak rendelkezéseket. A rendes közgyűlés akkor határozatképes, amikor a szavazati jogok teljes számának legalább egynegyedét képviselő részvényesek jelen vannak, a határozatokat pedig a leadott szavazatok egyszerű többségével hozzák. Amennyiben a közgyűlés nem határozatképes, a megismételt közgyűlés már határozatképességre vonatkozó előírások figyelembevétele nélkül, a leadott szavazatok többségével határoz.

A Társaságokról szóló törvény 112. cikk (2) bekezdése értelmében, a megismételt rendes közgyűlésen az előző közgyűlés napirendjén szereplő kérdésekről határozhat. Tekintettel azonban a Társaságokról szóló törvény 121. cikkére, amely lehetővé teszi a részvényesek számára az összehívásra vonatkozó formai követelmények betartása nélkül a

---

²⁵⁶ DRAGOȘ Călin, *Regimul juridic al societăților de investiții*, Editura Hamangiu, 2014, 256. Brassói Törvényszék, 918/C sz. ítélet, 2004.07.04..

közgyűlés megtartását és ott a közgyűlés hatáskörébe tartozó bármilyen kérdésben a döntéshozatalt, amennyiben ezzel mindannyian egyetértenek, véleményünk szerint, ha a megismételt rendes közgyűlésen minden részvényes jelen van, ott nem csak az előző közgyűlés napirendjén szereplő kérdésekről, hanem bármilyen kérdésben határozatot hozhatnak. A megismételt rendes közgyűlés kapcsán a részvénytársaság alapszabálya nem írhat elő minimális határozatképességi vagy szavazattöbbségi követelményeket, így tehát egyetlen részvényes is érvényes határozatot hozhat.

A részvénytársaság rendkívüli közgyűlését szükség esetén, valamint a jogszabályban meghatározott esetben össze kell hívni.²⁵⁷ A rendkívüli közgyűlés a Társaságokról szóló törvény 115. cikk (1) bekezdése szerint akkor határozatképes, ha azon a szavazatok összességének legalább egynegyedét képviselő részvényesek, a megismételt közgyűlésen pedig a szavazatok összességének legalább egyötödét képviselő részvényesek jelen vannak. A közgyűlési határozatokat a jelen levő vagy képviselt részvényesek által birtokolt szavazatok többségével hozzák. Amennyiben a közgyűlésen a részvénytársaság fő tevékenységi körének a módosításáról, az alaptőke csökkentéséről vagy növeléséről, a társasági forma megváltoztatásáról, egyesüléséről, szétválásáról vagy feloszlásáról döntenek, a határozatot a jelen levő vagy képviselt részvényesek által birtokolt szavazatok kétharmados többségével hozzák. A részvénytársaság alapszabályába ennél magasabb határozatképességi vagy szavazattöbbségi követelményeket is előírhat.

Amennyiben a részvénytársaság szavazati joggal nem rendelkező osztalékelsőbbeségi részvényeket is kibocsátott, a határozatképesség megállapításánál ehhez a részvényosztályhoz tartozó részvényeket figyelmen kívül kell hagyni. Úgyszintén figyelmen kívül kell hagyni a határozatképesség megállapításakor azokat a szavazati joggal rendelkező részvényeket, amelyek esetében a részvényes szavazati joga valamilyen okból kifolyólag korlátozva van.²⁵⁸

A határozatképességre vonatkozó előírásoktól eltérő rendelkezéseket tartalmaz a Társaságokról szóló törvény nyilvánosan működő részvénytársaság alapítására vonatkozó közgyűlés határozatképességére. Ennek értelmében a közgyűlés akkor határozatképes, ha azon a részvényjegyzést vállalok legalább fele plusz egy fő jelen van. Az alakuló

---

²⁵⁷ Részletekért lásd: 4. fejezet

²⁵⁸ CĂRPENARU–PIPEREA–DAVID, *i.m.* 362-363.

közgyűlésen minden részvényjegyző csak egyetlen szavazatra jogosult, az általa jegyzett részvények számától függetlenül. Ennek magyarázata az, hogy az alakuló közgyűlésen a megjelenő részvényjegyzők szerződő félként, alapítóként és nem pedig társasági tagként/részvényesként vesznek részt, és mint szerződő felek egyenlő jogokkal rendelkeznek.²⁵⁹ A szakirodalomban a fenti rendelkezést bíráló álláspont is megfogalmazódott, amely szerint a részvényjegyzők anyagi hozzájárulásának más-más mértéke a részvénytársaság alapítása szempontjából nem jelentéktelen elem és éppen ezért teljesen természetes az, hogy aki többet kockáztat, annak nagyobb mértékű beleszólási lehetősége legyen a társaság ügyeibe már az alapítástól kezdődően.²⁶⁰ A határozatokat a jelenlevők egyszerű szavazattöbbségével fogadják el [Társaságokról szóló törvény 25. cikk (1)-(4) bek.]. Az alakuló közgyűlésen nem vehetnek részt és így nem szavazhatnak azok a részvényjegyzők, akik teljes egészében nem teljesítették nem pénzbeli vagyoni hozzájárulásukat, illetve nem fizették be pénzbeli vagyoni hozzájárulásuk legalább felét.

A közgyűlésen jelenléti ív és jegyzőkönyv készül, mely két dokumentum a szavazati jog gyakorlásának szempontjából is fontos. A jelenléti ív a részvényes vagy részvényesi képviselő adatain kívül tartalmazza a részvényesek által képviselt társasági tőke nagyságát. Habár a Társaságokról szóló törvény a jelenléti ív kapcsán egyéb előírást nem tartalmaz, véleményünk szerint ennek a magyar Ptk.-ban foglaltakhoz hasonlóan tartalmaznia kell a közgyűlés időtartama alatt a jelenlevő részvényesek személyében bekövetkezett változásokat. A jelenléti ívet minden döntéshozatal előtt az erre kinevezett közgyűlési titkárnak ellenőriznie kell a határozatképesség megállapítása végett. A jegyzőkönyv tartalmazza a közgyűlés összehívására, időpontjára és helyszínére, a jelen levő részvényesek és részvények számára vonatkozó információkat, a közgyűlésen elhangzottak kivonatolt összefoglalóját, illetve részvényesi kérésre az általuk nyilatkozottakat. Kérésre a részvényeseket informálják a közgyűlési határozatok szavazati eredményeiről [Társaságokról szóló törvény 131. cikk (1)-(5) bek.].

---

²⁵⁹ CĂRPENARU–PIPEREA–DAVID, *i.m.* 157.

²⁶⁰ GEORGESCU, *i.m.* 239.

5.3.2. A szavazati jog korlátozása és kizárása

A román Társaságokról szóló törvény részvénytársaságokra vonatkozó előírásai számos esetben rendelkeznek a szavazati jog kizárásáról vagy korlátozásáról, meghatározva azokat a lehetséges körülményeket, amelyek fennállása esetén a részvényes szavazati jogát nem gyakorolhatja. A magyar szabályozáshoz hasonlóan a román társasági jog is a szabályozza a részvényhez fűződő szavazati jog feleledését, amikor a szavazati jog korlátozására vagy kizárására vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók.

Azok a részvényesek, akik igazgatótanácsi, igazgatósági vagy felügyelőbizottsági tagi minőséget is betöltenek, sem személyesen, sem pedig megbízottaik révén nem szavazhatnak a birtokukban levő részvények alapján a vagyonkezelés alóli felmentésükről vagy olyan kérdésben, amelyben üzletvezetésük vagy személyük érintett [Társaságokról szóló törvény 126. cikk (1) bek.]. A jogszabályi rendelkezés alapvető jogi és etikai követelményt fogalmaz meg (*nemo esse iudex in sua causa potest*), melyet a szakirodalomi álláspontok alapján minden társasági formánál alkalmazni kell.²⁶¹ Így tehát megtámadható a részvénytársaság határozata, amennyiben az igazgatótanácsi, igazgatósági vagy felügyelőbizottsági tag minőséggel rendelkező részvényes a szavazásban részt vesz. Feleled azonban az illető személyek szavazati joga az éves pénzügyi beszámoló elfogadása kapcsán, ha a törvényben vagy az alapszabályban meghatározott többség nem alakítható ki [Társaságokról szóló törvény 126. cikk (2) bek.].²⁶²

A szakirodalomban kialakult vélemény szerint az előírás alól kivételt képez két eset: (1) ha a részvényes szavazati jogát az éves pénzügyi beszámoló elfogadása kapcsán gyakorolja, mert a törvényben vagy az alapszabályban meghatározott többség másként nem alakítható ki²⁶³ vagy (2) ha a tiltás ellenére szavazó részvényes szavazata nélkül is meg lett

---

²⁶¹ CĂPĂȚÎNĂ, Octavian, *Instituții ale noului drept comercial. Societățile comerciale*, Editura Lumina Lex, București, 1991, 186-187. CĂRPENARU–PIPEREA–DAVID, *i.m.* 415.

²⁶² VERESS Emőd (szerk.), *i.m.* 101-102.

²⁶³ A jogszabály a törvényben vagy az alapszabályban meghatározott többségről beszél, nem tisztázva azt, hogy a „meghatározott többség” a határozatképességre vagy a határozathozatalra, esetleg mindkettőre vonatkozik.

volna a határozathoz szükséges többség.²⁶⁴ A tilalom alóli kivételt megfogalmazó 126. cikk (2) bekezdése kapcsán érdemes két dolgot kiemelni és megfontolni:

1. Az éves pénzügyi beszámoló elfogadásáról a részvénytársaság rendes közgyűlése dönt. A rendes közgyűlés akkor határozatképes, ha a szavazati jogok teljes számának legalább egynegyedét képviselő részvényesek jelen vannak, a határozatokat pedig a leadott szavazatok többségével hozzák. Meglátásunk szerint a rendes közgyűlésen mielőtt az éves pénzügyi beszámoló elfogadásáról szavaznának, először meg kell vizsgálni a közgyűlés határozatképességét, melynek megállapításakor figyelmen kívül kell hagyni az igazgatótanácsi, igazgatósági vagy felügyelőbizottsági tagi minőséget is betöltő részvényeseket. Ha az érintett részvényesek figyelembevétele nélkül a közgyűlés határozatképtelen lenne, akkor az illető személyekkel is számolni kell a határozatképesség megállapításánál. A szavazásra vonatkozóan azonban a Társaságokról szóló törvény 126. cikkének (2) bekezdésébe foglalt tilalom alóli feloldás indokolatlan, mert a rendes közgyűlésen a határozatokat a leadott szavazatok többségével hozzák meg, tehát az érintett részvényesek szavazatára már nincs szükség. Amint már említettem nem egyértelmű a jogszabály szövege abban a tekintetben, hogy 126. cikk (2) bekezdésében „meghatározott többség” a közgyűlés határozatképességére vagy a határozathozatalára vonatkozik. Tekintettel arra, hogy a cikk a szavazati jog feléledését szabályozza, hajlok olyan jogértelmezésre, mely szerint a „meghatározott többség” a szavazati többségre vonatkozik, azonban az imént vázoltak alapján véleményünk szerint teljesen értelmetlenül.²⁶⁵ Természetesen más helyzet alakulhat ki, ha a részvénytársaság alapszabálya magasabb szavazattöbbségi követelményeket ír elő, így például az éves pénzügyi beszámoló elfogadására vonatkozó döntést a jelen levő vagy képviselt részvényesek által birtokolt szavazati jogok legalább kétharmados többséggel kell meghozzák.

2. Megismételt közgyűlés esetén a 126. cikk (2) bekezdésének rendelkezése okafogyottá válik, mert a fentiekben ismertetett határozatképességre és határozathozatalra vonatkozó követelmények nem alkalmazandók a részvénytársaság megismételt közgyűlésén. A megismételt közgyűlésre vonatkozóan a részvénytársaság alapszabálya nem

---

²⁶⁴ GEORGESCU, *i.m.* 348.

²⁶⁵ Hasonló álláspontért lásd: CĂRPENARU–PIPEREA–DAVID, *i.m.* 416.

írhat elő minimális határozatképességi vagy szavazattöbbségi követelményeket, így nem állhat elő az a helyzet, hogy az igazgatótanácsi, igazgatósági vagy felügyelőbizottsági tagi minőséget is betöltő részvényesekre is szüksége lenne a határozatképesség megállapításánál vagy határozathozatalkor.²⁶⁶

Az a részvényes, akinek valamely meghozandó döntéssel kapcsolatban személyes vagy más személy megbízottjaként a társasággal ellentétes érdeke van, köteles a döntéshozatalkor tartózkodni. Aki ezt az előírást nem tartja be, felel a társaságnak okozott károkért, amennyiben szavazata nélkül nem alakult volna ki a szükséges többség [Társaságokról szóló törvény 127. cikk (1)-(2) bek.]. A Társaságokról szóló törvény 126. és 127. cikke két hasonló helyzetet szabályoz: az elsőben, mint arról már szó volt, az igazgatótanácsi, igazgatósági vagy felügyelőbizottsági tag minőséggel rendelkező részvényesek, a másodikban pedig a társasággal érdekellentétbe kerülő részvényesek szavazati jogának a kizárását. Míg az első esetben a tiltó rendelkezés megsértését a jogszabály a határozat érvénytelenségével bünteti, a második esetben a jogalkotó a társaságnak kárt okozó részvényes felelősségre vonását helyezi előtérbe. A jogszabály nem határozza meg, hogy mi értendő, vagy mit takar az *ellentétes érdek* kifejezés és példákat sem rögzít erre vonatkozóan. Ezért minden konkrét esetben vizsgálni kell, hogy a részvényes és a társaság között valóban fennáll-e érdekellentét.²⁶⁷ Véleményünk szerint amennyiben a részvényes és társaság közötti érdekellentét nyilvánvaló és ismert, azonban döntéshozatalkor nem tartózkodik, az érintett részvényt úgy a határozatképesség, mint pedig a határozathozatal érvényességének megállapításakor figyelmen kívül kell hagyni. A részvényes nem csupán a döntéshozatal meghozatalakor, azaz a szavazás pillanatában köteles tartózkodni, hanem a szavazást megelőző vitában sem vehet részt.²⁶⁸ A tiltás nem érinti a részvényes közgyűlésen való részvételi jogát, hanem csak a döntéshozatalból zárja őt ki.

A szakirodalomban kifejtett álláspont szerint a törvény által hasonló vagy azonos helyzeteket szabályzó esetek, azonos megoldásokat követelnének meg és éppen ezért

---

²⁶⁶ SCHIAU – PRESCURE, *i.m.* 344.

²⁶⁷ *Decizia C.S.J. nr. 4595/2002, pronunțată de secția a comercială*, In: *Revista Romana de Drept al Afacerilor*, 2003/7-8., 156.

²⁶⁸ SĂULEANU, *i.m.* 189-190.

ésszerűtlen a jogkövetkezmények tekintetében a jogszabályban a különbségtétel. A Társaságokról szóló törvény 127. cikk (1) bekezdésének logikus jogkövetkezmény a közgyűlési határozat érvénytelensége lett volna, ami jogorvoslati szempontból is hatékonyabb szankció, mint a kártérítési igény érvényesítése. A személyes érdekeit szem előtt tartó és szavazatával a döntést befolyásoló részvényes nem kevésbé veszélyes, mint például a részvénytársaság igazgatótanácsi tagja, aki hasonló körülmények között szavaz a személyét érintő kérdésekben.²⁶⁹ Más vélemény szerint, amennyiben a közgyűlésen a szavazáskor a társasággal érdekellentétben levő részvényes szavazatával lett meg a döntéshez szükséges többség, ez a közgyűlési határozat érvénytelenségét (semmisség) eredményezi.²⁷⁰ A szakirodalomban megfogalmazott véleményekkel ellentétben a bírói gyakorlat több irányadó döntése értelmében a Társaságokról szóló törvény 127. cikk (1) bekezdés megsértésének jogkövetkezménye nem a társasági határozat érvénytelensége, hanem a részvényessel szembeni kártérítési igény érvényesíthetősége.²⁷¹

Nyilvános jegyzéssel létrehozandó részvénytársaság alakuló közgyűlésén a vagyoni hozzájárulásukra vonatkozó döntéshozatalkor, nem szavazhatnak azok a részvényjegyzők, akik hozzájárulásként dolog tulajdonjogát ruházták át a részvénytársaságra. A tiltás akkor is érvényesül, ha a leendő részvényes nem csak dolog tulajdonjogát, hanem vagyoni hozzájárulásként készpénz megfizetését is vállalta. A Társaságokról szóló törvény 25. cikk (3) bekezdés kógens rendelkezése a pénzbeli vagyoni hozzájárulással részvényt jegyzők érdekeit védi azáltal, hogy kizárja az apportjukra vonatkozó döntéshozatalból a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulásként dolog tulajdonjogát apportálókat, tekintettel arra, hogy az apportőrök és a megalakuló részvénytársaság között a döntéshozatalkor érdekellentét áll fenn.²⁷²

---

²⁶⁹ Részletekért lásd: GEORGESCU, *i.m.* 349. POPA, Carmen, *Obligația legală de abținere de la deliberări în cazul în care există un interes contrar aceluia al societății și sancțiunea aplicabilă*, Revista de Drept Comercial, 2003/5, 86.

²⁷⁰ DUȚESCU, *i.m.* 263-264.

²⁷¹ *Decizia ICCJ nr. 1238/2006, pronunțată de secția II-a civilă*, <http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=83429>.

Decizia ICCJ nr. 2283/2007, pronunțată de secția II-a civilă, <http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=83374>.

²⁷² CĂRPENARU–PIPEREA–DAVID, *i.m.* 159.

Az osztalékelsőbbséget biztosító részvényhez szavazati jog nem kapcsolható. Ez a rendelkezés kógens, azaz ettől eltérni nem lehet. A Társaságokról szóló törvény 95. cikk (1) bekezdésének b) pontja értelmében az osztalékelsőbbségi részvényt rendelkező részvényesek a törzsrészvényesekkel azonos részvényesi jogokat gyakorolhatnak, részt vehetnek a részvénytársaság közgyűlésein, azonban ott szavazati joguk nincs.²⁷³ Feléled az osztalékelsőbbségi részvényes szavazati joga az osztalék késedelmes fizetése esetén. A részvényes szavazati jogát az előző évre vonatkozó osztalékfizetési kötelezettség esedékességétől, vagy amennyiben részvénytársaság közgyűlése úgy dönt, hogy osztalék kifizetésére a lezárt üzleti évre vonatkozóan nem kerül sor, a közgyűlési határozat közzétételétől, a fennálló osztalék tényleges kifizetéséig gyakorolhatja. A szabályozás célja az, hogy amennyiben az osztalékelsőbbségi részvény a meghatározott előnyt nem tudja, vagy csak késve tudja biztosítani, a részvényes az osztalékelsőbbség teljesítéséig a törzsrészvényesekkel azonos részvényesi jogokat gyakorolhasson. Így tehát amennyiben a részvényes osztalékelsőbbségi joga sérelmet szenved, a részvényt korlátozás nélkül megilleti a szavazati jog, hiszen tilos a részvényesek közötti hátrányos különbségtétel.

Nem gyakorolhatja szavazati jogát az a részvényes, aki esedékes vagyoni hozzájárulását nem teljesítette [Társaságokról szóló törvény 101. cikk (3) bek.]. A román jogi szakirodalom egybehangzó véleménye, hogy a korlátozás csak az esedékessé vált vagyoni hozzájárulás alapján megillető szavazati jogra terjedhet ki és nem érintheti a részvényes már teljesített vagyoni hozzájárulása alapján megillető szavazati jogot.²⁷⁴ A korlátozás átmeneti jellegű és a kifizetés esedékességétől a vagyoni hozzájárulás teljesítéséig tart.²⁷⁵

A részvények oszthatatlanok, éppen ezért ha egy névre szóló részvény több személy közös tulajdonába kerül, ezek kötelesek közös képviselőt kijelölni. A részvénytársaság mindaddig nem köteles a névre szóló részvény átruházását rögzíteni, amíg a tulajdonosok nem jelölnek ki közös képviselőt a részvényből fakadó jogaik gyakorlására. Így tehát a

---

²⁷³ A Társaságokról szóló törvény 2006. évi módosítását megelőzően a 95. cikk (1) bekezdésének b) pontja tiltotta az osztalékelsőbbségi részvényt rendelkező részvényes közgyűlésen való részvételét is.

²⁷⁴ *Decizia ICCJ nr. 3232/2003, pronunțată de secția II-a civilă*, <http://www.scj.ro/1093/Detaili-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=6517>

²⁷⁵ VALENTIN, Mircea, *Suspendarea dreptului de vot în cazul acțiunilor neplătite*, Revista de Drept Comercial, 2003/2, 85. DUȚESCU, *i.m.* 242-243. CĂRPENARU – PIPEREA – DAVID, *i.m.* 330.

részvényhez kapcsolódó tagsági jogokat, ideértve a szavazati jogot is, a tulajdonosok képviselőjük révén gyakorolhatják. Esedékes vagyoni hozzájárulásuk teljesítéséért azonban egyetemlegesen felelnek [Társaságokról szóló törvény 102. cikk (1)-(4) bek.]. Amennyiben a tulajdonostársak nem kívánnak, vagy nem tudnak megegyezni a közös képviselő személyéről, kérésre ezt az illetékes bíróság is kinevezheti. Képviselő lehet az egyik tulajdonostárs, a részvénytársaság egyik részvényese vagy a társaságon kívüli személy.²⁷⁶

Saját részvény megszerzése esetén a részvényhez kapcsolódó szavazati jog nem gyakorolható [Társaságokról szóló törvény 105. cikk (2) bek.]. A közgyűlés határozatképességének megállapításakor ezeket a részvényeket figyelmen kívül kell hagyni mindaddig, amíg a részvénytársaság saját részvényeit nem értékesíti. Saját részvény megszerzésének minősül és így szavazati jog sem gyakorolható akkor, ha a részvénytársaság megszerzi fő részvényese részvényeit.²⁷⁷

Abban az esetben, ha a társaság közgyűlési határozatával valamely részvényfajtaához kapcsolódó jogot vagy kötelezettséget kíván módosítani, szükséges az érintett részvényfajtaához tartozó részvényesek külön hozzájárulása is. Így például feléled az osztalékelsőbbségi részvényes törvény által korlátozott vagy kizárt szavazati joga, ha a módosítás jogait vagy kötelezettségeit befolyásolná. A feléledt szavazati jogát az érintett részvényes csak a speciális közgyűlésen gyakorolhatja. A módosítást eldöntő rendes vagy rendkívüli közgyűlési határozat csak az után vált ki joghatást, hogy az illető részvényfajtaához tartozó részvényesek speciális közgyűlés keretében a módosításokat megvitatták és jóváhagyták. Megfigyelhető, hogy míg a magyar szabályozás csak a részvényhez kapcsolódó jogok hátrányos módosítása esetén írja elő az érintett részvényesek hozzájárulását, addig a román szabályozás úgy a részvényhez kapcsolódó jogok, mint pedig a kötelezettségek módosítás kapcsán megköveteli azt. Amennyiben valamely módosítást az adott részvényfajtaához tartozó részvényesek saját speciális közgyűlésükön kezdeményeznek, az ott elfogadott határozatot a részvénytársaság rendes vagy rendkívüli közgyűlése is jóvá kell hagyja, tekintettel a speciális közgyűlések alárendelt szerepére.²⁷⁸

---

²⁷⁶ CUCU–GAVRIȘ–BĂDOIU–HARAGA, *i.m.* 184-185.

²⁷⁷ SĂULEANU, *i.m.* 186.

²⁷⁸ SĂULEANU, *i.m.* 186., VERESS Emőd, *Megjegyzések a részvénytársaságok közgyűléseinek szabályozásához*. In: VERESS Emőd (szerk.), *Animus in consulendo liber. Sipos István emlékkötet*, ELTE ÁJK – PTE ÁJK, Budapest – Pécs, 2008, 229-230.

5.3.3. A szavazatelsőbbbségi részvény

A Társaságokról szóló törvény csak a szavazati joggal nem rendelkező osztalékelsőbbbségi részvényt határozza meg, mint elsőbbségi részvényosztályt [Társaságokról szóló törvény 95. cikk (1)-(5) bek.]. A korabeli román szakirodalom az 1887. évi Kereskedelmi törvénykönyv 166. cikkének szövegezésére tekintettel²⁷⁹ megjegyzi azonban, hogy elsőbbségi részvény alatt azok a részvények értendők, amelyek osztalékelsőbbbséget, a felosztásra kerülő vagyomból történő részesedés elsőbbségét és többlétszavazati jogot biztosítanak.²⁸⁰ A Társaságokról szóló törvény 94. cikk (1) bekezdése hasonlóan a Kereskedelmi törvénykönyv 166. cikkének szövegére, előírja a részvények egyenlő értékének az elvét, majd a (2) bekezdésben az elsőbbségi részvények tekintetében ezen elv alóli kivételt állapít meg, melyet a törvény 95. és 96. cikk rendelkezései szerint kell alkalmazni.

A szavazatelsőbbbségi jogot biztosító részvényosztályt, annak pedig két altípusát, a szavazattöbbszöröző és a vétójogot biztosító részvényt a törvény nem nevesíti, ezen altípusok kibocsátását azonban nem is tiltja. Sőt mi több, a szavazattöbbszöröző részvény kibocsátásának lehetősége véleményünk szerint a törvény megfogalmazásából is levezethető. A 101. cikk (1) bekezdésének értelmében bármely kifizetett részvény egy szavazatra jogosít a közgyűlésen, hacsak a részvénytársaság alapszabálya erről másként nem rendelkezik. Az (1) bekezdés második fordulatából következtethetünk arra, hogy a részvénytársaság alapszabálya rendelkezhet olyan részvény kibocsátásáról, amely többszörös szavazati jogot biztosít, azaz a részvényes a közgyűlésen a részvény névértékéhez képest több szavazattal rendelkezik. Így tehát a részvénytársaság alapszabálya nem csak korlátozhatja a több mint egy részvényt rendelkező részvényes szavazatainak a számát [Társaságokról szóló törvény 101. cikk (1) bek.], hanem adott esetben az egy részvényhez köthető szavazatok számát meg is növelheti. Ezt az álláspontot támasztja alá

---

²⁷⁹ 1887. évi Kereskedelmi törvénykönyv 166. cikk első és második bekezdésének szövege: *A részvények egyenlő értékűek. Birtokosaiknak egyenlő jogokat biztosítanak, hacsak az alapszabály másként nem rendelkezik, tiszteletben tartva minden esetben a részvényes közgyűlésen gyakorolható szavazati jogát.*

²⁸⁰ GEROTA D.D., *i.m.* 165. GEORGESCU, *i.m.* 498-499.

véleményünk szerint a 2006. évi hitelintézetekről és a tőke megfelelésről szóló 99. sürgősségi kormányrendelet 12. cikkének (2) bekezdése, amely kifejezett tiltó rendelkezést tartalmaz arra vonatkozóan, hogy a hitelintézetek alapszabályában eltérjenek az egy részvény – egy szavazat elvtől. Amennyiben a Társaságokról szóló törvény nem adna arra lehetőséget, hogy a részvénytársaságok többlétszavazati jogot biztosító részvényeket bocsássanak ki, szükségtelenné válna az említett sürgősségi kormányrendeletben megfogalmazott kifejezett tiltás. A szakirodalomban ezzel ellentétes álláspont is napvilágot látott, miszerint abból, hogy a Társaságokról szóló törvény csak a részvényekhez kapcsolódó szavazati jog korlátozásának a lehetőségét írja elő [Társaságokról szóló törvény 101. cikk (2) bek.], az következik, hogy a részvényhez többlétszavazati jog nem kapcsolható. Továbbá ha a jogalkotó az egy részvényhez kapcsolódó többlétszavazati jog lehetőségét szerette volna a részvényesek számára biztosítani, ezt *expressis* kimondta volna.²⁸¹

Helyesen értelmezte a Legfőbb Semmítő– és Ítélszék a Társaságokról szóló törvény 101. cikk (1) bekezdésének rendelkezéseit, amikor megállapította, hogy a cikk második fordulata biztosítja a részvényesi szabadságot arra vonatkozóan, hogy a részvénytársaság alapszabályában egy részvényhez többlétszavazati jogot rendeljenek. A bírói fórum meglátása szerint mindaddig, amíg a részvényesek az alapszabályban vagy a közgyűlésen a részvényesi jogok gyakorlása tekintetében arról állapodhatnak meg, hogy a részvények tulajdonosai eltérő részvényesi jogokat gyakorolhassanak, ez csak a szerződéses szabadság megnyilvánulása lehet.²⁸²

A szakirodalomban kifejtett többségi vélemény szerint mindaddig, amíg a részvényesek az alapszabályban arról is megállapodhatnak, hogy egyesek közülük nagyobb részesedést kapjanak a társaság nyereségéből, mint amekkora vagyoni hozzájárulásuk arányában megilletné őket, annál inkább lehetőség van arra, hogy az alapszabály többlétszavazati jogot biztosító részvény kibocsátásáról rendelkezzen.²⁸³ Természetesen semmis az alapszabály olyan rendelkezése, amely valamely részvényest a nyereségből vagy

---

²⁸¹ CATANĂ, *i.m.* 29.

²⁸² Decizia ICCJ nr. 1148/2011, pronunțată de secția II-a civilă, <http://www.scj.ro/1093/Detaili-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=82992>

²⁸³ SĂULEANU, *i.m.* 183-184. A tőkepiacról szóló 2004. évi 297. törvény sem tartalmaz arra vonatkozóan tiltó rendelkezést, hogy a rt. olyan részvényt bocsásson ki, amely többlétszavazati jogot biztosít a részvényes számára.

a veszteség viseléséből teljesen kizárja. Tekintettel arra, hogy a többlétszavazati jogot biztosító részvényt a törvény nem szabályozza, arra vonatkozó rendelkezéseket sem találunk, hogy a többlétszavazati jog mértéke maximalizálva lenne, erről azonban a részvénytársaság alapszabálya szabadon rendelkezhet. A részvényhez kapcsolható többlétszavazati jog elsősorban a részvénytársaságot alapító tagok, illetve a részvénytársaság „stabil” részvényeseinek az érdekeit szolgálja. Gyakorlati haszna abban van, hogy a közgyűlés által eldöntendő kérdésekben ezek a részvényesek akaratukat érvényesíthessék.²⁸⁴

Amint azt a fentiekben már jeleztük, a vétójogot biztosító részvényt a Társaságokról szóló törvény nem szabályozza, a román jogi szakirodalom pedig csak elvétve foglalkozik a vétójogot biztosító részvénytípussal és az ilyen típusú részvény kibocsátására vonatkozó álláspontok alig találhatók. A vonatkozó szakirodalom a vétójogot biztosító részvény kapcsán a névre szóló ellenőrzési jogot biztosító részvény vagy aranyrészvény megjelölést is használja. Az aranyrészvény kapcsán még szükséges megjegyezni, hogy az különleges jogot biztosít tulajdonosának, mely jog a társasággal kapcsolatos eseményekkel és a társaság struktúrájában bekövetkező változásokkal van összefüggésben, bár jöllehet a képviselt tőke kis hányada nyilvánvalóan nem tenné ezt számára lehetővé. Az aranyrészvény a privatizációs folyamatok eszköze volt, amelynek révén az állam irányító vagy ellenőrző jogosítványokat tartott fenn magának a többségi részvénytársaság értékesítése után is az aranyrészvény névértékétől függetlenül.²⁸⁵

A szakirodalomban megfogalmazott egyik álláspont szerint²⁸⁶ a részvényhez kapcsolódó vétójog csak akkor érvényes, ha azt speciális jogszabály biztosítja. Ilyen volt az 1997. évi kereskedelmi társaságok privatizációjáról szóló 88. sürgősségi kormányrendelet, amely előírta, hogy a közhasznú társaságok és a stratégiai érdekelttségű gazdasági társaságok privatizációja esetén, a kormánynak lehetősége van az állami ellenőrzés megtartása érdekében egy névre szóló ellenőrzési jogot biztosító részvényt megtartani, meghatározva ugyanakkor azt, hogy a részvényből fakadó jogokat ki gyakorolhatja. Másik álláspont szerint a részvényesek szerződési szabadságát korlátozná az, ha a részvényesek a társaság

---

²⁸⁴ GEORGESCU, *i.m.* 339-340.

²⁸⁵ VERESS Emőd, *i.m.* 182.

²⁸⁶ BODU, Sebastian, *Tratat de drept societar* (vol. I), Editura Rosetti Educational, București, 2014, 497.

közgyűlésén vagy akár annak alakuló közgyűlésén nem dönthetnének ilyen típusú részvény kibocsátásáról.²⁸⁷ Egyetértve az előző állásponttal és figyelembe véve, hogy a jogszabály e tekintetben diszpozitív, meglátásunk szerint nincs akadálya annak, hogy a részvénytársaság alapszabálya egy nem szabályozott részvényosztályt és ezekhez tartozó altípusokat vezessen be.

5.3.4. A kumulatív szavazás jogintézménye

A kumulatív szavazás a kisebbségi részvényesek joggyakorlását javítja azáltal, hogy szavazataikat egy-egy döntésnél koncentráltan tudják felhasználni és ezzel egyidejűleg akarataikat érvényesíteni.²⁸⁸ Főként a nyilvánosan működő részvénytársaságok esetében több államban került bevezetésre a kumulatív szavazás módszere, „amely elsőbbségi részvények kibocsátása nélkül is biztosítja a testületi szervekben a kisebbségi részvényesek képviseletét”.²⁸⁹ Ez a módszer biztosítja leginkább a kisebbségi részvényesek képviseletét a részvénytársaság igazgatótanácsában (egységes vállalatirányítási rendszer) vagy felügyelőbizottságában (dualista vállalatirányítási rendszer). A román jogi szakirodalomban olyan álláspont is megfogalmazódott, mely szerint a kumulatív szavazás kivételt képez a részvények által biztosított jogok egyenlőségének elvétől.²⁹⁰ Más álláspont szerint a kumulatív szavazás a szavazattöbbszörözés egyik típusa.²⁹¹ Véleményünk szerint a kumulatív szavazás a társaság minden részvényese számára egyenlő jogokat biztosít, hiszen a módszer alkalmazásakor minden részvényes „egyenlő bánásmódban” részesül. Az igaz, hogy a szavazati rendszerrel a jogalkotó a kisebbségi részvényesek képviseletét kívánja biztosítani a részvénytársaság testületi szerveiben, azonban meglátásunk szerint ezzel nem sérül a részvények által biztosított jogok egyenlőségének az elve. A kumulatív szavazás álláspontunk szerint nem képezheti a szavazattöbbszörözés egyik típusát, mert a

---

²⁸⁷ SCHIAU – PRESCURE, *i.m.* 274.

²⁸⁸ GADÓ Gábor, *Javaslatok az új társasági törvény koncepciójához*, Magyar Jog, 2004/3, 129-154.

²⁸⁹ VERESS Emőd, *i.m.* 174.

²⁹⁰ ȚUȚUIANU Adrian, *Piața de capital. Regimul juridic aplicabil participanților*, Editura Hamangiu, 2007, 130.

²⁹¹ SCHIAU – PRESCURE, *i.m.* 330.

szavazattöbbszörözéssel ellentétben, ahol egy részvény többszörös szavazati jogot biztosít, kumulatív szavazáskor az arányosság elve nem sérül, azaz egy részvény továbbra is egy szavazatot biztosít. A szavazati rendszer lényege, hogy a részvényes szavazati jogainak számát megszorozzák a betöltendő igazgatótanácsi vagy felügyelőbizottsági helyek számával, majd valamennyi jelöltre egyszerre szavaznak.²⁹² A részvényes összes szavazati jogát felhasználhatja egy igazgatótanácsi tag vagy felügyelőbizottsági tag megválasztására, de szavazatainak a számát meg is oszthatja az általa preferált jelöltek között.²⁹³

A román társasági jogban a kumulatív szavazás jogintézményét elsőként a 2000. évi 229. sürgősségi kormányrendelet vezette be, amely az 1994. évi ingó értékekről és az értéktőzsdékről szóló 52. törvényt módosította és egészítette ki. Ezt követően a kumulatív szavazás módszerét a 2002. évi az értékpapírokról, a pénzbefektetési szolgáltatásokról és a szabályozott piacokról szóló 28. sürgősségi kormányrendelet szabályozta, amely előírta, hogy nyilvánosan működő részvénytársaságok igazgatótanácsának legalább egyik tagját a kumulatív szavazás módszerével kell megválasztani. Amennyiben a kumulatív módszer alkalmazását a szavazati jogok meghatározott arányát képviselő részvényese (legalább 10%) kérte, ennek alkalmazása kötelező volt. A tőkepiacról szóló törvény 235. cikke átvette a sürgősségi kormányrendelet rendelkezéseit, annyi módosítással azonban, hogy nem tette kötelezővé a kumulatív szavazást az igazgatótanács egyik tagjának megválasztásának esetére. A törvény megfogalmazása szerint a nyilvánosan működő részvénytársaságok igazgatótanácsának tagjai kumulatív szavazati módszerrel is megválaszthatók, a kumulatív módszer alkalmazása pedig a szavazati jogok meghatározott arányát képviselő részvényes kérésére kötelező. Ezzel a módosítással a jogalkotó tulajdonképpen kiterjesztette a kumulatív módszer alkalmazását minden megválasztandó igazgatótanácsi tagra.

A tőkepiacról szóló törvény több cikkét, így a 235. cikket is a 2017. évi pénzügyi eszközök kibocsátóiról és a piaci műveletekről szóló 24. törvény hatályon kívül helyezte. Az új jogszabály 84. cikke azonban átvette a Tőkepiaci törvény 235. cikkét, amit annyival egészített ki, hogy egyetlen, a szabályozott piacra bevezetett részvényekkel rendelkező kibocsátó alapszabályi rendelkezése sem érvénytelenítheti, módosíthatja vagy korlátozhatja a részvényesek azon jogát, hogy az igazgatótanácsi tagok megválasztásakor a jogszabályban

---

²⁹² VERESS Emőd, *i.m.* 174.

²⁹³ A kumulatív szavazás módszerére a példát lásd az 5.2.4. alfejezetben.

és a pénzügyi felügyeleti szervek által meghatározottak szerint a szavazásban a kumulatív módszer alkalmazását kérik. Ugyanakkor a törvény kimondja, hogy az alapszabály minden olyan rendelkezése semmis, amelynek célja vagy következménye a részvényesi jogok korlátozása a kumulatív módszer alkalmazásának tekintetében.

A Társaságokról szóló törvényt a 2006. évi 441. évi törvény jelentősen módosította. A módosítások egyik újítása volt, hogy a részvénytársaságok két vállalatirányítási modell közül választhattak: az egységes vagy monista rendszer és a dualista rendszer között. A szakirodalomban kérdésként fogalmazódott meg, hogy miként kell a Tőkepiaci törvény 235. cikkét a dualista rendszer esetén alkalmazni, hiszen a dualista rendszer esetében a részvénytársaság ügyvezetését nem az igazgatótanács, hanem az igazgatóság és a felügyelőbizottság látja el, az igazgatóság tagjait pedig nem a részvényesek, hanem a felügyelőbizottság választja. A szakirodalomban kialakult álláspont szerint, amennyiben a részvénytársaságban a dualista vállalatirányítási modellt alkalmazzák, a törvény 235. cikkét a felügyelő bizottság tagjainak megválasztására alkalmazni kell.²⁹⁴ Ezt a joghézagot igyekezett pótolni a 2017. évi pénzügyi eszközök kibocsátásáról és a piaci műveletekről szóló 24. törvény 84. cikkének (4) bekezdése amely kimondja, hogy a kumulatív szavazás módszerét a felügyelőbizottsági tagok megválasztásakor is alkalmazni kell.

Amint arról már szóltunk, a többségi szavazással ellentétben, ahol például minden igazgatótanácsi tagot (egységes vállalatirányítási rendszer) vagy felügyelőbizottsági tagot (dualista vállalatirányítási rendszer) külön kell megszavazni, a kumulatív szavazás rendszerében a részvényes az összes külön-külön leadható szavazatát felhasználhatja egy jelölt megválasztására is. Ezzel a módszerrel a kisebbségi részvényesek a szavazáskor együttműködve sikeresen megválaszthatnak legalább egy olyan igazgatósági vagy felügyelőbizottsági tagot, aki az ő érdeküket képviseli majd a testületben. Így például ha öt igazgatótanácsi tagot kell megválasztani és egy kisebbségi részvényes 1.000 szavazattal rendelkezik (1.000, egy-egy szavazatot biztosító részvény), a többségi szavazási rendszer szerint legfeljebb 1.000 szavazatot adhat le egy-egy jelöltre, ami összesen 5.000 leadható szavazat az öt lehetséges jelöltre. A kumulatív szavazás rendszerében a részvényes az

---

²⁹⁴ DUȚESCU, *i.m.* 268.

összesen leadható 5.000 szavazatot egyetlen, vagy akár több jelölt támogatására is fordíthatja (az első jelöltre 3.000 szavazatot, a harmadikra 2.000 szavazatot).²⁹⁵

5.4. Komparatív következtetések

Míg a magyar társasági jogban a Gt. a bemutatóra szóló részvény kategóriáját megszüntette és a részvény, mint névre szóló értékpapír került meghatározásra [Ptk. 3:213. § (1) bek.], addig a román társasági jog a bemutatóra szóló részvény kategóriáját a mai napig fenntartja és a bemutatóra szóló részvény kibocsátását lehetővé teszi [Társaságokról szóló törvény 91. cikk (1) bek.].²⁹⁶ A jogszabályokból adódó differencia a szavazáshoz való jog kapcsán is tetten érhető.

A részvény, mint a magyar, mint pedig a román társasági jogi szabályok értelmében nyomdai úton vagy dematerializált formában állítható elő. A Ptk. Ptk. 3:214. § (2) bekezdése szerint nyilvánosan működő részvénytársaság részvényei dematerializált formában állíthatók elő. A román szabályozás hasonló rendelkezést nem tartalmaz, azonban a gyakorlat azt mutatja, hogy a tőzsdére bevezetett, nyilvánosan működő részvénytársaságok részvényeket csak dematerializált formában bocsátanak ki. A Társaságokról szóló törvény 91. cikk (2) bekezdéséből következik, hogy bemutatóra szóló részvény csak nyomdai úton állítható ki.

Amint azt a részvénykönyv kapcsán hangsúlyoztuk, a magyar társasági jogi szabályozás szerint a részvényes társasággal szemben gyakorolható részvényesi jogait, így a szavazáshoz való jogát is csak a részvénykönyvbe való bejegyzését követően gyakorolhatja. A magyar szabályozásban a részvénykönyvbe való bejegyzés a részvényes számára nem kötelező, csak lehetőség. A román Társaságokról szóló törvény 177. cikk (1) bek. a) pontja értelmében azonban a részvénykönyvbe be kell vezetni a névre szóló részvény tulajdonosának nevét vagy megnevezését, címét vagy székhelyét, valamint a részvényekért eszközölt befizetéseket. A törvénybe foglalt rendelkezés kógens, attól eltérni nem lehet. Így tehát a névre szóló részvényesek számára a részvénykönyvbe való bejegyzés kötelező, ez

---

²⁹⁵ Részletesen lásd: VERESS Emőd, *i.m.* 174-178.

²⁹⁶ VERESS Emőd, *i.m.* 94-95.

nem csak opció és ettől a rendelkezéstől az alapszabályban sem lehet eltérni. Ezzel szemben a bemutatóra szóló részvény nem tartalmazza a jogosult személyének a megjelölését, így ezt a részvénykönyvbe sem lehet bevezetni. Ettől függetlenül azonban a bemutatóra szóló részvény mindenkor birokosa gyakorolhatja a részvényből fakadó jogokat, így a szavazáshoz való jogot is. Ahhoz azonban, hogy a részvénybirtokos szavazati jogát a közgyűlésen gyakorolhassa, a közgyűlés előtt legalább öt nappal az alapszabályban vagy a közgyűlési meghívóban feltüntetett helyen részvényét letétbe kell helyezze. A részvények a közgyűlés végéig letétben maradnak, de ezek nem tarthatók vissza a közgyűlés megtartásától számított öt napnál tovább.

A magyar és a román társasági jogi szabályok értelmében is a részvénytársaság osztalékelsőbbséget biztosító elsőbbségi részvényeket bocsáthat ki [Ptk. 3:231. §, Társaságokról szóló törvény 95. cikk (1) bek.]. Az ilyen részvénytulajdonosok az osztalék fizetésben elsőbbséget élveznek a más részvényfajtába vagy részvényosztályba tartozó részvényekhez képest. Míg a magyar szabályozás az osztalékelsőbbségi részvényhez kapcsolódó szavazati jog kapcsán úgy rendelkezik, hogy az az alapszabályban korlátozható vagy kizárható, tehát a korlátozás fakultatív jellegű, azaz a jogszabály a részvénytársaságra bízta a döntést, addig a román szabályozás kógens módon állapítja meg, hogy az osztalékelsőbbséget biztosító részvényhez szavazati jog nem kapcsolható. Álláspontunk szerint a magyar szabályozás és megoldás a helyes, mert az döntési szabadságot biztosít a részvénytársaságnak/részvényeseknek a tekintetben, hogy kívánják-e a részvényhez kapcsolódó szavazati jogot korlátozni vagy kizárni osztalékelsőbbséget biztosító részvény esetén, hiszen erről az alapszabályban maguk rendelkezhetnek. A korlátozott vagy kizárt szavazati jog felélése kapcsán, a magyar szabályozás olyan szempontból is kedvezőbb a részvényes számára, hogy míg a román jogszabály szerint a részvényes feléledt szavazati jogát csak a társaság részéről fennálló osztaléktartozás kifizetéséig gyakorolhatja, addig a hasonló magyar rendelkezés szerint, az osztalékelsőbbségi részvény alapján a szavazati jog a következő üzleti évre vonatkozó éves beszámoló elfogadásáig korlátozás nélkül gyakorolható.

Míg a magyar Ptk. 3:232. § (1)-(2) bekezdése a szavazatelsőbbségi részvény és annak két altípusának, a többszörös szavazati jogot és a vétójogot biztosító részvény kibocsáthatóságáról rendelkezik, addig a román jogszabály csak a szavazati joggal nem

rendelkező osztalékelsőbbségi részvény kibocsátásának lehetőségéről rendelkezik. Amint azt az értekezés 5.3.3. pontjában részletesen ismertettük, bár a jogszabály nem nevesíti a szavazatelsőbbségi jogot biztosító részvényosztályt és annak két altípusát, ezek kibocsátását nem is tiltja. A szavazattöbbszöröző részvény kibocsátásának lehetősége a törvény megfogalmazásából is levezethető. Álláspontunk szerint nem feltétlenül szükséges a törvénynek nevesítenie és taxatívén felsorolnia az elsőbbségi részvényfajtán belül kibocsátható részvényosztályokat, viszont egy olyan törvényi rendelkezés üdvözlendő lenne, mely kimondaná, hogy a részvénytársaság alapszabályában a részvényesek határozhatnak a jogszabályban szabályozott részvényosztályon túlmenően egyéb részvényosztályok kibocsátásáról is.

6. A VEZETŐ TISZTSÉGVISELŐK ÉS FELÜGYELŐBIZOTTSÁGI TAGOK MEGVÁLASZTÁSÁNAK ÉS VISSZAHÍVÁSÁNAK JOGA

6.1. A részvényesi jog gyakorlása

A részvényes nem vagyoni, szervezeti alanyi és a szavazati joghoz szorosan kapcsolódó joga, hogy a részvénytársaság ügyvezetését és az ügyvezetés ellenőrzését ellátó felügyelőbizottság tagjainak jelölésében, megválasztásában és visszahívásában részt vegyen. E részvényesi jog gyakorlásának különös jelentősége van. A társasági és részvényesi érdekek szempontjából a megfelelő vezető tisztségviselők kiválasztása és megválasztása kulcsfontosságú a társaság működésben. Éppen ezért meglátásunk szerint ezt a jogot külön fejezetben, a szavazati jortól leválasztva szükséges tárgyalni.

A választás és visszahívás jogát a részvényesek kizárólag a társaság közgyűlésén gyakorolhatják.²⁹⁷ A részvényesek a közgyűlésen a társaság operatív irányító szerveinek és a kontrollfunkciót ellátó felügyelőbizottság tagjainak megválasztásáról vagy visszahívásáról akkor dönthetnek, ha az adott intézkedés szerepel a közgyűlés napirendi pontjai között. Amennyiben a közgyűlési meghívóban nem szerepel a vezető tisztségviselők, vagy a felügyelőbizottsági tagok megválasztására vagy visszahívására vonatkozó napirendi pont, a részvényesek a vonatkozó jogszabályi rendelkezések megfelelő alkalmazásával kérhetik a napirend kiegészítését. A napirendi pontok között nem szereplő kérdésekben akkor hozható határozat, ha a közgyűlésen valamennyi jogosult részvényes jelen van és a napirenden nem szereplő kérdések megtárgyalásához egyhangúlag hozzájárul.²⁹⁸

Egységes irányítású rendszerű részvénytársaság esetében az igazgatási és ellenőrzési funkciót egységesen az igazgatótanács látja el. Itt a magyar és a román társasági jogi szabályozás között lényeges eltérés mutatkozik. Míg a magyar szabályozásban az egységes vállalatirányítási rendszer, azaz a társaság igazgatótanács általi irányítása és ellenőrzése csak a nyilvánosan működő részvénytársaságok esetében jelentkezik, a román szabályozás igazgatótanács létrehozását zártkörűen működő részvénytársaságoknál is lehetővé teszi.

---

²⁹⁷ DUȚESCU, *i.m.* 276.

²⁹⁸ Részletekért lásd az értekezés 4. fejezetét.

Amint arra a magyar jogi szakirodalomban is rávilágítanak,²⁹⁹ a Ptk. diszpozitív szabályozása értelmében, arra is lehetőség nyílik, hogy zártkörűen működő részvénytársaság az egységes vállalatirányítási modellt válassza. A hivatkozott álláspont szerint, mellyel egyetértünk, zártkörűen működő részvénytársaságoknál „kevésbé látványos az eltérés, hiszen számukra nem teszi kötelezővé a társasági vagy működési forma alapján a törvény a felügyelőbizottság létrehozatalát, ezért nem tűnik fel, ha valóban nincs ilyen elkülönült szerv, és a tulajdonosi ellenőrzés feladatait is az ügyvezető szervre bízzák.”

A dualista vállalatirányítási rendszer esetében az igazgatási (ügyvezetési) és ellenőrzési funkciók szétválasztása egyértelműen elkülönül.³⁰⁰ A részvénytársaság ügyvezető szerve az igazgatóság, a felügyelőbizottság pedig a társaság tulajdonosi ellenőrzését látja el. A társaság az alapszabályban a felügyelőbizottságot az ellenőrzési funkció mellett döntési jogkörrel is felruházhatja (magyar társasági jogi szabályozás), vagy a döntési jog az alapszabály eltérő kikötésének hiányában a törvényből *ex lege* megilleti (román társasági jogi szabályozás).³⁰¹ Így például a felügyelőbizottság hatáskörébe tartozó döntés lehet az igazgatósági tagok megválasztása és visszahívása, de egyéb a közgyűlés vagy az ügyvezetés hatáskörébe tartozó döntések is a felügyelőbizottságra ruházhatók.

Amint jeleztük, a megfelelő vezető tisztségviselők kiválasztása és megválasztása kulcsfontosságú kérdés a társaság működésben. A vezető tisztségviselők egyrészt a tulajdonosi döntések végrehajtói, másrészt pedig a társaság mindennapi irányításában a részvénytársaság érdekének megfelelő önálló döntéseket hoznak. A részvényesek a vezető tisztségviselőkre bízzák a társaság napi szintű irányítását és működtetését,³⁰² sőt bizonyos

---

²⁹⁹ KISFALUDI András, In: GÁRDOS Péter – VÉKÁS Lajos (szerk.), *i.m.* 494.

³⁰⁰ ANDENAS, Mads– WOOLDRIDGE, Frank, *European Comparative Company Law*, Cambridge University Press, 2012, 287.

³⁰¹ A Ptk. a speciális hatásköröket gyakorló felügyelőbizottságot ügydöntő felügyelőbizottságnak nevezi [Ptk. 3:123] és ügydöntő felügyelőbizottság működését nyilvánosan működő részvénytársaságok esetében nem engedélyezi, kimondva, hogy az alapszabály ezzel ellentétes rendelkezése semmis [Ptk. 3:290 § (2)-(4)]. A román Társaságokról szóló törvény az ügydöntő felügyelőbizottság megnevezést nem használja, de nem is tiltja a felügyelőbizottság döntési jogkörrel való felruházását nyilvánosan működő részvénytársaságok esetében. A román szabályozás értelmében felügyelőbizottságot csak a dualista rendszerben működő részvénytársaságoknál kell létrehozni.

³⁰² BARTA Judit, In: BARTA Judit – HARSÁNYI Gyöngyi – MAJOROS Tünde – UJVÁRINÉ ANTAL Edit, *i.m.* 89.

legfőbb szervei hatásköröket is az ügyvezetésre ruházhatnak. Így például a közgyűlés a magyar és román társasági jogi szabályozás szerint is felhatalmazhatja az igazgatóságot a társaság alaptökéjének a felemelésére [Ptk. 3:294 § (1) bek., Társaságokról szóló törvény 113. cikk f) pont], a társaság székhelyének a módosítására, a másodlagos (főtevékenységi körnek nem minősülő). A román szabályozás azt is lehetővé teszi, hogy az igazgatóság a részvénytársaság tevékenységi köreinek a megváltoztatásáról, másodlagos székhelyek (fióktelepek, telephelyek) létrehozásáról vagy bezárásáról döntsön [Társaságokról szóló törvény 113. cikk b)-d) pont].³⁰³ A részvényesek közgyűlési határozat alapján a vezető tisztségviselők megbízatását visszahívással indokolás nélkül bármikor megszüntethetik.³⁰⁴ Ilyen esetben a társaság egyoldalú akaratnyilatkozatáról van szó és hatályosulásának nem feltétele a nyilatkozat elfogadása a vezető tisztségviselő részéről.³⁰⁵

Részvényesi szempontból a felügyelőbizottsági tagok megválasztása sem érdektelen a társaság működése szempontjából, hiszen a testület a részvényesi érdekeket védi azáltal, hogy a részvénytársaság ügyvezetésének tevékenységét ellenőrzi, betekinthez a társaság irataiba, könyveibe és számviteli nyilvántartásaiba. Az ellenőrzés során a felügyelőbizottság nem csak a jogszabályoknak vagy az alapszabálynak való megfelelést vizsgálja, hanem arra is kiterjed, hogy a társaságot érintő döntések megfelelnek-e a társaság érdekeinek és üzletpolitikájának.³⁰⁶

---

³⁰³ A román bírói joggyakorlatban kialakult álláspont szerint a törvény által felsorolt átruházható hatáskörök limitatív és kivételes jellegűek, tehát más hatáskört a közgyűlés nem delegálhat a részvénytársaság ügyvezető szerveire. *Curtea de Apel București, Secția a VI-a comercială, decizia civilă nr. 1523/2001*, In: GAVRILĂ Petrina Simona, *i.m.* 200-201.

³⁰⁴ Az igazgatósági tagok visszahívásának jogát a dualista vállalatirányítási rendszer esetében a felügyelőbizottság gyakorolja, gyakorolhatja.

³⁰⁵ KISFALUDI András, In: GÁRDOS Péter – VÉKÁS Lajos (szerk.), *i.m.* 240.

³⁰⁶ BARTA Judit, In: BARTA Judit – HARSÁNYI Gyöngyi – MAJOROS Tünde – UJVÁRINÉ ANTAL Edit, *i.m.* 109. CĂRPENARU–PIPEREA–DAVID, *i.m.* 559.

6.2. A vezető tisztségviselők és felügyelőbizottsági tagok megválasztásának és visszahívásának joga a magyar társasági jogban

6.2.1. A vezető tisztségviselői és felügyelőbizottsági tagi megbízatás keletkezése

A jogi személy, így a részvénytársaság időben első vezető tisztségviselőit és felügyelőbizottság tagjait a jogi személy létesítő okiratában, jelen esetben az részvénytársaság alapszabályában kell kijelölni. A jogi személy (részvénytársaság) létrejöttét követően a vezető tisztségviselőket és felügyelőbizottsági tagokat a jogi személy tagjai (részvényesei) választják meg és hívják vissza. [Ptk. 3:21 § (3) bek., 3:26 § (4)-(5)]. A létesítő okirat (alapszabály) kötelező tartalmi elemei között szerepelnie kell a jogi személy első vezető tisztségviselőinek [Ptk. 3:5 § f) pont]. Amennyiben a jogi személy alapítói alapításkor felügyelőbizottság létrehozásáról döntenek, vagy a törvény előírja annak kötelező létrehozását, a létesítő okiratban fel kell tüntetni a felügyelőbizottság tagjait. A Ptk. értelmében a következő esetekben kötelező a felügyelőbizottság létrehozása: ha a nyilvánosan működő részvénytársaság dualista irányítási rendszer szerint működik [Ptk. 3:290. § (1) bek.]; zártkörűen működő részvénytársaságnál, ha a szavazati jogok legalább öt százalékával rendelkező részvényesek ezt kéri [Ptk. 3:290. § (3) bek.]; ha a teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállalók létszáma éves átlagban a 200 főt meghaladja és az üzemi tanács nem mondott le a felügyelő bizottságban való munkavállalói részvételről [Ptk. 3:119. §]. Ebben az utóbbi esetben a felügyelőbizottság tagjainak egyharmada a munkavállalók képviselőiből áll.

A fentiekben vázoltakból következik az, hogy dualista irányítású rendszer szerint működő nyilvános részvénytársaságnál minden esetben kötelező a felügyelőbizottság létrehozása. Ennek oka lehet egyfelől az, hogy a nyilvánosan működő részvénytársaságok esetében a részvényesek magas száma miatt a társaság ügyvezetésének belső közvetlen ellenőrzése nem megoldható, éppen ezért szükséges a tulajdonosi ellenőrzést egy állandó felügyeleti szervre bízni. Az ily módon történő tulajdonosi ellenőrzés kötelezővé tételének más oka is lehet. Így például több száz vagy ezer tagot tömörítő társaság részvényeinek vásárlása többnyire csak pénzügyi befektetésként szolgál, a részvényesek részesedésének mértéke elenyésző, szakmai ismeretük a legtöbb esetben nincs és az ügyvezetői tevékenység

ellenőrzésének gyakorlása jelentős anyagi terhet is jelentene számukra.³⁰⁷ Zártkörűen működő részvénytársaságok esetében felügyelőbizottság létrehozása csak akkor kötelező, ha a részvénytársaság kisebbségi részvényesei, azaz a szavazati jogok legalább öt százalékával rendelkező részvényesek kérik, vagy ha a részvénytársaságnál teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállalók létszáma éves átlagban meghaladja a 200 főt és az üzemi tanács nem mondott le a felügyelő bizottságban való munkavállalói részvételről. Amennyiben zártkörűen működő részvénytársaságnál felügyelőbizottság nem működik, az ügyvezetés ellenőrzését a tulajdonosok (részvényesek) végezhetik el, akik nem kötelesek elkülönült ellenőrző szervbe tömörülni, hanem az ellenőrzési tevékenységet részvényesi minőségükben látják el.

A Ptk.-ban a Gt.-től eltérően a részvénytársaságra vonatkozó alapszabály kötelező tartalmi elemei között nem szerepel, hogy az alapszabályban meg kell határozni az első igazgatóság tagjainak a nevét (lakóhelyét) és felügyelőbizottság választása esetén az első felügyelőbizottság tagjainak nevét (lakóhelyét). Tekintettel arra, hogy a Ptk. a jogi személyekre vonatkozó általános szabályai között ezt a kérdést már rendezte, feleslegessé vált ennek a kötelező tartalmi elemnek az ismételt rögzítése.³⁰⁸ Így tehát a Ptk. értelmében a vezető tisztségviselők és felügyelőbizottsági tagok jogviszonya a jogi személy (részvénytársaság) alapításakor az alapítók általi kijelölés, létrejöttét követően pedig a tagok (részvényesek) választása útján keletkezik. A megbízás a tisztség nyilatkozatban történő elfogadásával jön létre. Zártkörűen működő részvénytársaságok esetében az igazgatósági tagok megválasztását a részvényesek az alapszabály felhatalmazása alapján az ügydöntő felügyelőbizottságra ruházhatják át.

Alapításkor a legfőbb szerv még nem működik, ezért szükséges, hogy a vezető tisztségviselőket és a felügyelőbizottsági tagokat az alapításban résztvevők (részvényesek)

---

³⁰⁷ Részletekért lásd: KISFALUDI András, In: GÁRDOS Péter – VÉKÁS Lajos (szerk.), *i.m.* 498.

³⁰⁸ A Gt. 208. § (1) bek. d) pontjának értelmében, az alapszabályban a kötelező általános tartalmi elemeken kívül meg kellett határozni az első igazgatóság tagjainak a nevét (lakóhelyét), a 37. §-ban és a 247. §-ban foglalt kivételekkel. A kivételek arra az esetre vonatkoztak, ha a részvénytársaságnál ügydöntő felügyelőbizottság működött és az igazgatósági tagok megválasztását az alapszabály a felügyelőbizottságra ruházta át, vagy ha az igazgatóság törvényben meghatározott jogait a vezérigazgató gyakorolta. A § (2) bek. h) pontja szerint a létesítő okiratban meg kell jelölni a felügyelőbizottság választása esetén az első felügyelőbizottság tagjainak nevét (lakóhelyét)

jelöljék ki.³⁰⁹ A szakirodalomban megfogalmazott álláspont szerint az alapításban részt vevőktől elvárható, hogy az első vezető tisztségviselők személyében megegyezzenek, ha kompromisszumok árán is, de alapításkor törekedjenek egységes álláspont kialakítására. Az alapítás után a vezető tisztségviselők megválasztásában a részvényesek egyhangú döntése már nem elvárható, hiszen mindegyiket más-más érdekelttség vezérli.³¹⁰

A vezető tisztségviselők az ügyvezetést megbízási jogviszonyban vagy munkaviszonyban, a felügyelőbizottsági tagok tevékenységüket pedig minden esetben megbízási jogviszonyban látják el [Ptk. 3:112. § (1) bek.]. Az alapszabályban meg kell jelölni a vezető tisztségviselők és a felügyelőbizottsági tagok megbízatásának időtartamát. Főszabály szerint a megbízatás határozott időre, öt évre szól. Ha a részvénytársaság ennél rövidebb időtartamra jött létre, akkor a megbízatás időtartama azonos a részvénytársaság fennállásának időtartamával.

Amennyiben a részvényesek a részvénytársaság működési időtartamának meghosszabbításáról határoznak, a közgyűlési határozatban dönthetnek a vezető tisztségviselők vagy felügyelőbizottsági tagok megbízatásának meghosszabbításáról, visszahívásáról vagy új operatív szerv megválasztásáról. Az új vezető tisztségviselők és felügyelőbizottsági tagok személyét nem kell minden egyes személyi változás során az alapszabályba átvezetni, hanem elegendő csak az alapszabály tartalmi változásakor a változásbejegyzési kérelemhez az alapszabály változásokkal egységes szerkezetbe foglalt szövegét csatolni, amelyben hatályosítani kell az új vezető tisztségviselők és felügyelőbizottsági tagok személyére vonatkozó adatokat is [Ctv. 51. § (2) bek.].³¹¹ Abban az esetben, ha az alapszabály nem rendelkezik a megbízatás időtartamáról, akkor mandátumuk öt évre szól. Figyelemmel a Ptk. diszpozitív szabályozására a részvényesek

---

³⁰⁹ FARKAS Csaba, In: PAPP Tekla (szerk.), *i.m.* 165-166.

³¹⁰ KISFALUDI András, In: GÁRDOS Péter – VÉKÁS Lajos (szerk.), *i.m.* 231.

³¹¹ ÍH 2014.119 Egységes szerkezetű okirat készítésének kötelezettsége - felügyelőbizottsági tag változása nem igényel létesítő okirat-módosítást. A felügyelőbizottsági tagok személyében bekövetkezett változás nem igényli a létesítő okirat módosítását. Ezen megváltozott adat hatályosítására, e változással is egybefoglalt egységes szerkezetű társasági szerződés csatolására a legközelebbi szerződésmódosítás alkalmával kell sor kerüljön. Fővárosi Ítéltábla 16.Cgf.47.106/2013/2.

dönthetnek úgy, hogy a vezető tisztségviselők vagy felügyelőbizottsági tagok megbízatása öt évnél rövidebb vagy hosszabb időre szól, illetve határozatlan időtartamú.³¹²

A részvénytársaság ügyvezető szerveinek létszáma kapcsán a törvényi rendelkezések attól függően eltérőek, hogy a társaság egységes vagy dualista vállalatirányítási rendszer szerint működik. Amennyiben az részvénytársaság dualista vállalatirányítási rendszer szerint működik, az igazgatóság legalább három tagból áll. A háromnál kisebb létszámú igazgatóság létrehozására vonatkozó alapszabályi rendelkezés semmis. A Ptk. a felfele való eltérés tekintetében diszpozitív és nem határozza meg az igazgatósági tagok maximális számát, megteremtve annak a lehetőségét, hogy a részvénytársaság maga döntse el üzletmenetének megfelelően azok számát. Minél nagyobb számú az igazgatóság, annál valószínűbb, hogy a tagok között nézeteltérés alakul ki, nem alakul ki konszenzus, nehezítve ezzel a döntéshozatalt.³¹³ Tekintettel arra, hogy a részvényesi érdek a részvénytársaság zökkenőmentes működését kívánja meg, nem valószínű, hogy a részvényesek egy „felduzzasztott” testület létrehozását támogatnák. Amint azt már jelen fejezet bevezető részében jeleztük, zártkörűen működő részvénytársaságnál, erre vonatkozó alapszabályi rendelkezése esetén az igazgatóság jogait vezető tisztségviselőként vezérigazgató gyakorolja [Ptk. 3:283 §].

Egységes vállalatirányítási rendszer szerint működő részvénytársaság igazgatótanácsa öt tagból áll, az ötnél kisebb létszámú igazgatótanács létrehozására vonatkozó alapszabályi rendelkezés semmis. A Ptk. a felfelé való eltérés tekintetében itt is diszpozitív, azaz nem határozza meg az igazgatótanácsi tagok maximális számát, természetesen a részvényesek a társaság igényeinek a figyelembevételével alakíthatják a testület létszámát. Tekintettel arra, hogy az igazgatótanács tagjai az ügyvezetési tevékenységen kívül a felügyelőbizottság törvényben meghatározott ellenőrzési feladatait is ellátják, tagjai többségének független személynek kell lennie [Ptk. 3:286 § (2) bek.].³¹⁴ Nem minősül független személynek és nem lehet az igazgatótanács tagja a társaság munkavállalója vagy volt munkavállalója a jogviszony megszűnésétől számított öt évig, aki más a részvénytársasággal megbízási jogviszony alapján tevékenységet folytat, a leadható

---

³¹² KISFALUDI András, In: GÁRDOS Péter – VÉKÁS Lajos (szerk.), *i.m.* 330-331.

³¹³ Lásd: BODOR Mária, In: OSZTOVITS András (szerk.), *i.m.* 870.

³¹⁴ Ez alól csak az képezhet kivételt, ha a részvénytársaság elismert vállalatcsoporthoz tartozó ellenőrzött társaság.

szavazatok legalább harminc százalékát birtokolja vagy ilyen személynek közeli hozzátartozója vagy élettársa, a nem független vezető tisztségviselő vagy vezető állású munkavállaló közeli hozzátartozója vagy élettársa, stb.³¹⁵ A társaság alapszabályában a független tagok arányát alacsonyabban meghatározni nem lehet. A kogenca egyirányú, tehát az alapszabály a független tagok tekintetében ennél magasabb arányt is meghatározhat. Az igazgatótanács tagjai akkor függetlenek, ha a részvénytársasággal az igazgatótanácsi tagságán és a társaság szokásos tevékenységébe tartozó ügyvezetési tevékenységen és ezen ügyleten alapuló jogviszonyon kívül más jogviszonyban nem áll [Ptk. 3:287 § (1) bek.]. A függetlenséget előíró szabályok kógensek, ettől eltérni csak szigorúbb irányba lehet. Nyilvánosan működő részvénytársaságnál az igazgatótanács független tagjainak arányára és függetlenségére vonatkozó szabályokat a felügyelőbizottság tagjaira is alkalmazni kell. A függetlenség kritériumait az igazgatótanácsi és felügyelőbizottsági tagok megválasztásakor szükséges vizsgálni.

A Ptk. 3:121 § (1) bekezdésének értelmében a felügyelőbizottság három tagból áll. Létrehozásának kötelező eseteiben, és ha a társaságnál ügydöntő felügyelőbizottság működik, az ellenőrző szerv tagjainak a száma nem lehet háromnál kevesebb. Az alapszabály azonban ettől az előírástól felfele eltérhet, azaz a felügyelőbizottsági tagok száma háromnál több is lehet. Amennyiben felügyelőbizottság létrehozása nem kötelező, de a részvényesek ennek felállítása mellett döntenek, a testület létszáma három főnél kevesebb is lehet, tekintettel a Ptk. szabályaitól való általános eltérési lehetőségre. A Ptk. miniszteri indokolása a felügyelőbizottsági tagok száma kapcsán kiemeli, hogy *a felügyelőbizottság összetételét illetően a szabályozás eltérést engedő szabállyal állapítja meg a felügyelőbizottság létszámát, amiből az következik, hogy ténylegesen a létszám háromnál kevesebb és több is lehet.* A Ptk. a tagok maximális létszámát sem határozta meg, szabad kezdet adva a tagoknak (részvényeseknek), hogy saját és a társaság érdekeit szem előtt tartva maguk döntsenek a felügyelőbizottság tagjainak optimális számáról.³¹⁶

A szakirodalomban a lefelé való eltérést megengedő szabályozást kritika is érte.³¹⁷ A hivatkozott szerző véleményünk szerint helyesen állapítja meg, hogy egy személy

---

³¹⁵ Részletesen lásd: [Ptk. 3:287 § (2) bek.]

³¹⁶ T/7971. számú törvényjavaslat a Polgári Törvénykönyvről, 422.

³¹⁷ SÁRKÖZY Tamás: *Még egyszer a Ptk. jogi személy könyve állítólagos diszpozitivitásáról*, Gazdaság és Jog, 2015/11, 8-14.

esetében nem beszélhetünk bizottságról és jogosan teszi fel a kérdést, hogy kéttagú felügyelőbizottság esetében ki dönt szavazategyenlőség esetén. Véleménye szerint helyes lett volna azt a megoldást alkalmazni, amit a Ptk. a szövetkezetek kapcsán a 3:349 § (1) bekezdésében tartalmaz, azaz a felügyelőbizottság tagjainak a számát három főben határozza meg és semmisnek mondja ki az alapszabály azon rendelkezését, amely háromnál kevesebb tagú felügyelőbizottság létrehozását teszi lehetővé. Másik álláspont szerint³¹⁸ a Ptk. 3:27 § (3) bekezdésében foglalt kógens rendelkezés csak akkor betartható, ha a felügyelőbizottság létszáma legalább három fő. Az említett normaszöveg értelmében a felügyelőbizottság határozatait a jelenlévők szótöbbségével hozza, és a létesítő okirat ennél alacsonyabb határozathozatali arányt előíró rendelkezése semmis. A szerző álláspontja szerint az idézett normaszövegből egyértelműen következik, hogy nem állhat fenn olyan eset, amikor a felügyelőbizottság létszáma három főnél kisebb lehet. Véleményünk szerint szerencsésebb lett volna, ha a felügyelőbizottság létszámára vonatkozó normaszöveg megtartja a Gt. 34 § (1) bekezdésének megfogalmazását és a felügyelőbizottság létszámát minden esetben legalább három tagban állapítja meg.³¹⁹ A gyakorlatban kevésbé valószínű, hogy a tagok (részvényesek) háromnál főnél kisebb létszámú felügyelőbizottság létrehozása mellett döntenének, de ha valamilyen okból kifolyólag ezt kívánnák, a megengedő szabályozás értelmében a fent már említett kivételektől eltekintve megtehetik. Álláspontunk szerint az is megfontolandó lenne, hogy a testület páratlan számú tagból álljon, így elkerülhető lenne a szavazategyenlőség kialakulása.

A Ptk. az igazgatóság [Ptk. 3:282 § (1) bek.] és az igazgatótanács [Ptk. 3:286 § (1) bek.] tagjait természetes személyként jelöli meg. A szakirodalomban nincs egységes álláspont azzal kapcsolatban, hogy a Ptk. két említett bekezdésében foglaltaktól el lehet-e térni. Egyes vélemények szerint az igazgatóság vagy igazgatótanács tagjai kizárólag természetes személyek lehetnek, a szabályozás e tekintetben eltérést nem engedő.³²⁰ Más vélemények szerint azonban, tekintettel a Ptk. általánosan diszpozitív szabályozási rendszerére és a Ptk. 3:22 § (2) bekezdésében foglaltakra, amely főszabály szerint lehetővé

---

³¹⁸ TÖRÖK Gábor: *A gazdasági társaságok közös szabályai*, Gazdaság és Jog, 2013/7-8, 7.

³¹⁹ Más jogszabályokban, mint például a 2013. évi CCXXXVII. törvény a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról (Hpt.) 152. §-nak (2) bekezdése kimondja, hogy a felügyeleti jogkörrel rendelkező vezető testület legalább három, legfeljebb kilenc tagból álló testület.

³²⁰ GÁL Judit, In: PETRIK Ferenc (főszerk.): *i.m.* 399.

teszi a jogi személyek számára is, hogy vezető tisztségviselők legyenek, nem lehet kizárni annak a lehetőségét, hogy a részvénytársaság alapszabálya lehetővé tegye a jogi személyek számára is a vezető tisztségviselői feladatok ellátását.³²¹ Így tehát a többi gazdasági társasági formától eltérően részvénytársaság esetében jogi személy csak akkor lehet vezető tisztségviselő, ha erről a részvénytársaság alapszabálya *expressis verbis* rendelkezik.³²² Amennyiben a vezető tisztségviselő jogi személy, kötelessége kijelölni azt a természetes személyt, aki a vezető tisztségviselői feladatokat nevében ellátja.

A szakirodalomban és a gyakorlatban általánosan elfogadottnak tekinthető az, hogy felügyelőbizottsági tag csak természetes személy lehet, bár a Ptk. nem rendelkezik egyértelműen erről és azt sem mondja ki, hogy jogi személy nem lehet felügyelőbizottsági tag.³²³ A Ptk. 3:26 § (2) és (3) bekezdéseinek értelmében felügyelőbizottság tagja nagykorú személy lehet, aki a felügyelőbizottság munkájában személyesen köteles részt venni. Ezekből a rendelkezésekből levezethetjük, hogy csak természetes személy lehet felügyelőbizottsági tag, azonban tekintettel a Ptk. III. könyvének diszpozitív szabályozására és arra, hogy a jogszabálysövegben nem találunk kifejezett tiltó rendelkezést sem, az ellenkező is levezethető.³²⁴

6.2.2. A vezető tisztségviselő és/vagy felügyelőbizottsági tag kijelölésére vonatkozó elsőbbségi részvény

A Ptk. 3:230. § (1) bekezdése lehetővé teszi, hogy a részvénytársaság alapszabálya olyan részvény kibocsátásáról rendelkezzen, amely más részvényfajtaival szemben a részvényesnek meghatározott előnyt biztosít. Az elsőbbségi részvényfajtaán belül az alapszabály a vezető tisztségviselő és/vagy felügyelőbizottsági tag kijelölésére vonatkozó elsőbbséget biztosító részvényosztályt is meghatározhat, tehát a részvény külön-külön vagy

---

³²¹ BODOR Mária, In: OSZTOVITS András (szerk.), *i.m.* 870. TÖRÖK Tamás: *Felelősség a társasági jogban*, Új magánjog sorozat 9., HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2015, 335.

³²² VEZEKÉNYI Ursula, In: SÁRKÖZY Tamás (szerk): *Gazdasági társaságok – Cégtörvény*, Új magánjog sorozat 2., HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2014, 207.

³²³ Ezzel ellentétben például a Hpt. 152. § (1) bekezdése értelmében a felügyeleti jogkörrel rendelkező vezető testület tagja csak természetes személy lehet.

³²⁴ SÁRKÖZY Tamás, In: SÁRKÖZY Tamás (szerk), *i.m.* 43.

egyszerre mindkét elsőbbségi jogot biztosíthatja.³²⁵ Az elsőbbségi részvény alapján a részvényesek az alapszabályban meghatározott módon és eljárási rendben jogosultak az igazgatóság vagy a felügyelőbizottság egy vagy több tagjának a kijelölésére, akik a kijelölés elfogadásával az igazgatóság tagjává válnak [Ptk. 3:233 § (1) bek.]. Ilyen esetben nincs szükség közgyűlési határozatra és a társaság jóváhagyására. A megbízás a kijelölés nyilatkozatban történő elfogadásával jön létre. A vezető tisztségviselő vagy felügyelőbizottsági tag kijelölésére vonatkozó elsőbbséget biztosító részvény rendeltetése megtörni azt a „szokást” miszerint a töbtagú testületet minden tagját a többségi részvényes vagy részvényesek választják meg, lehetőséget biztosítva így a kisebbségi részvényeseknek, hogy a döntéshozó és ellenőrző testületekbe képviseltessék magukat.³²⁶ Az eljárási rend alapszabályban történő szabályozása azért is fontos, mert előfordulhat, hogy egy elsőbbségi részvénynek több tulajdonosa is van. Ilyen esetben nélkülözhetetlen annak az eljárási rendnek a meghatározása, ami alapján a tulajdonosok akaratukat közös akaratá formálhatják.³²⁷

Ha az elsőbbségi részvényes az alapszabályban előírt eljárási rend és az ott meghatározott határidőn belül nem jelöli ki a vezető tisztségviselőt vagy felügyelőbizottsági tagot, ezt a jogát elveszti és a jog elvesztésétől a választás jogát a közgyűlés vagy a vezető tisztségviselők megválasztására felruházott ügydöntő felügyelőbizottság gyakorolja az általános szabályok szerint. A jog elvesztése nem örökérvényű, hanem azt a vezető tisztségviselő vagy felügyelőbizottsági tag megbízásának lejártakor ismét gyakorolhatja.³²⁸

Az elsőbbségi részvényesek jogosultak az általuk kijelölt igazgatósági vagy felügyelőbizottsági tagok visszahívására is. Visszahívás esetén a részvényesek nem kötelesek döntésüket indokolni. Fontos lehet az alapszabályban a visszahívás eljárási rendjét is megállapítani, hiszen amint az előbbiekben is vázoltuk, az elsőbbségi részvénynek több tulajdonosa is lehet és ilyen esetben a visszahívás kapcsán is egységes akarat-elhatározás szükséges. A Ptk. nem csak a visszahívás jogát szabályozza, hanem lehetővé teszi azt is,

---

³²⁵ VEZEKÉNYI Ursula, In: OSZTOVITS András (szerk.), *i.m.* 754.

³²⁶ VERESS Emőd, *i.m.* 170.

³²⁷ KISFALUDI András, In: GÁRDOS Péter – VÉKÁS Lajos (szerk.), *i.m.* 443.

³²⁸ VERESS Emőd, *i.m.* 171.

hogy az alapszabályban olyan feltételeket határozzanak meg az alapítók/részvényesek, amelyek bekövetkeztekor az elsőbbségi részvényesek kötelesek az általuk kijelölt igazgatósági tag visszahívására. E rendelkezés célja a társaság általános érdekeinek az érvényesítése és védelme az elsőbbségi részvényesekkel szemben.³²⁹ Amennyiben visszahívási kötelezettségüknek az alapszabályban meghatározott határidőn belül nem tesznek eleget, a visszahívás joga a visszahívására egyébként jogosult társasági szervet, azaz a közgyűlést vagy a vezető tisztségviselők megválasztására felruházott ügydöntő felügyelőbizottságot illeti meg. A visszahívott tag helyett az elsőbbségi részvényesek jelölhetnek ki új tagot. Ahogy a szakirodalom is megjegyzi, a kijelölés és visszahívás jogának a társasági szervre való átszállása nem szankció,³³⁰ hanem a társaság zökkenőmentes működését hivatott biztosítani.

A vezető tisztségviselő és/vagy felügyelőbizottsági tag kijelölésére vonatkozó elsőbbséget biztosító részvény kibocsátásra vonatkozóan a Ptk. két korlátozást határoz meg. Az első értelmében nem bocsátható ki vezető tisztségviselő kijelölésére vonatkozó elsőbbségi részvény, ha a részvénytársaságnál az igazgatóság jogkörét vezérigazgató gyakorolja [Ptk. 3:233 § (4) bek.]. A korlátozás értelme abban keresendő, hogy amennyiben az egyszemélyes ügyvezetést ellátó személy kinevezésének jogát a társaság az elsőbbségi részvényes kezébe adná, ezzel a többi részvényest kizárná a döntésből. A szakirodalom többségi véleménye szerint a speciális korlátozás a társaság szervezetére vonatkozó, külső hatásokkal nem bíró rendelkezés,³³¹ kogenciája a Ptk 3:4. § (3) bekezdéséből nem vezethető le, így az attól való eltérés lehetősége sem kizárt.³³² Más vélemény szerint az a következtetés, hogy a speciális korlátozás a társaság szervezetére vonatkozó, külső hatásokkal nem bíró rendelkezés nem biztosan helyes, mert „a társasági jogi diszpozitivitás korlátait (Ptk. 3:4. §) többek között a tagok kisebbségének nyilvánvaló sérelme is adja. Ha a tagok kisebbségét, akár indirekt módon, vezérigazgató kinevezésére jogosító elsőbbségi részvénnel kizárjuk a döntéshozatal lehetőségéből, akkor az alapító okirat vonatkozó rendelkezése semmis.”³³³

---

³²⁹ VERESS Emőd, *i.m.* 172-173.

³³⁰ SÁNDOR Tamás, SÁNDOR Péter, In: PETRIK Ferenc (főszerk.): *i.m.* 327.

³³¹ KISFALUDI András, In: GÁRDOS Péter – VÉKÁS Lajos (szerk.), *i.m.* 443.

³³² VEZEKÉNYI Ursula, In: OSZTOVITS András (szerk.), *i.m.* 755.

³³³ VERESS Emőd, *i.m.* 173.

A második általános korlátozás szerint nyilvánosan működő részvénytársaság nem bocsáthat ki vezető tisztségviselő, illetve felügyelőbizottsági tag kijelölésére vonatkozó elsőbbségi részvényt [Ptk. 3:233 § (6) bek.]. Ez azzal magyarázható, hogy a nyilvánosan működő részvénytársaság részvény tulajdonosai domináns jelleggel csak befektetők, ezért a Ptk. nem ismeri el a részvényes igényét arra, hogy a vezető tisztségviselőket és felügyelőbizottsági tagokat egymaga jelölje ki.³³⁴ A szakirodalomban jogosan merül fel az a kérdés, hogy a Gt. kétséget kizáró kógens szabályaihoz viszonyítva a Ptk. 3:233 § (6) bekezdésében szereplő szabály kógens vagy diszpozitív. A többségi álláspont szerint a nyilvánosan működő részvénytársaság alapszabályában eltérhet a törvény által felállított korlátozástól és forgalomba hozhat vezető tisztségviselő, illetve felügyelőbizottsági tag kijelölésére vonatkozó elsőbbségi részvényosztályt is. Ha elfogadjuk azt, hogy a szabály eltérést engedő, akkor a Ptk. 3:235 §-ban található rendelkezésekre is diszpozitív szabályként kell tekintsünk. Ennek értelmében, ha zártkörűen működő részvénytársaság nyilvánosan működő részvénytársasággá kíván alakulni, a vezető tisztségviselő vagy felügyelőbizottsági tag kijelölésére vonatkozó elsőbbségi részvényeit a tőzsdei bevezetést megelőzően át kell alakítsa a nyilvánosan működő részvénytársaságok által is kibocsátható elsőbbségi részvénné vagy törzsrészvénné [Ptk. 3:235 §]. Így tehát ha a rendelkezés diszpozitív, a részvénytársaság a törvénytől eltérően dönthet úgy nyilvánosan működő részvénytársasággá alakulásakor, hogy megőrzi a vezető tisztségviselő vagy felügyelőbizottsági tag kijelölésére vonatkozó elsőbbségi részvényeit, sőt alapszabálya módosításakor arról is rendelkezhet, hogy a tőzsdei bevezetéssel egyszerre ilyen típusú részvényosztályt bocsát ki. Amennyiben adott tőzsde bevezetési szabályai tiltanak az ilyen típusú eltéréseket, akkor a társaság meg kell feleljen a szigorúbb követelményeknek.³³⁵

---

³³⁴ KISFALUDI András – SZABÓ Marianna, *i.m.* 1435.

³³⁵ Lásd még: KISFALUDI András, In: GÁRDOS Péter – VÉKÁS Lajos (szerk.), *i.m.* 442-444. VEZEKÉNYI Ursula, In: OSZTOVITS András (szerk.), *i.m.* 755.

6.2.3. A vezető tisztségviselők és felügyelőbizottsági tagok kijelölésének és megválasztásának korlátai

A vezető tisztségviselők és felügyelőbizottsági tagok kijelölésének és megválasztásának, mint részvényesi jog gyakorlásának korlátai is vannak. A Ptk. a vezető tisztségviselők és felügyelőbizottsági tagok kijelölése és megválasztása tekintetében a 3:22 §-ban meghatározza azokat a feltételeket és kizáró okokat, amely alapján valaki jogi személy, így a részvénytársaság vezető tisztségviselője lehet-e vagy sem, majd a 3:115 § (1)-(2) bekezdésében összeférhetlenségi okokat állapít meg. A §-ban meghatározott feltételek, kizáró és összeférhetlenségi okok kötik a részvényt a jelen fejezetben tárgyalt jogának gyakorlásában.

Vezető tisztségviselő az a nagykorú személy lehet, akinek cselekvőképességét a tevékenysége ellátásához szükséges körben nem korlátozták [Ptk. 3:22 § (1) bek.]. A törvény megfogalmazásából következik, hogy a nagykorú személy teljes cselekvőképessége nem feltétele a vezető tisztségviselői teendők ellátásának, azonban a tevékenység elvégzéséhez szükséges körben korlátozás cselekvőképességét nem érintheti.³³⁶ Vezető tisztségviselő nem csak természetes, hanem jogi személy is lehet, azonban a jogi személy vezető tisztségviselő köteles kijelölni azt a természetes személyt, aki a vezető tisztségviselői feladatokat nevében ellátja. Ahogy arra a jogi szakirodalomban is rávilágítanak, azáltal, hogy a jogi személy vezető tisztségviselőt természetes személy képviseli, nem duplázódik meg a vezető tisztségviselői tisztség. A képviselő által okozott károkért a felelősség a jogi személy vezető tisztségviselőt terheli.³³⁷ A vezető tisztségviselőkre vonatkozó feltételeket és kizáró okokat a kijelölt személyre is alkalmazni kell, így a vezető tisztségviselő képviselőt ellátó személy kapcsán is kizáró ok, ha cselekvőképességét a tevékenység elvégzéséhez szükséges körben korlátozás érinti [Ptk. 3:22 § (2) bek.].

Nem lehet vezető tisztségviselő az a személy, akit bűncselekmény elkövetése miatt jogerősen szabadságvesztés büntetésre ítélték. Ez a kizáró ok addig áll fenn, amíg a büntetett

---

³³⁶ PAPP Tekla, In: OSZTOVITS András (szerk.), *i.m.* 415.

³³⁷ BARTA Judit, In: BARTA Judit – HARSÁNYI Gyöngyi – MAJOROS Tünde – UJVÁRINÉ ANTAL Edit, *i.m.* 91.

előlethez fűződő hátrányos következmények alól a személy nem mentesült [Ptk. 3:22 § (4) bek.]. Tehát a törvény a jogi személy vezető tisztségviselői megbízatáshoz büntetlen előéletet követel meg, ezt azonban a szabadságvesztés büntetésre ítélt személyekre korlátozza mindaddig, amíg a büntetett előlethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól a személy nem mentesül.³³⁸ Nincs jelentősége annak, hogy a jogerős szabadságvesztés milyen bűncselekmény elkövetésének a következménye és a kizáró ok alól az sem mentesít, ha például az elkövető személyi körülményeire figyelemmel a szabadságvesztés letöltését a bíróság felfüggeszti.³³⁹ Nem lehet vezető tisztségviselő az a személy sem, akit a foglalkozástól jogerősen eltiltottak. A vezető tisztségviselői tevékenység az eltiltást kimondó határozatban megszabott időtartamig nem gyakorolható. Szintén kizáró ok, ha a jogerős bírói ítélet a személyt olyan foglalkozástól tiltotta el, mely tevékenységet a jogi személy végez. A határozatban foglaltaktól függően a tiltás szólhat határozott időre vagy lehet állandó [Ptk. 3:22 § (5)-(6) bek.].

Amint az a Ptk. miniszteri indokolása is hangsúlyozza, *nemcsak büntető eljárásban lehet valakit eltiltani a vezető tisztségviselői tevékenységtől, hanem más eljárás keretei között – például felszámolási eljárás vagy e célból kidolgozandó speciális eljárás során – is. Ha bevezetésre kerülnek ilyen eljárások, akkor az ezek során eltiltott személyek sem tölthetnek be vezető tisztségviselői pozíciót.*³⁴⁰ Ilyen eltiltási szabályok a Ctv.-ben kerültek megállapításra. Így például nem lehet vezető tisztségviselő, akinek felelősségét a felszámolási vagy kényszertörlési eljárás során ki nem elégített hitelezői követelésért a bíróság jogerősen megállapította és a jogerős bírósági határozat szerinti fizetési kötelezettségét nem teljesítette [Ctv. 9/B. § a) pont] vagy akivel mint vezető tisztségviselővel szemben a cégbíróság pénzbírságot szabott ki és a jogerős határozat szerinti fizetési kötelezettségét nem teljesítette és a vele szembeni végrehajtás eredménytelen volt [Ctv. 9/B. § c) pont]. Ha a cég cégjegyzékből történő törlésére kényszertörlési eljárás keretében kerül sor, a cégbíróság eltiltja a cégnek a kényszertörlési eljárás megindításának időpontjában vagy az azt megelőző évben bejegyzett vezető tisztségviselőjét [Ctv. 9/C. § (1)-(2) bek.]. A

---

³³⁸ Szegedi Ítéltábla Bf.590/2016/7. számú határozata csalás büntette (ADÓCSALÁS büntette) tárgyában.

³³⁹ FARKAS Csaba, In: PAPP Tekla, *i.m.* 159-160.

³⁴⁰ T/7971. számú törvényjavaslat a Polgári Törvénykönyvről, 400.

cégbíróság csak akkor mellőzi az eltiltást, ha a rendelkezésre álló iratokból és az érintett személy nyilatkozatából egyértelműen megállapítható, hogy ő a tőle elvárható minden intézkedést megtett a céget terhelő jogszabályi rendelkezések teljesítése érdekében [Ctv. 9/C. § (5) bek.]. A tiltás öt évre szól és hatálya az eltiltást kimondó határozat jogerőre emelkedése napjától kezdődik.

A Ptk. a gazdasági társaság közös szabályai között rendelkezik a vezető tisztségviselőkre vonatkozó összeférhetlenségi okokról is [Ptk. 3:115 § (1)-(2) bek.]. Az összeférhetlenségi szabályok azokra a személyekre vonatkoznak, akik a velük szemben támasztott kizárási okoknak megfeleltek ugyan, de a köztük és a társaság között a törvényben meghatározott érdekellentét fennállása miatt nem tölthetnek be vezető tisztségviselői pozíciót.³⁴¹ Az összeférhetlenségi szabályokból a részvénytársaságok vezető tisztségviselőire vonatkozóan kiolvasható, hogy a vezető tisztségviselőik a nyilvánosan működő részvénytársaság részvénye kivételével, nem szerezhettek más társaságban társasági részesedést, és nem lehetnek vezető tisztségviselői olyan gazdasági társaságnak, amely főtevékenységként ugyanolyan gazdasági tevékenységet folytat, mint az a társaság, amelyben vezető tisztségviselőik. A rendelkezés a társaság üzleti érdekeit védi azáltal, hogy nem teszi lehetővé a vezető tisztségviselőik számára, hogy más konkurens társaságokban részesedést szerezzenek, vagy azoknak vezető tisztségviselői legyenek. Az összeférhetlenségi szabály ugyanakkor versenytilalmi szabály is. A szabályozás diszpozitivitásából eredően lehetőség van arra, hogy a részvénytársaság alapszabálya vagy közgyűlése az összeférhetlenségi szabály alól felmentést adjon, vagy azt szigorúbban szabályozza.

Ha a vezető tisztségviselő új vezető tisztségviselői megbízást fogad el, a tisztség elfogadásától számított tizenöt napon belül köteles e tényről értesíteni azokat a társaságokat, ahol már vezető tisztségviselő vagy felügyelőbizottsági tag [Ptk. 3:115 § (2) bek.]. A vezető tisztségviselő értesítési kötelezettsége akkor is fennáll, ha a betöltendő másik vezető tisztségviselői pozíció nem veszélyezteti a társaság üzleti érdekeit, a másik társaság nem tekinthető versenytársnak. Véleményünk szerint abban az esetben is értesítési kötelezettség terheli a vezető tisztségviselőt, ha a részvénytársaság alapszabálya az összeférhetlenségi

---

³⁴¹ FARKAS Csaba, In: PAPP Tekla, *i.m.* 162.

szabály alól felmentést adott. A Ptk. az ügyletkötés tilalmát is nevesíti és kimondja, hogy vezető tisztségviselő és hozzátartozója a mindennapi élet szokásos ügyletei kivételével nem köthet saját nevében vagy saját javára a gazdasági társaság főtevékenysége körébe tartozó szerződéseket [Ptk. 3:115 § (2) bek.]. A Ptk. a Gt. korábbi hasonló rendelkezéseinél szigorúbb, mert az ügyletkötés tilalmát a közeli hozzátartozókról a vezető tisztségviselő minden hozzátartozójára kiterjeszti.³⁴² Úgyszintén a Ptk. általános diszpozitivitásából következik, hogy a részvénytársaság alapszabálya az ügyletkötés tilalmát feloldhatja. Amennyiben a részvénytársaság vezető tisztségviselő és hozzátartozói nem tartják be a Ptk. összeférhetlenségi szabályait, az alapszabályban leírtakat és a közgyűlés döntéseit és ezzel a jogi személynek kárt okoznak, az okozott károkért a szerződésszegéssel okozott kárért való felelősség szabályai szerint felel a jogi személlyel szemben [Ptk. 3:24 § (1) bek.].

Felügyelőbizottság tagja csak nagykorú személy lehet, akinek cselekvőképességét a tevékenysége ellátásához szükséges körben nem korlátozták [Ptk. 3:26 § (2) bek.]. A vezető tisztségviselőkre vonatkozó feltételekkel azonosan, a nagykorú személy teljes cselekvőképessége nem feltétele a vezető tisztségviselői teendők ellátásának, azonban a tevékenység elvégzéséhez szükséges körben korlátozás cselekvőképességét nem érintheti. A Ptk. a felügyelőbizottság tagjaira nézve is ugyanazokat a kizáró okokat állítja fel mind a vezető tisztségviselők esetében, kiegészítve ezeket azzal, hogy nem lehet a felügyelőbizottság tagja az, akinek a hozzátartozója a jogi személy vezető tisztségviselője. A kizáró ok célja az operatív és ellenőrző szervek személyi összefonódásának az elkerülése.³⁴³ Nem lehet felügyelőbizottsági tag a társaság munkavállalója, ez alól kivételt képez az, ha a felügyelőbizottságban biztosítani kell a munkavállalói részvételt. Tekintettel arra, hogy a vezető tisztségviselők kapcsán már ismertettük a kizáró és összeférhetlenségi okokat, ezért az önisméltés elkerülésére, ezeknek bemutatására most nem térünk ki.

A felügyelőbizottsági tagok ellenőrzési kötelezettségük elmulasztásával vagy annak nem megfelelő teljesítésével a jogi személynek okozott károkért a szerződésszegéssel

---

³⁴² Gt. 25 § (2) bek. A Ptk. 8:1 § 2. pontja szerint hozzátartozó: a közeli hozzátartozó, az élettárs, az egyeneságbeli rokon házastársa, a házastárs egyeneságbeli rokona és testvére, és a testvér házastársa. A közeli hozzátartozó pedig ugyanazon § 2. pontja szerint a házastárs, az egyeneságbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha- és a nevelt gyermek, az örökbefogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő és a testvér.

³⁴³ PAPP Tekla, In: OSZTOVITS András (szerk.), *i.m.* 423.

okozott kárért való felelősség szabályai szerint felelnek a jogi személlyel szemben [Ptk. 3:28 §]. Amennyiben a felügyelőbizottság nem ügydöntő, tagjai károkozása közvetett módon történhet, azaz a hibás döntéseik következtében a károkozó magatartást rendszerint a vezető tisztségviselők követik el. Ha azonban a megfelelő felügyelőbizottsági döntésekkel a károkozás elkerülhető lett volna, tulajdonképpen a kár oka a felügyelőbizottsági tagok rossz döntése.³⁴⁴

6.2.4. A vezető tisztségviselői és felügyelőbizottsági tagi megbízatás megszűnése

A vezető tisztségviselők megbízatása határozott idejű megbízatás esetén a megbízás időtartamának lejártával, megszüntető feltételhez kötött megbízatás esetén a feltétel bekövetkezésével, visszahívással, lemondással, a vezető tisztségviselő halálával vagy jogutód nélküli megszűnésével, a vezető tisztségviselő cselekvőképességének a tevékenysége ellátásához szükséges körben történő korlátozásával és a vezető tisztségviselővel szembeni kizáró vagy összeférhetlenségi ok bekövetkeztével szűnik meg [Ptk. 3:25 § (1) bek. a)-g) pontok]. A felügyelőbizottsági tagság megszűnésére a vezető tisztségviselői megbízatás megszűnésére vonatkozó szabályokat kell alkalmazni, azzal, hogy a felügyelőbizottsági tag lemondó nyilatkozatát a jogi személy vezető tisztségviselőjéhez intézi [Ptk. 3:26 § (5) bek.].

Amennyiben a vezető tisztségviselők és felügyelőbizottsági tagok megbízatása határozott időtartamú, a megbízatás időtartama a részvénytársaság alapszabályában kerül rögzítésre. Az időtartam lejártakor a megbízatás anélkül szűnik meg, hogy erről a feleknek ismét nyilatkozniuk kéne. Természetesen az is lehetséges, hogy a részvénytársaság közgyűlése ugyanazokat a személyeket választja újra, határozott vagy határozatlan időtartamra. Újraavasztás esetén fontos, hogy az újraavasztott személyek a megbízatás elfogadásáról nyilatkozzanak. A megbízatás *ipso iure* megszűnik, ha annak megszüntető feltételhez kötött volt és a feltétel bekövetkezett. Ebben az esetben sincs szükség további

---

³⁴⁴ KISFALUDI András, In: GÁRDOS Péter – VÉKÁS Lajos (szerk.), *i.m.* 243. T/7971. számú törvényjavaslat a Polgári Törvénykönyvről, 401.

nyilatkozatok megtételére. A közgyűlés dönthet az újráválasztásról. Ez esetben az új megbízás a tisztség nyilatkozatban történő elfogadásával jön létre.

A vezető tisztségviselőket és felügyelőbizottsági tagokat a társaság közgyűlése indokolás nélkül bármikor visszahívhatja. Zártkörűen működő részvénytársaságok esetében az igazgatósági tagok visszahívását a részvényesek az alapszabály felhatalmazása alapján az ügydöntő felügyelőbizottságra ruházhatják át, azonban a felügyelőbizottsági tagok visszahívása a közgyűlés hatáskörében marad. Az elsőbbségi részvényesek jogosultak az általuk kijelölt igazgatósági vagy felügyelőbizottsági tagok visszahívására is. Visszahívás esetén a részvényesek sem kötelesek döntésüket indokolni.³⁴⁵ Az indokolási kötelezettség elmaradásának oka az, hogy a társaság és a vezető tisztségviselők, illetve felügyelőbizottsági tagok közötti viszony bizalmi viszony, és ha a felek közötti bizalmi viszony megszűnik, akkor ez önmagában elegendő ahhoz, hogy a társaság a visszahívásról döntsön.³⁴⁶ A visszahívásról szóló határozat bírósági felülvizsgálatát indokolás hiányában tartalmi alapon nem lehet kérni.³⁴⁷ Véleményünk szerint a visszahívó határozat felülvizsgálatát tartalmi alapon akkor sem lehet kérni, ha azt a társaság megfelelő szerve indokolással látta el. Bírósági felülvizsgálati kérelemnek akkor van helye, ha a határozat meghozatalakor például nem tartották be a közgyűlés összehívására vonatkozó jogszabályi és alapszabályi rendelkezéseket.³⁴⁸

A bizalmi viszony és a kölcsönösség elve alapján a vezető tisztségviselőket és felügyelőbizottsági tagokat is megilleti az a jog, hogy bármikor indokolás nélkül a részvénytársaság megfelelő szervéhez intézett jognyilatkozattal megbízatásukról lemondjanak. Ha a részvénytársaság ügyvezetését több személy látja el (igazgatóság, igazgatótanács), lemondani készülő vezető tisztségviselő lemondási nyilatkozatát a többi vezető tisztségviselőhöz intézheti. Amennyiben szükséges, a vezető tisztségviselők összehívják a társaság legfőbb szervét az új vezető tisztségviselő kijelölésére vagy megválasztására. Amennyiben mindegyik vezető tisztségviselő lemondani szándékszik, a

---

³⁴⁵ Lásd jelen fejezet 6.2.2. alpontját

³⁴⁶ KISFALUDI András – SZABÓ Marianna (szerk.), *i.m.* 402.

³⁴⁷ BARTA Judit, In: BARTA Judit – HARSÁNYI Gyöngyi – MAJOROS Tünde – UJVÁRINÉ ANTAL Edit, *i.m.* 93.

³⁴⁸ KISFALUDI András, In: GÁRDOS Péter – VÉKÁS Lajos (szerk.), *i.m.* 240.

lemondó nyilatkozataikat a társaság legfőbb szervéhez intézhetik. Ha az ügyvezetés egyszemélyes (vezérigazgató), akkor a vezető tisztségviselő lemondási szándékát szintén a társaság legfőbb szervéhez intézheti. Ahogy arról a Ptk. is rendelkezik, felügyelőbizottsági tag lemondó nyilatkozatát a jogi személy vezető tisztségviselőjéhez intézi, azonban a részvénytársaság alapszabálya erről másként is rendelkezhet. Az egyoldalú lemondó jognyilatkozat érvényességéhez közgyűlési hozzájárulásra nincs szükség.³⁴⁹ A lemondó nyilatkozat a társasággal való közléskor nyomban hatályosul, és a vezető tisztségviselői vagy felügyelőbizottsági tagi jogviszony ezzel megszűnik.³⁵⁰ Ha a jogi személy működőképessége ezt megkívánja, a lemondás az új vezető tisztségviselő vagy felügyelőbizottsági tag kijelölésével vagy megválasztásával, ennek hiányában legkésőbb a bejelentéstől számított hatvanadik napon válik hatályossá.

A fentiekben már tárgyalt törvényben szabályozott kizáró és összeférhetlenségi ok bekövetkeztével a vezető tisztségviselői és felügyelőbizottsági tagi megbízás megszűnik. Ha a kizáró és összeférhetlenségi ok már kijelölésükkor vagy megválasztásukkor fennáll és ezt a cégbíróság észleli, megbízásuk bejegyzését elutasítja. Amennyiben az ok csak később derül ki, azaz a vezető tisztségviselő és felügyelőbizottsági tagi megbízásának cégjegyzékbe való bejegyzése után, a cégbíróság törvényességi felügyeleti eljárás keretében törölheti jogviszonyukat.³⁵¹

6.3. A vezető tisztségviselők és felügyelőbizottsági tagok megválasztásának és visszahívásának joga a román társasági jogban

6.3.1. A vezető tisztségviselői és felügyelőbizottsági tagi megbízás keletkezése

A részvénytársaság igazgatótanácsának (egységes vállalatirányítási rendszer), illetve felügyelőbizottságának (dualista vállalatirányítási rendszer) első tagjai a társaság alapszabályában kerülnek kinevezésre, majd a társaság létrejötte után a tagokat a

---

³⁴⁹ BH 1994.12.686 I. Legf. Bír. Gf. VII. 30. 725/1992. sz.

³⁵⁰ ÍH 2010.131 Fővárosi Ítéltábla 10. Cgf. 43.907/2010/3. sz.

³⁵¹ KISFALUDI András – SZABÓ Marianna (szerk.), *i.m.* 403.

részvényesek rendes közgyűlése választja [Társaságokról szóló törvény 137.¹ cikk (1) bek., 153.⁶ cikk (1) bek.].³⁵² A részvénytársaság alapszabályának tartalmaznia kell az igazgatótanács (egységes vállalatirányítási rendszer), illetve a felügyelőbizottság (dualista vállalatirányítási rendszer) első tagjainak adatait. Természetes személy esetében az alapszabályban fel kell tüntetni annak nevét, személyi számát, születésének idejét és helyét, lakcímét és állampolgárságát. Jogi személy igazgatótanácsi vagy felügyelőbizottsági tag esetében az alapszabály tartalmazza annak nevét, székhelyét, nemzetiségét, kereskedelmi nyilvántartó számát vagy egyedi nyilvántartó számát az alkalmazandó nemzeti jog szerint [Társaságokról szóló törvény 8. cikk g) pont, 8.¹ cikk]. Nyilvános jegyzéssel létrehozandó részvénytársaság esetében az alapítói közgyűlés nevezi ki az igazgatótanács, illetve a felügyelőbizottság első tagjait. Az alapítói közgyűlésen a jegyzést vállalók mindegyike az általa jegyzett részvények számától függetlenül egyetlen szavazatra jogosult [Társaságokról szóló törvény 25. cikk (1) bek, 28. cikk e) pont].

A román társasági szabályozás értelmében felügyelőbizottságot csak a dualista rendszerben működő részvénytársaságoknál kell létrehozni. Főszabály szerint már az első igazgatósági (dualista vállalatirányítási rendszer) tagokat sem a részvényesek jelölik, hanem azokat a társaság felügyelőbizottsága választja meg a társaság létrejötte után. A felügyelőbizottság hatáskörébe tartozik az igazgatósági tagok visszahívása is [Társaságokról szóló törvény 153.⁹ cikk (1) bek. b) pont]. Természetesen a részvénytársaság alapszabálya úgy is rendelkezhet, hogy az igazgatósági tagokat a részvényesek közgyűlése is megválaszthatja és visszahívhatja.³⁵³ Álláspontunk szerint az igazgatósági tagok megválasztásnak és visszahívásának joga a közgyűlés kizárólagos hatáskörébe is tartozhat, ha ezt az alapszabály kifejezetten előírja. Ilyen esetben a választás és visszahívás jogát a részvényesek a rendes közgyűlésen gyakorolják.

---

³⁵² Az újonnan megválasztott igazgatótanácsi tagok képviseleti joga mindaddig megkérdőjelezhető, amíg az azt eldöntő közgyűlési határozat bírósági felülvizsgálatáról jogerős határozat nem születik. *Decizia ICCJ nr. 3337/2005, pronunțată de secția II-a civilă*, <http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=83508>

³⁵³ Az igazgatósági tagok közgyűlés által történő visszahívására vonatkozóan lásd: CĂRPENARU–PIPEREA–DAVID, *i.m.* 559. DAGHIE, Dragoș-Mihail, *Administrarea societății pe acțiuni*, Editura Universul Juridic, București, 2016, 385.

Amennyiben a részvénytársaság működése során egy vagy több igazgatótanácsi vagy felügyelőbizottsági tisztség megüresedik, és a részvénytársaság alapszabálya másként nem rendelkezik, az igazgatótanács vagy felügyelőbizottság ideiglenes tagot nevez ki a megüresedett tisztség betöltésére, a részvénytársaság rendes közgyűlésének időpontjáig. Ha a tisztségüresedéssel az igazgatótanácsi tagok száma a törvény által meghatározott minimum alá csökkent, a tisztségükben maradt tagok kötelesek összehívni a közgyűlést az igazgatótanácsi tagok létszámának kiegészítése végett. A felügyelőbizottság létszámának a törvény által megszabott minimum alá csökkenése esetén az igazgatóságot terheli a közgyűlés összehívásának kötelezettsége [Társaságokról szóló törvény 137.² cikk (1)-(2) bek., ^{153.7} cikk (1)-(2) bek.]. Igazgatósági tisztség megüresedése esetén a felügyelőbizottság haladéktalanul új tagot nevez ki a távozó igazgatósági tag megbízási idejéből fennmaradó időre [Társaságokról szóló törvény 153.² cikk (5) bek.]. Ha az igazgatósági tagok megválasztása az alapszabály rendelkezései értelmében a közgyűlés hatáskörébe tartozik és az igazgatóság jogait gyakorló vezérigazgatói tisztség megüresedik, tekintettel a Társaságokról szóló törvény 153.⁹ cikk (2) bekezdésére, a közgyűlés összehívása a felügyelőbizottság feladata.³⁵⁴

Az igazgatótanács és felügyelőbizottság új tagjait, a tisztségüket éppen betöltő tagok vagy a részvényesek jelölik. A jogszabályi megfogalmazás nem túl szerencsés, hiszen arra enged következtetni, hogy a részvényesek lemondhatnak a jelölés jogáról az éppen aktuális igazgatótanácsi vagy felügyelőbizottsági tagok javára. Véleményünk szerint erre érvényesen nincs módjuk, viszont az alapszabályban megteremthetik annak a lehetőségét, hogy az éppen aktuális igazgatótanácsi és felügyelőbizottsági tagoknak is jelölési jogot biztosítsanak. Természetesen a részvényes nem köteles élni a jelölés lehetőségével és jogával, viszont szavazata meghatározhatja a társaság döntését. Amennyiben a részvénytársaság rendes közgyűlési meghívójának napirendi pontjai között az igazgatótanács vagy felügyelőbizottság tagjainak kinevezése szerepel, a meghívóban tájékoztatni kell a

---

³⁵⁴ A Társaságokról szóló törvény 153.⁹ cikk (2) bekezdése értelmében, rendkívüli esetekben, amikor a társaság érdeke megköveteli, a felügyelőbizottság is összehívhatja a közgyűlést. Véleményünk szerint a fent vázolt helyzet rendkívüli esetnek minősül, hiszen a társaság vezető tisztségviselő nélkül maradt. Ez olyan rendkívüli helyzet, amely indokolja a felügyelőbizottsági hatáskör kiterjesztését a közgyűlés összehívására.

részvényeseket arról, hogy a jelöltek listája (név, lakcím, képesítés) a részvényesek rendelkezésére áll, ez tanulmányozható és általuk kiegészíthető. Amennyiben a részvényes élni szeretne a jelölés jogával, a napirendi pontok kiegészítésére vonatkozó eljárás keretén belül meg kell jelölje a tisztségekre javasolt személyeket, feltüntetve ezek személyes adatait [Társaságokról szóló törvény 117. cikk (6) bek., 117.¹ cikk (2) bek. b)].³⁵⁵

Amint azt már jeleztük a közgyűlés határozatait főszabály szerint nyílt szavazással hozza.³⁵⁶ A Társaságokról szóló törvény azonban néhány esetben a kötelező titkos szavazást írja elő. Így például az igazgatótanács és a felügyelőbizottság tagjainak a megválasztásáról és visszahívásáról a közgyűlés titkos szavazással dönt [Társaságokról szóló törvény 130. cikk (1)-(2) bek.]. Az alapszabály ettől eltérő rendelkezése és a Társaságokról szóló törvény kógens rendelkezésébe ütköző közgyűlési határozat semmis. Amennyiben az igazgatósági tagok megválasztása nem a felügyelőbizottság, hanem a közgyűlés hatáskörébe tartozó feladat, a részvényesek a rendes közgyűlésen titkos szavazással döntenek az igazgatósági tagok megválasztásáról. A megbízás minden esetben a tisztség nyilatkozatban történő elfogadásával jön létre.³⁵⁷

Az egységes vállalatirányítási rendszerben működő részvénytársaságot egy vagy több ügyvezető irányítja, számuk minden esetben páratlan. Ha a részvénytársaságot több ügyvezető irányítja, akkor ők igazgatótanácsot alkotnak. Azon részvénytársaságok esetében, amelyek éves pénzügyi beszámolóit a törvény szerint könyvvizsgálat tárgyát képezik, legkevesebb három tagból álló igazgatótanácsot neveznek ki [Társaságokról szóló törvény 137. cikk (1)-(2) bek.]. A törvény előírása egyirányúan kógens rendelkezés, attól lefele eltérni nem lehet. Ha erre mégis sor kerül, akkor a jogszabályba ütközés folytán semmis az alapszabály vonatkozó előírása. A magyar társasági szabályozáshoz hasonlóan a felfele való eltérés lehetősége adott, azaz a törvény nem határozza meg az igazgatótanácsi tagok maximális számát. Ez esetben is a részvényesek azok, akik figyelembe véve a társaság igényeit döntenek a testület szükséges létszámáról.

---

³⁵⁵ Az alaptőke önállóan vagy együttesen legalább 5%-át képviselő részvényesek kérhetik a közgyűlés napirendi pontjainak a kiegészítését

³⁵⁶ Részletekért lásd az értekezés 5.3.1. alpontját.

³⁵⁷ CĂRPENARU–PIPEREA–DAVID, *i.m.* 486.

A részvénytársaság alapszabálya előírhatja vagy a közgyűlés határozatban dönthet arról, hogy egy vagy több igazgatótanácsi tag független legyen [Társaságokról szóló törvény 138.² cikk (1) bek.]. Főszabály szerint nem kötelező független igazgatótanácsi tagok választása. Azonban ha erre mégis sor kerülne, a törvény meghatározza a függetlenség kritériumait, amit a közgyűlés az igazgatótanács független tagjainak megválasztásakor figyelembe kell vegen. Így tehát független az az igazgatótanácsi tag:

a) aki nem a társaság igazgatója vagy a társaság által ellenőrzött más társaság igazgatója, és nem volt ilyen tisztsége az utóbbi 5 évben;

b) aki nem a társaság vagy a társaság által ellenőrzött más társaság munkavállalója, és nem volt ilyen munkaviszonya az utóbbi 5 évben;

c) aki nem kap vagy nem kapott a társaságtól vagy a társaság által ellenőrzött más társaságtól kiegészítő javadalmazást vagy más előnyöket, kivéve a nem végrehajtó ügyvezetői tisztségéből fakadó javadalmazást;

d) aki nem a társaság jelentős részvényese³⁵⁸;

e) akinek nincs, és az utolsó évben nem is volt üzleti kapcsolata a társasággal vagy a társaság által ellenőrzött más társasággal, sem személyesen, sem társult tagként, részvényesként, ügyvezetőként, igazgatóként vagy munkavállalóként, amennyiben jelentős mértékénél fogva ezek az objektivitását befolyásolnák;

f) aki nem a társaság könyvvizsgálója és az utóbbi három évben sem volt a társaság vagy a társaság által ellenőrzött más társaság könyvvizsgálója, és nem volt a jelenlegi könyvvizsgálójának társult tagja vagy munkavállalója;

g) aki nem volt a társaság nem-ügyvezető igazgatótanácsi tagja több mint három mandátumon keresztül;

h) nem áll családi viszonyban az a) és d) pontban megjelölt személyekkel.

Az igazgatótanács konzultatív bizottságokat hozhat létre, amelyek legalább két tagból állnak. A bizottságok feladata az igazgatótanács számára különböző elemzések elvégzése és javaslatok megfogalmazása olyan kérdéskörökben, mint például az auditálás, az igazgatótanács tagjainak és a társaság munkavállalóinak javadalmazása, vezető tisztségek

---

³⁵⁸ A társaság jelentős részvényesének minősül az a személy, aki közvetlen vagy közvetett módon a tőke vagy a szavazati jogok legalább 10 %-át képviseli, illetve amely lehetővé teszi számottevő befolyás gyakorlását a részvénytársaság közgyűlésén vagy igazgatótanácsában.

betöltésére javaslatok megtétele. Ha az igazgatótanács konzultatív bizottság létrehozásáról dönt, annak egyik tagja független kell legyen. Az auditbizottság és a javadalmazási bizottság pedig csak független tagokból állhat.

Az igazgatótanács a részvénytársaság irányításával egy vagy több igazgatót bízhat meg. A társaság alapszabálya úgy is rendelkezhet, hogy az igazgatók közül néhányat a közgyűlés nevez ki³⁵⁹. Az igazgatók számát a törvény nem határozza meg és az sem követelmény, hogy számuk páratlan legyen. Ha a társaság egy igazgatót bíz meg az irányítással, a megbízott személyt vezérigazgatónak nevezi ki. Az igazgatók lehetnek az igazgatótanács tagjai vagy kívülálló személyek. Amennyiben az alapszabály vagy a közgyűlés határozata ezt lehetővé teszi, az igazgatótanács elnöke is kinevezhető vezérigazgatónak. Olyan részvénytársaságok esetében, ahol törvényből fakadó könyvvizsgálati kötelezettség áll fenn, a társaság irányításának igazgatókra való átruházása kötelező. Ha a részvénytársaság irányítását igazgatókra ruházzák át, az igazgatótanács tagjainak többsége nem-ügyvezető igazgatótanácsi tag kell legyen [Társaságokról szóló törvény 143. cikk (1)-(4) bek.].

A dualista vállalatirányítási rendszerben működő részvénytársaság igazgatósága egy vagy több tagból áll, számuk minden esetben páratlan, maximális létszámot a törvény nem határoz meg. Ha az igazgatóság egy tagból áll, az elnevezése vezérigazgató. Amennyiben a részvénytársaság éves pénzügyi beszámolóit a törvény szerint könyvvizsgálatnak tárgyát képezik, legalább három tagból álló igazgatóság kinevezése szükséges. A felügyelőbizottság létszámáról a Társaságokról szóló törvény 153.⁶ cikk (3) bekezdése szerint a részvénytársaság alapszabálya rendelkezik, azonban a tagok száma legalább három és maximum tizenegy fő. A törvény előírása kógens rendelkezés, attól eltérni nem lehet. Ha a részvénytársaság alapszabálya vagy a közgyűlés úgy rendelkezik, hogy egy vagy több felügyelőbizottsági tag független kell legyen, az igazgatótanács tagjaira vonatkozó függetlenségi kritériumokat a felügyelőbizottság tagjaira is megfelelőképpen alkalmazni kell és a független tagok megválasztásakor azokat figyelembe kell venni.

A vezető tisztségviselők és felügyelőbizottsági tagok tevékenységüket minden esetben megbízási jogviszonyban látják el, megbízásuk időtartama alatt nem állhatnak a

---

³⁵⁹ CĂRPENARU – PIPEREA – DAVID, *i.m.* 487.

társasággal munkaviszonyban. A Társaságokról szóló törvény 137.¹ cikk (3) bekezdése értelmében az igazgatótanács tagjainak megbízásuk időtartama alatt nem lehet munkaviszonyuk a részvénytársasággal.³⁶⁰ Amennyiben az igazgatótanács tagjait a társaság munkavállalói közül választják, munkaszerződésük a megbízás időtartamára felfüggesztődik. A fenti rendelkezéseket az igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok esetében is alkalmazni kell.³⁶¹ A vezető tisztségviselők és felügyelőbizottsági tagok mandátumának időtartamát a társaság alapszabályában kerül meghatározásra, azonban a megbízás nem szólhat négy évnél hosszabb időtartamra. Természetesen ezek a személyek újraválaszthatóak, kivéve, ha az alapszabály erről másképp rendelkezik. A vezető tisztségviselők és felügyelőbizottsági tagok változásakor nem szükséges a társaság alapszabályát módosítani. A magyar társasági jogi szabályozáshoz hasonlóan, az új vezető tisztségviselők és felügyelőbizottsági tagok személyére vonatkozó adatokat csak az alapszabály tartalmi változásakor szükséges átvezetni, azonban az újonnan megválasztott vezető tisztségviselők és felügyelőbizottsági tagok adatait be kell jelenteni a Kereskedelmi Jegyzékhivatalban és a változást közzé kell tenni a Hivatalos Közlöny IV. részében is.

Az alapszabályban kinevezett első vezető tisztségviselők és felügyelőbizottsági tagok megbízása nem haladhatja meg a két évet. Amennyiben a társaság alapszabálya nem rendelkezik a mandátumok időtartamáról, az első vezető tisztségviselők és felügyelőbizottsági tagok mandátuma két évre szól, míg a közgyűlés által választott vezető tisztségviselők és felügyelőbizottsági tagok mandátuma négy évre szól. Ha a részvénytársaságot meghatározott időtartamra hozták létre, például három évre és az alapszabályban nem rendelkeztek a mandátumok időtartamáról, az első vezető tisztségviselők és felügyelőbizottsági tagok mandátuma a törvény értelmében két évre szól, ha újraválasztják őket vagy új vezető tisztségviselők és felügyelőbizottsági tagokat választanak, ezek mandátuma egy évre szól. Ha az utolsó egy évben a részvényesek a működési időtartam meghosszabbításáról döntenek anélkül, hogy a vezető tisztségviselők és felügyelőbizottsági tagok mandátumának meghosszabbításáról is határoznának,

---

³⁶⁰ A Társaságokról szóló törvény 2006. évi módosítását megelőzően a részvénytársaság ügyvezetője/igazgatósági tagja egyidejűleg lehetett a társaság munkavállalója is.

³⁶¹ DAGHIE, Dragoş-Mihail, *i.m.* 377, 387.

véleményünk szerint ezek megbízatása folytatódik anélkül, hogy az meghaladná a törvény által meghatározott maximális időtartamot.

Egységes vállalatirányítási rendszerben működő részvénytársaság igazgatói és dualista vállalatirányítási rendszerben működő részvénytársaság igazgatósági tagjai csak természetes személyek lehetnek [Társaságokról szóló törvény 153.¹³ cikk (1)]. A román szabályozás azonban lehetővé teszi, hogy ügyvezető és igazgatótanács tagja, illetve felügyelőbizottság tagja jogi személy legyen, azonban a jogi személy köteles természetes személy állandó képviselőt megnevezni. A természetes személy képviselőre ugyanazok a feltételek és kötelezettségek vonatkoznak, mint a saját nevében eljáró természetes személy ügyvezetőre, igazgatótanács tagra, anélkül, hogy az általa képviselt jogi személy mentesülne a felelősség alól, vagy egyetemleges felelőssége csökkenne. Amikor a jogi személy visszavonja képviselőjét, azzal egyidejűleg köteles helyettesítőt is kijelölni [Társaságokról szóló törvény 153.¹³ cikk (2) bek.].

A Társaságokról szóló törvény 153.¹³ cikk (1) bekezdésének rendelkezéséből következik, hogy jogi személyek csak nem-ügyvezető igazgatósági tagoknak (egységes vállalatirányítási rendszer) vagy felügyelőbizottsági tagoknak (dualista vállalatirányítású rendszer) választhatók, amennyiben a részvénytársaság irányítását igazgatókra kívánják bízni, vagy a részvénytársaság törvényből fakadó könyvvizsgálati kötelezettség alá esik és így a társaság irányításának igazgatókra való átruházása kötelező.³⁶²

6.3.2. A vezető tisztségviselő és/vagy felügyelőbizottsági tag kijelölésére vonatkozó elsőbbségi részvény

Bár a Társaságokról szóló törvény csak a szavazati joggal nem rendelkező osztalékelsőbbségi részvényt határozza meg, mint elsőbbségi részvényosztályt [Társaságokról szóló törvény 95. cikk (1)-(5) bek.], véleményünk szerint a részvénytársaság alapszabályában dönthet más elsőbbséget is biztosító részvényosztály kibocsátásáról. Erre abból következtethetünk, hogy a törvény nem tiltja más elsőbbségi részvényosztály

---

³⁶² CĂRPENARU – PIPEREA – DAVID, *i.m.* 565.

kibocsátását. Így például a részvényesek az alapszabályban rendelkezhetnek a vezető tisztségviselő és/vagy felügyelőbizottsági tag kijelölésére vonatkozó elsőbbségi részvényosztály kibocsátásáról. Egy már hivatkozott Legfőbb Semmítő– és Ítélszéki döntés is arra enged következtetni, hogy más elsőbbséget biztosító részvényosztály is kibocsátható. Az indokolás szerint mindaddig, amíg a részvényesek az alapszabályban vagy a közgyűlésen a részvényesi jogok gyakorlása tekintetében arról állapodhatnak meg, hogy a részvények tulajdonosai eltérő részvényesi jogokat gyakorolhassanak, ez csak a szerződéses szabadság megnyilvánulása lehet.³⁶³

Amennyiben a részvénytársaság a vezető tisztségviselő és/vagy felügyelőbizottsági tag kijelölésére vonatkozó elsőbbségi részvényosztály kibocsátásáról dönt, jogszabályi előírások hiányában alapszabályában kell az ilyen típusú elsőbbségi részvényekre vonatkozó szabályokról rendelkezzen.

6.3.3. A vezető tisztségviselők és felügyelőbizottsági tagok kijelölésének és megválasztásának korlátai

A Társaságokról szóló törvény 73.¹ cikke értelmében azok a személyek, akik nem lehetnek alapítók, azok nem lehetnek a társaság ügyvezetői, igazgatói, felügyelőbizottsági vagy igazgatósági tagjai sem. A jogszabály 6. cikk (2) bekezdésének rendelkezései szerint nem lehetnek alapítók cselekvőképtelen vagy bizonyos bűncselekményekért, mint például bizalommal való visszaélésen alapuló vagyon elleni bűncselekményekért, korrupciós bűncselekményekért, sikkasztásért, okirat-hamisításért, adócsalásért, pénzmosásért vagy a Társaságokról szóló törvény által szabályozott bűncselekményekért elítélt személyek.³⁶⁴ A román szabályozásban a személy teljes cselekvőképessége feltétele a vezető tisztségviselői

---

³⁶³ *Decizia ICCJ nr. 1148/2011, pronunțată de secția II-a civilă*, <http://www.scj.ro/1093/Detaili-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=82992>

³⁶⁴ A Társaságokról szóló törvény 6. cikk (2) bekezdésében felsorolt bűncselekmények listáját kiegészíthetjük néhány az új Btk.-ban található bűncselekménnyel is. Így például nem lehet alapító, de vezető tisztségviselő és felügyelőbizottsági tag sem az a személy, aki csődbűncselekmény, biztosítási csalás vagy hitelezők kijátszása miatt ítélték el.

és felügyelőbizottsági tagi teendők ellátásának. A Polgári törvénykönyv 38. cikke szerint a teljes cselekvőképesség a nagykorúvá válásidőpontjától veszi kezdetét, azaz a személy tizennyolcadik életévének betöltésével. Nem tölthet be ügyvezetői és felügyelőbizottsági tagi tisztséget az a jogi személy, aki a 2014. évi 85. törvény hatálya alá esik (Fizetéseképtelenségi törvény).

Egy természetes személynek legfeljebb öt romániai székhelyű részvénytársaság ügyvezetője (igazgatótanácsi tagja) és/vagy felügyelőbizottsági tagja lehet. A korlátozás azokra a természetes személyekre is vonatkozik, akik a jogi személy ügyvezető vagy felügyelőbizottsági tag képviselői. Amennyiben az igazgatótanács vagy a felügyelőbizottság tagjának választott személy a részvénytársaság részvényeinek legalább egynegyedének a tulajdonosa, vagy olyan jogi személy igazgatótanácsi vagy felügyelőbizottsági tagja, amely legalább a részvények egynegyedével rendelkezik, a fent említett korlátozás nem alkalmazandó. Az a személy, aki megsérti ezeket a jogszabályi rendelkezéseket, összeférhetelenné válik, és köteles egy hónapon belül lemondani a maximális számot meghaladó megbízatásairól. Ha a határidő lejártáig nem mond le, akkor a kinevezések időrendi sorrendje szerint elveszíti azokat a mandátumokat, amelyeket a törvényes mandátumszám fölött szerzett és köteles az érintett társaságnak vagy társaságoknak visszafizetni a kapott díjazást és juttatásokat. Azok a döntések, amelyek meghozatalában megbízatása során részt vett, érvényesek maradnak [Társaságokról szóló törvény 153.¹⁶ cikk (1)-(3) bek.].

A fent említett korlátozás nem alkalmazható, ha a természetes személy nem romániai székhellyel rendelkező részvénytársaság igazgatótanácsnak és/vagy felügyelőbizottságnak tagja. A szakirodalomban megfogalmazott álláspont szerint a törvényt pontosításra szorulna. Erre elsősorban azért lenne szükség, mert az olvasható ki belőle, hogy összeférhetelenség csak a részvénytársaságoknál betöltött igazgatótanácsi és/vagy felügyelőbizottsági tagság esetén állhat fenn, tehát a természetes személy korlátlan számú ügyvezetői megbízást vállalhat például korlátolt felelősségű társaságokban. Másrészt azért is lenne szükség pontosításra, mert a jelenlegi szabályozás csak a romániai székhelyű, azaz román jogi személyiséggel rendelkező részvénytársaságoknál betöltött igazgatótanácsi

és/vagy felügyelőbizottsági tagság esetén határozz meg összeférhetetlenséget.³⁶⁵ Véleményünk szerint is szerencsésebb lenne, ha a jogalkotó a törvény vonatkozó rendelkezéseinek szövegét úgy módosítaná, hogy egy természetes személy függetlenül a társaság székhelyétől és annak társasági formájától egyszerre legfeljebb öt társaságban vállalhat ügyvezetői (igazgatótanácsi) és/vagy felügyelőbizottsági tagi tisztséget.

A törvény 153.¹⁵ cikke összeférhetlenségi és egyben versenytilalmi szabályt is tartalmaz. A rendelkezés értelmében az egységes vállalatirányítási rendszerben működő részvénytársaság igazgatói és dualista vállalatirányítási rendszerben működő részvénytársaság igazgatósági tagjai nem lehetnek az igazgatótanács vagy a felügyelőbizottság engedélye nélkül igazgatók, ügyvezetők, igazgatósági vagy felügyelőbizottsági tagok, illetve korlátlan felelősségű társultak versenytársnak tekinthető vagy azonos tevékenységet folytató társaságokban. Ezek a személyek ugyanakkor az igazgatótanács vagy a felügyelőbizottság engedélye nélkül nem folytathatnak azonos vagy más konkurens tevékenységet, sem saját, sem pedig más nevében, a tisztségéből való visszahívás és a kártérítési felelősség terhe alatt. Az igazgatókra és igazgatósági tagokra vonatkozó jogszabályi tiltás azzal magyarázható, hogy ezek a személyek azok, akik a társaság operatív, napi ügyvitelért felelősek, és akiknek mindenekelőtt a társaság érdekében kell tevékenykedniük. Az igazgatótanács vagy a felügyelőbizottság jóváhagyása abban az esetben lehet indokolt, ha a társaság vállalatcsoport uralkodó tagja.³⁶⁶

A vezető tisztségviselők és felügyelőbizottsági tagok kinevezésüket megelőzően kötelesek a részvénytársaságot arról tájékoztatni, ha személyük kapcsán a törvény 153.¹⁵ cikkében és 153.¹⁶ cikkében meghatározott összeférhetlenségi ok áll fenn [Társaságokról szóló törvény 153.¹⁷ cikk]. Míg a részvénytársaság igazgatói (egységes vállalatirányítási rendszer) és igazgatósági tagjai (dualista vállalatirányítási rendszer), csak az igazgatótanács vagy a felügyelőbizottság engedélyével fogadhatnak el konkurens gazdasági társaságnál vezető tisztségviselői vagy felügyelőbizottsági tagi megbízást, az igazgatótanács és felügyelőbizottság tagjait paradox módon csak tájékoztatási kötelezettség terheli, a megbízást jóváhagyás nélkül is elfogadhatják.³⁶⁷ Természetesen nincs akadálya annak, hogy

---

³⁶⁵ DAGHIE, Dragoș-Mihail, *i.m.* 279.

³⁶⁶ CĂRPENARU – PIPEREA – DAVID, *i.m.* 570.

³⁶⁷ CATANĂ, *i.m.* 174.

az alapszabály megtiltsa az igazgatótanács és felügyelőbizottság tagjainak, hogy közgyűlési jóváhagyás hiányában más konkurens társaságokban vezető tisztségviselői vagy felügyelőbizottsági tisztséget vállaljanak.

A Társaságokról szóló törvény 137.¹ cikk (3) bekezdéséből következik, hogy a részvénytársaság munkavállalói nem lehetnek igazgatótanácsi tagok. Ha azonban az igazgatótanács tagjait a társaság munkavállalói közül választják, a tisztség nyilatkozatban történő elfogadásával egyidejűleg a munkaszerződés a megbíztatás időtartamára felfüggesztésre kerül. Az összeférhetlenségi szabályt az igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok esetében is alkalmazni kell. Amennyiben a közgyűlés által megválasztott munkavállaló nem fogadja el az igazgatótanácsi, igazgatósági vagy felügyelőbizottsági tagságot, a tisztséget megüresedettnek kell tekinteni és új tagot szükséges választani.³⁶⁸ A dualista vállalatirányítási rendszerben a felügyelőbizottság tagjai nem lehetnek egyidejűleg az igazgatóság tagjai is [Társaságokról szóló törvény 153.⁸ cikk (1) bek.].

6.3.4. A vezető tisztségviselői és felügyelőbizottsági tagi megbíztatás megszűnése

A részvénytársaság vezető tisztségviselőinek és felügyelőbizottsági tagjainak megbíztatása visszahívással, lemondással, a vezető tisztségviselő/felügyelőbizottsági tag halálával, jogi személy ügyvezető/igazgatótanácsi tag vagy felügyelőbizottsági tag jogutód nélküli megszűnésével, cselekvőképtelenné vagy fizetéképtelenné válásával szűnik meg. A vezető tisztségviselők mandátuma megszűnik a megbíztatás időtartamának lejártával, vagy abban az esetben is, ha a társaságot határozott időtartamra hozták létre és az alapszabályban meghatározott idő eltelt. Ha az előző alpontban vázolt kizáró vagy összeférhetlenségi ok valamelyike bekövetkezik, a vezető tisztségviselő és felügyelőbizottsági tag megbíztatása *ope legis* megszűnik.

A részvénytársaság igazgatótanácsának és felügyelőbizottságának tagjait a részvényesek tekintettel a felek közötti bizalmi viszonyra, a rendes közgyűlés keretén belül

---

³⁶⁸ DUȚESCU, *i.m.* 280.

belátásuk szerint bármikor visszahívhatják [Társaságokról szóló törvény 137.¹ cikk (4) bek., 153.⁶ cikk (4) bek.]. A visszahívás joga a közgyűlés kizárólagos joga és nincs felmondási időhöz kötve. Szakirodalmi álláspont szerint semmis az olyan alapszabályi rendelkezés, amely közvetlen vagy közvetett módon kizárja az igazgatótanács vagy felügyelőbizottság tagjainak visszahívását.³⁶⁹ Az igazgatósági tagokat főszabály szerint a felügyelőbizottság hívja vissza, azonban az alapszabály rendelkezhet úgy, hogy a visszahívás jogát a részvényesek a rendes közgyűlésen gyakorolják. Az igazgatótanácsi és felügyelőbizottsági tagok nem támadhatják meg a tisztségükből való visszahívásukra vonatkozó közgyűlési határozatot.³⁷⁰ A Társaságokról szóló törvény 132. cikk (4) bekezdését az igazgatósági tagok visszahívására vonatkozó rendes közgyűlési határozatra vonatkozóan is alkalmazni kell. Az igazgatótanács és a felügyelőbizottság tagjainak a visszahívásáról a rendes közgyűlés titkos szavazással dönt. Amikor a jogi személy ügyvezető, igazgatótanácsi, illetve felügyelőbizottsági tag visszavonja képviselőjét, azzal egyidejűleg köteles helyettesít is kijelölni [Társaságokról szóló törvény 153.¹³ cikk (2) bek.].

A 2006. évi 441. törvény jelentősen módosította a Társaságokról szóló törvény vezető tisztségviselőinek visszahívására vonatkozó rendelkezéseit azáltal, hogy előírta azok kártérítésre való jogát amennyiben a visszahívás komoly ok nélkül történt. A törvény módosítását megelőzően a román jogi szakirodalom és joggyakorlat általános álláspontja az volt, hogy a közgyűlés visszahívásra vonatkozó döntését nem kell indokolja. A törvény módosított szövegéből azonban már kiolvasható a közgyűlés indokolási kötelezettsége. A visszahívás, mint jogügylet akkor is érvényes marad, ha a közgyűlés döntését nem indokolja. Ha azonban a kártérítési kötelezettség feltételei bizonyítást nyernek, a visszahívott vezető tisztségviselői tagok érvényesíthetik kártérítési jogukat a társasággal szemben.³⁷¹ Az idő előtti visszahívás az esetek többségében a vezető tisztségviselők és felügyelőbizottsági tagok egyfajta felelősségre vonása, a bizalom megrendülése esetén alkalmazott bizalmi szavazás, avagy a részvényesek által kezdeményezett „bizalmatlansági indítvány”.³⁷² Ugyanakkor a visszahívásban a részvényesek kollektív ellenőrzési joga nyilvánul meg.

---

³⁶⁹ DUȚESCU, *i.m.* 287.

³⁷⁰ Lásd a 7.3.2. alpontban hivatkozott 47/2006 számú Alkotmánybírósági határozatot

³⁷¹ CATANĂ, *i.m.* 18-20.

³⁷² CĂRPENARU – PIPEREA – DAVID, *i.m.* 495.

A magyar társasági jogi szabályozáshoz hasonlóan a vezető tisztségviselőket és felügyelőbizottsági tagokat a kölcsönösség elve alapján megilleti a lemondás joga. Ők bármikor indokolás nélkül megbízatásukról lemondhatnak [Rptk. 2034. cikk (1) bekezdés]. Amennyiben lemondásával a vezető tisztségviselő a társaságnak kárt okoz, a Rptk. 2034. cikk (3) bekezdésének értelmében köteles a megbízót ért kár megtérítésére.

6.4. Komparatív következtetések

A részvénytársaság időben első vezető tisztségviselőit és felügyelőbizottsági tagjait a magyar és román társasági jogi szabályok értelmében is a társaság alapszabályában jelölik ki, majd ezt követően a közgyűlés választja meg őket. Tekintettel arra, hogy a román szabályozás alapján részvénytársaság nyilvános jegyzéssel is alapítható, a szabályozás annyi eltérést csak mutat, hogy nyilvánosan működő részvénytársaság első vezető tisztségviselőit és felügyelőbizottsági tagjait az alapítói közgyűlés nevezi ki. Amint az a magyar és román törvény megfogalmazásából is következik, az első vezető tisztségviselőket és felügyelőbizottsági tagokat a részvényesek kijelölik/kinevezik, tehát nem választásról van szó, hanem az alapítók közös döntéséről, megegyezéséről.

A magyar Ptk. szerint az alapítók felügyelőbizottság létrehozásáról dönthetnek, vagy a törvényben meghatározott esetben annak létrehozása kötelező.³⁷³ Így például kötelező a felügyelőbizottság létrehozása, ha a nyilvánosan működő részvénytársaság dualista irányítási rendszer szerint működik, azonban két eset kivételével nem kötelező annak létrehozása zártkörűen működő részvénytársaság esetében.³⁷⁴ A román szabályozás értelmében, ha a részvénytársaság nem az egységes irányítási rendszer mellett dönt, minden esetben szükséges a felügyelőbizottság létrehozása. A román szabályozás abban is eltérést

---

³⁷³ Részletekért lásd az értekezés 6.2.1. alpontját.

³⁷⁴ Zártkörűen működő részvénytársaságnál, függetlenül attól, hogy egységes vagy dualista rendszerben működő társaságról van szó, felügyelőbizottság létrehozása akkor kötelező, ha a szavazati jogok legalább öt százalékával rendelkező részvényesek ezt kérik [Ptk. 3:290. § (3) bek.]; ha a teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállalók létszáma éves átlagban a 200 főt meghaladja és az üzemi tanács nem mondott le a felügyelő bizottságban való munkavállalói részvételről [Ptk. 3:119. §].

mutat a magyar szabályozástól, hogy a részvénytársaság első igazgatóságának tagjai (dualista irányítási rendszer) nem az alapszabályában kerülnek kijelölésre, hanem őket már az alapszabályban kijelölt első felügyelőbizottsági tagok nevezik ki.

A vezető tisztségviselők a társaság ügyvezetést a magyar szabályozás szerint megbízási vagy munkaviszonyban, míg a felügyelőbizottsági tagok minden esetben megbízási jogviszonyban látják el. Ettől eltérően a román szabályozás egyértelműen megtiltja, hogy a részvénytársaság vezető tisztségviselői tevékenységüket munkaviszonyban lássák el.³⁷⁵ Sőt, amennyiben az igazgatótanács tagjait a társaság munkavállalói közül választják, munkaszerződésük a megbízási időtartamára felfüggesztődik. A rendelkezést az igazgatósági és felügyelőbizottsági tagokra is alkalmazni kell.

A román jogi szakirodalom egybehangzó álláspontja szerint a vezető tisztségviselők a társaság ügyvezetését munkaszerződés alapján nem láthatják el tekintettel arra, hogy a munkaviszony az alá-fölé rendeltség jogviszonya és *ad nutum* nem megszüntethető, hanem azt a munkajogi szabályok szerint kell megszüntetni.³⁷⁶ Álláspontunk szerint a társaság és a vezető tisztségviselő közti bizalmi viszonyra tekintettel a társaság érdekét az szolgálja, hogy amennyiben ez a bizalmi viszony megszűnik, a vezető tisztségviselő (megbízási) jogviszonyát a közgyűlés bármikor szabadon megszüntethesse és a társaság üzleti tevékenységének irányítására más személyt válasszon. Egy a magyar szakirodalomban megfogalmazott álláspont szerint is a vezető tisztségviselőinek a jogviszonyára a munkajogi szabályok csak nehezen alkalmazhatók és a vezető tisztségviselői jogviszony csak nehezen egyeztethető össze a munkaviszonnyal, „a munkaviszony megengedése vezető tisztségviselők (és különösen gazdasági társaságok vezető tisztségviselői számára) a jövőben (is) csak kényszerítő jogpolitikai indokok fennállása esetén indokolt.”³⁷⁷

A magyar szabályozás amint azt már ismertettük, lehetővé teszi, hogy a részvénytársaság alapszabálya olyan elsőbbségi részvény kibocsátásáról rendelkezzen, mely

---

³⁷⁵ PÁL Előd, *A vezető tisztségviselők*, In: VERESS Emőd – FEGYVERESI Zsolt – PÁL Előd: *Román társasági jog*, Forum Iuris Könyvkiadó, Kolozsvár, 2019, 242.

³⁷⁶ CĂRPENARU – PIPEREA – DAVID, *i.m.* 490-491. ANGHENI, Smaranda, *i.m.* 179. NEMEȘ, Vasile, *i.m.* 149.

³⁷⁷ TERCSÁK Tamás, *Vezető tisztségviselő felelőssége a Ptk. és az Mt. szabályai szerint*, *Gazdaság és Jog*, 2017/7-8., 3-12.

a vezető tisztségviselő és/vagy felügyelőbizottsági tag kijelölésére vonatkozó elsőbbséget biztosítson. Az ilyen elsőbbségi részvényosztály a jogosult részvényesnek nem csak kijelölési jogot, hanem a kijelölt személy/személyek visszahívására is feljogosít.³⁷⁸ A román társasági jogi rendelkezések *expressis verbis* a vezető tisztségviselő és/vagy felügyelőbizottsági tag kijelölésére vonatkozó elsőbbséget biztosító részvényről nem rendelkeznek. Azonban amint azt a szavazatelsőbbbségi részvény kibocsátása kapcsán is leírtuk, tekintettel arra, hogy a törvény nem tiltja más elsőbbséget biztosító részvény kibocsátását, a részvényesek az alapszabályban rendelkezhetnek a vezető tisztségviselő és/vagy felügyelőbizottsági tag kijelölésére vonatkozó elsőbbséget biztosító részvény kibocsátásáról. Ez esetben is fontosnak tartjuk kiemelni, hogy szerencsés lenne egy olyan törvényi rendelkezés, mely kimondaná, hogy a részvénytársaság alapszabályában a részvényesek határozhatnak a jogszabályban szabályozott részvényosztályon túlmenően egyéb részvényosztályok kibocsátásáról is.

---

³⁷⁸ Részletekért lásd az értekezés 6.2.2. alpontját.

7. A KÖZGYŰLÉSI HATÁROZATOK BÍRÓSÁGI KONTROLLJA

7.1. A megtámadó jog, mint alapvető szervezeti jog

A részvénytársaság törvényes működésének biztosítása a jogsértés jellegétől függően több jogintézményen keresztül valósulhat meg. Jelen fejezetnek nem célja a törvényes működés különböző, a kutatási téma keretein túlmutató biztosítékainak a kifejtése. A vizsgálat középpontjában a részvénytársaságok közgyűlési határozatainak bírósági kontrollja áll, ami a közgyűlés által hozott határozatok bíróság előtti megtámadását jelenti.³⁷⁹ A közgyűlési határozatok megtámadhatóságának joga a társaság törvényes működését garantálja,³⁸⁰ védelmet nyújt a részvényeseknek, biztosítja a közrend és törvényesség védelmét.³⁸¹ A társaság részvényesei valós vagy vélt jogsértés esetén kezdeményezhetik a társaság közgyűlési határozatainak bírósági kontrollját. A közgyűlési határozatok érvényességéhez két alapvető feltétel szükséges: a határozatok egyrészt feleljenek meg a törvényes előírásoknak, másrészt pedig a társaság alapszabályában lefektetett rendelkezéseknek. Ez a két feltétel a többségi akaratnak a korlátja és a részvénytársaság létalapja.³⁸² Így tehát, ha a közgyűlési határozat jogszabályba vagy alapszabályba ütközik, a részvényes keresetében kérheti a társasági határozat bírósági kontrollját. A keresetindításnak nem feltétele, hogy a közgyűlési határozat a részvénytársaságnak vagy a részvényesnek kárt okozzon, hanem elegendő ha az törvény vagy alapszabály ellenes.³⁸³

Ezen jog a részvényes egyik nem vagyoni, szervezeti, individuális alapjoga, mely szorosan kapcsolódik a tagsági jogviszonyból eredő többi joghoz. A társaság alapszabálya a közgyűlési határozatok megtámadásának jogát érvényesen nem zárhatja ki, a részvényes pedig nem mondhat le erről az alapvető szervezeti jogáról. A közgyűlési határozatok bíróság

---

³⁷⁹ PAPP Tekla, In: PAPP Tekla(szerk.), *i.m.* 229.

³⁸⁰ KISFALUDI András – SZABÓ Marianna (szerk.), *i.m.* 542.

³⁸¹ BARTA Judit, *A gazdasági társaságok határozatainak bírósági felülvizsgálata és annak elhatárolási kérdései a Ptk., a Ctv. és a bírói gyakorlat alapján*, In: *Opuscula Civilia* 3, 2018, 2.

³⁸² NAGY Ferencz, *A magyar kereskedelmi jog kézikönyve különös tekintettel a bírói gyakorlatra és a külföldi törvényhozásokra*, Athenaeum Irodalmi és Nyomdai R.T. kiadása, Budapest, 1904, 367.

³⁸³ KUNCZ Ödön, *A magyar kereskedelmi- és váltójog tankönyve*, Grill Károly Könyvkiadóvállalata, Budapest, 1938, 171.

előtti megtámadhatóságának joga a részvényes egyik védekező jogosítványa, mellyel a jogsértő határozatok hatályon kívül helyezését kérheti. Főszabály szerint a megtámadó jog minden részvényest megillet, aki nem vett részt a közgyűlésen, vagy ott a határozat ellen szavazott. Amint azt látni fogjuk bizonyos esetekben a megtámadó jogot az a részvényes is gyakorolhatja, aki részt vett a közgyűlésen és szavazatával hozzájárult a jogsértő közgyűlési határozat elfogadásához.³⁸⁴

A felülvizsgálati/érvénytelenségi eljárást a cég székhelye szerint illetékes törvényszék illetékes lefolytatni. A bírói fórum a határozat célszerűségét nem vizsgálja, az ítélet pedig a társasági határozatot nem helyettesíti. A közgyűlési határozatok bírósági kontrolljának célja annak ellenőrzése, hogy a határozat nem e sért törvényt vagy alapszabályt.³⁸⁵ Amint azt a magyar Ptk. indokolása is leszögezi, a bíróság nem szólhat bele a társaság döntéseibe, azokat nem változtathatja meg, nem vizsgálhatja felül azok célszerűségét, gazdaságosságát, a határozat meghozatala mögött álló érdekeket vagy érdekellentéteket, hanem kizárólag csak azt vizsgálhatja, hogy a határozatok nem jogsértőek-e. Természetesen amennyiben szükséges, a bíróság elrendelheti az újabb határozathozatalt.³⁸⁶

Amint azt már megjegyeztük, a dolgozat jelen fejezetének nem célja a törvényes működés különböző biztosítékainak a vizsgálata, mégis meg kell említenünk a cégbíróság előtt lefolytatandó törvényességi felügyeleti eljárást, mely úgyszintén a társaság törvényes működését hivatott biztosítani. A két eljárás közötti különbségeket a magyar és a román szakirodalom³⁸⁷ egyaránt kiemeli, hangsúlyozva azt, hogy mindkét eljárás célja a társaság törvényes működésének a biztosítása. A két eljárás közötti egyik lényeges különbség az, hogy míg a közgyűlési határozatok bíróság általi felülvizsgálata/kontrollja polgári peres eljárás és csak kérelemre kezdeményezhető, addig a törvényességi felügyeleti eljárást mind

---

³⁸⁴ Például a határozathozatalkor megtévesztett részvényes abban az esetben is élhet megtámadó jogával, ha a közgyűlése a határozat elfogadása mellett szavazott. Lásd: VIDAL, Dominique, *i.m.* 373.

³⁸⁵ *Decizia ICCJ nr. 4476/2005, pronunțată de secția II-a civilă*, <http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=30303>

³⁸⁶ T/7971. számú törvényjavaslat indokolással - A Polgári Törvénykönyvről.

³⁸⁷ Részletekért lásd: KISFALUDI András – SZABÓ Marianna (szerk.), *i.m.* 560-573. DUȚESCU Cristian, *i.m.* 319-331.

nemperes eljárást a cégbíróság hivatalból is elrendelheti. A magyarországi cégnyilvánosságról, bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény értelmében nincs helye törvényességi felügyeleti eljárásnak, ha az arra vonatkozó igény más polgári perben, illetve közigazgatási eljárásban érvényesíthető [Ctv. 74. § (3) bek.].³⁸⁸

A szakirodalomban megfogalmazott álláspont szerint a peres eljárás, ahol a szabad bizonyítás során vizsgálni lehet, hogy történt-e valós jogsértés, hatékonyabb védelmi funkcióval szolgál, mint a cégbírósági törvényességi felügyeleti eljárás.³⁸⁹ Ugyanezen álláspont szerint másik lényeges különbség a két eljárás között, hogy határozat bírósági felülvizsgálata csak meghozott határozatokkal szemben lehetséges, míg törvényességi felügyeleti eljárásra abban az esetben is sor kerülhet, ha a társaság jogsértő működése egy határozat meghozatalának elmulasztásával állt elő.³⁹⁰

A továbbiakban a közgyűlési határozatok megtámadásának jogát vizsgáljuk a magyar és román társasági jogban, kitérve a megtámadható közgyűlési határozatok, az a bírósági eljárás kezdeményezésére jogosult részvényesek körére, illetve a perindítás határideje és a határozatok hatályon kívül helyezésére. A fejezetben nem tárgyaljuk külön a határozatok bírósági felülvizsgálatára/kontrolljára vonatkozó eljárási szabályokat, azonban ott ahol a vizsgálat megköveteli ezekre is röviden reflektálunk.

---

³⁸⁸ BH 1997.2.92; Legf. Bír. Cgf. II. 31.107/1995. sz. Ha a részvényesnek anyagi jogi szabályok szerint a társasággal szemben keresettel érvényesíthető jogosultsága van, az azonos jog érvényesítése érdekében cégbírósági törvényességi felügyeleti eljárást nem kezdeményezhet

³⁸⁹ ÍH 2008/1/35. Fővárosi Ítéltábla 14.Cgtf. 43.727/2007/7. Törvényességi felügyeleti eljárásban nincs helye az okirat olyan tartalmú vizsgálatának, melyre nézve peres eljárás indítható. Az üzletrész átruházási szerződés érvénytelenségének, hatálytalanságának megállapítása polgári peres eljárásra tartozik.

³⁹⁰ KISFALUDI András – SZABÓ Marianna (szerk.), *i.m.* 542.

7.2. A közgyűlési határozatok megtámadásának joga a magyar társasági jogban

7.2.1. A megtámadható közgyűlési határozatok köre

A Ptk. a jogi személy törvényes működésének érdekében elismeri a jogi személy tagjának, a vezető tisztségviselőknek és felügyelőbizottsági tagoknak azt a jogot, hogy a bíróságtól a tagok és a jogi személy szervei által hozott jogszabálysértő vagy létesítő okiratba ütköző határozatok, így a részvénytársaság közgyűlési határozatainak a hatályon kívül helyezését kérjék [Ptk. 3:35 §]. Amint azt már hangsúlyoztuk, a bírósági ítéletnek nem az a célja, hogy a határozatot helyettesítse, hanem annak jogszabálysértő vagy létesítő okiratba ütköző voltát megszüntesse. A bíróság közvetlen módon nem avatkozhat bele a társaság határozataiba, szerepe csak a megtámadott határozat ellenőrzése. Így tehát a bírósági felülvizsgálat a határozatok jogszerűségének a vizsgálatára korlátozódik, ezek gazdasági-célszerűségi szempontból történő felülvizsgálatára nem kerül és nem is kerülhet sor, mert a bíróság nem foglalhat állást abban a kérdésben, hogy a döntés a társaság részéről gazdaságilag helyes, indokolt és célszerű volt-e. A részvénytársaság közgyűlési határozatának bírósági felülvizsgálata során csak azt lehet vizsgálni, hogy fennáll-e olyan konkrét jogszabálysértés, vagy alapító okiratba ütközés, ami a közgyűlési határozat megsemmisítését indokolja.³⁹¹ Így tehát a határozat felülvizsgálata csak arra terjedhet ki, hogy a határozat alaki és tartalmi okból jogszabálysértő vagy létesítő okiratba ütköző-e.³⁹²

Bár a jogi szakirodalomban eltérőek a vélemények azzal kapcsolatban, hogy a megtámadási jog sajátos kisebbségvédelmi jog-e vagy sem,³⁹³ mi azon az állásponton vagyunk, hogy a közgyűlési határozatok megtámadhatóságának joga nem egy specifikus kisebbségvédelmi eszköz, bár kétséget kizáróan ez a jog a kisebbségben lévő tagok jogvédelmi eszköze is lehet a többség döntésével szemben. Ahogy azt már korábban

---

³⁹¹ ÍH 2005.30; Szegedi Ítéltábla Gf. III. 30.044/2004/4.

³⁹² Fővárosi Ítéltábla 16.Gf.40039/2017/4.

³⁹³ Részletekért lásd: BALÁSHÁZY Mária, *Kisebbségi jogok a társasági törvényben*, Gazdaság és Jog, 2007/5., 8-12. GÁL Judit (szerk.), *Társasági jogi perek 2018*, HVG Orac Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2018, 160-161. NOCHTA Tibor, ZÓKA Ferenc, ZUMBOK Ferenc, *A gazdasági társaságokról szóló törvény magyarázata*, Magyar Hivatalos Közlönykiadó, Budapest, 2008, 128.

jeleztük, a megtámadási jog individuális jog és mint egyéni jog minden részvényest megillet vagyoni hozzájárulásától és szavazati mértékétől függetlenül. Így tehát ezzel a joggal úgy a többségi, mind pedig a kisebbségi részvényes élhet. Véleményünk szerint helyes az az álláspont, miszerint a megtámadó jogot már csak azért sem javasolt „a szavazásban kisebbségben maradó tagok védelmi eszközének tekinteni, mert a megtámadó jog megilleti azt a tagot is, aki a szavazásban egyáltalán nem is vett részt.”³⁹⁴

Érdemesnek tartjuk kiemelni a Fővárosi Ítéltábla BDT.2008.1840. szám alatt közzétett döntésében kifejtett indokokat, miszerint a részvénytársaság által hozott határozatok felülvizsgálata iránti perindítási jog a tagi (részvényesi) mivolthoz, részvényesi jogviszonyhoz kapcsolódik, e jog valamennyi részvényest – részvényei fajtájától, névértékétől függetlenül – azonosan megilleti. A törvény e jogosítvány gyakorlását nem köti az egyéb részvényesi (szervezeti, vagyoni) jogok gyakorlásához előírt további feltételekhez.³⁹⁵

A közgyűlési határozatokat egyrészt a meghozatal eljárási szabályainak megsértése, másrészt pedig tartalmuk jogsértő jellege miatt lehet megtámadni.³⁹⁶ A bírósági gyakorlat értelmében eljárási szabály megsértésének minősül például a legfőbb szerv összehívásával, megtartásával, határozatképességével és határozathozatalával kapcsolatos rendelkezéseinek a megsértése. Egyhangú és utólagos megerősítés hiányában a felsorolt esetek, olyan súlyos jogszabálysértésnek minősülnek, amelyek az arra jogosultak által a társasági határozat felülvizsgálata iránt indított perben a társasági határozat hatályon kívül helyezését vonja maga után. Úgyszintén a határozat hatályon kívül helyezését vonja maga után az az eset is, ha közgyűlés összehívására egyáltalán nem került sor.³⁹⁷ Jogsértőnek minősül az a társasági határozat is, amelyet úgy hoztak meg, hogy a közgyűlési meghívó közlése és a közgyűlés

---

³⁹⁴ BALÁSHÁZY Mária, *i.m.* 8-12.

³⁹⁵ BDT.2008.1840. Fővárosi Ítéltábla 16.Gpkf.44.606/2208/2.

³⁹⁶ KISFALUDI András – SZABÓ Marianna (szerk.), *i.m.* 543.

³⁹⁷ ÍH 2017.65. Fővárosi Ítéltábla 10.Gf.40.066/2017/8. PÁZMÁNDI Kinga, *A társasági döntéshozatal néhány alapkérdése*, Gazdaság és Jog, 2018/6, 11.

időpontja közötti, törvényben előírt időközöt nem tartották be,³⁹⁸ vagy a napirendre tűzés szabályainak megsértésével hozták.³⁹⁹

A közgyűlési határozatokat tartalmuk jogsértő jellege miatt is megtámadhatóak, amennyiben tartalmuk jogszabályba vagy alapszabályba ütközik. Így például tartalmi szempontból jogsértő az a közgyűlési határozat, amely a társaság alapszabályának módosításáról határoz a Ptk. kógens rendelkezéseinek figyelembevétele nélkül. Szintén jogsértő az a közgyűlési határozat, melyet úgy hoztak meg, hogy a társaság egyik részvényesét a közgyűlésen való részvételtől olyan követelmény nem teljesítése miatt zárták el, mely sem jogszabály, sem pedig az alapszabály szavazati jog gyakorlására irányadó feltételei között nem szerepelt.⁴⁰⁰

7.2.2. Az eljárás kezdeményezésére jogosult részvényesek

A Ptk. a határozat megtámadására feljogosított személyek között nem tesz különbséget aszerint, hogy mely határozat megtámadására ki jogosult. A szakirodalomban kialakult álláspont szerint bármely szerv által meghozott jogszabálysértő vagy létesítő okiratba ütköző határozat, bármelyik tag (részvényes), vezető tisztségviselő vagy felügyelőbizottsági tag által megtámadható, így a részvénytársaság közgyűlési határozatának felülvizsgálatát is bármelyik jogosult személy kezdeményezheti a

---

³⁹⁸ BH 2014.5.155. Kúria Gfy. VII. 30.202/2013; BH 1993.7.420. Legf. Bír. Pf. III. 21 030/1992. sz.

³⁹⁹ KISFALUDI András – SZABÓ Marianna (szerk.), *i.m.* 543. BH 1992.3.167. Legf. Bír. Pf. III. 20 500/1991. sz. BH 1992.3.167 II. Taggyűlési meghívóban nem szereplő kérdés csak akkor tárgyalható, ha valamennyi tag jelen van és az ellen nem tiltakozik.

⁴⁰⁰ ÍH 2014.30 Fővárosi Ítéltábla 16.Gf.40.282/2013/6. A részvényes közgyűlési szavazati jogát részvénykönyvi bejegyzés és az alapszabály erre vonatkozó előírásai szerint gyakorolhatja. Nem támasztható a részvényessel szemben jogszerűen olyan követelmény, amely az alapszabály szavazati jog gyakorlására irányadó feltételei között nem szerepel. A konkrét esetben a részvényest azért zárták el szavazati jogának gyakorlásától, mert a közgyűlésen nem mutatta be részvényeit. A Fővárosi Ítéltábla indokolása szerint a szavazati jog gyakorlásának feltételére, módjára nézve az alapszabály rendelkezései irányadóak, ebben pedig nem szerepel olyan követelmény mely szerint a névre szóló részvények tulajdonosai szavazati jogukat csak a részvényeik bemutatását követően gyakorolhatják. A szavazati jog gyakorlása kapcsán pedig az alapszabályi rendelkezés irányadó, mely a szavazati jog gyakorlását a részvénykönyvi bejegyzéshez köti.

bíróságnál.⁴⁰¹ Amint arra a szakirodalom is felhívja a figyelmet, de a Ptk. szövegéből is következik, a törvény a közgyűlési határozat bírósági felülvizsgálatát a társaság „belügyeként” kezeli. Így például, ha a közgyűlés határozat kívülálló, például hitelező érdekeit sértené, az a Ctv. 77. § (1) bekezdés c) pontja értelmében kérheti a cégbíróságtól a törvényességi felügyeleti eljárás kezdeményezését.⁴⁰²

Ahogy azt már megjegyeztük, a közgyűlési határozatok bírósági felülvizsgálata csak kérelemre indul el, ellentétben a törvényességi felügyeleti eljárással, amit a cégbíróság hivatalból is elrendelhet. Ugyanakkor a társaság alapszabálya a közgyűlési határozatok megtámadásának jogát érvényesen nem zárhatja ki, erről a jogáról pedig a részvényes sem mondhat le. A perbeli legitimáció kérdése már csak azért is az eljárás egyik lényegi eleme, mert annak hiánya a kereset elutasítását eredményezi.⁴⁰³ Főszabály szerint a kereset megindítására a részvénytársaság bármely részvényese jogosult, így a felperesi oldalon a társaság részvényese (részvényesei), az alperesi oldalon pedig mindig maga társaság áll, akit a bíróság előtt a vezető tisztségviselő képvisel. Amennyiben a vezető tisztségviselő is felperes, és társaságnak nincs más olyan vezető tisztségviselője, aki képviselhetné, a perben a társaságot a felügyelőbizottság által kijelölt felügyelőbizottsági tag képviseli. Amennyiben a felügyelőbizottsági tagok is felperesek, vagy a társaságnak nincsen felügyelőbizottsága (pl. egységes irányítási rendszer esetében), a bíróság a jogi személy perbeli képviselőjére ügygondnokot rendel ki [Ptk. 3:36. § (3) bek.].

A Kúria egy eseti döntésében kimondta, hogy a közgyűlési határozat bírósági felülvizsgálatát az a részvényes kezdeményezheti, aki a határozat meghozatalakor és a kereset benyújtásakor is a társaság részvényese (felperesi legitimáció). A Kúria érvelésében kifejti, hogy a közgyűlésen való részvétel, ott a részvényesi jogok, mint például a szavazati jog gyakorlásának, valamint a társasági határozat megtámadásának joga a részvénytársasággal szemben gyakorolható részvényesi jog. A két jog gyakorlásának két feltétele van. Egyrészt, hogy a részvényes részvényesi minősége igazolt legyen, másrészt

---

⁴⁰¹ Lásd: PAPP Tekla, In: OSZTOVITS András (szerk.), *i.m.* 433. KISFALUDI András, In: GÁRDOS Péter – VÉKÁS Lajos (szerk.), *i.m.* 250.

⁴⁰² KISFALUDI András – SZABÓ Marianna (szerk.), *i.m.* 544.

⁴⁰³ PAPP Tekla, In: PAPP Tekla (szerk.), *i.m.* 230.

pedig, hogy a részvényes a részvénykönyvbe legyen bejegyezve, ez ugyanis a részvénytársasággal szembeni joggyakorlás feltétele.⁴⁰⁴

Amint azt a szakirodalom megjegyzi, a 2015 decembere előtti gyakorlatban a perbeli legitimáció megszűnése a kereset ítélettel történő elutasítását vonta maga után.⁴⁰⁵ A Ptké. 10/A. § (2) bekezdése⁴⁰⁶ a felperes perbeli legitimációjára nézve speciális szabályozást ad, és a § értelmében a keresetindításra, vagy a jogi személy határozata ellen benyújtott kereset tárgyában meghozott ítélet elleni felülvizsgálat kezdeményezésére való jognak, kereshetőségi jognak, illetve perbeli legitimációnak, azaz a keresetindítási jognak a per során folyamatosan, a per befejezéséig - ideértve e rendkívüli jogorvoslatot is - fenn kell állnia. Ha a keresetindítási jogot megalapozó jogviszonyban bekövetkezett változás folytán - a jogutódlás esetét kivéve - a keresetindítási jog megszűnik, a bíróság a pert megszünteti. Ha a pert a másodfokú bíróság vagy a felülvizsgálat során a Kúria szünteti meg, a másodfokú bíróság, illetve a Kúria az elsőfokú bíróság ítéletét, illetve a jogerős ítéletet végzéssel teljes egészében vagy abban a részében, amelyre a megszüntetés oka fennáll, hatályon kívül helyezi.

A Ptké. 10/A. §-nak hatálybalépése előtti bírósági gyakorlatban azonban arra is találunk példát, hogy a részvényes perbeli legitimációját nem érintette, ha a társasági határozat felülvizsgálatára irányuló per során részvényesi jogviszonya megszűnt. Az indokolás szerint önmagában a részvényesi jogviszony megszűnése nem jelenti azt, hogy a jogvita eldöntéséhez fűződő érdekeltisége feltétlenül megszűnne.⁴⁰⁷ Álláspontunk szerint ilyen esetben érdekeltségű alapú vizsgálatra lenne szükség és annak megállapítására, hogy a határozat meghozatalának pillanatában még részvényes volt-e vagy sem. Nem jogosult azonban a közgyűlési határozat bírósági felülvizsgálatát kezdeményeznie annak, aki a részvényeit a megtámadni kívánt közgyűlési határozat meghozatala után szerezte.⁴⁰⁸

A Kúria több döntésében is a részvénykönyvbe való bejegyzést, mint a részvénytársasággal szembeni joggyakorlás feltételét hangsúlyozza. Az indokolások szerint

---

⁴⁰⁴ BH+ 2015.7.307. Kúria Gfv. VII.30.008/2015. Lásd még: BARTA Judit, *i.m.* 5-8.

⁴⁰⁵ GÁL Judit, In: GÁL Judit (szerk.), *Társasági jogi...* 164.

⁴⁰⁶ Beiktatta: 2015. évi CCXVIII. törvény 15. §. Hatályos: 2015. XII. 23-tól.

⁴⁰⁷ BH 2008.10.276 Legf. Bír. Gfv. X. 30.413/2007.

⁴⁰⁸ KISFALUDI András – SZABÓ Marianna (szerk.), *i.m.* 545.

a közgyűlés határozatának megtámadására a részvényes jogosult. Részvényesnek pedig az tekinthető, aki a részvénykönyvben szerepel, és akinek a nevében a részvényeket – dematerializált értékpapír esetében – az értékpapír számlavezető nyilvántartja. Aki részvényesi minőségét nem tudja igazolni az általa indított perben, a keresetét idézés kibocsátása nélkül el kell utasítani, vagy a pert meg kell szüntetni.⁴⁰⁹ A részvényes perbeli legitimációja kapcsán a Kúria eseti döntése kimondja, hogy amíg a részvényes a részvények birtokával rendelkezik és a részvénykönyvben is tulajdonosként szerepel, a részvénytársaság közgyűlésén meghozott határozat hatályon kívül helyezése iránti per megindítására jogosult, s a keresetőségi joga elenyészése megállapítására sincs jogi lehetőség.⁴¹⁰

A Ptké. 10/A. § (1) bekezdésének értelmében, a határozatok bírósági felülvizsgálatát főszabályként csak az a részvényes kezdeményezheti, aki a határozathozatal során szavazati joggal rendelkezett. A szavazati joggal nem rendelkező részvényesek csak személyes érintettségük esetén kérhetik a sérelmezett határozat hatályon kívül helyezését, ezt is csak amennyiben az rájuk nézve jogot vagy kötelezettséget állapít meg, ezeket kiterjeszti vagy korlátozza, illetve megszünteti. A szakirodalomban megfogalmazott kritikus álláspont szerint „ez a törvényi rendelkezés elveszi az egyesületek és a gazdasági társaságok szavazati joggal nem rendelkező tagjainak több mint húsz éve fennálló jogait a jogi személy szervei határozatainak megtámadására, nevezetesen az egyesületeknél a tiszteletbeli és a pártoló tagoktól, az részvénytársaságnál és a korlátolt felelősségű társaságnál pedig a szavazati joggal nem rendelkező részvényesek (tagok) tekintetében.”⁴¹¹ A cikk írójának álláspontjával azonos véleményünk szerint, tekintettel arra, hogy a megtámadó jog a tag (részvényes) egyik individuális alapjoga, a jogszabályi rendelkezéseknek egyenlően biztosítaniuk kéne minden tag (részvényes) számára a társasági határozatok megtámadhatóságának a jogát, szavazati joguktól függetlenül. Ennek ésszerűségi és célszerűségi okai vannak, hiszen a szavazati joggal nem rendelkező tag (részvényes) is érdekelt abban, hogy a társaság a jogszabályok

---

⁴⁰⁹ BH 2013.11.309: Kúria Gfv. VII. 30.351/2012. BH 2013.9.250: Kúria Gfv. VII. 30.351/2012. BH 2013.9.250 Kúria Gfv. VII. 30.351/2012. BH 2013.5.129: Kúria Gfv. VII. 30.093/2012

⁴¹⁰ BH 2013.10.276: Kúria Gfv. VII. 30.292/2012.

⁴¹¹ SÁRKÖZY Tamás, *A jogi személyek törvényességi felügyeletéről, különös tekintettel a köztestületekre*, *Gazdaság és Jog*, 2016/3., 17-18.

által biztosított keretek között működjön, így a jogellenes határozatok bírósági felülvizsgálatára vonatkozó kezdeményezési jog őt is megilletné.

A közgyűlési határozatok megtámadására jogosultak azok a részvényesek, akik a közgyűlésen szavazati joggal rendelkeztek, azonban nem vettek részt a közgyűlésen és szavazatukat a közgyűlést megelőzően postai úton sem gyakorolták. Úgyszintén perindításra jogosultak azok a részvényesek, akik a határozat meghozatalakor tartózkodtak. A szakirodalomban kifejtett álláspont szerint „a tartózkodás nem tekinthető a határozat meghozatalát támogató szavazatnak, már csak azért sem, mert a határozat meghozatalához szavazattöbbség kell, s a tartózkodó szavazatok nem számíthatóak a szavazattöbbséget alkotó szavazatok közé.”⁴¹² Így tehát a tartózkodó szavazatokat sem az igen, sem pedig a nem szavazatokhoz nem lehet számítani.

Nem jogosult a perindításra az, aki a határozat meghozatalához szavazatával hozzájárult [Ptk. 36. § (2) bek.]. Így tehát az a részvényes aki a közgyűlésen részt vett és szavazatával támogatta a határozat elfogadását, elveszti perindítási jogát.⁴¹³ Továbbra is fennáll azonban annak a részvényesnek a keresetindítási joga, aki tévedés, megfélemlítés vagy jogellenes fenyegetés miatt szavazott a határozat mellett. A perben a bizonyítás terhe a felperesre esik, akinek bizonyítania kell a felsorolt körülményeket.⁴¹⁴

A részvénytársaság közgyűlési jegyzőkönyvének tartalmaznia kell a leadott szavazatok és ellenszavazatok, valamint a szavazástól tartózkodók számát [3:278. § e) pont]. A Ptk. azonban nem tartalmaz arra vonatkozó előírásokat, hogy a határozat ellen szavazók személyes adatait az esetleges perbeli legitimáció bizonyítékaként, illetve ezen személyek könnyebb beazonosítás érdekében jegyzőkönyvbe kell venni. Természetesen semmi akadálya nincs annak, hogy a részvényes ellenszavazata jegyzőkönyvbe vételekor kérje személyes adatainak a feljegyzését is. Gyakori azonban az, hogy a társaság alapszabályában találunk arra vonatkozó rendelkezéseket, hogy valamely határozat ellen szavazó részvényes

---

⁴¹² KISFALUDI András – SZABÓ Marianna (szerk.), *i.m.* 545.

⁴¹³ BH 2003.4.165. Legf. Bír. Gf.VII.30.063/2001. sz. A taggyűlési határozat felülvizsgálata iránt keresetindítási jog nem illeti meg azt a tagot, aki a határozat meghozatalához szavazatával hozzájárult.

⁴¹⁴ BH 2003.4.165. Legf. Bír. Gf.VII.30.063/2001. sz.

kérelmére a jegyzőkönyvben - a részvényes nevének/megnevezésének feltüntetésével - rögzíteni kell a tiltakozás tényét és ennek esetleges indokait.

7.2.3. A perindítás határideje és a határozat hatályon kívül helyezése

A Ptk. a társasági határozatok, így a közgyűlési határozat bírósági felülvizsgálat iránti per kezdeményezését határidőhöz köti. A határidő célja a társaság működésének hosszú távú biztosítása azáltal, hogy bizonyos idő elteltével a felülvizsgálati eljárás kezdeményezésére nincs lehetőség. Amennyiben a felülvizsgálati eljárás megindítása nem lenne határidőhöz kötve, ez a társaságra nézve bizonytalanságokhoz és ellentmondásokhoz vezetne, hiszen a közgyűlési határozatok egymásra épülnek.⁴¹⁵ Így ha a felülvizsgálati eljárás során egy régebbi közgyűlési határozatot a bíróság hatályon kívül helyezne, ez valószínűleg hatással lenne a hatályon kívül helyezett határozat meghozatala után elfogadott más határozatokra és a társaság biztonságos működésére is.

A Ptk. 3:36. § (1) bekezdésének értelmében a perindítás határideje a határozatok hatályon kívül helyezése iránt attól az időponttól számított harminc nap, amikortól a jogosult a határozatról tudomást szerzett vagy a határozatról tudomást szerezhette volna. A felülvizsgálati per megindításának mindkét határideje anyagi jellegű.⁴¹⁶ A harminc napos határidő jogi minősítése elévülési határidő, amely szubjektív jellegű, ami azt jelenti, hogy a keresetindításra jogosult kérelmét legkésőbb a határozatról való tudomásszerzéstől számított harminc napon belül nyújthatja be a bírósághoz. A Ptk. 3:36. § (1) bekezdésének szövege pontosította a Gt. megfogalmazását azáltal, hogy az elévülés 30 napos határideje nem csak a határozatról való konkrét tudomásszerzéstől folyik, hanem akkortól is, amikortól a perindításra jogosult a határozatról tudomást szerezhette volna. A szakirodalomban megfogalmazott álláspont szerint ennek a pontosításnak a célja az, hogy a perindításra jogosult tag (részvényes) amennyiben a határozatról tudomást szerezhette volna (például a

---

⁴¹⁵ KISFALUDI András – SZABÓ Marianna (szerk.), *i.m.* 547.

⁴¹⁶ A Legfelsőbb Bíróság 4/2003. számú Polgári jogegységi határozata határidő számításáról keresetlevél benyújtására. BH+ 2002.8.405. Legf.Bír. Cgf.II.33.033/2000. sz. A taggyűlési határozat megtámadására irányuló kereset előterjesztésére engedett határidő anyagi jogi határidő, ezért arra a Pp. szabályai nem irányadók.

társaság honlapjáról, vagy a társaság postai úton tájékoztatta őt), de ezt ő saját elhatározásból nem tette meg (nem látogatta a társaság honlapját, nem vette át vagy nem bontotta fel a társaság által küldött tájékoztató levelet), a felülvizsgálati perben ne hivatkozhatson arra, mint mentő körülményre, hogy azért nem tudta érvényesíteni megtámadási jogát, mert nem volt tudomása a jogsértő határozatról.⁴¹⁷

Így tehát e jogszabályi pontosítás értelmében az elévülési határidő nem csak tényleges tudomásszerzéssel veszi kezdetét, hanem már attól az időponttól, amikortól a jogosult kellő körültekintés mellett tudomást szerezhetett volna a jogsértő határozatról.⁴¹⁸ Amennyiben a jogosult a határozatról már annak meghozatalakor szóban tudomást szerzett, a harminc napos perindítási határidő már akkor kezdetét veszi, függetlenül attól, hogy a gyűlésről készült jegyzőkönyvet csak egy ezt követő időpontban kapja meg. A határozatról való tudomásszerzéstől számított harminc napos perindítási határidő olyan elévülési jellegű anyagi jogi határidő, amelynek lejártáig a keresetlevélnek a bírósághoz meg kell érkeznie.⁴¹⁹ A keresetlevélben meg kell jelölni azokat a törvényértéseket és alapszabályba ütköző döntéseket, amelyre hivatkozik a határozat hatályon kívül helyezését kérő jogosult.⁴²⁰

A határozat meghozatalától számított egy éven túl a jogsértő közgyűlési határozat megtámadására nincs lehetőség. Ez a második határidő jogvesztő, objektív jellegű, azaz ennek elteltével per már nem indítható akkor sem, ha részvényes önhibáján kívül nem szerzett tudomást a jogsértő határozat meghozataláról. A Gt. 90 napos jogvesztő határidejét a Ptk. egy évesre hosszabbította, amivel tulajdonképpen a perindítási határidők azonosak lettek a Ctv. 79. § (1) bekezdésében megállapított törvényességi felügyeleti eljárás megindításának határidejével. Azt, hogy a jogszabályban előírt határidőben került-e sor a keresetindításra a bíróságnak kell vizsgálnia. Amennyiben a bíróság a határidő elmulasztását állapítja meg, a kereset érdemben való elbírálására nincs törvényes lehetőség.⁴²¹

A határozat hatályon kívül helyezése iránti per megindításának a határozat végrehajtására halasztó hatálya nincs [Ptk. 36. § (4) bek.], a közgyűlési határozat

---

⁴¹⁷ GÁL Judit, In: GÁL Judit (szerk.), *Társasági jogi...* 166-167.

⁴¹⁸ KISFALUDI András, In: GÁRDOS Péter – VÉKÁS Lajos (szerk.), *i.m.* 252.

⁴¹⁹ A Fővárosi Ítéltábla Gf.40099/2015/4. számú határozata

⁴²⁰ BARTA Judit, *i.m.* 9.

⁴²¹ BH 2006.12.407. Legf. Bír. Gfv. X. 30.384/2005. számú határozata

végrehajtásának felfüggesztése nem automatikus. A bírósági felülvizsgálatára irányuló eljárás megindulásától függetlenül a közgyűlésen szavazásra bocsátott és elfogadott határozatok a részvénytársaságra nézve kötelezőek és azok végrehajthatóak.⁴²² Így például szerződéseket köthet, vagy változásbejegyzési kérelmet nyújthat be a cégbíróságnál a határozat alapján. A bíróság csak indokolt esetben és a felperes kérelmére függesztheti fel a határozat végrehajtását.⁴²³ Jogos lehet a határozatra vonatkozó felfüggesztési kérelem, ha például a határozat végrehajtása visszafordíthatatlanul befolyásolná és veszélyeztetné a részvénytársaság üzletmenetét.⁴²⁴ A bizonyítás a felperes részvényest terheli, a határozat felfüggesztését pedig a bíróság hivatalból nem rendelheti el. A bíróságnak vizsgálnia kell a felperesi kérelmet, és a kérelem tárgyában hozott döntését meg kell indokolnia. Ha a kérelmet a bíróság megalapozottnak ítéli, elrendeli a határozat végrehajtásának felfüggesztését. A határozatot felfüggesztő végzés ellen nem lehet fellebbezni. Azonban ha a bíróság ezzel ellentétes tartalmú határozatot hoz és elutasítja a határozat végrehajtásának felfüggesztése iránti kérelmet, akkor az ellen a felperes fellebbezhet.⁴²⁵

Amennyiben a felülvizsgálati eljárásban a bíróság úgy ítéli meg, hogy a határozat jogsértő vagy alapszabályba ütközik, azt hatályon kívül helyezi és szükség esetén új határozat meghozatalát rendeli el [Ptk. 37. § (1) bek.]. A határozat hatályon kívül helyezésére

---

⁴²² GÁL Judit, In: GÁL Judit (szerk.), *Társasági jogi...* 173. Fővárosi Ítéltábla 16.Gf.41.452/2003/3. számú döntése értelmében a gazdasági társaság legfőbb szervének határozatát a társaság tagjaira nézve kötelezőnek, a cég működésére nézve irányadónak kell tekinteni mindaddig, amíg a perbíróság a határozat végrehajtását fel nem függesztette, vagy a határozatot hatályon kívül nem helyezte, illetve amíg a taggyűlés esetleg újabb határozatot nem hozott, vagy pedig a cégjegyzéket érintő határozat esetén a változásbejegyzési kérelmet a cégbíróság - a határozat érvénytelenségére tekintettel - el nem utasította.

⁴²³ A Fővárosi Ítéltábla Gf.40039/2017/4. számú határozata: A közgyűlési határozatok végrehajtása indokolt esetben függeszthető fel, így például akkor, ha az jelentős, el nem hárítható érdeksérelmet okoz, és nagy a valószínűsége a kereset megalapozottságának.

⁴²⁴ A Fővárosi Ítéltábla Gf.40345/2017/6. számú határozata: A társasági határozat végrehajtása felfüggesztésének jogintézménye azt a célt szolgálja, hogy a bíróság indokolt esetben megakadályozhassa a határozat végrehajtásával elérni kívánt joghatás kiváltását, tekintettel arra, hogy a határozat végrehajtása folytán kialakuló helyzet sok esetben visszafordíthatatlan, a hátrányos következmények már orvosolhatatlanok. A végrehajtásában felfüggesztett határozatra jog nem alapítható. A jogszabály a felfüggesztés feltételeit ugyanakkor nem határozza meg, annak alkalmazását, az alkalmazás időpontját a bíróság belátására bízta.

⁴²⁵ ÍH 2016.78. Fővárosi Ítéltábla 13. Gpkf. 43.592/2016/2. számú határozata

kizárólag a Ptk. által pontosan meghatározott indokok alapján és a kereseti kérelem korlátai között kerülhet sor.⁴²⁶ A Ptk. megadja azt a lehetőséget a bíróságnak, hogy amennyiben meglátása szerint a társaság törvényes működése csak új határozat meghozatalával biztosítható, új határozat meghozatalát rendelje el. Abban az esetben azonban, ha a társaság törvényes működését a hatályon kívül helyezett határozat nem érinti, új határozat meghozatalának elrendelése nem indokolt.

A szakirodalomban kérdésként merült fel, hogy az új határozat meghozatalának kötelezettségét előíró jogerős ítélet, miként kényszeríthető ki a rendes bírósági végrehajtás keretében. A képviselt álláspont szerint, a törvényes működés kikényszerítésére a törvényességi felügyeleti eljárás eredményeként alkalmazható intézkedések hatékonyabbak lennének, mint az ítélet rendes bírósági végrehajtás keretében való végrehajtásának megkísérlése. Éppen ezért nem kizárható az a megoldás, hogy az ítéleti rendelkezés kikényszerítése érdekében a felülvizsgálat kezdeményezésére jogosult személy a törvényességi felügyeleti eljárást kezdeményezzen.⁴²⁷ A határozat hatályon kívül helyezését kimondó jogerős bírósági ítélet hatálya nem csak a felülvizsgálat kezdeményezésére jogosult részvényesre terjed ki, hanem a perben nem álló részvényesekre, a részvénytársaság ügyvezető szerveire és felügyelőbizottsági tagjaira is.

Amennyiben a jogszabálysértés vagy a létesítő okiratba ütközés nem jelentős és nem veszélyezteti a jogi személy jogszerű működését, a bíróság a jogsértés tényét állapítja meg [Ptk. 3:37. § (3) bek.]. A jogsértés tényének megállapítása a Ptk. egyik újítása, amely lehetővé teszi csekély mértékű jogsértés esetére, amennyiben a határozat jogsértő jellege nem veszélyezteti a társaság működését, hogy a bíróság a határozat hatályon kívül helyezése helyett annak jogsértő jellegét állapítsa meg. A Ptk. indokolása utal arra, hogy ennek az újításnak a célja a jogalkalmazás rugalmasabbá tétele azáltal, hogy a bíróság kevésbé avatkozik be a társaság ügyeibe, de ugyanakkor kifejezi a jogsértés miatti rosszallást.⁴²⁸

A Kúria felülvizsgálati kérelem elbírálásában kimondta, hogy ha a társasági határozat kapcsán megvalósult jogszabálysértés nem jelentős, nem veszélyezteti a jogi

---

⁴²⁶ A Fővárosi Ítéltábla Gf.40606/2017/5. számú határozata

⁴²⁷ KISFALUDI András, In: GÁRDOS Péter – VÉKÁS Lajos (szerk.), *i.m.* 253.

⁴²⁸ T/7971. számú törvényjavaslat indokolással - A Polgári Törvénykönyvről

személy jogszerű működését, a bíróságnak ítéletében a jogsértés tényét meg kell állapítania. Indokolásában kifejtette, hogy a Ptk. új rendelkezése arra alkalmas, hogy a kis jelentőségű jogszabálysértésnek ne legyen szükségszerű következménye a hozott társasági határozatok hatályon kívül helyezése, ugyanakkor a jogszabálysértés ténye mégis megállapításra kerüljön. A konkrét ügyben a Kúria egyetértett a másodfokú bíróság megállapításával, miszerint a jogsértés nem jelentős, mert önmagában nem volt alkalmas arra, hogy a részvénytársaság jogszerű működését veszélyeztesse, azonban sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság nem alkalmazta a Ptk. által a bíróságok számára biztosított új lehetőséget.⁴²⁹

7.3. A közgyűlési határozatok megtámadásának joga a román társasági jogban

7.3.1. A megtámadható közgyűlési határozatok köre

A Társaságokról szóló törvény 132. cikke a közgyűlési határozatok érvényességét két feltételhez köti: a határozatoknak meg kell felelniük egyrészt a jogszabályi, másrészt pedig az alapszabályi rendelkezéseknek. Az így meghozott közgyűlési határozatok minden részvényesre nézve kötelező erővel bírnak függetlenül attól, hogy a részvényes nem vett részt a közgyűlésen vagy azon részt vett, de a határozathozatal pillanatában a határozat ellen szavazott. Önmagában az a tény, hogy a társaság valamelyik részvényese a közgyűlési határozat ellen szavazott, nem jelenti azt, hogy a közgyűlési határozat jogellenes.⁴³⁰

Azok a közgyűlési határozatok, amelyek jogszabályba vagy alapszabályba ütköznek a bíróság kontrollja alá vethetőek. Több bírósági határozatban megállapításra került, hogy az érvénytelenségi eljárásban csak a határozat jogszerűsége vizsgálható, annak célszerűségi vizsgálata nem tartozik a bíróság hatáskörébe, mert amennyiben a bírói fórum célszerűségi szempontokat vizsgálna, nyilvánvalóan beavatkozna a társaság működésébe, ami pedig

---

⁴²⁹ BH 2018.1.19. Kúria Gfv.VII. 30.844/2016. Lásd még: Kúria Pfv.21491/2016/5. számú határozata, Fővárosi Ítéltábla Gf.40709/2017/3. számú határozata

⁴³⁰ *Decizia C.S.J. nr. 5130/2001, pronunțată de secția comercială*, Buletinul Jurisprudenței 1990-2003, București, Editura All Beck, 2003, 367.

elfogadhatatlan a társasági jogi szabályok szerint.⁴³¹ Egy másik esetben a bíróság hasonlóképpen azt állapította meg, hogy a jogszabályok nem teszik lehetővé a bíróságok számára a közgyűlési határozatok célszerűségi vagy profitabilitási szempontból való vizsgálatát, hanem azokat kizárólag csak a törvény vagy az alapszabályba ütközés szempontjából lehet vizsgálni.⁴³² A bírósági gyakorlatból az is következik, hogy az érvénytelenség megállapítása iránt indított perben a részvényesek csak a közgyűlési határozat jogszabályba vagy alapszabályba való ütközésének megállapítását és a sértő határozat hatályon kívül helyezését kérhetik. Az érvénytelenségi eljárásban nincs arra lehetőség, hogy a bíróság határozatával a közgyűlés által hozott jogsértő határozatot helyettesítse.

A szakirodalomban megfogalmazott álláspont szerint, a „törvénnyel vagy az alapszabállyal ellentétes közgyűlési határozatok” megfogalmazás [Társaságokról szóló törvény 132. cikk (2) bek.], arra enged következtetni, hogy minden olyan a társaság általános érdekeit sértő határozatot meg lehet támadni, amely csak bizonyos részvényesi kör érdekét szolgálja. A megtámadási jog akkor is érvényesíthető, ha a közgyűlési határozat mind formai, mind pedig tartalmi szempontból megfelel a törvényes előírásoknak és az alapszabályba foglaltaknak. A megfogalmazott vélemény szerint ezt az álláspontot igyekezett megerősíteni a jogalkotó a Társaságokról szóló törvény 2006. évi módosításával, amikor a törvényt a 136¹ cikkel egészítette ki, mely rendelkezés kifejezetten megtiltja a részvényesi jogok rosszhiszemű, illetve a társaság, vagy más részvényesek jogos érdekei ellenében való gyakorlását. A jogszabállyal ellentétesek azok a határozatok, melyek kogens jogi normába, vagy a Társaságokról szóló törvény olyan kiegészítő normáiba ütköznek, amelyekről a társaság alapszabályában nem tért el.⁴³³ Véleményünk szerint érvénytelenségi eljárás megindítására csak akkor van lehetőség, ha a közgyűlési határozat jogsértő vagy alapszabályba ütköző, és ez a jogszabály rendelkezéseiből egyértelműen kiolvasható.

---

⁴³¹ *Decizia C.S.J. nr. 6200/2001, pronunțată de secția comercială*, Buletinul Jurisprudenței 1990-2003, București, Editura All Beck, 2003, 341.

⁴³² *Decizia ICCJ nr. 4476/2005, pronunțată de secția II-a civilă*, <http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=30303>, *Tribunalul București secția comercială, decizia comercială nr. 7365/2003*, In: Cristina CUCU, Marilena-Veronica GAVRIȘ, Cătălin-Gabriel BĂDOIU, Cristian HARAGA, *i.m.* 270-271.

⁴³³ CĂRPENARU-PIPEREA-DAVID, *i.m.* 434.

A közgyűlési határozatokat a magyar szabályozással azonosan a meghozatalra vonatkozó eljárási szabályok megsértése, illetve tartalmuk jogsértő jellege miatt lehet megtámadni.⁴³⁴ A közgyűlési határozat meghozatalának eljárási szabályát sérti például az a határozat, melyet úgy hoztak meg, hogy nem tartották be a közgyűlés összehívására vonatkozó rendelkezéseket, az összehíváshoz szükséges határidőket, nem közölték a részvényesekkel a közgyűlés pontos napirendi pontjait vagy a közgyűlést nem az igazgatótanács/igazgatóság hívta össze. A bírósági gyakorlatban kialakult álláspont szerint, ha a közgyűlést nem a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően hívták össze, a közgyűlésen hozott határozatok érvénytelenek. Az érvénytelenségi keresetet elbíráló bíróság nem köteles a megtámadott határozat által elrendelt intézkedések jogszerűségét vizsgája, mert ilyen esetben, azaz a közgyűlés összehívására vonatkozó rendelkezések megsértésével hozott határozat akkor is érvénytelen, ha amúgy az tartalmilag jogszerű és alapszabályba nem ütköző.⁴³⁵ Egy másik bírósági döntés értelmében érvénytelen az a közgyűlési határozat, melyet a közgyűlés összehívására vonatkozó jogszabályból fakadó érvényességi feltételek betartása nélkül hívtak össze.⁴³⁶ Érvénytelen az a közgyűlési határozat, amelyet olyan személyek hívnak össze, akik az közgyűlés összehívásának a pillanatában nem a társaság törvényes képviselői. A konkrét jogesetben a közgyűlést összehívó személyek nem voltak a társaság igazgatótanácsának tagjai, illetve olyan igazgatótanácsai testület tagjai voltak, amelyet törvénybe ütköző módon választott meg egy olyan közgyűlés, melynek határozatát a bíróság hatályon kívül helyezte.⁴³⁷

A Társaságokról szóló törvény 132. cikk (2) és (3) bekezdése, a jogszabályba vagy alapszabályba ütköző közgyűlési határozatok érvénytelenségének két fokát különbözteti

---

⁴³⁴ TURCU, Ion, *Teoria și practica dreptului comercial român vol.I*, Editura Lumina Lex, București, 1998, 318.

⁴³⁵ *Curtea de Apel Cluj, Secția comercială, decizia nr. 231/1999*, In: Cristina CUCU, Marilena-Veronica GAVRIȘ, Cătălin-Gabriel BĂDOIU, Cristian HARAGA, *i.m.* 2712.

⁴³⁶ *Decizia C.S.J. nr. 51/2002, pronunțată de secția comercială*, <http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=85580>

⁴³⁷ *Curtea de Apel Cluj, Secția a II-a civilă, decizia nr. 725/2017*, <https://lege5.ro/App/Hotarare/gmztambqgaydambrgaztemjxgi/>

meg⁴³⁸ és ennek megfelelően a határozat érvénytelenségének megállapítására két különböző kereset áll a jogosult rendelkezésére. Ha a határozat magánérdeket védő normát sért, a jogosult a határozat érvénytelenítését célzó keresetet nyújthat be (megtámadhatóság/megtámadási kereset). Amennyiben a határozat közérdeket védő normát sért, a jogosult keresetében a határozat semmisségnek (semmisségi kereset) a megállapítását kérheti.

Annak megállapítására, hogy a határozatok kontrollját melyik érvénytelenségi keresettel lehet kezdeményezni, vizsgálni kell annak a jogi normának vagy az alapszabálynak azt a rendelkezését, amelybe a közgyűlési határozat ütközik. A román társasági jogi normák néhány kifejezett rendelkezést is tartalmaznak arra vonatkozóan, hogy a közgyűlési határozatok mikor érvénytelenek (semmisek vagy megtámadhatók). Így például a határozat semmis, ha a részvényeseket a közgyűlésen a vezető tisztségviselők vagy a felügyelőbizottsági tagok képviselték, amennyiben az így leadott szavazat nélkül nem lett volna meg a határozat elfogadás érdekében előírt többség [Társaságokról szóló törvény 125. cikk (5) bek.]. Semmis az a közgyűlési határozat, melyet a közgyűlésen jogosult részvényes kizárásával, a közgyűlésen való részvételi jog gyakorlásának a megakadályozásával hoztak [A pénzügyi eszközök kibocsátásáról és a piaci műveletekről szóló 2017. évi 24. törvény 92. cikk (9) bek.]. A román jogi szakirodalom a joggyakorlat tükrében egyéb semmisségi okokat is beazonosít. Így például semmis az a közgyűlési határozat, amelyet más helyszínen és más időpontban hoztak meg, mint amit a közgyűlés meghívója tartalmazott. Szintén semmis a közgyűlés határozata, ha a határozat a közgyűlési meghívó közzétételének időpontjától számított 30 napon belül került elfogadásra, vagy ha meghozatalakor nem tartották be a határozatképességre vagy a határozathozatalra vonatkozó többségeket.⁴³⁹

Megtámadható az a közgyűlési határozat, melyet cselekvőképességükben részlegesen korlátozott személyek (részvényesek) részvételével hoztak meg.⁴⁴⁰ Az érvénytelenségi eljárásban az így meghozott közgyűlési határozat érvénytelenségét a bíróság

---

⁴³⁸ Az érvénytelenség két foka a semmisség (nulitate absolută) és a megtámadhatóság (nulitate relativă). A jogügyletek érvénytelensége kapcsán részletesen lásd: VERESS Emőd, *Román polgári jog. Általános rész*, 3. kiadás, Forum Iuris Kiadó, Kolozsvár, 2018, 137-157.

⁴³⁹ DUȚESCU, *i.m.* 312.

⁴⁴⁰ *Curtea de Apel București, secția a V-a comercială, decizia nr. 937/2002*, Culegerea Curtea de Apel București, Practică judiciară comercială, 2002, Editura Brilliance, 151-152.

akkor fogja megállapítani, ha a korlátozott cselekvőképességű személyek által leadott szavazatok nélkül a társaság nem hozhatott volna érvényes határozatot. A határozat akkor is megtámadható, ha szavazáskor a szavazásra jogosult részvényes hozzájárult a határozathozatalhoz, azonban szavazáskor akarata hibásan nyilvánult meg (tévedés, megtévesztés vagy kényszer esetén). A szakirodalomban megoszlanak a vélemények azzal kapcsolatban, hogy a részvényest akarathiba miatt minden esetben megilleti-e a megtámadási jog.

Az egyik álláspont szerint a megtámadási jog csak akkor gyakorolható, ha a közgyűlés a részvényes által leadott szavazat nélkül nem hozhatott volna érvényes határozatot.⁴⁴¹ Így tehát ez a vélemény kizárja az akarathibára történő hivatkozhatóságot, az akarathibára alapítható megtámadási jogot és ezzel együtt a részvényes perbeli legitimációját, amennyiben a határozat érvényes meghozatalához nem volt szükség a részvényes szavazatára. A másik álláspont szerint amennyiben a részvényes bizonyítani tudja, hogy a szavazás pillanatában akarata hibásan nyilvánult meg, nem fosztható meg a határozat megtámadási lehetőségétől akkor sem, ha szavazata nem befolyásolta a határozat érvényességét.⁴⁴²

A közgyűlési határozat abban az esetben is megtámadható, ha olyan kérdésben született határozat, amely nem szerepelt a közgyűlési meghívó napirendi pontjai között. Két esetben azonban a közgyűlés olyan kérdésben is döntést hozhat, amely nem szerepelt a napirendi pontok között:

1. ha a részvényesek a közgyűlésen az éves pénzügyi beszámoló elfogadásáról szavaznak, döntést hozhatnak a vezető tisztségviselők vagy a felügyelőbizottsági tagok felelőségéről, és a felelőség megállapítására irányuló per elindításáról, abban az esetben is, ha ezek nem szerepelnek a közgyűlés napirendi pontjai között [Társaságokról szóló törvény 155. cikk (3)-(4) bek.].

2. ha a közgyűlésen minden részvényes jelen van és a napirenden nem szereplő, de a közgyűlésen javasolt kérdés megvitatását és szavazásra bocsátását senki sem ellenzi

---

⁴⁴¹ CĂRPENARU St. D. – DAVID S. – PREDOIU C. – PIPEREA Gh., *Societăți comerciale. Reglementare, doctrină, jurisprudență*, Ed. All Beck, București, 2002, 234. SĂULEANU, *i.m.* 254.

⁴⁴² DUȚESCU Cristian, *i.m.* 306.

[Társaságokról szóló törvény 129. cikk (7) bek.]. Azok a részvényesek, akik hozzájárultak az új napirendi pont megvitatásához, majd az azt követő szavazásban a határozat ellen szavaznak, az érvénytelenségi eljárásban nem kérhetik a közgyűlési határozat hatályon kívül helyezését azzal az indokkal, hogy az adott napirendi pont nem szerepelt a közgyűlési meghívóban.⁴⁴³

A Társaságokról szóló törvény a közgyűlési határozatok megtámadására vonatkozó jogon kívül nem rendelkezik egyéb társasági határozatok érvénytelenítési lehetőségéről. A kialakult bírói gyakorlat értelmében a jogsértő igazgatótanácsi (igazgatósági) határozatok hatályon kívül helyezéséről a részvénytársaság közgyűlése dönthet ellenőrzési jogkörében.⁴⁴⁴ Kivételt képeznek azok az igazgatótanácsi (igazgatósági) határozatok, amelyek meghozatalára az igazgatótanácsot (igazgatóságot) a közgyűlés hatalmazta fel. A Társaságokról szóló törvény 114. cikk (1) bekezdése a részvénytársaság alapszabálya vagy a társaság működése során a közgyűlés számára lehetővé teszi, hogy a társaság székhelyének megváltoztatásáról, melléktevékenységi köreinek módosításáról és az alaptőke felemeléséről hozandó döntéseket az igazgatótanács (igazgatóság) hatáskörébe delegálja. Az így meghozott igazgatótanácsi (igazgatósági) határozatokat – az alaptőke felemelését eldöntő határozat kivételével – a közgyűlés nem, hanem csak a bíróság érvénytelenítheti [Társaságokról szóló törvény 114. cikk (3) bek.].⁴⁴⁵

7.3.2. Az eljárás kezdeményezésére jogosult részvényesek

Amint azt az előzőekben már ismertettük, annak megállapítására, hogy a jogsértő határozatok kontrollját melyik érvénytelenségi keresettel lehet kezdeményezni, vizsgálni kell annak a jogi normának vagy az alapszabálynak azt a rendelkezését, amelybe a

---

⁴⁴³ CĂRPENARU – PIPEREA – DAVID, *i.m.* 424-425.

⁴⁴⁴ *Decizia ICCJ nr. 165/2015, pronunțată de secția II-a civilă*, [http://www.scj.ro/1093/Detaili-jurisprudenta?customQuery\[0\].Key=i d&customQuery\[0\].Value=119914](http://www.scj.ro/1093/Detaili-jurisprudenta?customQuery[0].Key=i d&customQuery[0].Value=119914), *Curtea de Apel București, decizia nr. 991/2014*, <https://legeaz.net/spete-civil-2/constatare-nulitate-absoluta-hotarare-consiliul-991-2014>

⁴⁴⁵ A Társaságokról szóló törvény 114. cikk (3) bekezdését az Alkotmánybíróság 382/2018 számú határozata alkotmányellenesnek találta. Az Alkotmánybíróság indokolása szerint a 114. cikk (3) bekezdése azzal, hogy nem teszi lehetővé az alaptőke felemelését eldöntő igazgatótanácsi (igazgatósági) határozat bíróság előtti megtámadását, sérti a személyek igazságszolgáltatáshoz való szabad hozzáféréseinek alapját. https://www.ccr.ro/files/products/Decizie_382_2018.pdf

közgyűlési határozat ütközik. Az eljárás kezdeményezésére jogosult személyek körének megállapítása kapcsán is szükséges azt vizsgálni, hogy az adott közgyűlési határozat közérdeket védő normát (semmisségi kereset) vagy pedig magánérdekű normát (megtámadási kereset) sért, mert ennek alapján határozhatjuk meg az érvénytelenségi eljárás kezdeményezésére jogosult személyek körét.

A jogsértő közgyűlési határozatok megtámadására irányuló kereset benyújtására jogosult személyek körére vonatkozóan a Társaságokról szóló törvény 132. cikkének rendelkezései nem egyértelműek. Ebből adódóan a szakirodalomban is megoszlanak a vélemények azzal kapcsolatban, hogy a részvényeseken kívül kik jogosultak a jogsértő közgyűlési határozatok ellen megtámadási keresettel élni. Egyes vélemények szerint megtámadási kereset benyújtására jogosultak az igazgatótanács (igazgatóság) tagjai, a társaság vagyongazdálkodását felügyelő cenzorok⁴⁴⁶ és a felügyelőbizottság tagjai.⁴⁴⁷ Ez az álláspont azzal magyarázható, hogy egyetlen társasági szerv sem kötelezhető jogellenes közgyűlési határozat betartására és végrehajtására. Mi több a társaság szervei kötelesek a jogellenes közgyűlési határozatok ellen fellépni, mert a jogsértő közgyűlési határozatok végrehajtásából származó károkért akár felelősségre is vonhatók.⁴⁴⁸

Egy másik álláspont szerint a közgyűlési határozatokat csak azok az igazgatótanácsai és igazgatósági tagok, illetve cenzorok támadhatják meg, akik egyben a társaság részvényesei is. A kifejtett vélemény szerint a Társaságokról szóló törvény 132. cikk (6) és (7) bekezdéséből⁴⁴⁹ nem lehet a nem részvényes igazgatótanácsai és igazgatósági tag megtámadási jogára következtetni. A két bekezdés rendelkezései helyesen úgy értelmezendők, hogy csak a részvényes igazgatótanácsai és igazgatósági tagok élhetnek megtámadási keresettel. A nem részvényes igazgatótanácsai és igazgatósági tagok csak

---

⁴⁴⁶ GEORGESCU, I.L., *i.m.* 367. CĂRPENARU – PIPEREA – DAVID, *i.m.* 439.

⁴⁴⁷ DAGHIE, Dragoș-Mihail, *i.m.* 211-212.

⁴⁴⁸ PIPEREA, Gheorghe, *Obligațiile și răspunderea administratorilor societăților comerciale*, Editura All Beck, București, 1998, 212.

⁴⁴⁹ A 132. cikk (6) bekezdésének értelmében, ha a közgyűlési határozatot valamennyi igazgatótanácsai tag megtámadja, a társaság perbeli képviselőjét a bíróság által kijelölt részvényes látja. A (7) bekezdés szerint, ha a határozatot az igazgatóság összes tagja megtámadja, a társaságot a perben a felügyelőbizottság képviseli.

semmisségi keresetben kérhetik a közgyűlési határozat érvénytelenségének a megállapítást, ezt is csak akkor, ha ehhez kapcsolódó jogi érdeküket bizonyítani tudják.⁴⁵⁰

Nem értünk egyet ezzel az értelmezéssel, miszerint csak a részvényes igazgatótanácsi és igazgatósági tagok élhetnek megtámadási keresettel. Álláspontunk szerint a megtámadási kereset gyakorlására úgy a részvényes, mint pedig a nem részvényes igazgatótanácsi (igazgatósági) tagok jogosultak. Bár a 132. cikk (6) és (7) bekezdésének rendelkezései erre egyértelműen nem utalnak – úgy ahogy arra sem, hogy a nem részvényes igazgatótanácsi (igazgatósági) tagok megtámadásra vonatkozó joga ki lenne zárva – meggyőződésünk, hogy ha a jogalkotó szándéka ezen jog kizárása lett volna, azt a jogszabály *expressis verbis* kimondta volna. Ugyanakkor a részvényesek megtámadási joga függetlenül attól, hogy az adott részvényes igazgatótanácsi (igazgatósági) tag fennáll a 132. cikk (2) bekezdésének értelmében. Az igazgatótanácsi és felügyelőbizottsági tagok személyes érintettségük miatt nem támadhatják meg a tisztségükből való visszahívásukra vonatkozó közgyűlési határozatot [Társaságokról szóló törvény 132. cikk (4) bek.].⁴⁵¹ Ha az igazgatótanácsi és felügyelőbizottsági tagok visszahívása törvényellenes vagy alapszabályba ütköző, ők a társasággal szemben kártérítési felelősség megállapítására irányuló kereset előterjesztésére jogosultak.⁴⁵²

A Társaságokról szóló törvény 132. cikk (2) bekezdés rendelkezései szerint a közgyűlés törvénnyel vagy alapszabállyal ellentétes határozatait az a részvényes támadhatja meg, aki nem vett részt a közgyűlésen, vagy ha részt vett, akkor a határozat ellen szavazott és kérte ellenszavazatának közgyűlési jegyzőkönyvbe vételét.⁴⁵³ Az ellenszavazat

---

⁴⁵⁰ SĂULEANU, *i.m.* 257-258.

⁴⁵¹ A Társaságokról szóló törvény 132. cikk (4) bekezdését az Alkotmánybíróság 47/2006 számú határozata alkotmányosnak találta. Az Alkotmánybíróság indokolása szerint a 132. cikk (4) bekezdésébe foglalt rendelkezés nem sérti a személyek igazságszolgáltatáshoz való szabad hozzáféréseinek alapjogát. A társaság vezető tisztségviselője megbízási jogviszony keretében látja el feladatait, a megbízás pedig alapvetően bizalmi jellegű viszony, ami felek kölcsönös bizalmára épül. Amennyiben ez a bizalmi viszony megszűnik, a szerződéses viszony sem tartható fenn. A megbízó azonban a törvény feltételei szerint az okozott károk megfizetésére kötelezhető. <https://www.ccr.ro/ccrSearch/MainSearch/SearchForm.aspx>

⁴⁵² CĂRPENARU – PIPEREA – DAVID, *i.m.* 439.

⁴⁵³ *Decizia ÎCCJ nr. 623/2011, pronunțată de secția II-a civilă*, <http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=61259>

közgyűlési jegyzőkönyvbe vétele a megtámadási jog gyakorlásának fontos kritériuma. A bíróság a perbeli legitimáció vizsgálatakor azt ellenőrzi, hogy a jogszabályban feljogosított felperes indította-e az érvénytelenségi eljárást. A kialakult joggyakorlat szerint a részvényes csak akkor rendelkezik perbeli legitimációval, ha a kifogásolt közgyűlési határozat meghozatalakor észrevételeinek jegyzőkönyvbe vételét kérte.⁴⁵⁴ Kérdésként merülhet fel, hogy amennyiben a közgyűlésen a határozathozatalra titkos szavazás útján került sor, a határozat ellen szavazó részvényesnek kérnie kell-e ellenszavazata jegyzőkönyvbe vételét. Ebben a lényeges kérdésben, hogy mi fontosabb: a szavazás titkos jellegének a megőrzése, vagy pedig a szavazat és a hozzá tartozó szavazó nevének felfedése a megtámadási jog gyakorlásának feltételeként, a szakirodalomban és a joggyakorlatban is eltérő vélemények láttak napvilágot. Egyes vélemények alapján, ha sérül is a szavazás titkos jellege, a részvényes csak így őrizheti meg a közgyűlési határozat bírósági megtámadásának jogát.⁴⁵⁵ Más álláspont szerint, amennyiben az ellenszavazat nem került bevezetésre a közgyűlés jegyzőkönyvébe, a tényállást minden a törvény által elfogadott módon bizonyítani lehet. Perbeli legitimációt a részvényes ellenszavazata kifejezésével nyer, a jegyzőkönyv csak a bizonyítási eszközök egyike.⁴⁵⁶

A közgyűlésen résztvevő, de a határozat ellen szavazó részvényes abban az esetben is élhet megtámadási jogával, ha a közgyűlésen szavazás alá vetett napirendi pontok közül valamennyivel egyetértett, azonban bizonyos ügyekben bírálatot fogalmazott meg és döntéshozatalakor a vitatott pontok ellen szavazott. Természetesen ilyen esetben megtámadási keresetében pontosan meg kell jelölnie, hogy melyek voltak azok a napirendi pontok, amelyek ellen szavazott. A jogszabály szövege az ellenszavazat feltételéhez köti a megtámadási jogot, tehát a szavazás alkalmával tartózkodó részvényes nem támadhatja meg a közgyűlési határozatot. Ebben az esetben a tartózkodás a határozat hallgatólagos elfogadását jelenti.⁴⁵⁷

---

⁴⁵⁴ *Decizia C.S.J. nr. 2155/2002, pronunțată de secția comercială*, <http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=83685>

⁴⁵⁵ GEORGESCU, *i.m.* 367. CĂRPENARU – PIPEREA – DAVID, *i.m.* 438-439.

⁴⁵⁶ GHEORGHE, Cristian, *Societăți comerciale. Voința asociaților și voința socială*, Editura All Beck, București, 2003, 173.

⁴⁵⁷ *Curtea de Apel Ploiești, decizia nr. 1101/1997*, *Revista de drept comercial*, 1/2000, 43. *Curtea de Apel București, decizia nr. 1290/2003*, *In: Cristina CUCU, Marilena-Veronica GAVRIȘ, Cătălin-Gabriel BĂDOIU, Cristian HARAGA, i.m.* 267.

A közgyűlési határozatok megtámadására irányuló kereset benyújtására jogosult az a részvényes is, aki nem vett részt a közgyűlésen. Amennyiben a részvényes azért nem vett részt a közgyűlésen, mert a társaság nem hívta őt meg a közgyűlésre, vagy a meghívót csak megkésve, az összehíváshoz szükséges határidők mellőzésevel közölték vele, keresetében a határozatok semmisségének (semmisségi kereset) a megállapítását kérheti, függetlenül attól, hogy a közgyűlésen hozott határozatok jogszabálysértők vagy alapszabályba ütközök-e vagy sem.⁴⁵⁸ Ha azonban a részvényes saját elhatározásból nem vett részt a közgyűlésen csak a jogszabálysértő vagy alapszabályba ütköző közgyűlési határozatokat támadhatja meg.

A részvényesi jogok gyakorlására, így a közgyűlési határozat megtámadására nem jogosult az a személy, aki a közgyűlést megelőzően a tulajdonosi megfeleltetési időpontban már nem részvényese a társaságnak.⁴⁵⁹ A perbeli legitimáció kapcsán a bírói gyakorlatban kialakult álláspont szerint a közgyűlési határozat elleni megtámadási keresetet az a részvényes kezdeményezheti, aki a határozat meghozatalakor és annak megtámadásakor is a társaság részvényese.⁴⁶⁰ Ha a közgyűlési határozat meghozatalát követően a részvényes eladja részvényeit, a megtámadási jog sem őt, sem pedig az új tulajdonost nem illeti meg.⁴⁶¹ Amennyiben a részvényes a jogsértő határozat ellen érvénytelenségi eljárást kezdeményez, majd ezt követően részvényeit átruházza, a perben a felperes (részvényes) személyében változás áll be és az addig eljáró felperes helyébe az új részvényes lép.⁴⁶²

---

⁴⁵⁸ Ha a társaság csak névre szóló részvényeket bocsátott ki, a közgyűlési meghívó ajánlott levélben is elküldhető. Amennyiben a társaság alapszabálya lehetővé teszi, a meghívót elektronikus levélben (e-mail), minősített elektronikus aláírással ellátva kell a részvényeseknek az erre a célra megadott e-mail címre elküldeni.

⁴⁵⁹ *Decizia ICCJ nr. 2046/2003, pronunțată de secția II-a civilă*, <http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=5993>

⁴⁶⁰ *Curtea de Apel Pitești, decizia nr. 128/R-C/2002*, In: Cristina CUCU, Marilena-Veronica GAVRIȘ, Cătălin-Gabriel BĂDOIU, Cristian HARAGA, *i.m.* 268.

⁴⁶¹ *Decizia ICCJ nr. 3241/2009, pronunțată de secția II-a civilă*, <http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=83191> A határozat indokolása szerint, ha a részvényes új tulajdonosa a határozat érvénytelenségének kezdeményezésekor semmisségi okokra hivatkozik, akkor a Társaságokról szóló törvény 132. cikk (3) bekezdésének értelmében megilleti a keresetindítás joga. Ilyen esetben nem szükséges bizonyítani a részvényesi minőség meglétét sem a határozat meghozatalának, sem pedig az érvénytelenségi eljárás kezdeményezésének pillanatára vonatkozóan, mert a semmisségi kereset megindítására minden személy jogosult, akinek ehhez jogi érdeke fűződik.

⁴⁶² GEORGESCU I.L., *i.m.* 367.

A közgyűlési határozatok érvénytelenségének bírósági megállapítását semmisségi okokra hivatkozva minden olyan személy kezdeményezheti, akinek ehhez jogi érdeke fűződik [Társaságokról szóló törvény 132. cikk (3) bek.]. Így tehát a jogsértő határozatok semmisségének a megállapítását peres eljárásban nem csak a társaság részvényesei, hanem a társaság hitelezői is kérhetik. A Társaságokról szóló törvény 132. cikke a jogszabály 2003-as módosítását⁴⁶³ megelőzően nem rendelkezett arról, mi a jogkövetkezménye annak, ha a közgyűlési határozat semmis. A jogszabály nem biztosította az érdekelt személyek számára azt a jogot, hogy a közgyűlési határozat hatályon kívül helyezését semmisségi okokra hivatkozva kezdeményezzék. A szakirodalom álláspontja e tekintetben az volt, hogy semmisségi ok miatt az érdekelt személyek a Ptk.-ban szabályozottak szerint kérhetik a semmisség megállapítását. Több egyéb kérdéskör tisztázása mellett, ezt is rendezni kívánta a törvénymódosítás, amely a már említett 132. cikk (3) bekezdésének a beiktatásával lehetővé tette, hogy a semmisségi keresetet jogi érdekének valószínűsítésével bárki a Társaságokról szóló törvény rendelkezéseinek értelmében kezdeményezhesse.⁴⁶⁴ A szakirodalomban és a joggyakorlatban megoszlanak a vélemények azzal kapcsolatban, hogy kérheti-e a határozat semmisségének megállapítását az a részvényes, aki a közgyűlésen részt vett és ott ellenvetés nélkül minden napirendi pontot megszavazott. A többségi állásponttal egyetértve, amennyiben a közgyűlési határozat közérdeket védő normát sért, a részvényest abban az esetben is megilleti a határozat semmisségének megállapítása iránti kereset joga, ha a közgyűlésen részt vett és ott szavazatával hozzájárult a határozatok elfogadásához.⁴⁶⁵

---

⁴⁶³ A Társaságokról szóló törvény 132. cikkét a 2003. évi 161. törvény módosította.

⁴⁶⁴ DUȚESCU, *i.m.* 312. CATANĂ, *i.m.* 97. SĂULEANU, *i.m.* 263-264.

⁴⁶⁵ *Curtea de Apel Craiova, secția comercială, decizia nr. 247/2006*, In: GAVRILĂ Petrina Simona, *Legea societăților comerciale nr. 31/1990. Practică judiciară*, Editura Hamangiu, București, 2009, 296-297. Lásd még: SĂULEANU, Lucian, *Tot cu privire la interpretarea deciziei nr. 3915/2013 pronunțată de ICCJ cu privire la calitatea procesuală activă a asociațiilor în promovarea acțiunii în constatarea nulității absolute a unei hotărâri AGA*, www.juridice.ro/354070/tot-cu-privire-la-interpretarea-deciziei-nr-39152013-pronunata-de-iccj-cu-privire-la-calitatea-procesuala-activa-a-asociațiilor-in-promovarea-actiunii-in-constatarea-nulității-absolute-a-unei-hotara.html (letöltve: 2018.09.10.) PIPEREA, Petre, *Nulitatea absolută a unei hotărâri AGA poate fi invocată de asociații care s-au abținut sau care au votat pentru adoptarea hotărârii*, *Revista Română de Drept al Afacerilor*, 2014/9, 55-62. A hivatkozott szerzőkkel ellentéte álláspontért lásd: VÂRGOLICI, Adrian, *Unele aspecte referitoare la interpretarea art. 132. alin. (3) din Legea nr. 31/1990 în funcție de poziția acționarului/asociațului față de adunarea generală care adoptă hotărârea atacată*,

A társaság alapszabály módosítására vonatkozó sértő határozatai ellen a társaság hitelezői és minden sérelmet szenvedett személy ellenvetést tehet, melyben kérheti a bíróságtól, hogy kötelezze a társaságot vagy a részvényeseket az okozott kár megtérítésére [Társaságokról szóló törvény 61. cikk (1) bek.]. A szakirodalom és a joggyakorlat álláspontja szerint a társaság részvényeseinek ellenvetési joguk nincs, az eljárás kezdeményezésére nem jogosultak. A részvényeseket a Társaságokról szóló törvény 132. cikk (2) bekezdésének értelmében a jogsértő közgyűlési határozatok megtámadására irányuló kereset benyújtása illeti meg.⁴⁶⁶ A részvényeseket egyrészt azért nem illeti meg a kifogás emelés joga, mert ha részt vettek a közgyűlésen és ott szavazatukkal hozzájárultak az alapszabály módosításához, feltételezhető, hogy a meghozott határozat érdekeiket nem sértette.⁴⁶⁷ Másrészt pedig, ha a részvényesek nem vettek részt a közgyűlésen vagy részt vettek, de ott az alapszabályt módosító határozat ellen szavaztak, a törvény vagy alapszabályba ütköző határozatot bírósági eljárás keretében megtámadhatják.⁴⁶⁸

7.3.3. A perindítás határideje és a határozat hatályon kívül helyezése

A Társaságokról szóló törvény a megtámadási keresetindítást határidőhöz köti. A közgyűlési határozatok megtámadásnak határideje attól az időponttól számított tizenöt nap, amikortól a határozatot közzétették a Hivatalos Közlönyben. A joggyakorlat és szakirodalom álláspontja ma már egységes azzal kapcsolatban, hogy a tizenöt napos határidő nem jogvesztő, hanem jogmegszüntető elévülési határidő. Ennek gyakorlati jelentősége abban rejlik, hogy míg az elévülésnél a határidő leteltét követően a jogosult alanyi jogának bírósági kikényszeríthetősége szűnik meg, addig a jogosult alanyi joga megmarad, ezzel

---

Revista Română de Drept al Afacerilor, 2014/12, 80-92. *Decizia ICCJ nr. 3915/2013, pronunțată de secția II-a civilă*, <http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=103950>

⁴⁶⁶ *Curtea de Apel Timișoara, decizia civilă nr. 46/2000; Curtea de Apel București, decizia civilă nr. 1299/2002* In: GAVRILĂ, *i.m.* 271.

⁴⁶⁷ Amennyiben a határozathozatal pillanatában a részvényes akarata hibásan nyilvánult meg, akartheta miatt megilletetheti a közgyűlési határozat megtámadásának joga. Részletekért lásd: 7.3.1.

⁴⁶⁸ CĂRPENARU – PIPEREA – DAVID, *i.m.* 231.

szemben a jogvesztésnél a jogosult joga is megszűnik.⁴⁶⁹ Szintén gyakorlati jelentősége van annak, hogy az elévülés nyugodhat, megszakadhat, illetve bizonyos esetekben a határidőbe való visszahelyezés is kérhető. A törvényben meghatározott elévülési határidőre vonatkozó rendelkezés kógens, attól az alapszabályban eltérni nem lehet. Ha erre sor kerülne, akkor a jogszabályba ütközés folytán semmis az alapszabály vonatkozó rendelkezése. Amennyiben a közgyűlési határozat közérdeket védő normát sért, a határozat semmisségének megállapítására irányuló kereset nem évül el.

A szakirodalomban különböző vélemények fogalmazódtak meg azzal kapcsolatban, hogy a közgyűlési határozat megtámadható-e annak Hivatalos Közlönyben való közzététele előtt. A szakirodalom többségének álláspontja szerint a törvény vagy alapszabály ellenes közgyűlési határozat jegyzőkönyv Hivatalos Közlönyben való közzététele előtt megtámadható, ha az eljárás kezdeményezésére jogosult személyek annak tartalmáról tudomást szereztek. A megtámadási jog mielőbbi gyakorlása csökkenti a közgyűlési határozat „sorsával kapcsolatos” bizonytalanság időszakát.⁴⁷⁰ Ezzel ellentétes álláspont szerint a felperes keresete idő előtti mindaddig, amíg a közgyűlés határozata nem jelent meg a Hivatalos Közlönyben.⁴⁷¹ A joggyakorlatban is eltérő álláspontok alakultak ki e tekintetben. A Legfőbb Semmítő- és Ítélszék több határozatának indokolása megállapítja, hogy a keresethez való jog a határozat Hivatalos Közlönyben való közzétételének napjától érvényesíthető, a felperes keresete ezen időpont előtti benyújtása idő előttinek minősül.⁴⁷² Az újabb bírói gyakorlat azonban a szakirodalom többségének álláspontját látszik alátámasztani. Az egyik határozat indokolása szerint a keresethez való jog a közgyűlési határozat elfogadásának időpontjától érvényesíthető, mert a jogszabály szövege nem köti e

---

⁴⁶⁹ BOJIU, Lucian, *Acțiunea în anularea hotărârii Adunării Generale a Acționarilor*, Editura Universul Juridic, București, 2012, 204-205. CATANĂ, *i.m.* 98

⁴⁷⁰ CĂRPENARU – PIPEREA – DAVID, *i.m.* 441., CATANĂ, *i.m.* 99., DUȚESCU, *i.m.* 310-311., SĂULEANU, *i.m.* 279. VERESS Emőd, *Controverse privind întreprinderile publice organizate sub forma societăților pe acțiuni cu acționar unic*, Dreptul nr. 3/2016.

⁴⁷¹ TĂBĂLTOC, Dan Mircea, *Aspecte teoretice și practice privind organizarea și funcționarea societăților comerciale. Adunarea generală a acționarilor. Statut juridic. Controlul legalității hotărârilor*, Revista de Drept Comercial, 2000/1, 49.

⁴⁷² *Decizia ICCJ nr. 1474/2002, pronunțată de secția II-a civilă*, <http://www.scj.ro/1093/Detaili-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=83669>, *Decizia ICCJ, nr. 2503/2005, pronunțată de secția II-a civilă*, <http://www.scj.ro/1093/Detaili-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=27221>

jog érvényesíthetőségének kezdetét a Hivatalos Közlönyben való közzétételhez. A közzététel csak a kereset benyújtásának elévülési határidejét befolyásolja, mert az a közzététellel veszi kezdetét.⁴⁷³

A szakirodalom és joggyakorlat többségi álláspontjával maradéktalanul egyetértünk. A jogellenes és alapszabályba ütköző közgyűlési határozat annak elfogadásától megtámadható. Részvényesi szemszögből a Hivatalos Közlönyben való közzététel csak az elévülési idő számítása miatt, azaz a kereseti jog érvényesíthetősége szempontjából fontos. A közzététel a harmadik személyek, például hitelezők érdekeinek védelme miatt fontos, mert ezek a személyek nem vehetnek részt a közgyűlésen, így az ott hozott határozatokat sem ismerik. Éppen ezért azt a törvény is leszögezi, hogy a közgyűlés határozatait, harmadik felekkel szembeni érvényesíthetőségük érdekében 15 napos határidőn belül a kereskedelmi jegyzékhivatalnál iktatni kell, majd a hivatal gondoskodik annak Hivatalos Közlönyben való közzétételéről. Kérésre a társaság vezető tisztségviselői minden részvényest, azokat is akik nem vettek részt a legfőbb szerv ülésén, értesítenek a közgyűlésen meghozott határozatokról, a szavazás eredményeiről, mi több ha a társaság saját internetes honlappal rendelkezik, a szavazás eredményeit közzéteszik a honlapon is, a közgyűlés időpontjától számított 15 napos határidőn belül.

A társaságot az igazgatótanács (egységes irányítási rendszer esetén), illetve az igazgatóság (dualista irányítási rendszerben) képviseli és a keresetet kontradiktórius eljárás keretében tárgyalják. A közgyűlési határozatot megtámadó részvényesnek felperesei, a társaságnak pedig alperesi minősége lesz. Amennyiben az igazgatótanács minden tagja megtámadja a határozatot, a bíróságon a társaságot a törvényszék elnöke által a részvényesek közül kijelölt személy képviseli, aki teljesíti a megbízatása szerinti mandátumot mindaddig, amíg az e célból összehívott közgyűlés más személyt nem választ. Ha a határozatot az

---

⁴⁷³ *Curtea de Apel Cluj, Secția a II-a civilă, decizia nr. 107/2014.* Egy másik határozat is ezt az álláspontot támasztja alá és a Hivatalos Közlönyben való közzétételhez csak a kereset benyújtásának elévülési határidejét köti: *Curtea de Apel Timișoara, Secția Comercială, decizia nr. 169/2009.* Lásd még: *Tribunalul București, Secția comercială, sentința com. nr. 7311/2004,* In: Cristina CUCU, GAVRIȘ, Marilena-Veronica, BĂDOIU, Cătălin-Gabriel, HARAGA, Cătălin-Gabriel, *i.m.* 265; *Tribunalul București, Secția comercială, sentința com. nr. 1063/2005,* In: CUCU, Cristina, GAVRIȘ, Marilena-Veronica, BĂDOIU, Cătălin-Gabriel, HARAGA, Cristian, *i.m.* 265.

igazgatóság minden tagja megtámadja, a társaságot a törvényszék előtt a felügyelőbizottság képviseli. Ha több semmisségi keresetet nyújtottak be, az ügyek összekapcsolhatók [Társaságokról szóló törvény 132. cikk (5)-(8) bek.]. A kereset benyújtásának a határozat végrehajtására halasztó hatállyal nincsen. A közgyűlési határozat érvénytelenségének megállapítását kérelmező részvényes vagy részvényesek azonban, a kereset benyújtásával egy időben kérhetik a határozat felfüggesztését is. Amennyiben a felfüggesztési kérést a bíróság jóváhagyja, a felperest óvadék fizetésére kötelezhetik [Társaságokról szóló törvény 133. cikk].

Az érvénytelenségi eljárásban hozott határozat ellen kizárólag fellebbezéssel lehet élni, a fellebbezés tárgyalására pedig az ítélőtábla illetékes. A jogerős határozatot közzéteszik Románia Hivatalos Közlönyének IV. részében, és a közzététel időpontjától számítva a határozat bármely részvényessel szemben érvényesíthető [Társaságokról szóló törvény 132. cikk (5)-(10) bek.].

7.4. Komparatív következtetések

A magyar és román társasági jogi rendelkezésekből és hivatkozott joggyakorlatból azonos módon következik, hogy a bíróság nem avatkozhat bele a társaság határozataiba, azok célszerűségi vizsgálata nem tartozik hatáskörébe, hanem azokat kizárólag csak a törvény vagy az alapszabályba ütközés szempontjából kell vizsgálnia. A közgyűlési határozatokat mindkét szabályozás szerint a meghozatalára vonatkozó eljárási szabályok megsértése, illetve tartalmuk jogsértő jellege miatt lehet megtámadni. A megtámadási jog egyik társasági jogi szabályozás szerint sem specifikus kisebbségvédelmi eszköz, bár amint azt jeleztük, ez a jog a kisebbségben lévő tagok jogvédelmi eszköze is lehet a többséggel szemben, de alapvetően ez a jog a részvényes individuális joga, amit egyedül is gyakorolhat.

Fontos kiemelnünk, hogy míg a magyar társasági jog a bírósági határozatok felülvizsgálatának jogát egységes rendszerben kezeli, addig a román társasági jog a határozatok bírósági kontrollja kapcsán a megtámadás-semmisség kettős rendszerét alkalmazza (nulitate relativă-nulitate absolută). Bár a román társasági jogi szabályozás a magyar szabályozással ellentétben Rptk.-n kívül helyezkedik el, mégis sokkal erőteljesebben és szervezettebben kapcsolódik a klasszikus polgári jogi érvénytelenségi

koncepcióhoz, mint a magyar szabályozás. Ez különösen fontos a bírósági kontroll eljárásának kezdeményezése szempontjából, mert a román szabályozás szerint semmisség esetén nemcsak a részvényesek, hanem a társaság sikerében érdekelt (stakeholder) valamennyi félnek megnyitja a peresítés útját [Társaságokról szóló törvény 132. cikk (3) bek]. Ezzel ellentétben a magyar szabályozás a közgyűlési határozat bírósági felülvizsgálatát a társaság „belügyeként” kezeli, ezért a közgyűlési határozatot kívülálló személy jogi érdekének valószínűsítése mellett a Ctv. 77. § (1) bekezdés c) pontja értelmében kérheti a cégbíróságtól a törvényességi felügyeleti eljárás kezdeményezését.⁴⁷⁴

A részvényes perbeli legitimációja kapcsán úgy a magyar, mint a román társasági jogi szakirodalomban és joggyakorlatban kérdésként merült fel, hogy megtámadhatja-e a közgyűlési határozatot az a személy, aki a társasági határozat meghozatalakor még részvényes, de azt követően részvényesi minősége megszűnt. A magyar és román bírói gyakorlatban kialakult álláspont szerint az a személy rendelkezik felperesi legitimációval, aki a határozat meghozatalakor és a kereset benyújtásakor is a társaság részvényese.⁴⁷⁵ A magyar szabályozás szerint a perbeli legitimációnak a per során folyamatosan fenn kell állnia és a jogutódlás esetét kivéve, ha a legitimáció megszűnik, a bíróság a pert megszünteti [Ptké. 10/A. §]. Meglátásunk szerint ilyen helyzetben a helyes megoldás az lenne, hogy amennyiben a jogvita eldöntéséhez fűződő érdek fennáll, ennek átszállása az új részvényesre igazolható, önként beléphessen a részvényt átruházó részvényes által indított perben. A román szakirodalomban megfogalmazott álláspont szerint a bíróság előtti per a részvények átruházását követően nem szűnik meg, hanem a keresetet indító részvényes helyébe az új részvényes lép.⁴⁷⁶

---

⁴⁷⁴ KISFALUDI András – SZABÓ Marianna (szerk.), *i.m.* 544.

⁴⁷⁵ BH+ 2015.7.307. Kúria Gfv. VII.30.008/2015. Lásd még: BARTA Judit, *i.m.* 5-8., *Curtea de Apel Pitești, decizia nr. 128/R-C/2002*, In: Cristina CUCU, Marilena-Veronica GAVRIȘ, Cătălin-Gabriel BĂDOIU, Cristian HARAGA, *i.m.* 268.

⁴⁷⁶ GEORGESCU I.L., *i.m.* 367.

8. ÖSSZEGZÉS, KUTATÁS EREDMÉNYEINEK ÖSSZEFOGALÁSA

A kutatás során egyfelől a magyar és a román szakirodalom és joggyakorlat összehasonlító szintézisét, elemzését végeztük el. Az egyszerű összehasonlításon túl is sikerült tudományos, akár gyakorlati relevanciával is bíró eredményeket elérni. A jelen összegző fejezet a dolgozat legfontosabb eredeti tudományos eredményeit tartalmazza, azzal a megjegyzéssel, hogy ezek az eredmények a vizsgált terület korábbi szakirodalmára és a releváns bírói gyakorlatra természetes módon épülnek rá.

A kutatás következő tudományos eredményeit szeretnénk kiemelni:

1. A részvényesek tájékoztatáshoz való joga kapcsán a magyar társasági jogi szabályozás szerint, a részvényesek a közgyűlés napja előtt legalább 8 nappal, írásban benyújtott kérelemben felvilágosítást kérhetnek a napirendi pontokra vonatkozóan. A felvilágosítást tartalmazó választ a részvényesek a közgyűlés napja előtt legalább 3 nappal meg kell kapják. A jogszabály nem tartalmaz a válaszadás formájára vonatkozó előírást, de a megfogalmazásból arra következtethetünk, hogy ezt írásban kell megadni. Fontos megemlíteni, hogy ez a részvényesi jog kizárólag a közgyűlés napirendi pontjaiban megfogalmazott ügyekkel kapcsolatban gyakorolható. Az igazgatóság a felvilágosítási kérésre a válaszadást megtagadhatja, ha a közgyűlés napirendi pontjaitól idegenek a kérdések.

Véleményünk szerint a 8 napos határidő csak az írásban megfogalmazott felvilágosítási kérésre vonatkozhat, és nem korlátozhatja a részvényes Ptk. 3:257. §-ban biztosított közgyűlésen történő felvilágosítására vonatkozó jogát. Amennyiben tehát a részvényes elmulasztott legalább 8 nappal a közgyűlést megelőzően írásbeli felvilágosítást kérni, megteheti ezt a közgyűlésen.

2. A tájékoztatáshoz való jog kapcsán kiemelnénk még a Ptk. 3:258. § (2) bekezdésének rendelkezéseit, amely a számviteli törvény szerinti beszámolóval és a vezető tisztségviselők jelentésével kapcsolatos tájékoztatási jogot rögzíti. A §. értelmében az igazgatóság, valamint a felügyelőbizottság a beszámolóval és a jelentéseknek a lényeges adatait a közgyűlést megelőzően legalább 15 nappal köteles a részvényesek tudomására hozni. A tájékoztatás természetesen hamarabb is megtörténhet, ez nyilvánvalóan következik

a §. megfogalmazásából, azonban 15. napnál rövidebb határidőt az alapszabály nem írhat elő. A jogszabály nem részletezi, hogy mi számít a jelentés kapcsán lényeges adatnak és azt sem, hogy ezeket az adatokat hogyan kell a részvényesek rendelkezésére bocsátani. Meglátásunk szerint a lényeges adatok közlésének a módját az alapszabályában kell rögzíteni. Amennyiben erre nem került sor, akkor a közgyűlési meghívó megküldésének az előírásait kell figyelembe venni.

3. Amint azt a román szabályozás kapcsán ismertettük, a jogi szakirodalomban és a joggyakorlatban eltérő vélemények vannak azzal kapcsolatban, hogy a tájékoztatáshoz való jog vonatkozásában a meghívónak milyen részletességgel kell a napirendi pontokat ismertetnie. Meglátásunk szerint a Társaságokról szóló törvény rendelkezéseiből csak az következik, hogy a közgyűlési meghívóban világosan és egyértelműen fel kell tüntetni a megtárgyalásra kerülő napirendi pontokat, azonban a jogszabály nem rendelkezik azok részletkebe menő ismertetéséről. Az adott témakör tárgyalásakor ismertetett bírói gyakorlattal egyetértve álláspontunk az, hogy nem elégséges csak egyszerűen felsorolni a napirendi pontokat, hanem ezekhez a hatékony és előzetes információátadás érdekében magyarázatot is kell fűzni.

A napirendi pontok pontos megjelölésének célja a részvényesek tájékoztatása. A közgyűlési meghívóban feltüntetett napirendi pontok tartalma kapcsán a szakirodalmi álláspont az, hogy nem szerencsés az olyan megfogalmazás, mint „egyebek” vagy „egyéb ügyek”. Ezek a túl általános kifejezések félreértésekhez vezetnek és tulajdonképpen a jogszabályban meghatározott elvárásokat sem teljesítik.⁴⁷⁷ Álláspontunk szerint az „egyéb” kérdésekben a közgyűlésen határozat nem hozható, hacsak erről a részvényesek egyhangúan nem döntenek. Ellenkező esetben a közgyűlési határozatot a határozatot ellenző részvényesek és azok a részvényesek, akik nem vettek részt a közgyűlésen a bíróságon megtámadhatják.

4. A részvényes kérdésfeltevés joga kapcsán ismertettük, hogy a román szabályozás lehetővé teszi a részvényesek számára, vagyoni hozzájárulásának mértékétől függetlenül, hogy a közgyűlés összehívását követően, de még annak megtartása előtt a társaság

---

⁴⁷⁷ GEORGESCU, *i.m.* 318.

működésével kapcsolatos kérdéseket intézzen a társaság vezető tisztségviselői felé. A kérdéseket írásban kell a vezető tisztségviselőkhöz eljuttatni, akik a közgyűlés keretében válaszolnak a feltett kérdésekre. Arról, hogy a válaszadásra szóban vagy írásban kerül sor a jogszabály nem rendelkezik. Álláspontunk szerint a válaszadás megtörténhet csak szóban, az elhangzottakról jegyzőkönyv készül, majd a részvényes információs jogára való hivatkozással arról a közgyűlést követően másolatot kérhet.

5. A közgyűlésen való részvételi jog kapcsán kiemeltük, hogy a magyar szabályozás a nyilvánosan működő részvénytársaság esetében előírja, hogy legfőbb szerv hatáskörébe tartozó kérdésekről közgyűlés tartása nélkül nem lehet határozatot hozni [Ptk. 3:268. § (3) bek.]. A jogszabályi rendelkezésből következik, hogy nyilvánosan működő részvénytársaság ülés tartása nélkül határozatot nem hozhat, így tehát nem élhet a 3:20. § által biztosított, ülés tartása nélküli határozathozatal lehetőségével. A rendelkezés meglátásunk szerint kógens, ettől eltérni nem lehet, ezért semmis az alapszabály azon rendelkezése, amely a határozathozatalt nyilvánosan működő részvénytársaság esetében ülés tartása nélkül is lehetővé teszi.

6. A Ptk. 3:271. § (1) bekezdése szerint zártkörűen működő részvénytársaság esetén a közgyűlést annak kezdőnapját legalább tizenöt nappal megelőzően, a részvényeseknek küldött meghívó útján kell összehívni. A § (2) bekezdése lehetővé teszi, hogy részvényesi kérésre a közgyűlésre szóló meghívót elektronikus úton küldjék meg. Amint azt kiemeltük zártkörűen működő részvénytársaság esetében a közgyűlés összehívása egyszerűbb feladat lehet, hiszen a részvényesi struktúra átláthatóbb, mint nyilvánosan működő részvénytársaság esetén. Véleményünk szerint szerencsésebb és célszerűbb megoldás lenne, ha a közgyűlési meghívót zártkörűen működő részvénytársaság esetében úgy írásban, mint részvényesi kérésre elektronikus úton is megküldésre kerülne. Az ismertetett szakirodalmi álláspont⁴⁷⁸ szerint, az elektronikus aláírás vagy az üzenet azonosíthatóságát biztosító megoldás nélkül küldött e-mail azonban visszaélésekre adhat alkalmat, ezért az alapszabályban a meghívó biztonságos elküldése érdekében megfelelő informatikai megoldásokat kéne párosítani. Amint ismertettük, a román szabályozás úgy rendelkezik, hogy az e-mailben küldött

---

⁴⁷⁸ GÁL Judit, In: PETRIK Ferenc (szerk.), *i.m.* 379.

meghívót minősített elektronikus aláírással kell ellátni. Egy ilyen megoldás átvétele a magyar szabályozásban is javasolt lenne.

7. A román társasági jogi szabályozás 2006. évi módosításáig az osztalékelsőbbbségi részvény tulajdonosai nem vehettek részt a társaság közgyűlésein. A módosítások következtében lehetővé vált a közgyűlésen való részvételük, azonban szavazati joggal továbbra sem rendelkeznek. A módosítások következtében felmerült az a kérdés, hogy az osztalékelsőbbbségi részvény tulajdonosai kezdeményezhetik-e a részvénytársaság közgyűlésének az összehívását. Nem értünk tehát egyet azzal az ismertetett állásponttal, miszerint az osztalékelsőbbbségi részvényesek nem kérhetik a társaság közgyűlésének az összehívását.⁴⁷⁹ Meglátásunk szerint ennek semmi törvényből fakadó akadálya nincs, sőt alapszabályban sem lehet ezt a jogot a részvényestől elvenni.

8. A kumulatív szavazás kapcsán a román jogi szakirodalomban olyan álláspont is fellelhető, amely szerint ez a szavazati rendszer nem biztosítja a részvényesi jogok egyenlőségét,⁴⁸⁰ de olyan álláspont is van amely szerint a kumulatív szavazás a szavazattöbbszörözés egyik típusa.⁴⁸¹ Amint azt ismertettük, álláspontunk ebben a kérdésben az, hogy a kumulatív szavazati rendszer a társaság minden részvényese számára egyenlő jogokat biztosít. Az ismeret példát is alátámasztja azt, hogy a kumulatív szavazati módszer alkalmazásakor minden részvényes „egyenlő bánásmódban” részesül. A szavazati rendszerrel a jogalkotó valóban a kisebbségi részvényesek képviseletét kívánja biztosítani a társaság testületi szerveiben, azonban meglátásunk szerint ezzel nem sérül a részvények által biztosított jogok egyenlőségének az elve. A második álláspontra reflektálva álláspontunk az, hogy a kumulatív rendszer nem képezi a szavazattöbbszörözés egyik típusát, hiszen a szavazattöbbszörözéssel ellentétben, ahol egy részvény többszörös szavazati jogot biztosít, kumulatív szavazáskor az arányosság elve nem sérül, azaz egy részvény továbbra is egy szavazatot biztosít. Bár a kumulatív szavazás jogintézményének magyarországi alkalmazása nem ismert és a szakirodalomban sem található e jogintézményre vonatkozó részletes leírást,

---

⁴⁷⁹ CĂRPENARU – PIPEREA – DAVID, *i.m.* 398.

⁴⁸⁰ ȚUȚUIANU Adrian, *Piața de capital. Regimul juridic aplicabil participanților*, Editura Hamangiu, 2007, 130.

⁴⁸¹ SCHIAU – PRESCURE, *i.m.* 330.

álláspontunk szerint célszerű lenne e jogintézményt a magyar jogalkotónak vagy joggyakorlatnak meghonosítani.

9. A szavazati jog esetleges kizárása és korlátozása kapcsán az idézett magyar jogi szakirodalmi álláspont szerint, a Ptk.-ban meghatározott eseteknek, amikor a szavazásra jogosult személy nem gyakorolhatja szavazati jogát, külső hatása nincs.⁴⁸² Éppen ezért az idézett szerző álláspontja szerint a tagok vagy alapítók amennyiben meg tudnak egyezni egymással, a szavazati jog akkor is gyakorolható, ha ezt a Ptk. tiltaná. Ismertett álláspontunk szerint a rendelkezés tartalmából és esetlegesen modellezhető céljából ez a diszpozitivitás egyértelműen nem állapítható meg. Így például, ha a közgyűlésen olyan határozat születik, amely határozat kötelezettség vagy felelősség alól mentesít, vagy a jogi személy terhére másfajta előnyben részesít egy részvényt, az érdekelt részvényes adott határozathozatalban való részvétele véleményünk szerint nem csak a társaság érdekeit (belső ügy), hanem adott esetben a társaság hitelezőinek az érdekeit (külső ügy) is sértheti.

10. Amint azt ismertettük, a szavazatszöbbségi jogot biztosító részvényosztályt és annak altípusait a román társasági jogi jogszabály nem nevesíti. Álláspontunk szerint a szavazatszöbbszörözö részvény kibocsátásának lehetősége a törvény megfogalmazásából következtethető. Az értekezésben hivatkozott hitelintézetekről és a tőkemegfelelésről szóló 99/2006. számú sürgösségi kormányrendelet 12. cikkének (2) bekezdése, kifejezett tiltó rendelkezést tartalmaz arra vonatkozóan, hogy a hitelintézetek alapszabályában eltérjenek az egy részvény – egy szavazat elvtől. Amennyiben a Társaságokról szóló törvény nem adna arra lehetőséget, hogy a részvénytársaságok többlétszavazati jogot biztosító részvényeket bocsássanak ki, szükségtelessé válna az említett sürgösségi kormányrendeletben megfogalmazott tiltás. Így tehát nem értünk egyet azzal a szakirodalmi állásponttal, amely szerint abból, hogy a Társaságokról szóló törvény csak a részvényekhez kapcsolódó szavazati jog korlátozásának a lehetőségét írja elő [Társaságokról szóló törvény 101. cikk (2) bek.], az következik, hogy a részvényhez többlétszavazati jog nem kapcsolható.

11. Amint arról szöltünk, a megtámadási jog kapcsán, a megtámadására irányuló kereset benyújtására jogosult személyek körére vonatkozóan a román szabályozás

---

⁴⁸² KISFALUDI András, In: GÁRDOS Péter – VÉKÁS Lajos (szerk.), *i.m.* 228-229.

rendelkezései nem egyértelműek. Ennek következtében az ismertetett szakirodalmi álláspontok is eltérőek arra vonatkozóan, hogy a részvényeseken kívül kik jogosultak a jogsértő közgyűlési határozatok ellen megtámadási keresettel élni. Anélkül, hogy a szakirodalmi véleményeket megismételnénk, hangsúlyozni szeretnénk, hogy nem értünk egyet ezzel az állásponttal, miszerint csak a részvényes igazgatótanácsi és igazgatósági tagok élhetnek megtámadási keresettel. A megtámadási kereset gyakorlására úgy a részvényes, mint pedig a nem részvényes igazgatótanácsi (igazgatósági) tagok jogosultak. Attól függetlenül, hogy a 132. cikk (6) és (7) bekezdésének rendelkezései erre egyértelműen nem utalnak – úgy ahogy arra sem, hogy a nem részvényes igazgatótanácsi (igazgatósági) tagok megtámadásra vonatkozó joga ki lenne zárva – meggyőződésünk, hogy ha a jogalkotó szándéka ezen jog kizárása lett volna, azt a jogszabály *expressis verbis* kimondta volna.

Kutatási hipotéziseinkre reflektálva elmondhatjuk, hogy a hatályos magyar és román társasági jogi szabályozások között, kiváltképpen a részvényesi jogok kapcsán nincs erőteljes eltérés. Amint ezt értekezésünk bevezető részében is megemlítettük, ennek elsődleges oka az Európai Unió társasági jogi jogharmonizációs és jogegységesítő törekvéseiben keresendő. A nemzeti társasági jogi jogszabályok hasonlóságán túlmenően azonban, legalább annyira fontos, hogy a jogilag védett részvényesi érdekek is azonosak, éppen ezért a jog is hasonló megoldásokat hoz létre. Megállapítható, hogy a két vizsgált jogszabály (a magyar Ptk. III. könyvének vonatkozó rendelkezései és a román Társaságokról szóló törvény) szövege között „minőségi” különbség mutatható ki. Ez annak tudható be, hogy míg az új magyar szabályozás megalkotásakor figyelembe vették a társasági jog nemzetközi fejlődésének tendenciáit, addig a román szabályozás elavultságát a jogalkotó az elmúlt több mint két és fél évtizedben számos módosítással és kevés sikerrel igyekezett „szinten” tartani. A módosítások megtörték a joganyag belső egyensúlyát és koherenciáját, ez pedig jogértelmezési problémákhoz vezethet.

Amint azt jeleztük, értekezésünknek nem volt célja az új magyar társasági jogi szabályozás diszpozitivitásának általános elemzése, azonban ott ahol arra szükség mutatkozott, a részvényesek nem vagyoni jogainak vitatott vagy vitatható jogi kérdései kapcsán erre is kitértünk. Fenntartjuk az értekezésünk bevezető részében megfogalmazottakat, miszerint ez a széles körű diszpozitivitás, főként a részvénytársaságok tekintetében nem szerencsés és jogbizonytalanságot eredményezhet. A magyar és román

társasági joggyakorlat vizsgálatából megállapítható, hogy míg a magyarországi bírósági gyakorlat a részvényesek nem vagyoni jogai kapcsán felmerülő társasági jogi problémákra következetesen kíván reagálni, addig a román joggyakorlat a nemzeti társasági jogi szabályozáshoz hasonlóan töredezettséget mutat, ami végső soron pedig jogbizonytalansághoz vezet.

FELHASZNÁLT IRODALOM

1. ADORJÁN Csaba – GÁL Judit, *A gazdasági társaságok átalakulása*, HVG Orac Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2010.
2. ANDENAS, Mads– WOOLDRIDGE, Frank, *European Comparative Company Law*, Cambridge University Press, 2012.
3. ANGHENI, Smaranda, *Drept comercial. Profesioniștii-comercianți*, Editura C.H.Beck, București, 2013.
4. AUER Ádám, *A diszpozitivitás jelentősége a társasági jogban*, Magyar Jog, 2016/7–8.
5. AUER Ádám, *Gondolatok a Ptk. Harmadik könyvének diszpozitív szabályozásáról*, In: AUER Ádám – DÚL János (szerk.), *Opuscula Civila 2016-2017*, Budapest, Dialog Campus Kiadó, 2019.
6. BALÁSHÁZY Mária, *Kisebbségi jogok a társasági törvényben*, Gazdaság és Jog, 2007/5.
7. BARTA Judit, *A gazdasági társaságok határozatainak bírósági felülvizsgálata és annak elhatárolási kérdései a Ptk., a Ctv. és a bírói gyakorlat alapján*, Opuscula Civilia 3, 2018.
8. BARTA Judit, *A gazdasági társaság tagjának felelőssége*, ADÓKÓDEX Adó-és pénzügyi szaklap, 2017/8.
9. BARTA Judit – HARSÁNYI Gyöngyi – MAJOROS Tünde – UJVÁRINÉ Antal Edit, *Gazdasági társaságok a Polgári Törvénykönyvben*, Patrocinium Kiadó, Budapest, 2016.
10. BARTA Judit – UJVÁRINÉ Antal Edit, *A "Janus-arcú" gazdasági társasági vezető tisztségviselői jogviszony (egyeb jogkérdések)*, Gazdaság és Jog, 2016/4.
11. BODOR Mária Zsuzsanna, KODAY Zsuzsanna, RÓZSA Éva: *Kommentár a gazdasági társaságokról szóló 2006.évi IV. törvényhez*, Complex Jogtár.
12. BODU, Sebastian, *Adunarea generală a asociațiilor. Natură juridică. Forme și tipuri. Atribuții*, Revista Universul Juridic, 2016/3.
13. BODU, Sebastian, *Nulitatea adunării generale (I)*, Revista Română de Drept al Afacerilor, 2015/1.
14. BODU, Sebastian, *Nulitatea adunării generale (I)*, Revista Română de Drept al Afacerilor, 2015/2.

15. BODU, Sebastian, *Limitări și conflicte de interese la numirea și în exercitarea mandatului de administrator al unei societăți comerciale*, Revista Română de Drept al Afacerilor, 2015/12.
16. BODU, Sebastian, *Tratat de drept societar* (vol. I), Editura Rosetti Educational, București, 2014.
17. BODZÁSI BALÁZS, *Részvények elzálogosítása II.*, CH, 2011/8.
18. BODZÁSI BALÁZS, *Részvények elzálogosítása III.*, CH, 2011/9.
19. BODZÁSI Balázs, *Főbb változások az új Ptk.-nak a jogi személyekre, valamint a gazdasági társaságokra irányadó közös szabályaiban*, CH, 2013/8.
20. BOJIU, Lucian, *Acțiunea în anularea hotărârii Adunării Generale a Acționarilor*, Editura Universul Juridic, București, 2012.
21. CĂPĂȚÎNĂ, Octavian, *Instituții ale noului drept comercial. Societățile comerciale*, Editura Lumina Lex, București, 1991.
22. CĂRPENARU, Stanciu D. – DAVID, Sorin – PREDOIU, Cătălin – PIPEREA, Gheorghe, *Societățile comerciale. Reglementare, doctrină, jurisprudență*, Ed. All Beck, București, 2002.
23. CĂRPENARU, Stanciu D., *Drept comercial român*, ediția a VIII-a revizuită și adăugită, Editura Universul Juridic, București, 2008.
24. CĂRPENARU, Stanciu D., *Tratat de drept comercial român (ediția 5)*, Editura Universul Juridic, București, 2016.
25. CĂRPENARU, Stanciu D–PIPEREA, Gheorghe–DAVID, Sorin, *Legea societăților. Comentariu pe articole (ediția 5)*, Editura C.H. Beck, București, 2014.
26. CATANĂ, N. Radu, *Dreptul societăților comerciale. Probleme actuale privind societățile pe acțiuni. Democrația acționarială*, Sfera Juridică, Cluj-Napoca, 2007.
27. CATANĂ, N. Radu, *Rolul justiției în funcționarea societăților comerciale*, Editura Lumina Lex, București, 2003.
28. CIOBANU, Dan Claudiu, *Excluderea unui asociat. Condiții de admisibilitate, din perspectiva dispozițiilor art. 222 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 31/1990*, Revista Română de Jurisprudență, 2/2014.

29. CUCU, Cristina, GAVRIȘ, Marilena-Veronica, BĂDOIU, Cătălin-Gabriel, HARAGA, Cătălin-Gabriel, *Legea societăților comerciale nr. 31/1990 – repere bibliografice, practică judiciară, decizii ale Curții Constituționale, adnotări*, Editura Hamangiu, București, 2007.
30. COJOCARU, Cristina, *Dreptul afacerilor. Practică judiciară pentru uzul studenților*, Editura Universul Juridic, București, 2017.
31. DAGHIE, Dragoș-Mihail, *Administrarea societății pe acțiuni*, Editura Universul Juridic, București, 2016.
32. DALION, Patrick – PAMOUKDJIAN, *Dreptul societăților*, Traducere și revizie științifică: ANGHENI, Smaranda, Editura Economică, București, 2002.
33. DINE, Janet – KOUTSIAS, Marios, *Company Law*, 7th edition, Palgrave Macmillan, 2009.
34. DRAGOȘ, Călin, *Unele considerații privind exercitarea dreptului de vot în cadrul adunării generale a acționarilor prin mandatar*, Revista Română de Drept al Afacerilor, 2016/2.
35. DRAGOȘ, Călin, *Retragerea acționarilor din societățile pe acțiuni*, Revista Română de Drept al Afacerilor, 2011/3.
36. DRAGOȘ, Călin, *Formarea voinței sociale a societăților comerciale pe acțiuni*, Revista Română de Drept al Afacerilor, 2011/6.
37. DRAGOȘ, Călin, *Convocarea ședinței adunării generale a societății pe acțiuni*, Revista Română de Drept al Afacerilor, 2013/12.
38. DRAGOȘ, Călin, *Organizarea și desfășurarea adunării generale a acționarilor societăților pe acțiuni admise la tranzacționare*, Revista Română de Drept al Afacerilor, 2014/1.
39. DRAGOȘ Călin, *Regimul juridic al societăților de investiții*, Editura Hamangiu, 2014.
40. DÚL János – LEHOCZKI Zóra Zsófia – PAPP Tekla – VERESS Emőd (szerk.), *Társasági jogi lexikon*, Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2019.
41. DUȚESCU, Cristian, *Dreptul pieței de capital*, Editura C.H.Beck, București, 2013.
42. DUȚESCU, Cristian, *Drepturile acționarilor (ediția 3.)*, Editura C.H.Beck, București, 2010.
43. FARKAS Csaba, *A tagkizárás a bírói döntések függvényében I.*, CH, 2005/6.
44. FEGYVERESI Zsolt, *A piacra lépés feltételei a romániai és uniós tőkepiaci szabályozásokban*, Acta Universitatis Sapientiae Legal Studies, Vol. 4, 2015/2.

45. FEGYVERESI Zsolt, *The Persistence of Some Characteristic of Commercial Law in the Monist Romanian Civil Law*, In: Menyhárd, Attila; Veress, Emőd (szerk.), *New Civil Codes in Hungary and Romania*, Springer International Publishing, Cham (Németország), 2017.
46. FEGYVERESI Zsolt, *The Share as a security*, Acta Universitatis Sapientiae Legal Studies, Vol. 7, 2018/1.
47. FEGYVERESI Zsolt, *A részvényes szavazati joga a magyar és román társasági jogban*, Acta Universitatis Sapientiae Legal Studies, Vol. 7, 2018/2.
48. FEGYVERESI Zsolt, *A tagok/részvényesek*, In: VERESS Emőd – FEGYVERESI Zsolt – PÁL Előd: *Román társasági jog*, Forum Iuris Könyvkiadó, Kolozsvár, 2019.
49. FÉZER Tamás – KÁROLYI Géza – PETKÓ Mihály – TÖRŐ Emese, *Jogi személyek a gazdasági forgalomban*, Debrecen, 2017.
50. GADÓ Gábor, *Javaslatok az új társasági törvény koncepciójához*, Magyar Jog, 2004/3, 129-154.
51. GÁL Judit (szerk.), *Társasági jogi perek 2018*, HVG Orac Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2018.
52. GÁL Judit, *A részvénytársasági szabályok változásai a Ptk.-ban*, Gazdaság és Jog, 2013/7-8.
53. GÁL Judit, *Az átalakulási szabályok új Ptk.-val összefüggő változásai*, CH, 2014/4.
54. GÁRDOS Péter – VÉKÁS Lajos (szerk.), *Kommentár a Polgári Törvénykönyvhöz I. kötet*, Wolters Kluwer, Budapest, 2014.
55. GAVRILĂ, Simona-Petrina, *Legea societăților comerciale nr. 31/1990. Practică judiciară*, Editura Hamangiu, București, 2009.
56. GAVRILĂ, Simona-Petrina, *Legea societăților comerciale nr. 31/1990. Practică judiciară*, Editura Hamangiu, București, 2009.
57. GEORGESCU, I.L., *Drept comercial român, vol. II*, Editura All Beck, București, 2002.
58. GERMAIN, Michel – MAGNIER, Veronique, *Les sociétés commerciales*, 20e edition, LGDJ Lextenso édition, Paris, 2011.
59. GEROTA, D.D., *Curs de drept comercial*, Editura „Fundatia Culturală Regele Mihai I”, București, 1928.

60. GHERGHE, Mihaela – PAPADIMA, Raluca – VĂLEANU, Radu, *Retragerea acționarilor. Studiu de drept comparat*, Revista Română de Drept al Afacerilor, 2015/11.
61. GHEORGHE, Cristian, *Societăți comerciale. Voința asociaților și voința socială*, Editura All Beck, București, 2003.
62. HALÁSZ Vendel - KECSKÉS András, *Társaságok a tőzsdén*, HVG Orac Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2001.
63. HARSÁNYI Gyöngyi – MISKOLCZI Bodnár Péter – UJVÁRINÉ Antal Edit, *Társasági jog 2009*, Novotni Kiadó, Miskolc, 2009.
64. KISFALUDI András, *A jogi személyek szabályozása*, Jogtudományi Közlöny 2013/7–8.
65. KISFALUDI András – SZABÓ Marianna (szerk.), *A gazdasági társaságok nagy kézikönyve*, Complex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft., Budapest, 2008.
66. KUNCZ Ödön, *A magyar kereskedelmi- és váltójog tankönyve*, Grill Károly Könyvkiadóvállalata, Budapest, 1938.
67. KUNCZ Ödön, *Küzdelem a gazdasági jogért*, Királyi Magyar Egyetemi Nyomda, Budapest, 1939.
68. LEDUC, Gaelle – MACQUERON, Jean-Marie (responsabilité éditoriale), *Sociétés commerciales*, 50e edition, Editions Francis Lefebvre, Paris, 2018.
69. LŐRINCZ György, *Újabb kérdések és viták a vezető tisztségviselő jogállásáról*, Gazdaság és Jog, 2017/9.
70. MAGNIER, Veronique, *Droit des sociétés*, 8e edition, Dalloz, Paris, 2017.
71. MAXIM Georgeta, *Societatea pe acțiuni. Întinderea efectelor nulității unei hotărâri a adunări generale a acționarilor*, Revista Română de Drept al Afacerilor, 2014/9.
72. MERLE, Philippe – FAUCHON, Anne, *Droit commercial. Sociétés commerciales*, Dalloz, Paris, 2018.
73. MESTRE, Jacques – PANCRAZI, Marie-Éve – GROSSI, Isabelle – MERLAND, Laure – TAGLIARINO-VIGNAL, Nancy, *Droit commercial. Tome 1*, 30e edition, LGDJ Lextenso editions, Paris, 2016.
74. MEZEY Barna, *Magyar jogtörténet*, 3. átdolgozott kiadás, Osiris Kiadó, Budapest, 2004.
75. MISKOLCZI Bodnár Péter, *A társasági jog egyes problémái*, Gazdaság és Jog, 2019/3.
76. MISKOLCZI Bodnár Péter, *Társasági jog a Ptk.-ban*, Gazdaság és Jog, 2001/1.

77. NAGY BARNA Kriszta, *Aranyrészvény a szindikátusi szerződés tükrében*, In: Doktori Műhelytanulmányok 2017. Széchenyi István Egyetem Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola, Győr, 2017.
78. NAGY Ferencz: *A magyar kereskedelmi jog kézikönyve különös tekintettel a bírói gyakorlatra és a külföldi törvényhozásra*, 6. bővített és javított kiadás, I. kötet, Az Athenaeum irodalmi és nyomdai R.T. kiadása, Budapest, 1904.
79. NÁSZ Csaba Béla, *Drept societar. Curs universitar*, Editura Universul Juridic, București, 2019.
80. NEMEȘ, Vasile, *Drept comercial (ediția 2)*, Editura Hamangiu, București, 2015.
81. NOCHTA Tibor, *Társasági jog*, Dialog Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2007.
82. NOCHTA Tibor – ZÓKA Ferenc – ZUMBOK Ferenc, *A gazdasági társaságokról szóló törvény magyarázata*, Magyar Hivatalos Közlönykiadó, Budapest, 2008.
83. OROVICEANU, Cătălin, *Considerații cu privire la art. 153²⁴ din Legea societăților comerciale*, Revista Română de Drept al Afacerilor, 2010/2.
84. OROVICEANU, Cătălin, *Sanctiunea aplicabilă în cazul încălcării puterilor legale ale administratorilor. Privire specială asupra art. 153²² și art. 55 alin. (1) din Legea societăților comerciale*, Revista Română de Drept al Afacerilor, 2011/1.
85. OSZTOVITS András (szerk.), *A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény és a kapcsolódó jogszabályok nagykommentárja I. kötet.*, Opten Informatikai Kft., Budapest, 2014.
86. PAPP Tekla (szerk.), *Társasági jog*, Lectum Kiadó, Szeged, 2011.
87. PASCU, Mihai – PÂRVU, Liviu Narcis, *Convocarea adunării generale a asociațiilor de către instanță*, Revista de Drept Comercial, 2005/4.
88. PETRIK Ferenc (főszerk.), *Polgári jog I-IV. Kommentár a gyakorlat számára (a 2013. évi V. törvény, az új Ptk. kommentárja)*, HVG Orac Lap- és Könyvkiadó Kft., 5. kiadás, Budapest, 2018.
89. PÉDAMON, Michel – KENFACK, Hugues, *Droit commercial. Commerçants et fonds de commerce. Concurrence et contrats du commerce, 4e edition*, Dalloz, Paris, 2015.
90. PIPEREA, Gheorghe, *Shareholders agreements*, Revista Română de Drept al Afacerilor, 2009/4.

91. PIPEREA, Gheorghe, *Obligațiile și răspunderea administratorilor societăților comerciale*, Editura All Beck, București, 1998.
92. PIPEREA, Petre, *Nulitatea absolută a unei hotărâri AGA poate fi invocată de asociații care s-au abținut sau care au votat pentru adoptarea hotărârii*, Revista Română de Drept al Afacerilor, 2014/9.
93. PIPEREA, Gheorghe – PIPEREA, Petre, *Nulitatea absolută a unei hotărâri AGA poate fi invocată de asociații care s-au abținut sau care au votat pentru adoptarea hotărârii*, Revista Română de Drept al Afacerilor, 2016/2.
94. POPA, Carmen, *Obligația legală de abținere de la deliberări în cazul în care există un interes contrar aceluia al societății și sancțiunea aplicabilă*, Revista de Drept Comercial, 2003/5.
95. POPA, Manole, *Societățile închise cu mii de acționari minoritari, o situație fără ieșire*, Revista Română de Drept al Afacerilor, 2009/1.
96. PRESCURE, Titus, *Repere ale evoluției modalităților dreptului de vot în adunările generale ale asociațiilor societăților reglementate de Legea 31/1990 privind societățile și de Legea nr. 297/2004 privind piața de capital*, Revista Română de Drept al Afacerilor, 2016/7.
97. SÁNDOR Tamás, *Jegyzetek a részvénytársaság új szabályozásához*, Gazdaság és Jog, 2014/4.
98. ȘANDRU, Mihail-Daniel, *Convocarea adunării generale la societățile pe acțiuni*, Revista Studii de Drept Românesc, 2008/3-4.
99. SÁRKÖZY Tamás, *Az új Ptk. jogi személy könyvéről*, Jogtudományi Közlöny, 2013/68.
100. SÁRKÖZY Tamás (szerk.), *Gazdasági társaságok – cégtörvény*, HVG Orac Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2014.
101. SÁRKÖZY Tamás (szerk.), *Részvénytársaság*, HVG Orac Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 1998.
102. SÁRKÖZY Tamás, *A jogi személyek törvényességi felügyeletéről, különös tekintettel a köztestületekre*, Gazdaság és Jog, 2016/3.
103. SÁRKÖZY Tamás, *Még egyszer a Ptk. jogi személy könyve állítólagos diszpozitivitásáról*, Gazdaság és Jog, 2015/11.

104. SÁRKÖZY Tamás: *A magyar társasági jog Európában. A társasági és konszernjog elméleti alapjai*, HVG ORAC Lap- és Könyvkiadó, Budapest, 2001.
105. SÁRKÖZY Tamás: *Még egyszer a Ptk. jogi személy könyve állítólagos dispozitivitásáról*, *Gazdaság és Jog*, 2015/11.
106. SĂULEANU, Lucian, *Tot cu privire la interpretarea deciziei nr. 3915/2013 pronunțată de ICCJ cu privire la calitatea procesuală activă a asociațiilor în promovarea acțiunii în constatarea nulității absolute a unei hotărâri AGA*, www.juridice.ro/354070/tot-cu-privire-la-interpretarea-deciziei-nr-39152013-pronuntata-de-iccj-cu-privire-la-calitatea-procesuala-activa-a-asociațiilor-in-promovarea-actiunii-in-constatarea-nulității-absolute-a-unei-hotara.html
107. SĂULEANU, Lucian, *Societățile comerciale. Adunările generale ale acționarilor*, Editura Hamangiu, București, 2008
108. SCHIAU, Ioan – PRESCURE, Titus, *Legea societăților comerciale nr. 31/1990. Analize și comentarii pe articole (ediția a 2, revizuiată, actualizată și adăugită)*, Editura Hamangiu, 2009.
109. SIEMS, Mathias – CABRELLI (edit.), David, *Comparative Company Law, A Case-Based Approach*, Hart Publishing, Oxford and Portland, Oregon, 2013.
110. STÂRC-MECLEJAN, Flaminia, *Votul asociațiilor în societățile comerciale. Reglementare-doctrină-jurisprudență*, Editura C.H. Beck, București, 2011
111. SZALAY Zsuzsa, *A tagkizárás egyes szabályai az új Ptk.-ban*, *KD*, 2014/11.
112. SZIKORA Veronika, *Társasági jogi szabályozási modellek Európában*, *Gazdaság és Jog*, 2018/5.
113. SZIKORA Veronika, *A társasági jog és az új Polgári Törvénykönyv kodifikációjának összefüggései*, In: Vékás Lajos (szerk.), *A Polgári Törvénykönyvvel kapcsolatos kutatások*, Budapest, Magyar Hivatalos Közlönykiadó, 2017.
114. SZIKORA Veronika – ÁRVA Zsuzsanna (szerk.), *Jogtudomány a jogfejlődés szolgálatában: Szemelvények a modern jogi kutatások köréből*, Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Karának Kiadványa, Debrecen, 2017.
115. SZIKORA Veronika, *Társasági jog rendszerek és reformok Európában*, *Gazdaság és Jog*, 2014/7-8.

116. TĂBĂLTOC, Dan Mircea, *Aspecte teoretice și practice privind organizarea și funcționarea societăților comerciale. Adunarea generală a acționarilor. Statut juridic. Controlul legalității hotărârilor*, Revista de Drept Comercial, 2000/1.
117. TERCSÁK Tamás, *Vezető tisztségviselő felelőssége a Ptk. és az Mt. szabályai szerint*, Gazdaság és Jog, 2017/7-8.
118. TIȚA-NICOLESCU, Gabriel, *Drept societar*, Ed. Universul Juridic, București, 2018.
119. TÖRÖK Gábor, *A gazdasági társaságok közös szabályai*, Gazdaság és Jog, 2013/7-8.
120. TÖRÖK Gábor, *Átalakulás, egyesülés, szétválás - jogutód nélküli megszűnés*, Gazdaság és Jog, 2011.
121. TÖRÖK Tamás, *A beszámolót jóváhagyó legfőbb szervi határozat bírósági felülvizsgálhatósága a számviteli törvény rendelkezéseibe való ütközés jogcímén*, Gazdaság és Jog, 2012/1.
122. TÖRÖK Tamás, *A tájékoztatási kötelezettség és az üzleti titok védelme a társasági jogban*, Gazdaság és Jog, 2005/12.
123. TÖRÖK Tamás, *Zálogjog a korlátolt felelősségű társaság üzletrészen és a részvényen*, Gazdaság és Jog, 2008/6.
124. TÖRÖK Tamás: *Felelősség a társasági jogban*, Új magánjog sorozat 9., HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2015
125. TULEAȘCĂ, Luminița, *Drept comercial. Întreprinderile comerciale*, Editura Universul Juridic, București, 2016.
126. TURCU, Ion, *Teoria și practica dreptului comercial român vol.I*, Editura Lumina Lex, București, 1998.
127. ȚUȚUIANU Adrian, *Piața de capital. Regimul juridic aplicabil participanților*, Editura Hamangiu, București, 2007.
128. VALENTIN, Mircea, *Suspendarea dreptului de vot în cazul acțiunilor neplătite*, Revista de Drept Comercial, 2003/2.
129. VARGA Vivien Éda, *Tájékoztatáshoz fűződő tagi jogosultság és titokvédelem a társasági jogban I*, CH, 2007/4.

130. VÂRGOLICI, Adrian, *Unele aspecte referitoare la interpretarea art. 132. alin. (3) din Legea nr. 31/1990 în funcție de poziția acționarului/asociatului față de adunarea generală care adoptă hotărârea atacată*, Revista Română de Drept al Afacerilor, 2014/12
131. VÉKÁS Lajos: *A diszpozitív szabályozás elve és az elv kérdőjelei a gyakorlatban*, Magyar Jog, 2018/7-8.
132. VERESS Emőd (szerk.), *Erdély jogtörténete*, Forum Iuris Kiadó, Kolozsvár, 2018.
133. VERESS Emőd (szerk.), *Magánjogi alaptan*, Forum Iuris Kiadó, Kolozsvár, 2018.
134. VERESS Emőd, *Lehetséges-e Magyarországon bemutatóra szóló részvényt kibocsátani? Megjegyzések a magyar társasági jog kógenciájáról és diszpozitivitásáról*, Gazdaság és Jog, 2010/8.
135. VERESS Emőd, *A részvény mint értékpapír*, HVG Orac Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2019.
136. VERESS Emőd, *Controverse privind întreprinderile publice organizate sub forma societăților pe acțiuni cu acționar unic*, Dreptul, 3/2016.
137. VERESS Emőd, *Megjegyzések a részvénytársaságok közgyűléseinek szabályozásához*. In: VERESS Emőd (szerk.), *Animus in consulendo liber. Sipos István emlékkötet*, ELTE ÁJK – PTE ÁJK, Budapest – Pécs, 2008.
138. VERESS Emőd, *Román polgári jog. Általános rész*, 3. kiadás, Forum Iuris Kiadó, Kolozsvár, 2018.
139. VIDAL, Dominique, *Droits des sociétés*, 4e édition, LGDJ Éditeur, Paris, 2003.

JOGSZABÁLYOK JEGYZÉKE

1990. évi kereskedelmi nyilvántartóról szóló 26. törvény, In: Sintact [Elektronikus adatbázis], Wolters Kluwer Romania S.R.L., București, 2018.

1990. évi társaságokról szóló 31. törvény, In: Sintact [Elektronikus adatbázis], Wolters Kluwer Romania S.R.L., București, 2018.

2000. évi C. törvény a számvitelről, In: Jogkódex [Elektronikus adatbázis], HVG-ORAC Kft., Budapest, 2018.

2001. évi CXX. törvény a tőkepiacról, In: Jogkódex [Elektronikus adatbázis], HVG-ORAC Kft., Budapest, 2018.

2004. évi tőkepiacról szóló 297. törvény, In: Sintact [Elektronikus adatbázis], Wolters Kluwer Romania S.R.L., București, 2018.

2006. évi 441. törvény a kereskedelmi társaságokról szóló, újraközzétett 31/1990. számú törvény és a kereskedelmi nyilvántartóról szóló, újraközzétett 26/1990. számú törvény módosításáról és kiegészítéséről, In: Sintact [Elektronikus adatbázis], Wolters Kluwer Romania S.R.L., București, 2018.

2006. évi IV. törvény a gazdasági társaságokról, In: Jogkódex [Elektronikus adatbázis], HVG-ORAC Kft., Budapest, 2018.

2006. évi V. törvény a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról, In: Jogkódex [Elektronikus adatbázis], HVG-ORAC Kft., Budapest, 2018.

2009. évi 287. törvény a Polgári Törvénykönyvről, In: Sintact [Elektronikus adatbázis], Wolters Kluwer Romania S.R.L., București, 2018.

2013. évi CCLII. törvény egyes törvényeknek az új Polgári Törvénykönyv hatálybalépésével összefüggő módosításáról. In: Jogkódex [Elektronikus adatbázis], HVG-ORAC Kft., Budapest, 2018.

2013. évi CCXXXVII. törvény a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról, In: Jogkódex [Elektronikus adatbázis], HVG-ORAC Kft., Budapest, 2018.

2013. évi CLXXVI. törvény egyes jogi személyek átalakulásáról, egyesüléséről, szétválásáról, In: Jogkódex [Elektronikus adatbázis], HVG-ORAC Kft., Budapest, 2018.

2013. évi CLXXVII. törvény a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről, In: Jogkódex [Elektronikus adatbázis], HVG-ORAC Kft., Budapest, 2018.

2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről, In: Jogkódex [Elektronikus adatbázis], HVG-ORAC Kft., Budapest, 2018.

2017. évi pénzügyi eszközök kibocsátóiról és a piaci műveletekről szóló 24. törvény, In: Sintact [Elektronikus adatbázis], Wolters Kluwer Romania S.R.L., București, 2018.

A Tanács harmadik 78/855/EGK irányelve (1978. október 9.) a Szerződés 54. cikke (3) bekezdésének g) pontja alapján a részvénytársaságok egyesüléséről (HL L 295/36., 1978.10.20., 42. o.)

A Tanács hatodik 82/891/EGK irányelve (1982. december 17.) a Szerződés 54. cikke (3) bekezdésének g) pontja alapján a részvénytársaságok szétválásáról (HL L 378., 1982.12.31., 47. o.)

A Tanács tizenegyedik 89/666/EGK irányelve (1989. december 21.) a valamely tagállam jogának hatálya alá tartozó meghatározott jogi formájú társaságoknak egy másik tagállamban létesített fióktelepeire vonatkozó bejelentési és közzétételi követelményeiről (HL L 395., 1989.12.30., 36. o.)

Az Európai Parlament és a Tanács 2005/56/EK irányelve (2005. október 26.) a tőkeegyesítő társaságok határokon átnyúló egyesüléséről (HL L 310., 2005.11.25., 1. o.)

Az Európai Parlament és a Tanács 2007/36/EK irányelve (2007. július 11.) az egyes részvényesi jogok gyakorlásáról a tőzsdén jegyzett társaságokban (HL L 184, 2007.7.14., 17. o.)

Az Európai Parlament és a Tanács 2009/101/EK irányelve (2009. szeptember 16.) az egész Közösségre kiterjedő egységes biztosítékok kialakítása érdekében a tagállamok által a társasági tagok és harmadik személyek érdekei védelmében a Szerződés 48. cikkének második bekezdése szerinti társaságoknak előírt biztosítékok összehangolásáról (HL L 258., 2009.10.1., 11. o.)

Az Európai Parlament és a Tanács 2011/35/EU irányelve (2011. április 5.) a részvénytársaságok egyesüléséről (HL L 110., 2011.4.29.,1. o.)

Az Európai Parlament és a Tanács 2012/30/EU irányelve (2012. október 25.) a biztosítékok egyenértékűvé tétele céljából a részvénytársaságok alapításának, valamint tőkéjük fenntartásának és módosításának tekintetében a tagállamok által a társasági tagok és harmadik személyek érdekei védelmében az Európai Unió működéséről szóló szerződés 54. cikkének második bekezdése szerinti társaságoknak előírt biztosítékok összehangolásáról (HL L 315., 2012.11.14., 74. o.)

Az Európai Parlament és a Tanács 2017/1132 irányelve (2017. június 14.) a társasági jog egyes vonatkozásairól (HL L 169, 2017.6.30., 46. o.)

HIVATKOZOTT JOGGYAKORLAT

Hivatkozott magyar joggyakorlat:

1. BDT 2009. 1986. I.
2. BDT 2017.366
3. BDT.2008.1840: Fővárosi Ítéltábla 16.Gpkf.44.606/2208/2. sz.

4. BH 1993.7.420: Legf. Bír. Pf. III. 21 030/1992. sz.
5. BH 1994.12.686 I: Legf. Bír. Gf. VII. 30. 725/1992. sz.
6. BH 1997.2.92: Legf. Bír. Cgf. II. 31.107/1995. sz
7. BH 1998.12.598: Legfelsőbb Bíróság Cgf.VII.33.429/1996. sz.
8. BH 2003.4.165. Legf. Bír. Gf.VII.30.063/2001. sz.
9. BH 2003.4.165. Legf. Bír. Gf.VII.30.063/2001. sz.
10. BH 2006.12.407: Legf. Bír. Gfv. X. 30.384/2005. sz.
11. BH 2008.10.276: Legf. Bír. Gfv. X. 30.413/2007. sz.
12. BH 2013.10.276: Kúria Gfv. VII. 30.292/2012. sz.
13. BH 2013.11.309: Kúria Gfv. VII. 30.351/2012. sz.
14. BH 2013.5.129: Kúria Gfv. VII. 30 093/2012. sz.
15. BH 2013.9.250 Kúria Gfv. VII. 30.351/2012. sz.
16. BH 2013.9.250: Kúria Gfv. VII. 30.351/2012. sz.
17. BH 2014.5.155: Kúria Gfv. VII. 30.202/2013 sz.
18. BH 2017.4.124: Kúria Gfv. VII. 30.112/2016. sz.
19. BH 2017.6.194: Kúria Gfv. VII. 30.208/2016. sz.
20. BH 2018.1.19: Kúria Gfv.VII. 30.844/2016. sz
21. BH+ 2002.8.405. Legf.Bír. Cgf.II.33.033/2000. sz.
22. BH+ 2010.12.550: Legf.Bír. Gfv.X.30.013/2010. sz.
23. BH+ 2015.7.307: Kúria Gfv. VII.30.008/2015. sz.
24. Fővárosi Ítéltábla 10.Gf.40.002/2008/9. sz.
25. Fővárosi Ítéltábla 16.Gf.40.695/2009/7. sz.
26. Fővárosi Ítéltábla 16.Gf.40039/2017/4. sz.
27. Fővárosi Ítéltábla 16.Gf.41.452/2003/3. sz.
28. Fővárosi Ítéltábla Gf.40039/2017/4. sz.
29. Fővárosi Ítéltábla Gf.40099/2015/4. sz.
30. Fővárosi Ítéltábla Gf.40345/2017/6. sz.
31. Fővárosi Ítéltábla Gf.40606/2017/5. sz.
32. Fővárosi Ítéltábla Gf.40709/2017/3. sz.
33. Fővárosi Ítéltábla Gf.XVI.40.695/2009/7. sz.
34. Győri Ítéltábla Cgtf. IV. 25 335/2016/2 sz.

35. ÍH 2004.144: Fővárosi Ítéltábla 16. Cgf. 44.281/2004/2. sz.
36. ÍH 2005.30: Szegedi Ítéltábla Gf. III. 30.044/2004/4. sz.
37. ÍH 2008/1/35: Fővárosi Ítéltábla 14.Cgft. 43.727/2007/7. sz.
38. ÍH 2010.131: Fővárosi Ítéltábla 10. Cgf. 43.907/2010/3. sz.
39. ÍH 2014.119: Fővárosi Ítéltábla 16.Cgf.47.106/2013/2.
40. ÍH 2014.30: Fővárosi Ítéltábla 16.Gf.40.282/2013/6.
41. ÍH 2014.30: Fővárosi Ítéltábla 16.Gf.40.282/2013/6. sz.
42. ÍH 2015.153: Fővárosi Ítéltábla 14. Cgft. 43.900/2014/3. sz.
43. ÍH 2016.78. Fővárosi Ítéltábla 13. Gpkf. 43.592/2016/2. sz.
44. ÍH 2017.65: Fővárosi Ítéltábla 10.Gf.40.066/2017/8 sz.
45. ÍH. 2017. 65: Fővárosi Ítéltábla 10.Gf.40.066/2017/8.
46. Kecskeméti Törvényszék G.40179/2013/25. sz.
47. Kúria Gfv. VII. 30.208/2016. sz.
48. Kúria Pfv.21491/2016/5. sz.
49. Kúria Pfv.21491/2016/5. sz.
50. Szegedi Ítéltábla Bf.590/2016/7. sz.
51. Szegedi Ítéltábla Pf.21185/2015/8. sz.
52. Szegedi Ítéltábla Pf.21252/2016/3. sz.
53. Szombathelyi Törvényszék G.40040/2009/9. sz.

Hivatkozott román joggyakorlat:

54. *Curtea de Apel București, decizia civilă nr. 1299/2002*
55. *Curtea de Apel București, decizia nr. 991/2014, <https://legeaz.net/spete-civil-2/constatare-nulitate-absoluta-hotarare-consiliul-991-2014>*
56. *Curtea de Apel București, secția a V-a comercială, decizia nr. 937/2002*
57. *Curtea de Apel București, Secția a VI-a comercială, decizia civilă nr. 1523/2001*
58. *Curtea de Apel Cluj, Secția a II-a civilă, decizia nr. 107/2014*
59. *Curtea de Apel Cluj, Secția a II-a civilă, decizia nr. 725/2017, https://lege5.ro/App/Hotarare/gmz_tambqgaydambrgaztemjxgi/*

60. *Curtea de Apel Cluj, Secția comercială, decizia nr. 231/1999*
61. *Curtea de Apel Craiova, secția comercială, decizia nr. 247/2006*
62. *Curtea de Apel Pitești, decizia nr. 128/R-C/2002*
63. *Curtea de Apel Ploiești, secția comercială și contencios administrativ, decizia nr. 1270/2001*
64. *Curtea de Apel Timișoara, decizia civilă nr. 46/2000*
65. *Curtea de Apel Timișoara, Secția Comercială, decizia nr. 169/2009*
66. *Decizia C.S.J. nr. 2155/2002, pronunțată de secția comercială, <http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=83685>*
67. *Decizia C.S.J. nr. 4595/2002, pronunțată de secția a comercială*
68. *Decizia C.S.J. nr. 51/2002, pronunțată de secția comercială, <http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=85580>*
69. *Decizia C.S.J. nr. 5130/2001, pronunțată de secția comercială*
70. *Decizia C.S.J. nr. 6200/2001, pronunțată de secția comercială*
71. *Decizia CCR nr. 382/2018, https://www.ccr.ro/files/products/Decizie_382_2018.pdf*
72. *Decizia CSJ nr. 1449/1997, pronunțată de secția comercială*
73. *Decizia CSJ nr. 51/2002, pronunțată de completul de 9 judecători, <http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=85580>*
74. *Decizia ICCJ nr. 1037/2015, pronunțată în de secția a II-a civilă, [http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?customQuery\[0%20\].Key=id&custom%20Query\[0\].Value=122517](http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?customQuery[0%20].Key=id&custom%20Query[0].Value=122517)*
75. *Decizia ICCJ nr. 1148/2011, pronunțată de secția II-a civilă, <http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=82992>*
76. *Decizia ICCJ nr. 1148/2011, pronunțată de secția II-a civilă, <http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=82992>*

77. Decizia ICCJ nr. 1148/2011, pronunțată de secția II-a civilă, <http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=82992>
78. Decizia ICCJ nr. 1204/2006, pronunțată de secția a II-a civilă, <http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?CustomQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=30116>
79. Decizia ICCJ nr. 1204/2006, pronunțată în de secția a II-a civilă, <http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?CustomQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=30116>
80. Decizia ICCJ nr. 1238/2006, pronunțată de secția II-a civilă, <http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=83429>.
81. Decizia ICCJ nr. 1474/2002, pronunțată de secția II-a civilă, <http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=83669>
82. Decizia ICCJ nr. 165/2015, pronunțată de secția II-a civilă, [http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?customQuery\[0\].Key=id&customQuery\[0\].Value=119914](http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?customQuery[0].Key=id&customQuery[0].Value=119914)
83. Decizia ICCJ nr. 1672/2006, pronunțată de secția a II-a civilă, <http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=33786>
84. Decizia ICCJ nr. 2046/2003, pronunțată de secția II-a civilă, <http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=5993>
85. Decizia ICCJ nr. 2283/2007, pronunțată de secția II-a civilă, <http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=83374>.
86. Decizia ICCJ nr. 2690/2006, pronunțată de secția a II-a civilă, <http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=83449>

87. *Decizia ICCJ nr. 3232/2003, pronunțată de secția II-a civilă,*
<http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=6517>
88. *Decizia ICCJ nr. 3241/2009, pronunțată de secția II-a civilă,*
<http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=83191>
89. *Decizia ICCJ nr. 3337/2005, pronunțată de secția II-a civilă,*
<http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=83508>
90. *Decizia ICCJ nr. 3504/2005, pronunțată de secția a II-a civilă,*
<http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=27447>
91. *Decizia ICCJ nr. 3504/2005 pronunțată în recurs de secția a II-a civilă,*
<http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=27447>
92. *Decizia ICCJ nr. 3504/2005, pronunțată de secția a II-a civilă,*
<http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=27447>
93. *Decizia ICCJ nr. 3710/2007, pronunțată de secția a II-a civilă,*
<http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=39723>
94. *Decizia ICCJ nr. 3915/2013, pronunțată de secția II-a civilă,*
<http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=103950>
95. *Decizia ICCJ nr. 4476/2005, pronunțată de secția II-a civilă,*
<http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=30303>
96. *Decizia ICCJ nr. 4476/2005, pronunțată de secția II-a civilă,*
<http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=30303>,

97. *Decizia ICCJ nr. 4601/2005, pronunțată de secția II-a civilă, <http://www.scj.ro/1093/Detailijurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=29898>*
98. *Decizia ÎCCJ nr. 623/2011, pronunțată de secția II-a civilă, <http://www.scj.ro/1093/Detaili-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=61259>*
99. *Decizia ICCJ nr. 772/2010, pronunțată de secția a II-a civilă, <http://www.scj.ro/1093/Detaili-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=116814>*
100. *Decizia ICCJ, nr. 2503/2005, pronunțată de secția II-a civilă, <http://www.scj.ro/1093/Detaili-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=27221>*
101. *Tribunalul București secția comercială, decizia comercială nr. 7365/2003*
102. *Tribunalul București, Secția comercială, sentința com. nr. 1063/2005*
103. *Tribunalul București, Secția comercială, sentința com. nr. 7311/2004*

SUMMARY

The company limited by shares is the most complex form of companies as economic enterprises. The company limited by shares is a capital company in which the personal traits of the members (shareholders) are less significant, with greater emphasis on the resources placed by them at the disposal of the company, the capital. It may also be said of the company limited by shares that it constitutes a concentration of capital which is able to function independently of its shareholders. In the organizational functioning of the company limited by shares the principle of democratic governance is applied, whereby as a rule during the company's shareholders' meetings the majority of shareholders may pass valid decisions, while the task of controlling the company falls to the executive officers, the supervisory board supervises management with the aim of protecting company interests, and the auditor is a guarantee for the legal functioning of the company.

From the shareholders' perspective property rights may seem more significant than organizational rights with no monetizable value, because the primary goal of the 'investor' is achieving a profit, which he/she is able to attain either by payment of dividends or capital gains (the difference between the price at which stock was bought and resold). In order to achieve such profit, it is also indispensable for the shareholder that the company function efficiently because he/she is only entitled to dividends from any corporate profits remaining after taxes have been paid. This is the reason why, in order to exercise his/her rights over assets the shareholder may have an interest in exerting influence over the control of the company. This influence may be primarily exerted by exercising his/her rights within the organization, which do not pertain to any property or asset.

In our thesis we examine the most basic, non-property rights of shareholders in Hungarian and Romanian company law. According to our view the topic to be examined is timely, as ensuring the exercise of non-property rights by the shareholders and their protection is a constant presence in various company law norms. At the same time the topic, which is the object of our enquiry, the interpretation of relevant company law norms, can also be readily discovered in the rich jurisprudence of various courts. While Hungarian and Romanian company law rests on different foundations of legal doctrine – in Hungarian

company law the German influence, while in the Romanian a stronger French influence may be demonstrated – the rules in force do show similarities in the case of both countries. Numerous differences, especially solutions developed by jurisprudence may also be demonstrated. In our thesis we endeavour to examine from the perspective of non-property rights granted to shareholders the rules which constitute the backbone of the company law regulations which are currently in force in these two countries.

The 8 chapters of the thesis are divided into three main parts. The first structural unit includes the introductory chapter in which we give the reasons for our choice of topic, we determine the legal systems to be examined in the course of our thesis, our goals, and our hypotheses. In this introductory chapter (Chapter 1) we also present the research methodology of the thesis. The 6 chapters of the second structural unit (Chapters 2–7) constitute the ‘backbone’ of the thesis. In these chapters we examine the non-property rights of the shareholders. In the second chapter we place the shareholder under the microscope, we present the cases when the legal relationship which defines the status of shareholder is born or ceases to exist, the tentative classification of shareholders’ rights, and in the final section of the chapter, briefly, the two most important rights pertaining to assets of the shareholder: the right to a dividend and the right to a share in the company’s assets upon liquidation subsequent to dissolution.

In the following chapters the analysis of the non-property rights we examine takes place. The examining of the five non-property rights is done according to the following order: the right to information, the right to participate at the general meeting of shareholders, the right to vote, the right to propose and elect executive officers and members of the supervisory board and the right to seek judicial review of the decisions adopted during shareholders’ meetings. Each chapter analysing these rights starts with an introductory part, regarding the given non-property right, and in the following sections we separately examine the regulations in Hungarian and Romanian company law and the pertinent jurisprudence. In the final chapter (Chapter 8) we turn to the summarization of the results of our thesis, emphasizing the most important new, original scientific results.

During our inquiry we employ several methods of research utilized in the field of social sciences: the legal comparative approach, the descriptive-analytical, and the

conclusion methods; where we deemed appropriate, the historical method was also used. In the process leading to scientific results, one of the unavoidable methods of our research was the discovery of the sources of Hungarian and Romanian legal literature pertaining to the topic and their processing, the collecting of legal norms linked to the topic of research, and their comparative analysis, as well as the analysis of relevant jurisprudence. In concordance with the methods of comparative law we took into consideration both the similarities and the differences which could be determined between the examined legal systems. With the help of the descriptive-analytical method we strove to define the problems raised by the legal normative texts and shine light on questions of interpretation. The method of conclusion is strongly linked to the descriptive-analytical approach with the help of which we strove to formulate new points of view.

From the examination of Hungarian and Romanian jurisprudence in the field of company law it may be determined that while Hungarian jurisprudence desires to react to issues of company law pertaining to the non-property rights of shareholders in a consistent way, the Romanian jurisprudence, similarly to domestic rules of company law shows fragmentation, which in turn leads to uncertainty.